

1898–

TEKNIIKAN OPETUSTA Viipurista Kotkaan

Kotkan teknillisen oppilaitoksen vaiheet

–1995

Jonna Laine | Jussi Niikko

TEKNIIKAN OPETUSTA Viipurista Kotkaan

– Kotkan teknillisen
oppilaitoksen vaiheet
1898 - 1995

Jonna Laine ja Jussi Niikko

Kotka 2013
Kymenlaakson ammattikorkeakoulun julkaisuja.
Sarja A. Oppimateriaali. Nro 43

Toimituskunta: Anu Hakkarainen-Kiri, Marja-Sisko Luode, Tuulikki Mäkelä, Juhani Randén, Juha Rissanen, Maija Salovaara-Korhonen, Marja-Liisa Sirén-Huhtinen, Pekka Suhonen, Juhani Talvela, Salme Taubert, Veikko Vuoksio

Kirjan tekemistä tukeneet: Ala-Kymen Insinöörit ry, Kotkan kaupunki, Kymenlaakson ammattikorkeakoulu, Kymenlaakson Sähkö Oy, Kymin Osakeyhtiön 100-vuotissäätiö, Rakennuspartio Oy, Wise Group Finland Oy

Graafinen suunnittelu ja taitto: Noora Kuusela, KyAMK

Paino: Kopijyvä Oy, Kouvola 2013

ISBN (NID.): 978-952-5963-94-6

ISBN (PDF.): 978-952-5963-95-3

ISSN-L: 1239-9086

ISSN:1239-9086

SISÄLLYSLUETTELO

ESIPUHE	6	Kielet	51
LUKIJALLE	7	Suomen kielen opetus	51
OPETUSTA JA OPISKELUA VIIPURISTA KOTKAAN – arkistolähteitä ja muistitietoa	9	Vieraat kielet	52
SUOMEN TEOLLISTUMINEN	10	Liikkuvat tekulaiset	54
Autonominen		Teknikosta insinööriksi työn ohella.....	55
suuriruhtinaskunta kehittyi	10	Ammattimiehestä teknikoksi	58
Itsenäisen Suomen		Kotkan teknillinen	
teollisuuden kehitys	11	oppilaitos työpaikkana	58
TEKNILLISEN KOULUTUKSEN		Opettajatkin opiskelivat	58
SYNTYVAIHEET	13	Työyhteisö	59
Ammattikuntalaitoksesta		REHTORIT	62
teollisuuskouluihin	13	MENNEIDEN MUISTELUA	68
Alkuvaiheen opetus	15	Muisteloita Kotkan teknillisen	
VIIPURIN AIKA	17	oppilaitoksen varhaisilta ajoilta	70
Viipurin		TOOL	72
teollisuuskoulun perustaminen	17	AMMATILLINEN YHTEISTOIMINTA	74
Sisällissota ja sen jälkimainingit	21	KIRJASTO	75
1920-luvun nousukaudesta talvisotaan.....	22	OPISKELIJAT JA OPISKELIJAEIÄMÄ.....	76
Viipurin teollisuuskoulu opinahjona	24	Kuri ja järjestys	76
Sota-aika	25	Luokanvalvojana	79
KOTKAN AIKA	27	Opiskelijaelämää	81
Alku aina hankalaa... ..	27	Oppilaskunta ja	
Viipurin perintö	28	yhteinen vapaa-ajanvietto	83
Koteko	29	Naisia tekussa	87
Metsola	31	UUSIA TUULIA	90
Opettajainhuone.....	33	Kansainvälistyminen	
TEKNILLISEN KOULUTUKSEN		ja opintomatkojen anti	90
RAKENTUMINEN	34	Ammattikorkeakoulukokeilu	92
Opintolinjat Viipuri - Kotka	37	TYÖELÄMÄÄN	93
Tietotekniikkaa		LOPUKSI	95
valtakunnan veturina	38	Opettajakunta	98
Rakennusosasto	39	Muu henkilökunta	102
Koneosasto	41	Matrikkeli	103
Sähköosasto	44	Malli päästötodistuksesta	
Tuotantotalous	46	1970-luvun alusta	133
Kurssiosasto	46		
Ammattiaineet vs. yleisaineet	47		
Fysiikan opettajaksi	47		
Fysiikan opetusta			
tietokoneistuvassa ympäristössä			
1970-luvulta 1990-luvulle	49		

ESIPUHE

Kotkan teknillisen oppilaitoksen (teku) historiikka on suunniteltu useita vuosia. Viipurissa vuonna 1898 aloittanut ja jatkosodan jälkeen Kotkaan muuttanut perinteikäs koulu täyttää tänä vuonna 115 vuotta, joten siksikin aihe on juuri nyt ajankohtainen.

Halusimme kansatieteen opiskelijoina kirjoittaa historiikin, jossa fakta ja tarinointi muodostaisivat kokonaisuuden, jota on mukava lukea. Ideana oli, että ihmisten muistelukset ja kertomukset keventäisivät lukemista ja nostaisivat ihmisten omat kokemukset esiin instituution virallisemmän historian rinnalla.

Historiikki perustuu arkistolähteisiin sekä oppilaitoksessa työskennelleiden opettajien ja entisten opiskelijoiden haastatteluihin. Haastattelimme osaa henkilökohtaisesti ja osan vastauksista saimme sähköpostilla. Oppilaitoksen arkistot löytyvät nykyään Mikkelin maakunta-arkistosta ja ne on loistavasti järjestetty aina 1970-luvulle asti. Tämän jälkeen säilytetty tieto oli melko hajanaista ja useita faktatietoja, kuten valmistuneiden oppilaiden nimilistoja, sai etsiä eri paikoista. Tästä syystä esimerkiksi oppilasluettelot eivät välttämättä ole täydellisiä.

Lämmin kiitos kaikille meitä matkan varrella avustaneille!

Jonna ja Jussi

LUKIJALLE

Kotkassa on toiminut 1900-luvun puolivälistä alkaen kolme teknillistä koulutusta antavaa oppilaitosta, kaikki Viipurissa aloittaneita. Näistä oman historiansa ovat jo saaneet Kotkan puutalousoppilaitos (Ritva Varis, Sahakoulusta ammattikorkeaan 1921 - 2005) ja Kotkan merenkulkuoppilaitos (Tuula Kivilaakso – Timo-Tapani Kunttu, Wiipurista Pookinmäelle – Kotkan merenkulkukoulutuksen historia 1868 – 2008). Niinpä Kotkan teknillisen oppilaitoksen entisissä opettajissa heräsi halu saada aikaan myös teknillisen oppilaitoksen historia, niin kauan kuin on vielä olemassa muistitietoa asiasta. Arkistolähteitä on jonkin verran säilynyt Mikkelin maakunta-arkistossa ja vähän Kymenlaakson ammattikorkeakoulun arkistoissa.

Seuraavan historiikin laatimisessa oli pari pulmaa, rahoitus ja kirjoittaja. Lopulta saatiin ratkaisu aikaan. Lahjoituksina saadut varat riittivät kirjoit-

tajain palkkaukseen. Kirjoittajiksi saatiin Helsingin yliopiston kansatieteen laitokselta Jonna Laine ja Jussi Niikko. Historiikkitoimituskuntaan on kuulunut kymmenkunta henkeä. Hankkeen edistämiseksi on koonnuttu noin 30 kertaa, lisäksi on ollut muutamia erillisiä tapaamisia, lähinnä raha-anomusten tekemiseksi ja tekstin tarkistamiseksi ja täydentämiseksi. Haluamme lämpimästi kiittää kaikkia lahjoittajia. Erityiskiitoksen ansaitsevat myös toimituskunnan jäsenet Marja-Liisa Sirén-Huhtinen, Maija Salovaara-Korhonen sekä todelliset työn sankarit Juhani Randén ja Pekka Suhonen.

Nyt julkaistava historiikki valmistuu syksyllä 2013, jolloin tulee kuluneeksi 115 vuotta Viipurin teollisuuskoulun perustamisesta. Tekniikan opetus säilyköön Kotkassa!

Toimituskunnan puolesta
Salme Taubert, FM, lehtori emerita

KOTKAN TEKNILLINEN OPPILAITOS 1898 - 1995

Viipurin teollisuuskoulu 1898 - 1940

Viipurin teknillinen koulu 1943 - 1947

Kotkan teknillinen koulu 1947 - 1961

Kotkan teknillinen oppilaitos 1961 - 1989

Kotkan tekniikan, puutalouden ja merenkulun opisto 1989 - 1991

Kotkan väliaikainen ammattikorkeakoulu 1991 - 1995

OPETUSTA JA OPISKELUA VIIPURISTA KOTKAAN – arkistolähteitä ja muistitietoa

Suomen teollistuminen alkoi 1800-luvun puolivälissä, mutta maan talous perustui pitkälti maatalouteen aina toiseen maailmansotaan asti. Maa- ja metsätaloudesta sai elantonsa 1920-luvulla 66 %, 1930-luvulla 61 % ja 1940-luvulla 54 % suomalaisista. (SHPJ s. 670) Vasta sodan jälkeen teollistuminen sekä teknillisen osaamisen kehitys lähti voimakkaaseen nousuun ja nosti Suomen maailman huipulle alalla. Teknillistä opetusta on maassamme annettu teknillisissä oppilaitoksissa 1880-luvulta alkaen. Kotkan teknillisen oppilaitoksen juuret ovat Viipurissa, mistä teollisuuskoulu joutui toisen maailmansodan alueluovutusten jälkeen muuttamaan länteen. Kotkan tekun historiaan mahtuu paitsi Suomen teollistumisen historia, myös koko Suomen itsenäisyyden historia. Tämä historiikki kertoo koulun historian sen alkuajoista 1990-luvun puoliväliin asti. Tällöin koulu siirtyi valtiolta aluksi Kotkan kaupungin ja myöhemmin Kotkan ja Kouvolan kaupunkien omistukseen, ja entisestä teknillisestä oppilaitoksesta tuli osa Kymenlaakson ammattikorkeakoulua.

Tekniikan opiskelun historiassa 115 vuotta on pitkä aika. Vaikka oppilaitoksen fyysinen paikka, rakennukset ja kotikaupungit ovat vaihdelleet historian myllerrysten myötä, on instituution tarinassa havaittavissa tiettyä jatkumoa ja jatkuvuuden tunnetta. Tämän Viipurista alkaneen perinnön siirtyminen aina uusille sukupolville on kulkenut sen vaikutuspiirissä elävien ihmisten, niin opiskelijoiden kuin henkilökunnankin, ajatuksissa tiedostettuna

tai tiedostamattomana käsityksenä oman oppilaitoksen tai työpaikan historiasta ja omasta paikasta osana sukupolvien jatkumoa. Kaiken ansaitun juhluuden takana ovat aina ihmiset yksilöllisine ja subjektiivisine kokemuksineen. Instituutio nimeltä teollisuuskoulu, Koteko, teknillinen oppilaitos tai koulu on toiminut tilana ja paikkana näille kokemuksille. Ilman ihmisten elämäkokemuksia, muistoja ja muistelua ei mitään instituutiota voisi katsoa olevan olemassakaan. Nykyisin tilan käsitteen katsotaan muotoutuvan sosiaalisesti tuotettuna ja sosiaalisten kohtaamisten varaan rakentuvana. Tila ja paikka syntyvät siis vasta elettyinä ja koettuna. Tätä historikkijulkaisua varten haastatteleamalla kerätty muistitieto välittää meille tätä elettyä ja koettua, niin kuin yksilöt ovat sen itse kokeneet.

Yli vuosisadan jatkunut tekniikan opiskelu on toteutettu sidoksissa kulloisenkin tapahtuma-aikansa käytäntöihin, arvoihin, tavoitteisiin ja puitteisiin. Opetuksen tavoitteet ja vaatimukset ovat vaihdelleet yhteiskunnan kulloisiakin tarpeita ja poliittisia päätöksiä vastaavaksi. Ympäristöt ja kontekstit tekniikan opiskelun ympärillä ovat siis vaihdelleet valtavasti kaikkien kuluneiden vuosien varrella. Tavoitteenamme on saada välitettyä jonkinlainen kokemus siitä, mitä on ollut olla osa 115-vuotiaan tekniikan opiskelun historiaa. Osa kokemuksista ja muistoista on varmasti sellaista, jonka instituution kanssa tekemisissä olleet tunnistavat ainakin osittain tutuiksi.

SUOMEN TEOLLISTUMINEN

Autonominen suuri- ruhtinaskunta kehittyi

Venäjään vuonna 1809 liitetyn Suomen teollisuus oli vielä lähes olematonta, eikä valtiolta katsonut autonomian ensimmäisinä vuosikymmeninä sen tukemista tarpeelliseksi. Suomalaisista vain muutama prosentti sai toimeentulonsa teollisuudesta. Vähäinen teollisuus ei ollut tuottavaa, vain senaatin suosiossa oleva ruukkiteollisuus sekä maan lounaisosissa harjoitettu lasiteollisuus olivat jotenkuten toimivia ja kilpailukykyisiä. (SHPJ ss. 421-422) 1800-luvun alkupuolella perustettiin Suomeen kuitenkin jo ensimmäiset suurteollisuuslaitokset eli puuvilla-tehtaot, Finlayson Tampereelle, Barker Turkuun ja Wahren Forssaan. 1840-luvulla otettiin teollisuudessa käyttöön höyryvoima. Sahateollisuuden toimintaa ja etenkin höyryvoiman käyttöä sahoilla kuitenkin rajoitettiin, sillä metsät katsottiin katoavaksi luonnonvaraksi ja niiden hakkuista säännöstelltiin. Metsäteollisuuden tärkeimmän tehtävän katsottiin olevan ruukkien puunsaannin turvaaminen. Senaatin suopeus metalliteollisuutta kohtaan johtui pitkälti johtavien virkamiesten omista intresseistä, sillä monilla virkamiehistä oli huomattavia osuuksia ruukkirytyksissä. (SHPJ s. 422)

Suomen teollistuminen kehittyi hitaasti mutta varmasti 1860- ja 70-luvulla. Maan väkimäärä alkoi nousta 1860-luvun nälkävuosien jälkeen, ja etenkin maaseudun maattoman väestön määrä kasvoi voimakkaasti. Osa tästä väestöstä siirtyi teollisuuden palvelukseen, osa lähti maailmalle siirtolaisiksi. Teollistumista hidasti kuitenkin maan harva asutus, maatalousvaltaisuus sekä pääomien vähyyks. (SHPJ

s. 581) Keisari Aleksanteri II antoi 1856 Helsingissä vieraillessaan senaatille laajan uudistusohjelman, joka velvoitti senaatin ryhtymään toimiin kaupan ja merenkulun edistämiseksi sekä teollisuuden kehittämiseksi ja liikenneolojen parantamiseksi. (TVS s.17) Vanhat merkantilistiset esteet ja rajoitukset alkoivat liberalististen uudistusten myötä murtua. Maakauppa vapautettiin, sahatiteollisuuden rajoituksia poistettiin sekä elinkeino- ja muuttovapaus sallittiin.

Liikenneyhteyksien, kuten rautatien ja Saimaan kanavan myötä myös sisämaa saatiin mukaan kehityksen piiriin. (TVS s. 18) Valtion suosimat rautaruu- kit eivät raaka-aineiden omavaraisuuden puutteessa menestyneet ja niiden sijaan ryhdyttiin perustamaan konepajoja. Niissä rakennettiin höyrykoneita ja turbiineja sahoille, puuhiomoille ja tekstiilitehtaille. Konepajat saivat tilauksia myös rautateiltä ja kanavanrakentajilta sekä telakoilta, joita perustettiin kasvavan ulkomaankaupan synnyttämän laivaston rakentamiseen. Tärkein vientituote länteen oli sahatavara, jonka lisäksi vietiin edelleen tervaa, voita ja pikeä. Sahoja lukuun ottamatta Suomen teollisuuden kasvu tapahtui 1880-luvulle Venäjän viennin varassa. Suurin osa viennistä oli metalli- ja tekstiiliteollisuuden tuotteita. (SHPJ s. 471)

1800-luvun puolivälin jälkeen voimakkaimmin ja nopeimmin kasvava teollisuudenhaara oli rajoituksista vapautettu sahatiteollisuus. Sahateollisuuden kasvu loi varallisuutta ja mahdollisti lisääntyvän kulutuksen ja ajan myötä myös koulutuksen. Sahateollisuuden tuotteet toivat maahan pääomaa, jota

voitiin hyödyntää myös muun teollisuuden kehittämisessä. Paperiteollisuus kehittyi merkittäväksi 1880-luvulta lähtien, mutta suurteollisuudeksi se muodostui vasta 1900-luvun puolella. (SHPJ s. 582) 1890-lukua on kutsuttu Suomen teollisuuden suurnousun vuosikymmeneksi. Paperiteollisuus kasvoi Venäjän kaupan myötä, ja läntisen Euroopan vilkas rakentaminen näkyi puutavaran viennissä. Myös kotimarkkinateollisuus vahvistui ja sen myötä uutta teknologiaa myös tuotiin ja omaksuttiin ulkomailta. (TVS s. 24) Teollisuuden kehitys näkyi Suomessa myös koneellisesti valmistettujen kulutustavaroiden yleistymisenä. Teollisuuden kasvu jatkui tasaisena ensimmäiseen maailmansotaan asti. Etenkin 1910-luvun ensimmäiset vuodet olivat hyvää aikaa Suomen taloudelle ja teollisuudelle Euroopan varustautuessa sotaan. Ongelmana oli kuitenkin omavaraisuuden vähyys, joka näkyi teollisuudessa etenkin raaka-aineiden ja polttoaineiden tarpeessa. Myös tärkein vientituote, sahatavara, oli riippuvainen läntisen Euroopan markkinoista. (TVS ss. 44-45) Ensimmäinen maailmansota tyrehtyi Suomen kauppasuhteet ja meriliikenteen länteen, mutta sitä paikkasivat tsaarin armeijalta saadut tilaukset. (TVS s. 48) Sodan jälkeen kauppasuhteet itään katkesivat ja Suomen tuli etsiä uusia kauppakumppaneita lännestä. (TVS s. 55)

Itsenäisen Suomen teollisuuden kehitys

Suomen teollisuus ja talouselämä elpyivät maailmansodan myllerryksistä nopeasti, ja 1922 oli saavutettu sotaa edeltävän ajan teollisuustuotannon taso. Teollisuuden kasvu ja menestys perustuivat tuottavuuden nopeaan kasvuun. Tämä puolestaan perustui uuden teknologian eli paremman tekniikan, koneiden, käyttövoiman sekä työmenetelmien omaksumiseen. (TVS s. 78) Tuottavuuden kasvu oli nopeinta paperiteollisuudessa, joka modernisoi konekantaansa sekä teknologiaansa voimakkaasti. (TVS s. 63) Paperi- ja massatehtaiden lukumäärä ei juurikaan kasvanut, mutta esimerkiksi paperintuotanto nelinkertaistui 1930-luvun loppupuolelle

ultaessa. (TVS s. 78) 1930-luvulla suuri lama vaikutti etenkin ulkomaankaupasta riippuvaan sahatuoteollisuuteen, mutta paperiteollisuudenkaan kehitys ei jatkunut voittoaikana. Sitä vastoin metalliteollisuus kasvoi, etupäässä kotimarkkinoiden ansiosta. Samoin elintarvike- ja tekstiiliteollisuus säilyttivät markkinaosuutensa. (SHPJ ss. 674-759) Teollisuuden merkitys työllistäjänä ja Suomen talouskasvun moottorina kasvoi huomattavasti maailmansotien välisellä ajanjaksolla. Suomi selvisi lamasta useita muita maita helpommalla, ja maan talouskasvu olikin eurooppalaisittain nopeaa. Toisaalta tähän vaikutti myös maan alhainen lähtötaso. (TVS s. 77)

Toisen maailmansodan jälkeen Suomi joutui maksamaan Neuvostoliitolle sotakorvauksia 300 miljoonan dollarin arvosta (vuoden 1938 kurssin mukaan). Nämä korvaukset tuli suorittaa puutavara, paperina, selluloosana, meri- ja jokialuksina sekä erilaisina koneina. Toimitukset saatiin käyntiin, sillä Suomella oli jo tuolloin tarvittavaa teknistä ja teollista tietotaitoa, jonka avulla tuotantoa voitiin laajentaa tarvittaviin mittoihin. (SHPJ ss. 740-41) Suomen talous kärsi kuitenkin raaka-aineiden ja tarvikkeiden niukkuudesta. Myös työvoimapula vaikeutti talouden nousua. Sotakorvausten lisäksi Suomi menetti alueluovutusten myötä 12 % pinta-alastaan, neljänneksen rakennetusta koskivoimasta, lähes viidennes rautateistä, yli kymmeneksen teollisuuden kapasiteetista ja suuret alat metsää. (TVS s. 96) Paluu 1930-luvun lopun tasolle tapahtui kuitenkin nopeasti. Alkoi nousukausi, joka johti Suomen siirtymiseen maatalousvaltaisesta teollistuneeseen yhteiskuntaan.

1960- ja 70-lukujen rakennemuutos näkyi elinkeinorakenteessa maatalouden voimakkaana supistumisena. Nousua tapahtui teollisuudessa sekä palvelualoilla. Suomen vienti oli perustunut pääasiallisesti puuhun, jonka osuus viennistä oli vielä 1950-luvulla noin 90 %. Sotakorvausten myötä metalliteollisuus kasvoi, aluksi vientinä Neuvostoliittoon. Vuoden 1961 EFTA-vapaakauppasopimuksen myötä suomalaiset yritykset alkoivat vallata myös länsimarkkinoita metalli-, valmisvaate-, elintarvike- ja muilla teollisuustuotteilla. Teollisuus myös keskittyi voimakkaasti ja suuryritykset kasvoivat entistä suuremmiksi. (SHPJ s. 851) 1960-luvun puolivälin lyhyen taantuman jälkeen

seurasi nousukausi, joka jatkui aina 1973 öljykriisiin ja sitä seuranneeseen lamaan asti. (SHPJ s. 866)

Vuonna 1975 öljyntuottajamaiden järjestö OPEC nosti öljyn hintaa rajusti ja arabimaat supistivat tuotantoaan. Länsimaissa tämä aiheutti ns. öljykriisin. Polttonesteiden kuluttajahintojen kohoaminen vaikutti mm. asumiskustannuksiin, liikenteen kustannuksiin ja useiden teollisuustuotteiden hintoihin. Metsäteollisuuden vienti putosi, teollisuustuotannon arvo laski, työttömien määrä kasvoi ja inflaatio nousi lähelle 20:tä prosenttia (TVS s. 144) Suomen ja Neuvostoliiton kaupassa tuli tuonnin sekä viennin olla tasapainossa, ja koska tuonti käsitti lähinnä raakaöljyä, öljyn hinnan korotukset merkitsivät piristysruisketta idänkaupalle. (SHPJ s. 880) Neuvostoliittoon vietiin metalli- ja vaatetusteollisuuden tuotteita, ja jo aiemmin aloitetut rakennusprojektit, kuten Kostamuksen kaivoskaupungin, Svetogorskin ja Viru-hotellin rakentaminen, saivat jatkoa (TVS s. 146) Öljykriisin myötä ruvettiin kehittämään vaihtoehtoista energiaa ja Suomen ensimmäinen, Neuvostoliitosta tilattu ydinvoimala käynnistyi Loviisassa 1977.

Ennen 1970-lukua kansainvälistymisellä tarkoitettiin lähinnä vientiteollisuutta. Kuitenkin 1980-luvulle tultaessa Suomi ja sen kotimarkkinat olivat tulleet liian pieniksi kasvaville ja erikoistuville yritysille. Kasvutilaa oli haettava ulkomailta ja

kansainvälistymisen strategiaa toteutettiin lähinnä yrityskaupoin. Maailmalle lähtivät voimakkaimmin metalli- ja kemianteollisuus, mutta myös metsä- ja kaivosteollisuus hankkivat tuotantolaitoksia maailmalta sekä perustivat uusia. (TVS ss. 150- 151) Kansainvälistyminen, kilpailun kiristyminen ja keskittyminen etenivät 1980-luvulla toisiinsa kioutuneina prosesseina. (TVS s. 156) 1980-luvun viimeisten vuosien näkökulmasta katsottuna Suomen kehityskertomus näyttäytyi taloudellis-sosiaalisena menestystarinana. Maa oli noussut köyhästä maatalousvaltaisesta kehitysmaasta johtavien hyvinvointivaltioiden joukkoon.

1980-luvun lopulla teollisuuden osuus työvoimasta oli noin kolmannes ja palvelusektori kehittyi ja nosti osuuttaan rajusti. Yhteiskunnan rakennemuutos vaikutti erityisesti perinteiseen teollisuuteen, ja kärsimään joutuivat etenkin perinteiset varhaiset industrialismin kehityspaikkakunnat, kuten Kotka ja Tampere. (TVS s. 174)

TEKNILLISEN KOULUTUKSEN SYNTYVAIHEET

Ammattikuntalaitoksesta teollisuuskouluihin

Insinöörikunnalle kuuluvat työt sekä teknillisen alan koulutus oli hoidettu Suomessa 1800-luvulle asti armeijan tai muun valtion virkakunnan kautta. Valtionhallinto koulutti virkamiehensä työn ohessa teknillisiin toimiin. Teollistumisen alkaessa Suomesta puuttui teknillistä tietotaitoa ja pääomia, joten varhaisimmat suuret tehdaslaitokset rakennettiin ulkomaisen osaamisen sekä pääoman varassa. (Käytännön ja teorian välissä s. 21) Myös ammattimiehiä, kuten insinöörejä ja teknikoita tuotettiin ulkomailta. (TVS s. 20) Nämä tulijat toivat mukanaan uutta teknistä tietämystä, mutta Suomessakin havaittiin pian tarve oman työnjohtoportaan kouluttamiseksi. Suomessa ammattiin oppiminen tapahtui ammattikuntalaitosperiaatteella eli oppipoika-kisälli-mestarijärjestelmän avulla, joka perustui 1868 asti voimassa olleeseen ammattikuntasääntöön. 1800-luvun Suomessa kansan koulutustaso oli perusopetuksessakin heikko. Opetusta annettiin vuosisadan puolivälissä perustetuissa sunnuntai- ja iltakouluissa, jotka toimivat suurimmilla paikkakunnilla. Niiden penkkejä kuluttivat myös ammattikuntalaitoksen hierarkiassa ylöspäin pyrkivät, sillä jo kisällin tutkintoon vaadittiin luku- ja kirjoitustaito. (SHPJ s. 431) Ammattikunnat pyrkivät rajoittamaan oman alansa kilpailua, joten käsityöläisammattit olivat tarkkaan rajatut ja mestariksi pääsy vaati vahvan ammattitaidon sekä va-

rallisuutta. Teollisuuden sekä käsityöläisyyden raja oli kuitenkin 1800-luvun Suomessa häilyvä. (KTV s. 21)

Suomen historia poikkeaa suurten teollisuusmaiden historiasta. Kun yhteys Ruotsiin katkesi vuonna 1809, katkesi myös teknillisen tietotaidon leviäminen lännestä. Suomalainen alan koulutus ja tutkimus oli luotava tyhjästä. Ennen itsenäistymistä Suomessa käytiin kovia kamppailuja ja kiistoja hallinnon sekä kielipolitiikan alueilla. Teollistumisen ja sitä tukevan teknillisen koulutuksen synty tapahtui keskellä tätä kiistelystä.

Suomen tultua osaksi Venäjän valtakuntaa muodostui Helsingin ja Pietarin välille tiivis yhteys. Pietariin oli perustettu teknillinen instituutti jo 1830-luvulla, ja vastaavaa alettiin kaavailla myös Helsinkiin. 1835 senaatti antoi asetuksen teollisuusopetuksen ja -hallinnon järjestämisestä. Tarkoituksena oli luoda koulutusjärjestelmä teollisuuden tarpeisiin ja muodostaa katto-organisaatio johtamaan teollisuuden toimintaa. (KTV ss. 55-56) Ensimmäinen tekniikan opetusta antava oppilaitos saatiin kuitenkin perustettua vasta 1841, kun teknisiä koneita ja mittalaitteita valmistava sekä hienomekaanikkoja kouluttava Helsingin mekaaninen instituutti perustettiin. (KTV s. 64)

Teknillisten reaalikoulujen perustamista alettiin varsinaisesti suunnitella 1846. Kouluja perustettiin

jo seuraavana vuonna Helsinkiin, Turkuun ja Nikolainkaupunkiin (Vaasaan). Suunnitteilla oli myös opetuksen aloittaminen Oulussa sekä Viipurissa, mutta nämä hankkeet siirtyivät myöhempään ajankohtaan. Keisarillisen majesteetin armollinen sääntö Suomeen asetettavista hantwerkki- ja fabriikkikouluista julistaa 9. kesäkuuta 1847:

”Niin kuin sanotut koulut pitää olla sillä muotoon laitettut, että oppilaiset niistä saavat, yhteisten alkutietoin kanssa, myös asianomaista opetusta erinäisissä tietoa-aineissa, joita likinnä koskewat hantwerkistöjä ja fabrikkeja niiden töihin heitä ynnä harjoitettaissa; niin pitää oppilaille, joiden tulee, kouluun otettaissa, taitaa lukea sisältä, kirjottaa auttawaista tyyliä ja tuntea katkismuksen pääkappaleet, opettaman seuraavia aineita, nimittäin: Kristillisyyden oppia, tyylikirjoitusta, grammatiikkaa äidinkielen pruuksaamisesta ynnä harjoittelun sitä kirjoittamaan.”

Näiden lisäksi opetusta annettiin ruotsin ja saksan kielissä, ornamentti- ja viivainpiirustuksessa sekä kirjanpidossa. Opetuksen tuli olla käytännöllistä, mutta sen tuli perustua oppikirjoihin, sekä olla yleisivistävää. Oppilaiden tuli olla 15 vuotta täyttäneitä, mutta tästä jouduttiin tinkimään vähäisten oppilasmäärien vuoksi. Koulu oli aluksi nelivuotinen ja opetusta annettiin neljä tuntia päivässä harjoitustuntien lisäksi. Tärkeä osa opetusta tapahtui laboratorioissa ja verstaissa, joissa mestarit opettivat mekaniikan, fysiikan sekä kemian perusteita. (KTV ss. 68-75)

Helsingin teknillisen reaalikoulun alku oli vaikeaa. Kaikesta oli pulaa, etenkin opetusmateriaalista. Koulu myös jouduttiin sulkemaan pariin otteeseen: 1853 koleraepidemia ja pari vuotta myöhemmin Krimin sodan laivastohyökkäysten vuoksi. (KTV s. 79) Suurin ongelma koulutuksen kehitykselle oli kui-

tenkin ammattikuntalaitos. Mestarit eivät halunneet oppipoikiensa kuluttavan aikaansa turhaksi koettuun opiskeluun, eivätkä siksi lähettäneet näitä opintielle.

Vuonna 1858 annettiin uusi asetus teollisuusopetuksen järjestämisestä. Uuden asetuksen myötä iltaja sunnuntaikouluja perustettiin uusille paikkakunnille. Kaikilla suomalaisilla oli periaatteessa mahdollisuus koulutukseen sekä sosiaaliseen nousuun. Iltakouluun pääsemisen edellytys oli sunnuntaikoulun oppiaineiden hallinta. Tämä vaikutti myös teollisuusammateissa toimimiseen, sillä kisällin sekä mestarin oikeudet olivat sidottuja koulutukseen. Mestari ei päässyt ilman kykyä dokumentoida työnsä tuotteet. Kisällä saattoi päästä mestariksi nopeammin koulutuksen avulla, sillä tavallisesti ehtookoulun yhden luokan suoritus säästi neljänneksen ajasta ja kahden luokan suorittaminen puolet. Asetuksen myötä Helsingin teknillisessä reaalikoulussa aloitettiin koneenrakennuksen sekä rakennusalan opetus. Helsingissä opetus kehittyi kuitenkin korkeakoulumaisempaan suuntaan. (KTV ss. 102-103) Koulu muutettiin Polyteknilliseksi kouluksi vuonna 1872. Teknillisiä reaalikouluja haluttiin kehittää teknillisiksi oppilaitoksiksi, jotka palvelisivat työelämään siirtyviä sekä korkeakouluun jatkavia oppilaita. Erityisesti tarvittiin koulutettuja työnjohtajia, joita teoreettista opetusta antava Polyteknillinen opisto ei valmistanut. (KTV s. 152)

Vuonna 1879 toteutettu elinkeinovapaus antoi kenelle tahansa mahdollisuuden harjoittaa teknillisiä ja käsityöläisammatteja ilman mestarin pätevyyttä. Ammattikuntalaitoksen piirissä oppinsa saaneet pitivätkin uutta koulutusta välttämättömyytenä. (HTOL s. 116) Esimerkiksi rakennusmenetelmät olivat pysyneet lähes samoina antiikista 1800-luvun alkupuolelle. Lujuuslaskelmien sijaan rakennukset syntyivät yritysten ja erehdysten kautta opitulla ammattitaidolla, isältä pojalle, mestarilta oppipojalle. Monikerroksisten ja uutta tekniikkaa sisältävien

talojen rakentaminen vaati työntekijöiltä kuitenkin tietoa ja taitoa, joita ilman koulutusta ei kyennyt kotimaassa hankkimaan. (HTOL s. 16)

Teknillinen ala ja teollinen tuotanto kokivat suuria muutoksia 1880-luvulle tultaessa. Myös koulutukseen keskittyi suuria paineita. Aiemmin teollisuushallintoa johtaneet manufaktuurijohtokunta ja vuorihallitus lakkautettiin ja tilalle perustettiin teollisuushallitus (1884). Teknilliset reaalikoulut muutettiin teollisuuskouluiksi, joiden tehtäväksi tuli alemman ja keskiasteen teollisuusopetuksen antaminen. Kouluihin oli 17 vuoden alaikäraja, vaadittiin ”muutamana vuoden työkokemus” ja opetukseen kuului pakollinen työharjoittelu. Opettajilta vaadittiin Polyteknillisen opiston suorittamista sekä vuoden työkokemusta alalta. (KTV s. 152)

Teknillisen ammattiopetuksen uudistus alkoi keisarin vahvistettua 1885 senaatin ehdotuksen teollisuuskoulujen perustamisesta. Asetuksen mukaan perustettavien teollisuuskoulujen sijoituspaikat tuli valita huomioon ottaen,

- että Helsingissä toimiva yksityinen koneenkäyttäjä-, työ- ja rakennusmestarikoulu oli otettava valtion haltuun
- että Turussa sekä Vaasassa on vuoden 1858 asetuksen mukaisia teknillisiä reaalikouluja, jotka tulee muuttaa teollisuuskouluiksi
- että säädöt ovat esittäneet teollisuuskoulujen perustamista Kuopioon ja Tampereelle
- että myös Viipurin teollisuuskoulu tulisi varmaan tuottamaan hyötyä, mutta tämä hanke saisi odottaa kunnes muut koulut on saatu järjestetyksi.

Alkuvaiheen opetus

Teollisuuskouluihin perustettiin kaksi osastoa, kone- ja rakennusosasto. Koulu oli kaksiluokkainen ja lukukausi kesti kuusi kuukautta, jotta opiskelijat pystyivät käymään töissä kesäkuukausien ajan. Teollisuuskoulujen opetusohjelmaa ryhdyttiin kehittämään Helsingin koneenkäyttäjä-, työnjohtaja- ja rakennusmestarikoulussa annetun opetuksen, ulkomaille, etenkin Saksaan suuntautuneiden opintomatkojen sekä teollisuushallinnon ohjeiden mukaan. (HTOL ss. 35-37) Koulun läpikäyneet saivat työpaikan yleensä ”verkmestareina, koneenpystyttäjinä, työnjohtajina ja rakennusmestareina”.

Rakennusmestarikoulutus jakautui 1892 kahteen linjaan, huoneenrakennusosastoon ja kulkulaitosrakennusosastoon, joka oli tarkoitettu lähinnä kanava- ja rautatiealalla työskenteleville. Rakennusmestarien koulutus herätti myös kritiikkiä, etenkin arkkitehtien piirissä, jotka epäilivät alemman tason koulutuksen saaneiden pyrkivän kilpailijoiksi alalla. Pelko ei ollut aiheeton, sillä esimerkiksi Helsingissä viime vuosisadan vaihteessa rakennetuista asuintaloista suuri osa oli rakennusmestarien suunnittelema. (HTOL ss. 91-92) Ensimmäiseen maailmansotaan asti rakentaminen oli pitkälti käsityötä ja rakennusmateriaalien valikoima nykyiseen verrattuna suppea. Helsinkiin perustettiin 1881 yksityinen mestarikoulu, jossa koulutettiin koneenkäyttäjiä sekä rakennusmestareita, mutta tämä ei lopettanut keskustelua valtion teollisuuskoulujen tarpeellisuudesta (HTOL s. 31)

Teollisuuskoulujen oppisuunnitelma 1887:

Yleisiä aineita	I luokka	II luokka	Tuntia viikossa	Tuntia viikossa
	Tuntia viikossa	Tuntia viikossa		
Laskuoppi ja yleislaskun alkeita	6	2		
Mittausoppi ja stereometria	4	2		
Kuvaanto-oppi	4	2		
Fysiikka (helppotajuisia luenn.)	-	2		
Mekaniikkiä	2	4		
Kauno- ja tekstikirjoitusta	2	-		
Kirjanpito	-	2		
Ammattiaineita	Koneos.	Rak.os	Koneos.	Rak.os
Yleinen koneoppi	2	-	2	-
Konerakennusoppi	2	-	2	-
Konepiirustus	12	-	16	-
Työkoneoppi (mekaan.teknol)	-	-	2	-
Käsivaraista piirustusta	2	2	-	-
Yleinen rakennusoppi	-	-	-	1
Huonerakennusoppi	-	3	-	3
Rakennuspiirustus	-	8	-	12
Kartan piirtäminen ja käyt.harjoit.	-	4	-	-
Silta-, tie- ja vesirakennusoppi	-	-	-	2
Siihen kuuluva piirustus	-	-	-	4
YHTEENSÄ	36	36	36	36

(Lähde Suomen teollisuushallituksen tiedonantoja, kolmas vihko, Helsinki 1887)

VIIPURIN AIKA

Viipurin teollisuus- koulun perustaminen

Jo vuonna 1885 keisarillisessa julistuksessa määrättiin perustettavaksi teollisuuskoulu Helsingin, Turun, Vaasan ja Kuopion lisäksi myös Viipuriin. Toimeenpaneva taho eli Teollisuushallitus ei kuitenkaan ryhtynyt toimiin asian tiimoilta. Viipurin Teollisuusyhdistyksen kokouksessa 2. maaliskuuta 1896 päätettiin asettaa komitea kouluasiaa edistämään, sillä

”...kulunut aika on epäilemättä näyttänyt, että teollisuuskoulujen työ ei ole hukkaan mennyt, vaan että sillä on ollut varsin tuntuva etu niille nuorukaisille, jotka niitä ovat saaneet hyväksi käyttäen. Monella teollisuuden alalla on se ollut niin huomattavissa, ettei siitä ole tarvis enempää puhua. Viipuri on ei ainoastaan Itä-Suomen suurin kaupunki, vaan myös teollisuuskaupunkina niistä huomattavain. Täältä on myös kulkulaitosten puolesta erittäin helppo pääsy tämän maakunnan eri osiin. Että siis täällä jos missä teollisuuskoulukin olisi paikallaan... Se seikka, että täältä niin paljon on ollut oppilaita Helsingin ja Kuopion teollisuuskouluissa todistaa myös että täällä sitä aikoja sitten on jo kaivattu... Viipuri olisi myös oikea koulupaikka niinhyvin tšekäläisissä konepajoissa työskenteleville kuin myös niille Pietarissa asuville suomalaisille nuorukaisille, jotka teollisuuskouluja tahtovat hyväksien käyttäen, eikä niitä ole varsin vähän.”

Viipurin teollisuusyhdistyksen komitea muistutti päättäviä viranomaisia säännöllisesti oppilaitoksen tarpeellisuudesta. Keisarillisen senaatin päätöksellä koulu perustettiin 14.4.1898. Viipurin teollisuuskoulun opetuksen tuli olla suomenkielistä, nimitettyjä lehtoreita kaksi ja oppilaita tuli ottaa joka toinen vuosi. Opetus jakaantui koneen- ja huoneenrakennusosastoihin.

Huoneenrakennusosaston lehtori Karl Leander Ikonen määrättiin koulun rehtoriksi. Koneosaston ensimmäiseksi lehtoriksi tuli Frans Alfred Branner.

Ilmoituksia.

**Viipurin
Teollisuuskoulun**

avajaiset, joihin yleisö toivotaan tervetulleiksi, pidetään maanantaina t. k. 3 p. k:lo 10 a. p. koulun huoneustossa, Braahenkatu n:o 15.

(W. S. 1.15) **Johtokunta.**

Ilmoitus Viipuri-lehdessä 2.10.1898.

Rehtori Ikonen ilmoitti Teollisuushallitukselle Helsinkiin koulun avajaisista 9. lokakuuta 1898.

”Saan nöyrimmästi huomauttaa, että Wiipurin Teollisuuskoulu avattiin tänään klo 10 a.p. vietetyllä juhlahetkellä, jossa olivat saapuvilla joukko kaupunkilaisia, koulun johtokunta, opettajat ja oppilaat. Oppilaita on kouluun otettu yhteensä 33. Pyrkijöitä oli kaikkiaan 37, joista yksi nainen rakennuspuolelle. Koulun kalusto on jo siinä kunnossa, että opetus voipi heti alkaa!”

Aluksi koulu toimi, kuten muutkin teollisuuskoulut, kaksivuotisena ja lukuvuosi kesti kuusi kuukautta. Viikkotunteja oli 35 - 45. Siitä, että oppilaita otettiin vain joka toinen vuosi, oli haittaa etenkin heikosti menestyville oppilaille, sillä heillä ei ollut mahdollisuutta uusia hylättyjä kursseja heti seuraavana vuonna. Todistuskirjojen mukaan ehtoja tuli usein, enimmäkseen mekaniikasta. Koulussa järjestettiin myös erikoiskursseja, joista eniten oppilaita keräsi toisen luokan koneenkäyttäjäkursssi. Muita kursseja annettiin sähkötekniikassa, veturinkuljettajiksi haluaville sekä alikonepäällystökursssi.

Wiipurin Teollisuuskoulu

alkaa toimintansa lauantaina tulevan lokakuun 1 päivänä.

Tämä koulu on tarkoitettu etupäässä nuorille, eteville teollisuustyömiehille, niin miehe- kuin naispuolisillekin, jotka tahtovat hankkia itselleen sellaisia teknillisiä tietoja, joiden avulla voisivat paremmin menestyä ammatissaan ja, käyttöönsä kokonasta saatuun, pääsivät työjohtajiksi ja mestareiksi. Koneenkäyttäjät ja lämmittäjät valmistetaan julkisen koneenkäyttäjätutkinnon suorittamiseen.

Koulussa tulee olemaan kaksi ammattiosastoa, mekaniikan osasto ja huonekaluvalmistuksen osasto, ja kussakin oppijako kummassakin kaksi lukuvuotta, kukin kahden kuukauden pituinen.

Teollisuuskoulun pääsääntöjen ehdot ovat:

- 1o. Etä pyrkijä on käynyt ylempään kansakouluun läpi tahi että hänellä on sitä vastaavat tiedot.
- 2o. Etä on vähintään 17 vuotta vanha.
- 3o. Etä on jokuun vuoden työkokonannut teknillisessä ammatissa.

Kuitenkin voidaan ottaa vastaan sellaisiakin oppilaita, jotka eivät ennen ole käytännöllisesti työkokonanneet, jos ovat läpikäyneet 4 luokkaa alkeiskoulussa tahi muussa ylempässä oppilaitoksessa.

Oppilaitaan pyrkivän tulee tuoda mukanaan seuraavat todistukset:

- 1o. Pappikirja, josta näkee pyrkijän iän ja maineen.
- 2o. Todistuksia siitä tahi niistä koulusta, joihin pyrkijä ennen on käynyt, tahi muita todistuksia tiedoistaan.
- 3o. Työtodistuksia tahi todistuksia siitä, että pyrkijä vähintään yhden vuoden ajan on käytännöllisesti työkokonannut sellaisessa ammatissa, joka kuuluu koulun sen osaston alaan, johonka hän pyrkii.
- 4o. Alakäsien isäntästä tahi holhoajaltaan lupakirja koulun käymiseen.

Päitai kouluun kirjoitettuja osastonsa oppilaita, voidt koulussa käydä siinä-oppilaita, jotka yhdeksä tai useammassa alueessa tahtovat seurata opetusta ja jolla niistä aluksista on varainaisilla oppilaille määrätty alustiedot.

Koulumaksu on kullakin oppilaita vuodessa 90 markkaa, joka on maksettava etukäteenkirjoitettuna.

Koulun pyrkijät ilmoittautuot koulun kansliaassa *Brandenburgin 15* (Hämeenkatu ja Turkkilinkadun kulmassa) perjantaina tämän syyskuun 30 p:nä kello 9 a. p.

Wiipurissa 2 p:nä syyskuuta 1898.

Leander Ikonen.
Teollisuuskoulun v. t. rehtori.
Osoite: A. Wikströmin kortturi.

(M. S. 2.1.98.)

Aikaa kouluun hakijoilla on yksi kuukausi.
Ilmoitus Wiipurin Sanomissa 3.9.1898.

**Oppilaitten
piirustusten näyttely**
on Teollisuuskoulussa Braahenkatu
n:o 15 perjantaina 31 p. maalisk.
kello 2—7 iltapuoleen, ja lauantaina
1 p:nä huhtikuuta klo 8—12 a. p.

Oppilaiden töitä oli näytteillä vuosittain ja siitä ilmoitettiin paikallisissa lehdissä. Ilmoitukset Wiipuri-lehdessä 31.3.1899 ja Wiborgs Nyheter-lehdessä 30.3.1903.

DIVERSE.
I Viborgs
Industriskola
hälles utställning af eleverbeten
öppen för allmänheten tisdagen
den 31 mars kl. 12—6 e. m.
och onsdagen den 1 april kl.
8—12 f. m.
(Viip. 1.1.18) **Leander Ikonen.**

Jo ensimmäisenä vuotena koulusta valmistui myös erikoiskurssin suorittaneita matkustajahöyrylaivan päälliköitä.

Viipurin teollisuuskoulu aloitti toimintansa vanhassa puutalossa Braahenkatu 15:ssä. Koululle oli varattu yksi isompi sali, johon sijoitettiin kaikki oppilaat yleisten aineiden opetukseen. Lisäksi rakennuksessa oli pienempi luentosali, kaksi piirustushuonetta, kanslia sekä lisäksi keittiö, joka toimi myös vahtimestarin asuntona. Syksyllä 1904 koulu muutti isompaan huoneistoon Maununkatu 1:een, Kimmo-yhtiön taloon, mutta sekin kävi pian ahtaaksi. 50-vuotishistoriikissa Viipurissa konepuolella opintonsa vuonna 1907 aloittanut ylikonemestari Vihtori Hj. Nevalainen muistelee opiskeluaikojaan. Hän kertoo, että tuolloin Maununkadulla sijainneessa koulussa konepuoli eli mutterimestarit ja huoneenrakennusosasto eli kapulamestarit olivat tilanpuutteen vuoksi yhteisillä yleisten aineiden sekä piirustustunneilla. Piirustusluokka oli kuitenkin niin ahdas, että huoneen etuosassa olevien piti mennä ensin huoneesta ulos, jotta takaosassa piirtäneet mahtuivat poistumaan. Nevalaisen mukaan ensimmäisellä luokalla ”piirreltiin kaikenlaisia koneenosia, myöhemmin laivankattilan sekä hihna- ja hammaspyöriä”.

Koulussa ei vielä ollut sähkövaloa ja tarvittava sähkö kehitettiin ”veivipelillä”. Rehtori Ikonen kir-

joittaa 1905 Teollisuushallitukselle oppilaitoksen tarvitsevan sähkövalon, sillä koulussa oli vakituisen opetuksen lisäksi iltaopetuksena järjestettyjä erikoiskursseja, kuten sähkötekniikan kurssi. Etenkin piirustusluokassa tarvittiin keinotekoista valoa. Käytetyt öljylamput olivat muuten hyviä, mutta vaativat tarkkaa hoitoa ja pilasivat huoneen ilman.

Vuonna 1911 teollisuuskoulu muutettiin asetuksella kolmivuotiseksi, mutta lukuvuosi pysyi edelleen puolivuotisena. Viipurin teollisuuskouluun otettiin uusia oppilaita kahtena peräkkäisenä vuotena ja kolmas vuosi jätettiin väliin. Iltakurssit sekä aiemmin valmentavana opetuksena annettu valmistava kurssi jouduttiin kuitenkin lakkauttamaan tilanpuutteen vuoksi. Omaan koulutaloon muuton jälkeen (1935) oppilaita otettiin sisään joka vuosi. Koulutusajan pidentäminen tarkoitti myös sisäänottovaatimusten tiukentamista. Oppilaaksi otettavien tuli nyt olla 17-vuotiaita, kansakoulun ylimmän tason suorittaneita ja heillä tuli olla 24 kuukauden työkokemus pyrkimänsä osaston alalta. Lisäksi hakijan tuli läpäistä hyväksytysti pääsyttökinto kansakoulun tasoon pohjautuvan matematiikan ja oikeinkirjoituksen osalta. Tämä järjestelmä säilyi koko Viipurissa toimimisen loppuajan, eli talvisotaan asti. Rehtori Georg Fraser tarkensi pyrkijöiden työkokemusvaatimusten määrittelyä vuosikertomuksessa 1939. Huoneenra-

Viipurin Teollisuuskoulu

avataan taas tulevan lokakuun 1 päivänä, ja toimii siinä tulevana lukuvuonna rakennusosaston I luokka, mekaanisen osaston I luokka, sähköteknillinen osasto ja II luokan koneenhoitajain osasto, joille kaikille uusia oppilaita otetaan.

Rakennusosasto

on tarkotettu kaikenlaisissa rakennustöissä työskenteleville ja kuuluu sille oppijaksomyöser autatie-jakanavarakennustöissä.

Mekaaninen osasto

on mekaanisen teollisuuden alalla työskenteleviä varten.

Sähköteknillisen osaston

oppilaksi otetaan sähkötöissä olevia ja niihin alkovia, joilla ennestään on kokemusta konetöissä.

Koneenhoitajaosastolla

suoritetaan oppijakso niille, jotka haluavat päästä II luokan koneenhoitajiksi.

Kolmella ensiksi mainitulla osastolla alkaa opetus 1 p:nä lokak., mutta koneenhoitajaosastolla 20 p:nä marraskuuta.

Sähkö ja koneenhoitajaosastolla

Kaikki oppijaksot päättyvät 1 p:nä huhtikuuta.

Kouluun otetaan sekä mies- että naisoppilaita. Koulumaksu, 20 markkaa, on sisäänkirjoituksessa suoritettava. Varattomia voidaan tästä maksusta vapauttaa, ja on heidän avustamiseksi koulussa myös apurahasto.

Pyrkijät ilmoittautukoot valmistavaan kurssiin 1 p:nä syysk. kello 9 a., rakennus- ja mekaaniselle osastolle 29 p:nä syysk. klo 9 a., sähköosastolle 1 p:nä lokakuuta klo 7 i. ja koneenhoitajaosastolle 20 p:nä marraskuuta klo 7 i.

Muita tietoja koulun asioista antaa allekirjoittanut suullisesti tai kirjallisesti.

Viipurissa 14 p:nä keäkuuta 1906.

annetaan opetusta ainoastaan illatunneilla, jotta oppilaat päivin voivat käydä töissä.

Pääsyyvaatimukset

koulun yleisille osastoille, rakennus- ja mekaaniselle osastolle, ovat: 17 vuoden ikä, kansakoulun oppimäärä ja yhden vuoden kokemus ammattityössä.

Pyrkijällä tulee olla mukanaan papinkirja, koulutodistukset, työtodistukset ja, jos on alaikäinen, isän tai hoitajan lupakirja.

Niitä varten, joilla on vajanaiset kansakoulutiedot tai jotka ovat ne unohtaneet, pidetään kuu- kauden kestävä

valmistava kurssi,

joka alkaa 1 p:nä syyskuuta, ja kehoitetaan tälle kurssille tulemaan kaikki ne, jotka tietävät tietonsa niin heikoiksi, että vaikeuksia opetuksen seuraamisessa voipi luku- vuoden aikana syntyä.

Leander Ikonen,

rehtori.

Ilmoitus kouluun pyrkiville Wiipuri-lehdessä 15.7.1906.

kennusosastolle hakevien täydeksi 24 kuukauden työkokemukseksi hyväksyttiin työskentely ”sellaisilla huoneenrakennustyömailla, joissa työnjohtajana on koulutettu rakennusmestari, ja harkinnan mukaan sellaiset, joissa urakoitsijana tai johdossa on ammatikirkvesmies”. Konerakennusosastolla hyväksyttiin täytenä harjoitteluna työskentely konepajoissa ja laivaveistämöissä, asevelvollisuusaijana suoritettu palvelu autojoukoissa, hyökkäysvaunurykmentissä ja lentojoukkojen korjauspajoissa. Myös työ auto-korjaamossa, valimossa, levytyössä ja hienomekaniikkatyössä hyväksyttiin, jos työpajassa oli suurempaa tuotantoa eli erilaisia koneita ja yli kymmenen työntekijää.

Ensimmäiset omat toimitilat saatiin syksyllä 1904 Maununkadulle.

Rakennustoimi Wiipurissa.

II.

Siirtymämme rakennuttiin, joita vastaan muurataan tai joissa perustuksia laitetaan, mainittakoon ensin ojaletyhtiön Rimmou uuttirakennus Maununkadun nro 1:stä. Tätä rakennusta, johon on pitrustukset tehnyt arkkitehti E. J. Komen, parhaillaan muurataan ja suorittaa työn urakalla rakennusmestari J. Suorinen. Rakennus tulee viiksekkorokkinen ja käyettään siihen melkein yksinomaan tiiviä ja rautaa.

* * *

Ensimmäiseen kerrokseen tulee kadun puolelle sanomalehden ilmoitus- ja kirjapainokonttori sekä kahvi. Toisena ovat lehden toimitushuoneet, kokous- ja latomahuoneisto (15×8 metriä), sitomo y. m. Perimmästi tulee pari pienempää asuntokuoneistoa. Toinen kerros kuuluu raitiustamintolalle, jota varten on varattu noin parikymmentä huonetta. Kolmannen kerrokseen tulee pari 5 huoneen ja yksi 4 huoneen sekä 4 pienempää asuntokuoneistoa. Neljäs kerros tulee teollisuuskoululle, ja tulee siinä varten neljä suurta salia (21×8 m., 12×6 m., 9,5×6,5 m. ja 8×6 m.) sekä kuusi pienempää huonetta. Tämän rakennuksen on tarkoitus joutua valmiiksi täydelleen syksyllä. —

Sisällissota ja sen jälkimainingit

Suomen itsenäistymisen jälkeen vallinneessa valtiollisessa sekasorrossa kansa jakautui kahtia. Suomen sisällissota käytiin kevättalvella 1918. Sota kesti vain kolmisen kuukautta, mutta sen ja etenkin sodan jälkiselvittelyiden jättämät arvet ja traumat paranivat hitaasti. Viipurin teollisuuskoulu sulki ovensa kevätlukukaudeksi 1918 rauhattomuuksien sekä opiskelijoiden ja opettajien rintamalle lähden vuoksi. Teknillisten oppilaitosten opiskelijoiden (ja opettajien) asettuminen etupäässä valkoiselle puo-

lelle kuvaa sitä, ettei teollisuudessa työskentelevä väestö muodostanut omaa yhtenäistä ryhmäänsä yhteiskunnassa, koulutuksesta muodostui erottava ja rajaava tekijä. (KTV s. 168)

K.W. Suonivaara kirjoittaa Teollisuushallitukselle 4.toukokuuta 1918 koulun tapahtumista sodan aikana. Opettajien palkkoja ei keväällä maksettu, joten säilyneiden kirjekonseptien mukaan Suonivaara pyytää sodan päätyttyä hallitukselta maksumääräystä henkilöstökuluihin.

Hänen mukaansa opetus jouduttiin lopettamaan tammikuun 24. rauhattomuuksien vuoksi. Suonivaara itse poistui kaupungista lääkärin määräyksestä hoitamaan vakavaa vatsahermostautia. Hän kuitenkin palasi helmikuun puolivälissä punaisten hallinnassa olevaan Viipuriin, jossa useat oppilaat odottivat opetuksen jatkumista. Punaiset olivat vanginneet rehtori Leander Ikosen, samoin kuin Suonivaaran sijaiseksi määrätyn T. Siltasen. Opetus aloitettiin yksityisopetuksena ilman vakituista lukujärjestystä ja kaikki paitsi rehtori Ikosen opettamat ammattilaiset saatiinkin kevään mittaan suoritettua. Koulutyö kuitenkin keskeytyi uudelleen huhtikuun alussa kun miehiä ryhdyttiin ottamaan pakolla punakaartiin ja ulkona liikkuminen tuli vaaralliseksi. Erillisiä arvosanoja annettiin, mutta todistuksia ei. Rehtori Ikonen surmattiin sodan loppuvaiheessa Viipurin lääninvankilassa. Ikosen kuoleman jälkeen rehtoriksi valittiin koulussa mekaniikkaa opettanut ja koneosaston lehtorina toiminut K.W. Suonivaara (Senvall).

Seuraavana syksynä opetus alkoi tavalliseen tapaan lokakuun 1. päivänä 1918. Koulunkäyntiä häiritsivät kuitenkin pelko uusista levottomuuksista, elintarvikepula sekä ”kallis aika” eli hintojen nousu, jonka vuoksi monella opiskelijalla ei ollut varaa rahoittaa opintojaan. Ravinnon puute vaikutti suoraan oppilaiden fyysiseen ja henkiseen jaksamiseen ja tulokset olivat aiempaa huonompia. Ruokana oli pelkkiä ”kauranakanoita leiväksi ja särpimestä ei puhettakaan”. Kotitöiden tekemistä haittasivat myös huonot valaistusolosuhteet, sillä sähkövaloa ei esikaupungeissa vielä ollut ja muita valaistusaineita ei ollut saatavilla. Vuoden 1918 vuosikertomuksessa pahoitellaan myös, ettei uutta vuosikurssia voitu syksyllä aloittaa eivätkä kaikki toisen luokan halukkaat

voineet jatkaa opintojaan. Syynä oli taloudellinen tilanne sekä oppilaiden kutsunnat suorittamaan asevelvollisuuttaan. Vuonna 1918 palvelukseen astumisen ajankohdasta ei neuvoteltu, ja opinnot eivät olleet syy lykkäyksen saamiselle.

Syksyllä 1918 aloitettiin myös hanke koulun 20-vuotisjulkaisusta. Teos saatiin kuitenkin lähinnä varojen sekä materiaalin puutteen vuoksi painettua vasta 1920. Julkaisu omistettiin sisällissodassa kuolleen rehtori Ikosen muistolle. Vuonna 1919 perustettiin myös Leander Ikosen nimeä kantava rahasto, jonka tarkoituksena oli ”*varattomain ja eteenpäin pyrkivien oppilaiden avustaminen.*”

Vuonna 1919 olot alkoivat tasaantua, oppilasmäärät lähtivät jälleen nousuun ja ainoa keskeytyksiä aiheuttanut syy oli paikkakunnalla liikkunut espanjantauti. Opiskelijoiksi pyrkiviltä edellytettiin hyvämaineisuutta, 17 vuoden ikää, ylemmän kansakoulun käymistä tai vastaavia tietoja sekä vähintään 24 kuukauden työkokemusta alalta. Kouluun pääsyn edellytyksenä oli myös pääsykokeiden läpäiseminen. Kokeissa mitattiin pyrkijöiden tietoa matematiikassa ja oikeinkirjoituksessa. Vuonna 1919 kouluun pyrki 26, ja sisään otettiin 23 oppilasta, joista 16 koneosastolle ja loput huoneenrakennusosastolle. Iltaopetusta annettiin syksystä 1918 alkaen myös lukukauden kestävällä alikonemestarikurssilla, jonka opetus koostui höyrykone- ja polttomoottoriopista, lasku- ja mittausopista sekä konepiirustuksesta.

1920-luvun nousukaudesta talvisotaan

Vuoden 1923 vuosikertomuksessa tehdään katsaus oppilaitoksen 25-vuotiseen historiaan. Sen mukaan koulussa on annettu opetusta huoneen- ja koneenrakennusosastojen lisäksi useilla erikoisoppikursseilla; toisen luokan koneenkäyttäjäkursseilla, sähkökursseilla (1905 - 1913, 1916 - 1918), alikonemestarikursseilla sekä veturinkuljettajakursseilla (1906 - 1909, 1910 - 1914). Varsinaisilta ammattiosastoilta oli valmistunut 247 opiskelijaa. Katsauksessa mainitaan myös, että koulun vahtimestarina oli alusta alkaen

Koivistonkatu 2:ssa oli rakennus, jonka vasemmassa siivessä oli Viipurin teollisuuskoulu ja oikeassa Suomen sahateollisuuskoulu. Vuonna 2013 rakennus oli vielä olemassa.

toiminut uskollisesti Maria Pitkonen. Pitkosen sanotaan olleen työteliäs, hyvä ja hilpeäluontoinen ihminen, huolimatta siitä, että oli jäänyt kolme kertaa leskeksi.

Koulun johtokunta esitti Kauppa- ja teollisuusministeriölle useita anomuksia uudesta koulutalosta. Tilanpuute oli ankara ja koulua käytiin kolmessa vuorossa. Vuonna 1931 ei järjestetty erikoiskursseja iltakursseina ahtauden vuoksi, vaan kurssit järjestettiin päiväkursseina koulun kesäloman alettua huhtikuussa. Rehtori Leander Ikonen ehdotti jo vuonna 1900 (ja säännöllisesti siitä alkaen) kirjeessään Teollisuushallitukselle oman koulutalon rakentamista ”teknillisille ja niihin verrattaville kouluille”. Toive omasta koulutalosta toteutui viimein vuonna 1934, kun eduskunta varasi menoarvioon 3 miljoonaa markkaa koulutalon rakentamista varten. Viipurin kaupunki luovutti tontin valtiolle ja rakennuksen suunnittelivat arkkitehdit Hjalmar Åberg ja Georg Wikström. Kaikki koulurakennuksella työskennelleet rakennusmestarit sekä urakoitsijan työnjohtajat olivat koulun entisiä oppilaita, joten he suhtautui-

vat tehtävään erityisellä antaumuksella. Viipurin teollisuuskoulu aloitti 1935 toimintansa uudessa, varta vasten sille rakennetussa koulutalossa Patterinmäen kaupunginosassa, Koivistonkatu 2:ssa. Samaan rakennukseen, mutta omaan siipeen muutti vuokralaisena vuonna 1921 perustettu Suomen sahateollisuuskoulu.

Lukuvuosi 1936-37 oli ensimmäinen, kun Viipurissa annettiin opetusta sekä huoneenrakennus- että konerakennusosaston kaikilla kolmella luokalla. Ennen toista maailmansotaa Suomessa ei ollut yhtenäistä käytäntöä teknillisten alojen tutkintonimikkeistä. Teknillisistä oppilaitoksista valmistui työnjohtajia, teknikoita, mestareita ja insinöörejä. Keväällä 1939 annetun lain mukaan teollisuuskouluista tuli muodostaa insinöörejä kouluttavan teknillisen opiston sekä teknikoiksi valmistavan teknillisen koulun käsitteitä teknillisiä oppilaitoksia. Sodan vuoksi laki tuli voimaan vasta tammikuussa 1942. (HTOL 59). Tampereella aloitettu insinöörikoulutus täytti vuonna 2012 sata vuotta, mutta Kotkan teknillisessä oppilaitoksessa insinöörikoulutus alkoi vasta vuonna

1962. Vuosina 1941-1948 koulut toimivat, sotatilanteen niin salliessa, kaksivuotisinä. Syynä tähän oli lähinnä valtion heikko taloudellinen tilanne. Tekniikka kuitenkin kehittyi nopeasti ja oppikursseja jouduttiin pidentämään. Varatut tuntimäärät eivät enää riittäneet, joten vuonna 1948 siirryttiin takaisin kolmivuotiseen koulutukseen ja lukuvuodesta tehtiin seitsemän kuukauden mittainen.

Viipurin teollisuuskoulu opinahjona

Viipurin teollisuuskoulu oli arvostettu oppilaitos, johon oli vaikea päästä, mutta jossa myös opinnoissa suoriutuminen oli opintojen vaativuuden takia vaikeaa. Valmistuminen teknikoksi oli kuitenkin takuu hyvästä työpaikasta ja yhteiskunnallisesti arvostetusta statuksesta. Halu päästä oppilaitokseen ja pärjätä siellä oli ainakin 1930-luvulla todella kova, kuten seuraava, Viipurista 1938 teknikoksi valmistuneen Lauri Niikon muistelus osoittaa. Hänen isänsä toivoi pojasta diplomi-insinööriä sähköalalle ja tämä ehtikin olla yhden kesän alaa harjoittelemassa. Isän suunnitelman mukaan pojan piti ensin lukea itsensä ylioppilaaksi ja sen jälkeen hakea teknilliseen korkeakouluun. Mutta kun isä kuoli, halusi holhoojaksi tullut eno Laurista maanviljelijän ja hommasi tämän Uudenkirjon Maanviljelyskouluun opiskelemaan maatalousteknikoksi. Yhden syksyn jaksoi vastentahtoinen tuleva maanviljelijä opintojaan jatkaa, kunnes...

”...sit ruvettiin opettamaan lypsämistä siellä – se ei minulle käynyt. Miul oli pohjimmainen ajatus koko ajan tekniikka. Mie niitä keksintöjä tein lapsena, ain oli tekniikka mukana.”

Onneksi Viipurissa asuva toinen eno oli sitä mieltä, että jos poika kerran on tekniikasta kiinnostunut niin miksi hänet pitäisi siitä pois johdattaa. Hän kannatti pojan tekniikan harrastuneisuutta, muttei suoranaisesti kannustanut tätä tekemään elämänmuutosta, joten Lauri Niikko sanoo kannustaneensa itse itseään.

Eräänä lauantai-iltana koulurakennuksen yläkerrassa olevassa oppilasasuntolassa tapahtui:

”...neljä poikaa asu huoneissaan ja mie sitte yks lauantai sanoin kavereille, että mie en ole kuollut, mie lähen nyt. Et ihan kaikessa rauhassa, minuu ei tarvitse perästä etsii. Minulla oli asiat kaikki kunnossa ja minä lakanalla laskeuduin yläkerrasta. Otin selvää mihin aikaan menee linja-auto Viipuriin ja just sitä ennen laskeuduin alas. Tavarat oli jo lähetetty Viipuriin etukäteen.”

Siitä alkoi sitten elämä tekniikan parissa. Jo tehtyjen harjoittelujen lisäksi Lauri Niikko pääsi tekemään lisää harjoittelutöitä loppuvuodeksi. Kun seuraava lukukausi alkoi, hän laitto hakemukset Viipurin teollisuuskouluun ja onnistui pääsemään sisälle.

Viipurin teollisuuskoulun rehtori Suonivaara ja Kaarlo Jalo olivat aikansa tunnustettuja auktoriteetteja tekniikan alalla. Heidän asiantuntijuutensa näkyi myös koulun ulkopuolisessa toiminnassa ja alan kirjallisuudessa. Jalolla oli innokkaana automiehenä autokorjaamojen osakkeita ympäri Etelä-Suomea. Opettajat eivät tosin olisi saaneet valtion virkamiehinä olla mukana liike-elämässä, joten osakkeiden omistamisen piti olla näkymätöntä. Tätä puolialaista omistajuutta hoidettiin mm. vanhempien kautta, mutta asia tuntui olleen hyvinkin yleisesti tiedossa. Viipurin teknillisen koulun rehtorit olivat jo 1930-luvulla tekniikan alan tunnustettuja ammattilaisia, joiden osaaminen juonsi käytännön työelämässä onnistumiseen, sekä alan oppikirjallisuuden kirjoittamiseen. 1930-luvulla Viipurin teollisuuskoulun konepuoli toimi uudessa rakennuksessa, jossa laboratoriot ja muutkin tilat olivat viimeisen päälle. Tämä houkutteli myös opettajia, joita Lauri Niikko on haastattelussaan kuvannut eteenpäin pyrkiviksi kemian maistereiksi ja diplomi-insinööreiksi. Teollisuuskoulujen opetustasoa mitattiin 1930-luvulla Vaasassa, jonne opiskelijoita kutsuttiin eri oppilaitoksista tentattaviksi. Niikon mukaan Viipurin teollisuuskoulu voitti tämän opetustasotestin kaikkina kolmena kertana, joihin hän opiskeluaikanaan

Vaasassa osallistui.

Teollisuuskoulut olivat juuri siirtyneet opetushallituksen alaisuudesta teollisuushallituksen alaisiksi, mikä muutti opettajakuntaa enemmän korkeamman teknillisen koulutuksen omaaviksi. Vielä neljä vuosikymmentä myöhemmin, 1970-luvulla diplomi-insinöörien edustus opettajakunnassa jatkui ja etenkin Kotkan tekulla oli maine ”insinöörien linnakkeena”. Myöskään se seikka ei ollut muuttunut, että kouluun oli todella vaikea päästä. Jokaista aloituspaikkaa vastaan oli aina kolminkertainen määrä hakijoita.

tilasviranomaisilta anottiin, että reserviharjoitukseen kutsutut opiskelijat ja opettajat vapautettaisiin toistaiseksi koulutyön jatkamista varten. Opetus aloitettiin uudelleen 23. marraskuuta, mutta jo viikkoa myöhemmin se jälleen keskeytyi, kun aamuyhdeksältä 30.11. ensimmäiset pommit putosivat Viipuriin. Koululta saatiin pelastettua joitain kone-laboratorion koneista, muutamia mittareita ja vaakituskojeita sekä suuri osa arkistoa. Rehtori Kaarlo Jalo kertoo koulun 50-vuotishistoriikissa anekdoottina, että sotilasviranomaiset olivat kehottaneet poltta-

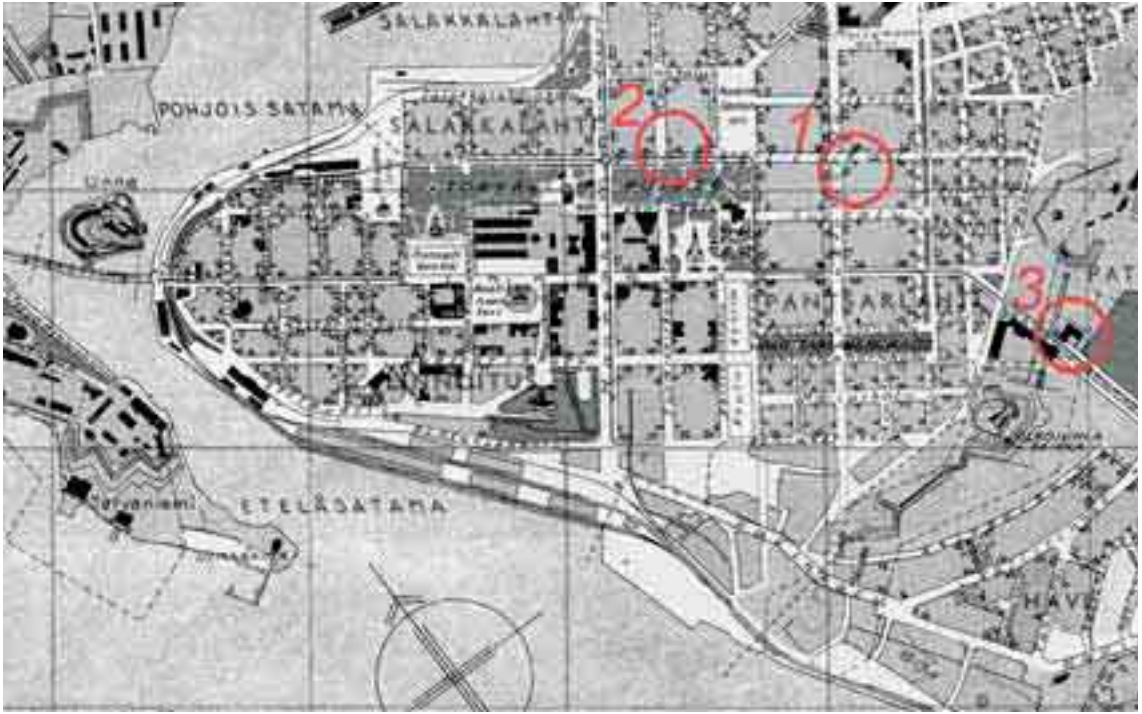
Viipurin teollisuuskoulun opiskelijat Huttunen, Erissalo, Sipilä ja Niikko 1930-luvun loppupuolella.

Sota-aika

Lukuvuoden 1939 alku enteili ongelmia. Jo lokakuun alussa useat oppilaat sekä opettajat saivat kutsun ylimääräisiin kertausharjoituksiin. Väki väheni koulussa kertausharjoitusten vuoksi siihen tahtiin, että oppilas- ja opettajakadon myötä koulutyöt päätettiin keskeyttää toistaiseksi 9. lokakuuta. Marraskuun puolivälissä tilanne näytti rauhoittuneen, joten so-

maan arkiston, sillä sehän oli vain paperia ja turhaa kuljetettavaa. Koulutalo ja sen laboratoriot, kirjasto sekä kokoelmat jäivät kuitenkin vihollisen käsiin, samoin kuin oppilaiden koulu- ja opettajien opetusvälineet. Talvisodassa kaatui kahdeksan koulun oppilasta (nimet liitteessä).

Talvisodan päättyessä Viipuri jouduttiin luovuttamaan Neuvostoliitolle. Teollisuuskoulun oppilailla oli kuitenkin opinnot kesken ja niiden jatkamiseen pyrittiin kaikin mahdollisin keinoin. Huoneenra-

Viipurin teollisuuskoulun sijaintipaikat: 1 Braahenkatu 15 (nykyisessä numeroinnissa 19), 2 Maununkatu 1 ja 3 Koivistonkatu 2. Kartta on vuoden 1935 matkailukartta.

kennusosastolle varattiin tilat Helsingin teknillisestä koulusta ja koneenrakennusosastolle Oulusta. Näin koulutus jatkui syyslukukauden 1940, kunnes lukukauden päätyttyä Viipurin teollisuuskoulu lakkautettiin ja oppilaat siirtyivät sen koulun kirjoihin, missä he olivat opintojaan Viipurin jälkeen jatkaneet. Oppilaista suurin osa oli menetetyistä Viipurista tai Viipurin läänistä, joten he olivat menettäneet kotinsa ja heidän taloudellinen tilanteensa oli vaikea. Sosiaaliministeriö sekä Suomen huolto, Siirtoväen huolto ja muut järjestöt jakoivat kuitenkin avustuksia, joten kaikkien viipurilaisten oli mahdollista jatkaa opintojaan.

Jatkosodan aikana keväällä 1943 Viipurin kaupunki jätti kauppa- ja teollisuusministeriölle anomuksen toiminnan jatkamiseksi Viipurin teknillisenä kouluna. Tähän suostuttiin ja huoneenrakennuslinja aloitettiin uudelleen Viipurissa tammikuussa 1944. Uusi koulutalo oli kuitenkin vaurioitunut, joten opetus jatkui ammattikoulun talossa, josta teknilliselle koululle liikenä kolmas kerros. Naapuriksi saatiin taas talvisodan ajaksi Kotkaan siirtynyt sahakoulu.

Oppilaisiksi tuli lähinnä sotainvalideja ja muutama ikänsä puolesta armeijasta kotiutettu. Kevään mittaan oppilasmäärä väheni, sillä osa sodassa vammautuneista katsottiin parantuneiksi ja heidät palautettiin palvelukseen. Kevättalvella 1944 sota oli muuttunut asemasodaksi, joten puolustusvoimien suostumuksella järjestettiin myös alikonemestarikurssi. Viipurin teknillisessä koulussa toimi sen viimeisenä Viipurin lukukautena vain yksi vakinainen opettaja, Kaarlo Jalo, muut olivat tuntiopettajia. Viipurissa työskenneltiin vain kevätlukukausi, jonka jälkeen taistelut Kannaksella alkoivat, ja koululle tuli lopullinen lähtö Viipurista. Osa oppilaisista sijoittui Helsinkiin, osa Kuopioon. Syksyllä 1944 koulu ei toiminut, mutta keväällä 1945 se aloitti toimintansa Kotkassa, missä Kotkan kaupunki oli varannut sille vuokravapaan huoneiston Metsolan kansakoululla. Ensin oppilaita otettiin vain koneosastolle, johon kutsuttiin sanomalehti-ilmoituksilla sekä radion välityksellä muihin teknillisiin kouluihin jo hyväksytyt kotkalaiset ja kymenlaaksolaiset opiskelijat. Hakijoita oli 51, joista 32 hyväksyttiin opiskelemaan. Elämä jatkui.

KOTKAN AIKA

Alku aina hankalaa...

1800-luvun lopun (saha)teollisuuden kasvun myötä syntyi myös uusia kaupunkeja. Eräs näistä uusista teollisuuskeskittymistä oli maatalousvaltaisen Kymmin kunnan kupeeseen, Kymijoen suulle syntynyt Kotka (1879). Paikkakunnalle perustettiin nopeassa tahdissa yhdeksän sahalaitosta. Aluksi työvoima uusiin teollisuuskeskuksiin tuli etupäässä maaseudun maattoman väestön piiristä, mutta pääoma sekä ammattimiehet ulkomailta. Teollisuuslaitosten ammattitaitoisen työvoiman määrä oli suhteellisen pieni ja kouluttamattoman työvoiman liikkuvuus suuri.

Rehtori Erkki Ojanen muistelee Merenkulun opetus 130 vuotta ja tekniikan opetus 100 vuotta -päjäjuhlassa Kotekolla 23.10.1998: *”Hans Gutzeit on täällä Kotkassa näistä ulkomaalaisista teollisuusmiehistä tunnetuin. Hän perusti Kotkaan ’Norskan sahan’ vuonna 1872. Taatakseen sahan moitteettoman toiminnan toi hän mukanaan lähes satapäisen norjalaisen ammattilaisryhmän. Suomalaisten oli osaamattomina tyytyminen hanttihommiin. Näin oli lähes kaikissa tuon ajan teollisuuslaitoksissa, tekninen osaaminen tuotettiin ulkomailta.”*

Toisen maailmansodan jälkeen Neuvostoliitolle menetetyt Viipurin liikkeitä, laitoksia ja viranomaisia piti sijoittaa uudelleen ja useat näistä siirtyivät kasvavaan ja kehittyvään teollisuus- ja satamakaupunki Kotkaan. Kotkaan siirtyivät myös perinteikkäät viipurilaiset oppilaitokset: Merenkulkuopisto (1868), Teknillinen koulu (1898) sekä Saha-teollisuuskoulu (1921). Kotka olikin sotien jälkeen maan huippukaupunkeja ammatillisen koulutuksen

osalta. Kaupungissa toimi neljä kaupungin omistamaa ammatillista opetusta antavaa koulua sekä kolme Viipurista muuttanutta valtion omistamaa erikoisopistoa. Vireän, mutta sodassa pahoin tuhoutuneen koulukaupungin käytännön elämää tosin hankaloitti ankara pula opetuskäyttöön soveltuvista rakennuksista. Kotkaan muuton jälkeen vuonna 1944 entisten viipurilaistenkin suurimmaksi ongelmaksi muodostui tilanpuute. Nimensä Viipurin teknilliseksi kouluksi vaihtaneen oppilaitoksen ensimmäinen opetustila löytyi Metsolan kansakoulusta. Koululla ei ollut laboratorioita, joten vastaavia töitä ei voitu suorittaa. Myös opettajien saanti Kotkaan tuotti suuria vaikeuksia. Eräänä syynä pidettiin sitä, että koulu sijaitsi neljän kilometrin päästä keskustasta ja kulkuyhteydet olivat huonot.

Etelä-Suomi joulukuussa 1946:

Viime perjantaina saivat päästötodistuksen Kotkassa toimivasta ent. Viipurin teknillisestä koulusta ensimmäiset Kotkassa koulutetut kone-tekniikot. Todistusten jako tapahtui Metsolan kansakoulun juhlasalissa. Todistusten jaon yhteydessä puhui koulun rehtori, dipl.ins. K. Jalo, erittäin kauniita ja rohkaisevia sanoja uusille teknikoille. Päästötodistuksen sai 63 oppilasta, ja vuositodistuksen 40 I luokan oppilasta. Tilaisuuden päättäjäksi lauloi tekn. koulun toverikunnan kuoro Sulo Laineen johdolla.

Tämän jälkeen siirryttiin klo 13.00 ravin-

tola Kymnlaaksoon, minne eroavat oppilaat olivat järjestäneet yhteisen erojaispäivällisen. Kutsuvieraina olivat kaikki koulun opettajat sekä lähimmät virkailijat.

Päivällisen aikana pidettiin monia kauniita puheita, joissa opettajat kiittivät entisiä oppilaitaan ja oppilaat opettajiaan, ja jotka samalla osoittivat, kuinka lämpimät ja luottamukselliset suhteet olivat koulun aikana vallinneet opettajien ja oppilaitten välillä. Eroavien oppilaitten muodostama kuoro lauloi useampaan otteeseen Sulo Laineen johdolla.

Oppilaitten puolesta ojennettiin rehtori Jalolle hopeinen savukekotelokultaisin nimikirjaimin. Pieni kiittollisuuden osoitus, joka oli omistettu kaikille opettajille, mutta osoitettu sille opettajalle, joka oppilaittensa mielestä sittenkin on ollut yli kaikkien muitten.

Toverikunnan kuoron johtajia Sulo Laine sai uusia hopeaisen savukekotelon kiittollisuuden osoituksena siitä että herra Laine oli muutenkin jo tarkkaan lasketut vapaa-aikansa uhraten vienyt kuoron työtä eteenpäin.

Tilaisuus jätti kaikille, niin opettajille kuin oppilaillekin, erittäin kauniin ja miellyttävän muiston.

Ensin Kotkassa toimi vain koneosasto, mutta jo syksyllä 1947 päästiin aloittamaan myös huoneenrakennusosaston keskeytyneenä ollut opetus. Kehitys oli kuitenkin hidasta. Opettajia oli edelleen vaikea saada, mutta opetusta pystyttiin antamaan, sillä ”kotkalaiset rakennusinsinöörit ovat oman työnsä ohella ja huonosta palkasta huolimatta ottaneet hoitaakseen osaston ammattiainet”. Syksyllä 1950 ei uusia vuosikursseja voitu aloittaa tilanpuutteen ja etenkin yhä kroonisena vaivaavan opettajapulnan vuoksi.

Oppilaitos täytti 50 vuotta 1948, ja sen kunniaksi samana vuonna opintonsa päättävä kurssi kirjoitti koulustaan juhlahulkaisun. Oppilaitoksesta oli ensimmäisen 50 vuoden aikana valmistunut 1674 oppilasta, joista 437 koneenrakennus- ja 373 huoneenrakennusosastolta. Erikoiskusseilta oli todistuksen saanut 864 opiskelijaa. Opiskelijoiden keski-ikä kouluun tultaessa oli ensimmäisen puolivuosisadan aikana 25

vuotta. Suurin osa oppilaista oli kotoisin Viipurin ja myöhemmin Kymen läänistä. Vuonna 1955 Suomessa toimi yhdeksän teknillistä koulua, joista Helsingissä, Tampereella sekä Turussa oli myös teknillinen opisto. Viipurin jälkeen oli kouluja perustettu myös Lahteen ja Lappeenrantaan.

Viipurin perintö

Kun teollisuuskoulu siirtyi jatkosodan jälkeen Viipurista Kotkaan, näyttäytyi viipurilaisuus Karhulan lasitehtaalla tuolloin työskentelevälle Lauri Niikolle aivan itsestään selvänä.

Kotikaupungin vaihdosta huolimatta koulussa jatkoivat hänelle omista opiskeluvuosista tutut rehtori ja opettajat. Yhteistoiminta teollisuuden ja koulun välillä oli yleisemminkin jatkuvaa ja tiivistä, mutta tässä tapauksessa jo henkilökohtainen tuttuus teki yhteistoiminnasta entistäkin luontevampaa. Entisenä opiskelijana Lauri Niikko oli omatoimisesti rekrytoimassa Kotkaan erästä sen ensimmäisistä opiskelijoista. Hän oli värvännyt erään pojan maaseudulta harjoittelijaksi Karhulaan ja kuultuaan, että teknillinen koulu oli siirtymässä Kotkaan, Niikko kannusti nuorukaista opiskelemaan ja hoitamaan ennakkoharjoittelut hyvin. Nuori mies pääsikin Kotkan teknilliseen kouluun, jolloin Lauri Niikko kertoo sanoneensa rehtori Kaarlo Jalolle kasvattaneensa tänne poikaa.

Yhteyttä vanhoihin opettajiin tuli pidettyä myös ammatillisten asioiden ulkopuolella. Kyseessä olivat kuitenkin vanhat tutut, jotka suhtautuivat entiseen oppilaaseensa, nykyiseen teknikkoon, tasavertaisesti. Opettajat olivat tuolloin myös tietyllä tapaa riippuvaisia yhteyksistä teollisuuteen. Tekniikka oli mennyt kovaa vauhtia eteenpäin, ja usein ainoa keino saada tietoa uutuuksista oli saada sitä teollisuudesta ja tässä oli entisillä opiskelijoilla suuri rooli. Esimerkkinä Lauri Niikko kertoo kovametalliterästä, joka oli aivan käänteentekevä keksintö konepajateollisuudessa, ja jonka käyttäytymisestä oppilaitos ei olisi saanut tietoa ilman edellä mainittuja kontakteja. Teollisuusyritykset ottivat uutuudet Suomessa käyttöön ensimmäisinä ja tätä kautta tieto kulkeutui myös oppilaitoksiin.

Laboratoriomekaanikko Matti Martinin uran

alkupuolella, 1960-luvun alussa Viipurin perintö näkyi hänen muistoissaan Kotkassa selkeästi nimenomaan karjalaisuuden kautta. Se oli koko ajan selvästi taustalla vaikuttava asia. Jalot tulivat Karjalasta, Kalevi Luoteen, tulevan rehtorin vaimo oli Karjalasta jne. Luoteen vaimo ei kylläkään toiminut opettajana koulussa, mutta asui ja liikkui koulun alueella paljon. Lisäksi rehtori Jalon vaimo ja silloisen vahtimestarin vaimo olivat sisaruksia. Vahtimestarin vaimo leipoi päivittäin karjalanpiirakat opettajien huoneen kahvilitaisuuksiin, joten karjalaisuus näyttäytyi siis paitsi ihmisissä, myös näinkin konkreettisella tasolla kuin kahvipöytätarjoiluissa. Kauan ei kuitenkaan mennyt, kun karjalaisuus alkoi hiipua opettajakunnan vaihtuessa. Viipurilaisuuden perintöä ei tietoisesti ylläpidetty. Se eli ja kuoli Viipurista tulleen opettajakunnan myötä.

Seppo Karitie kertoo, että 1960-luvun alussa ”Viipurin henkee ei ollu ku Jalon Kallen muistoissa”. ”Jalon Kalle” oli jo Viipurissa opettajana toiminut Kaarlo Jalo, joka seurasi oppilaitoksen mukana sodan jälkeen Kotkaan rehtoriksi ja toimi vielä 1960-luvulla tuntiopettajana, Samuli Laukkasen jo kantaessa rehtorin vastuuta. Vuonna 1978 Kotkan teknillisessä oppilaitoksessa lehtorina aloittaneelle Pekka Suhoselle taas oma työpaikka ei edustanut enää selkeätä Viipurin

perinteen jatkajaa: ”Fysiikassa se on näkynyt vain muutamana laboratorioissa olevana laitteena, joiden historiaa on kerrottu seinälle kiinnitetyssä tiedotteessa”.

Koteko

Vuonna 1947 Kotkan kaupunki alkoi kehittää sotien vuoksi kesken jäänyttä ammattikouluhankettaan. Samaan aikaan Kotkan teknillisen koulun tilakysymystä ryhdyttiin pohtimaan myös valtakunnallisella tasolla. Perustettiin Kotkan teknillisten ammattilaitosten rakennustoimikunta ja tavoitteeksi asetettiin rakentaa kaikille ammatillisille oppilaitoksille yhteinen koulukompleksi. Arkkitehti Erik Lindroosin suunnitelma katsottiin parhaimmaksi, ja Kotekon (Kotkan teknilliset koulut) rakentaminen aloitettiin Kotkan kaupungin ja valtion yhteistyöllä 1948. Rakennus valmistui neljä vuotta myöhemmin 1952 ja eri oppilaitokset muuttivat tiloihin samana vuonna. Haukkavuoren kupeessa, Kymenlaaksonkadun päässä sijainnut rakennus vihittiin virallisesti käyttöön 25. huhtikuuta 1953. Koulukompleksiin hankittiin myös taidetta: taiteilija Tove Jansson maalasi ruokasalin seinälle meriaiheisen työn ja kahta

Opettajia vuonna 1955, vasemmalta lukien Jalo, Laukkanen, Bruun, Tarkiainen, Vuorio, Bruun, Ilomäki, Tepponen, Luode

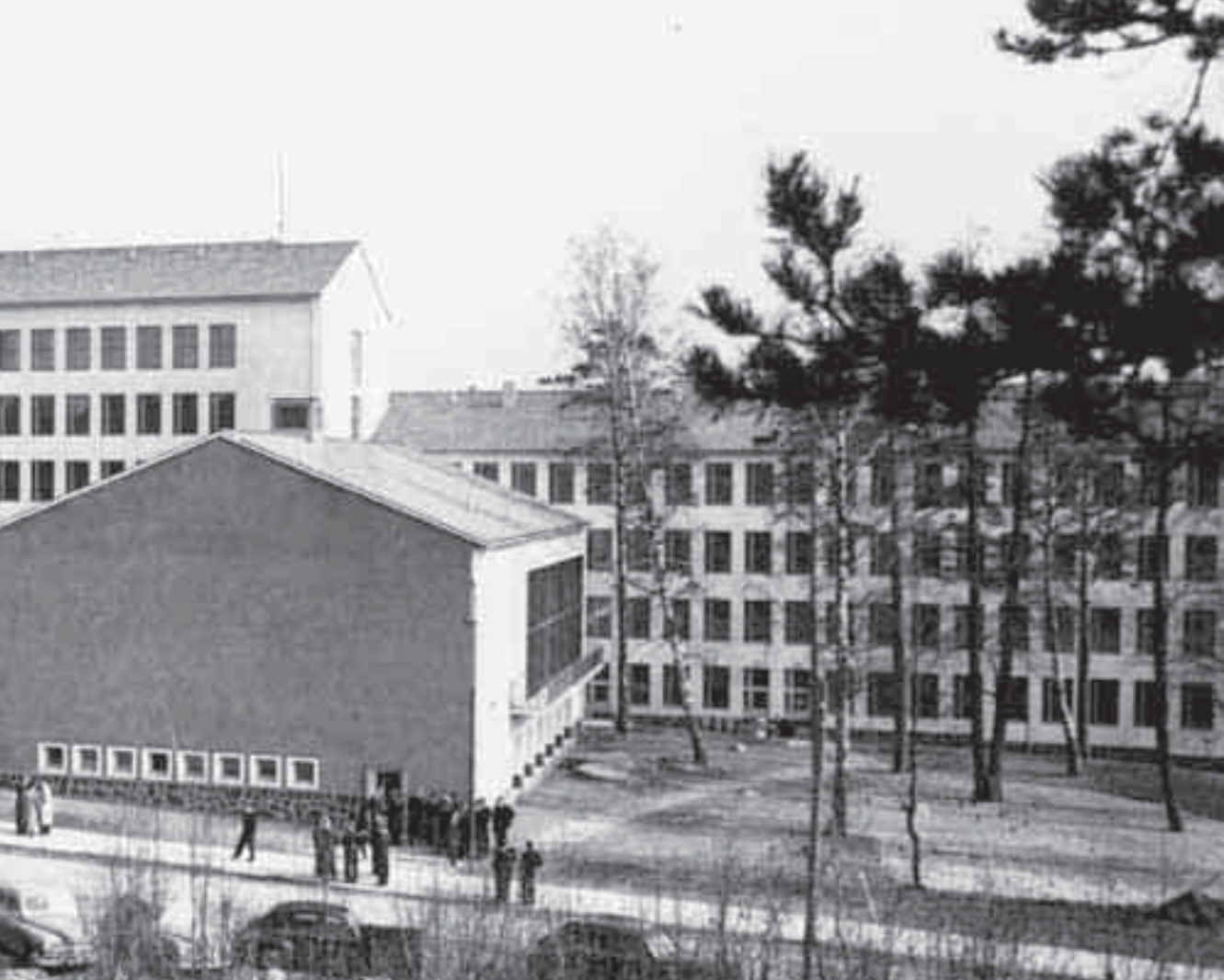

sivuaulaa komistavat Eino Kaurian maalaukset. Juhlasalin ulkoseinällä on Michael Schilkinin kuusi korkokuvaa, jotka edustavat niitä kouluja, jotka rakennuskompleksiin aluksi sijoittuivat. (Leena Aro, *Kymen Sanomat*. 18.3.2012)

Kompleksiin muuttivat teknillinen koulu, merenkulku- sekä sahateollisuuskoulu. Näiden lisäksi moderneihin tiloihin muuttivat ammattikoulut, talouskoulu ja neljän vuoden kuluttua mukaan mahduttettiin hetkeksi myös sairaanhoitajakoulu. Kaikkiaan oppilaspaikkoja oli 1200. Kotkan teknillinen koulu sekä merenkulkukoulu olivat valtion eli kauppa- ja teollisuusministeriön alaisia, sahateollisuuskoulua hallitsivat teollisuus, Kotkan kaupunki, metsähallitus sekä kauppa- ja teollisuusministeriö. Muut Kotekon koulut olivat Kotkan kaupungin omistuksessa. Yhteiselo jatkui parikymmentä vuotta, kunnes Kotkan merenkulkuopisto muutti vuonna 1972 Kotekolta

omaan kiinteistöön Pookinmäelle. Viimeisenä kolmesta viipurilaisesta omat tilat sai puutalousoppilaitokseksi nimensä muuttanut sahakoulu vuonna 1981. (Kymistä Kotkaan osa II, ss. 321-25)

Koteko oli paitsi koulukompleksi myös useiden opettajien sekä näiden perheiden koti. Rehtori Kalevi Luoteen tytär Marja-Sisko Luode kertoo lapsuudestaan 1950-luvun Kotekolla, missä opettajat asuivat samassa korttelissa, kahdessa kerrostalossa. Kompleksissa toimi 1960-luvulla Luoteen mukaan teknillinen koulu, merenkulkuoppilaitos, vaatturikoulu, ammattikoulun eri linjoja, kotitalouskoulu ja jopa koulun lastentarha. Ammattikoululaiset erottuivat muista haalareissaan ja siitä, että he olivat aina tupakalla. Insinöörit yrittivät olla siistimpiä, ja 60-luvulla osalla näki vielä pukujakin päällä. Koulun alue toimi alueen lapsille leikkipaikkana etenkin kesäisin, kun se oli tyhjentynyt loma-ajaksi. Puhuttiin ns. Kotekon

lapsista, joilla on tänäkin päivänä toimiva oma seura, ”Kotekon korppikotkat”. Entiset Kotekon lapset ovat jatkaneet tapaamisia näihin päiviin saakka mm. Kotkan meripäivien yhteydessä.

Kotekokin alkoi jäädä pieneksi. Oppilasmäärät kasvoivat etenkin insinöörikoulutuksen aloittamisen myötä 1962, ja sen myötä alkoi tilanpuute taas vaivata. Lisätiloja jouduttiin vuokraamaan lähellä sijaitsevista Haukkavuoren koulusta ja Keskuskoulusta, joissa annettiin teoriaopetusta. Vuonna 1968 valmistunut rakennusinsinööri muistelee, kuinka heidät oli tilan puutteen takia häädetty Keskuskoulun rakennukseen. Muut kerrokset olivat koululapsien käytössä, kun tulevat insinöörit puolestaan ahersivat heille varatussa ylimmässä kerroksessa. Sieltä oli lyhyt matka poiketa Keskuskadun ja Koulukadun kulmassa sijainneeseen baariin syömään *päivän pannu*. Tuolloin ei opiskelijoiden kesken puhuttu vielä tekusta

vaan oppilaitosta kutsuttiin puhekielessä Kotekoksi. Kotekossa olleiden meri- ja puukoululaisten kanssa ei oltu paljoakaan tekemisissä, mutta enemmän yhteistä oli teknillisen koulun sisällä kone- ja rakennuspuolen opiskelijoiden kesken.

Metsola

Vuonna 1969 valtion menoarvioon lisättiin 1,8 miljoonaa markkaa Kotkan teknillisen oppilaitoksen uudisrakennusta varten ja rakennustyöt Metsolassa alkoivat samana vuonna. Aikakautensa rationaalista rakennustapaa edustava arkkitehti Erkki Pasasen suunnittelema rakennus valmistui Langinkosken läheisyyteen Metsolaan Pääskysentie 1:een vuonna 1972. Arkkitehtistudio Penttinen & Tiensuun suunnittelema lisärakennus valmistui vuonna 1994. Se

liittyi vanhaan päärakennukseen kampamaisten laboratoriosiiptien jatkoksi mittakaavan ja materiaalin avulla. Samassa yhteydessä rakennettiin myös ruokalalaajennus pääsisäänkäynnin viereen. Entistä isompien ja asianmukaisten tilojen myötä toimintaa voitiin myös laajentaa merkittävästi. Opiskelijoita oli vuonna 1971 noin viisisataa, ja koska tilat oli mitoitettu 750 oppilaalle, myös kasvunvaraa oli. Ei kuitenkaan riittävästi, sillä jo seuraavana vuonna oppilaitokseen perustettiin sähköosasto ja sen myötä automaatiotekniikan teknikko- sekä insinöörikou-

lutus. Oppilasmäärä kasvoi nopeasti yli tuhannen, joten tilaa tarvittiin lisää.

Vuonna 1972 valmistuneen päärakennuksen rakennustyömaan vastaavan mestarin Martti Sepän mukaan kaivuun ja louhinnan suoritti Kaivinliike Metsola. ”Perustusten kaivuu ja louhinta sujuivat erinomaisesti. Nuoret isännät pystyivät käyttämään itse kaikkia koneita tarpeen vaatiessa. Aikapulan uhatessa jatkoivat he työpäivää.” Ammatti- ja apu-työvoima löytyivät pääosin paikkakunnalta, ainoastaan raudoittajat olivat Kiuruvedeltä. Työnjohtoa oli parhaimmillaan seitsemän henkilöä vastaavan rakennusmestari Martti Sepän lisäksi. Keskimäärin työvoimaa rakennuksella oli Sepän mukaan noin sata henkilöä.

Rehtori Erkki Ojanen kuvailee Metsolan tilarakaisuja. Hänen mukaansa etenkin lisärakennus ja muutostyöt lisäsivät rakennuksen julkista luonnetta. Rakennuksen pääsisäänkäyntejä yhdistää noin 130 metriä pitkä käytävä, joka on suunniteltu kadunomaiseksi tilaksi, jonka varrella sijaitsevat mm. ruokala, kirjasto, myymälä, opettajainhuone, kanslia sekä juhlasali. Muutostöissä pyrittiin yksinkertaisuuteen sijoittamalla teknisesti vaativat tilat kuten tietotekniikkakeskus sekä laboratoriot lisärakennukseen.

Kotkan teknillisen oppilaitoksen työt alkuun toukokuussa

- Kotkan teknillisen oppilaitoksen uuden rakennuksen rakennustyöt aloitetaan ensi toukokuussa. Asiasta päätti kulkulaitosten ja yleistien töiden ministeriö tilien ja rakennushallitus sai oikeuden tehdä tarakkasopimuksen.
- Uuden rakennuksen on oltava valmis kesäkuun loppuun 1972 mennessä. Töitä ei keskeytetä missään vaiheessa, mutta työvoimasuhteita rajoitetaan touko-ryysy-kuussa tänä vuonna sekä kesä-ryysykuussa 1971.
- Tämän vuoden budjetissa on Kotkan teknillisen oppilaitoksen rakennustöihin varattu 3,1 miljoonaa markkaa. Kehosäilytysmaksuun nousseet yli 13 miljoonaa markkaan.

Uutinen paikallisessa sanomalehdessä.

Ison opettajainhuoneen juttelurinki vuonna 1982.

*Kotkan teknillinen oppilaitos, etualalla vastaavan rakennusmestarin
Martti Sepän mukaan nimetty Martin kivi.*

Opettajainhuone

Suomen kielen opettajana Kotkan teknillisessä oppilaitoksessa vuonna 1973 aloittanut Salme Taubert muistelee Metsolan ensimmäisessä kerroksessa sijainnutta opettajainhuonetta isona ja kauniina tilana. Kyseessä oli iso ja avara huone, jossa oli pitkä pöytä tuoleineen, sekä kaksi seurusteluryhmää nojatuoleineen ja pöytineen. Lisäksi siihen kuului pieni keittiöosa, jossa oli kahvinkeitin, jääkaappi, pöytä ja tuolit. Tämän ison huoneen takana oli pieni huone, jota sanottiin naisopettajain huoneeksi. Välituntisin opettajainhuoneeseen kokoonnuttiin juttelemaan ja kommentoimaan ajankohtaisia tapahtumia. *”Aina löysi puhekkumppanin; voi myös kysyä neuvoa tai mielipidettä pulmallisissa asioissa. Esimerkiksi yleisäineen opettaja voi kysyä ammattiaineen opettajalta jotain ammattiasiaa ja aina sai vastauksen. Kollegat olivat mieluisia, luotettavia ja hauskoja keskustelijoita.”*

Isona tilana opettajainhuone toimi usein myös erilaisten juhlien paikkana. Monena vuonna seremoniamestarina toimi Paavo Honka. Pikkujouluja oli useitakin, niissä oli oman väen voimin toteutettua ohjelmaa, ruokailu ja lopuksi tanssia. Tiernapojat esittivät laulunsa, joskus oli jokin teema, jonka merkeissä oli rekvisiittaa ja pukeuduttiin myös teemaan sopivalla tavalla. Joskus naisopettajain sekstetti esitti laulusikermän, miesopettajain voimisteluesitys oli

riemastuttava ja tunnelmaa kohottava. Aila Päällysahon ideoima ja kirjoittama näytelmä ”Lumikki” esitettiin v. 1991 pikkujoulussa. Myös syntymäpäivät, eläkkeelle lähdöt, tieteelliset saavutukset ja henkilökunnan pikkujoulut löysivät juhlintapaikkansa huoneesta ja talkoilla osallistuttiin seuraavana päivänä huoneen siivoukseen.

Opettajainhuoneessa oli mm. rehtori Kalevi Luoteen muotokuvan paljastustilaisuus 30.4.1986. Kuvaa verhosi musta peite, airuet molemmin puolin kuvaa ja päivänsankari paikalla. Sitten kuva paljastettiin ja pidettiin asiaan kuuluvat puheet. Juhlallisuuksien jälkeen tarjottiin kakkukahvit. Seppo Karitien eläkkeellelähtökahvit juotiin 25.8.1988. Mika Leivon tohtorikahvitus oli 9.9.1991. Yhteiset eläkekahvit juotiin 31.1.1992. Silloin nimittäin olivat jääneet eläkkeelle kirjastonhoitaja Asta Heinänen, osastonjohtaja Seppo Ulvinen ja yliopettaja Seppo Anttila. Rakennusosaston lehtori Pentti Kajaste täytti 60 vuotta, sitä juhlettiin opettajainhuoneessa 9.10.1992. Yliopettaja Pertti Aution läksiäiset pidettiin syksyllä 1993.

Isosta ja kauniista opettajainhuoneesta on jäänyt hyvä muistikuva. Nyt (2000-luvulla) AMK:n aikana huone on pilkottu isommiksi ja pienemmiksi koperoiksi. Sen kauneus ja juhlavuus on mennyttä. Nythän sen nimi onkin Henkilökunnan taukotila.

TEKNILLISEN KOULUTUKSEN RAKENTUMINEN

Teknikkojen opetus Viipurista Kotkaan

1898

Yhteiset aineet:

I vuosi:

Fysiikka

Käsivarainen piirustus

I ja II vuosi (opetettu mol. vuosina):

Laskuoppi, toisena vuonna algebra

Geometria ja stereometria

Projektsioonioppi

Projektsioonipiirustus

Mekaniikka

Kaunokirjoitus

Äidinkieli ja ainekirjoitus, toisena vuonna kirjanpito

Rakennusosasto		Koneosasto	
I Rakennuskonstr.oppi Rakennuspiirustus Maanmittausoppi Karttapiirustus Perusmittausoppi- S:n piirustus	II Rakennusoppi + - - Maa-, tie-, silta- ja vesirakennusoppi	I Koneoppi Konerak.oppi Konepiirustus -	II Koneoppi + + Mekaaninen teknologia

Tämä opetusohjelma säilyi samana reilut kymmenen vuotta. 1910-luvulla yleisaineisiin lisättiin kemia sekä terveystieteet, 20-luvulla sähköoppi, sekä työnjohto-oppi. Koneosastolla ryhdyttiin opettamaan 20-luvulla polttomoottorioppia ja laivakoneoppia, rakennusosastolla rakennusoikeutta, kustannusarvio- ja perspektiivioppia ja keskuslämmitys- sekä ilmanvaihto-oppia.

Vuonna 1947 viikkotuntimääräksi tuli 40 tuntia, ja opetus oli muuttunut seuraavanlaiseksi:

Yhteiset aineet, molemmilla osastoilla I luokalla 21 ja toisella 8 tuntia.

I vuosi:

Laskuoppi
Fysiikka
Mekaniikka
Kemia
Kuvanto-oppi

II vuosi:

Kirjanpito
Terveysoppi

I ja II vuosi (opetettu mol. vuosina):

Yleislasku
Mittausoppi
Äidinkieli

Ammattiaineet, molemmilla osastoilla I luokalla 19 ja toisella 32 tuntia.

Rakennusosasto		Koneosasto	
I	II	I	II
Rakennusaineoppi	-	Lämpöoppi ja höyrykoneet	-
-	Yl. rakennusoppi	Polttomootorit	-
-	Yl. rakennuspiirustus	Koneenrakennus ja lujuusoppi	+
Huoneenrakennusoppi	Perspektiivioppi	Konepiirustus ja lab.työt	+
-	+ Keskuslämmitys ja ilmanvaihto	Mekaaninen teknologia	+
Perustamisoppi	-	Sähkötekniikka	+
-	Statiikka ja luj.oppi	-	Yl. koneoppi
-	Rautabetoni ja rautarakenneoppi ja harj.	-	Konepajatekniikka ja työnjohto
-	Kenttämittausoppi, harj. ja piirustus	-	Tehdas- ja perusrak.oppi
Maa-, tie- ja vesirak. oppi ja piirustus	-	-	-
-	Koneoppi ja sähköasennukset	-	-
-	Kust.arvio, työnjohto ja rak.määr.	-	-

Tultaessa 1970-luvulle koulu oli muuttunut kolmivuotiseksi, mutta opetuksessa ei ollut tapahtunut valtavia muutoksia, etenkin rakennusosastolla. Koulutuksen piteneminen vuodella näkyy etenkin harjoittelun osuuden lisääntymisenä. Jotkut vanhoista kursseista olivat vaihtaneet nimeä ja joidenkin tuntimäärät vaihdelleet. Koneosastolla muutos oli suurempi ja uuden teknologian myötä myös uusia oppiaineita oli enemmän. Jostain syystä englantia opetettiin vain koneosastolla.

Viikkotuntimäärä oli laskenut 38:aan.

Yleiset aineet:

Matematiikka (I ja II)

Deskriptiivinen geometria ja harj. (I)

Fysiikka ja lab. (I, koneosastolla myös II)

Kemia (I)

Suomen kieli (I ja II)

Työnjohto ja työlait (II ja III)

Voimistelu ja urheilu, vapaaeht. (I, II ja III)

Rakennusosasto (K311):

Rakennusaineet (I)

Statiikka ja lujuusoppi (I ja II)

Kantavat rakenteet (III)

Betonioppi, teräsbetonirakenteet ja harj. (I,II ja III)

Perustyöt ja harj. (III)

Rakennuskoneet ja sähköasennukset (II)

Maastonmittaus (II) ja harj. (III)

Maa- ja tienrakennus sekä vesihuolto ja harj. (III)

Talonrakennus ja harj. (I,II ja III)

Rakennussuunnittelu (II) ja harj.(III)

Maatalousrakennukset ja harj.(III)

Lämpö- ja saniteettitekniikka (II)

Kirjanpito ja rakentamistalous (II ja III)

Koneosasto (konstruktiotekniikka K 111):

Mekaniikka (I ja II)

Englannin kieli (I,II ja III)

Koneenpiirustus (I)

Mekaaninen teknologia ja lab. (I)

Raaka-aineoppi ja lab. (II)

Koneoppi (I,II ja III) ja lab. (III)

Lujuusoppi ja kone-elimet (I ja II) harj. (II)

Sähkötekniikka (II ja III) lab. (III)

Muotoiluoppi ja harj. (II)

Konepajateknilliset mittaukset (III)

Nostokoneet ja harj. (III)

Pumput ja putkistot sekä harj. (III)

Voimakoneet ja harj. (III)

Työvälinesuunnittelu ja harj. (III)

Hitsaustekniikka (III)

Teollisuustalous (III)

Tekniikan opetuksen suurena haasteena on aina ollut kehityksen mukana pysyminen. Yhteydet teollisuus- ja elinkeinoelämään ovat näytelleet tässä tärkeää osaa. Opettajilta on lisäksi vaadittu suurta omatoimisuutta alansa kehityksen seuraamisessa. Erilaisiin kurssitustoimintoihin osallistumisen lisäksi oli oma-aloitteisesti tutustuttava teknisen alan lehtiin ja kirjallisuuteen. Kaikkea ei kuitenkaan aina ole voitu opetuksessakaan ennakoida. Ympäröivän maailman muutokset voivat välillä olla suuria ja odottamattomia. Toinen maailmansota paitsi vaikeutti itse opetustoimintaa, myös nopeutti tekniikan kehitymistä valtavasti. Poikkeustilanne vaati rauhan ajasta poikkeavia resurssien jakoja. Esimerkiksi ilmailuteollisuus nousi kaikissa suurissa sotaa käyvässä maissa teollisuuden suurimmaksi sektoriksi. Se käytti taloudellisista resursseista 40 - 50 % (Messerschmitt Bf 109 ja Saksan sotatalous). Sodan jälkeen oli opetus organisoitava uuteen kotikaupunkiin tilanteessa, jossa tekniikan kehitys oli harpannut muutamassa vuodessa hurjan loikkauksen eteenpäin. Saksa oli ennen sotaa ollut tekniikan suurvalta, mikä näkyi luonnollisesti kirjallisuuden käyttämänä kielenä. Ohjekirjat, artikkelit jne. oli kirjoitettu yleisesti saksaksi, joka oli kiistatta tekniikan alan hallitseva kieli. Sodan jälkeen tilanne kuitenkin kirjavoitui nopeasti. Sodan hävinneen maan kieli sai antaa tilaa voittajien kielelle englannille, jonka asema kasvoi yleisesti muillakin elämän aloilla. Sotaa ennen koulutetut teknikkosukupolvet olivat uuden haasteen edessä. Koulussa opittu saksan kielen taito ei enää yksin riittänyt, oli opeteltava uusi kieli. Usein tämä tapahtui omatoimi-

suuden kautta, todellisen käytännön tarpeen pakotamana. Englanninkielisten maiden teollisuustuotanto kasvatti osuuttaan maailmassa, kun raunioiksi pommitetun Saksan teollisuus joutui aloittamaan nopean nousunsa tuhkasta. Saksan kielen asema ei sinänsä kadonnut, mutta sen rinnalle tuli uusi kieli. Opetuksessa saksan kieli kuitenkin säilytti vahvan asemansa vielä pitkään sodan jälkeenkin.

Opintolinjat Viipuri - Kotka

Viipurin teollisuuskoulussa alkanut linjajako säilyi lähes 60 vuotta samana. Koulusta oli mahdollisuus valmistua rakennus- tai koneteknikoksi. 1959 aloitettiin konemestarien koulutus, josta valmistui tekniikan osaajia etupäässä laivoille sekä voimalateollisuuteen. Vuonna 1962 Kotkan teknillisessä opilaitoksessa ryhdyttiin antamaan kolmevuotisen teknikkokoulutuksen lisäksi myös nelivuotista insinööri-koulutusta. Myöhemmin alkaneet ylioppilaspohjaiset linjat olivat kolmivuotisia. Teknikoiden koulutus jatkui teknillisessä koulussa, insinöörien opistossa. Teknikoiksi haluavien oli mahdollista valita koneenrakennuksen (konstruktiotekniikan linja vuodesta 1957), konemestarin (vuodesta 1959), sähkötekniikan mittaus- ja säätötekniikan (vuodesta 1973), valmistustekniikan tai talonrakennuksen opintosuunta. Opistopuolella tarjolla oli samat vaihtoehdot (lukuun ottamatta konemestarinlinjaa). Lisäksi tar-

KONEOSASTO	Alkamisvuosi
Koneenrakennus	1898
Konstruktiotekniikka	1957
Valmistustekniikka	1971
Kone- ja metallitekniikka	1983
Konemestarinlinja	1959
SÄHKÖOSASTO	
Mittaus- ja säätötekniikka	1973
Automaatiotekniikka	1985
Tietotekniikka	1985
RAKENNUSOSASTO	1898
Vuoteen 1949 asti huoneenrakennusosasto	
Vuodesta 1949 talonrakennusosasto	
TUOTANTOTALOUS	1987
(Vuoteen 1992 koneosaston linjana)	

jonta laajeni 1980-luvun puolivälissä, kun aloitettiin tietokonetekniikan, kone- ja metallitekniikan sekä koneautomaation opetus.

Tietotekniikkaa valtakunnan veturina

(teksti Timo Harju ja Pekka Markkula)

Tietotekniikan opetus Kotkan teknillisessä oppilaitoksessa alkoi aivan 1970-luvun alussa, ensimmäisenä Suomen tekuista. DI Tuulikki Mäkelä toimi ensimmäisen tietotekniikan kurssin vetäjänä. Kurssi oli vapaaehtoinen, mutta asian merkitys tuntui oleen selvä, koska ”*kaikki tulivat sinne*”. Koululla ei tuolloin ollut omaa tietokonetta. Puutteen Tuulikki Mäkelä ratkaisi siten, että hän oppilaiden tekemät ohjelmat salkussaan matkusti Otaniemeen Teknilliseen korkeakouluun, missä operaattorit lävistivät ohjelmat reikäkortteille, käänsivät ne ja ajoivat virheettömästi kääntyneet. Tämä on esimerkki siitä kuinka innokkaasti ja avoimesti uusiin asioihin ja uuteen teknologiaan oppilaitoksessa suhtauduttiin. Samoihin aikoihin aloitettiin sisäinen opettajien

*Yliopettajat Tuulikki Mäkelä ja Pekka Markkula
syksyllä 1986.*

atk-koulutus. Koneenrakennuksen opettaja lehtori Seppo Karitie muistelee, kuinka kesäisinkin piti istua tietokonekursseilla, jotka olivat periaatteessa vapaaehtoisia. Kaikki eivät näillä kesäkursseilla käyneet, *mutta useimmat tajusivat, että oli pakko oppia uutta*. Kotkan tekun katsottiin kulkeneen kärjessä yhdessä paikallisten teollisuusyritysten, esimerkiksi Ahlströmin kanssa.

DI Pekka Markkula tuli tekuun vuonna 1971 matematiikan yliopettajaksi. Vuoden 1971 syksyllä hankittiin ensimmäinen tietokone, Nova 1200, jossa oli huikeat 4 kiloa 16-bittistä muistia ja Basic-pohjainen käyttäjärjestelmä. Millään muulla tekulla Suomessa ei tuolloin ollut omaa tietokonetta. Pekka Markkula tuli samalla perustetun tietokonelaboratorion esimies ja ainoa työntekijä. Niin käsittämättömältä kuin se nyt tuntuukin, Novalla kyettiin osituskäytössä kirjoittamaan ja ajamaan neljää pientä Basic-ohjelmaa yhtä aikaa. Oppilaitoksen jokaiselle luokalle opetettiin Basicia. Oma oppiainetta sille ei ollut, tunnit sisällytettiin matematiikan opetukseen. Näin jokaisella tekusta valmistuneella insinöörillä ja teknikolla oli vähintään perustiedot atk:sta. Lähimpiin naapurioppilaitoksiin, Lappeenrannan, Mikkelin ja Lahden tekuihin rakennettiin Telen avustuksella modeemiyhteys, jolloin nekin, yksi kerrallaan, kykenivät kehittämään ohjelmia Kotkan Novalla. Kovin kauan ei Kotka saanut pitää johtoasemaa yksin, hyvin pian saivat myös Jyväskylän ja Kuopion tekut oman tietokoneen.

Tietotekniikka-alan kehitys oli varsin nopeaa jo 1970-luvulla. Tekun silloinen rehtori DI Kalevi Luode sekä Pekka Markkula osasivat hyvin perustella atk-alan kehitystarpeet ammattikasvatushallitukselle, ja sieltä tulikin Kotkaan mukavasti rahaa hankintoihin. Tästä syystä Kotka pysyi laitekannan laajuudella ja ajanmukaisuudella mitattuna valtakunnan eturivissä koko 1970- ja 1980-lukujen ajan. Tietokoneiden päätoimittaja oli Data General. Aluksi Novaan hankittiin lisää muistia, sittemmin se vaihdettiin Eclipseen ja viimeinen mainframe-kone oli 32-bittinen Eclipse MV 4000 1980-luvulla.

Elektroniikan valmistustekniikan kehittymisen myötä yhä enemmän laskentatehoa ja muistia kyettiin pakkaamaan yhä pienempiin kuoriin. Vuonna

1980 oli saatavissa useita erimerkkisiä pöytätietokoneita, jotka kevyesti hakkasivat vuoden 1972 Novan. Tekuun näitä hankittiin tietysti heti aluksi yksittäisiä kappaleita lähinnä tutustumista varten. Koska luokallinen pöytäkoneita oli hinnaltaan murto-osa mainframe-koneen hinnasta, valppaasti tutkittiin mahdollisuutta siirtyä pelkästään niihin. Lopullisen sysäyksen käynnisti IBM-PC:n tulo markkinoille vuonna 1980. Kun muut valmistajat alkoivat nopeasti kloonata sitä, se saavutti valta-aseman 1980-luvun puolivälissä. Näihin aikoihin Kotkassa luovuttiin mainframe-koneista ja päätteiden tilalle atk-luokkiin ostettiin PC:t. Siirtyminen tapahtui ensimmäisten tekujen joukossa Suomessa.

Myös ohjelmistoalan kehitystä seurattiin tarkasti. Alkuvaiheessa atk-opetus keskittyi pääasiassa ohjelmointiin. Tämä siksi, että nykyisen kaltaisia työkaluohjelmia ei yksinkertaisesti ollut. Jos jotain haluttiin tietokoneella tehdä, ensin piti kirjoittaa ohjelma. Basic-kielen lisäksi lähes alusta asti opetettiin ainakin sähköosaston opiskelijoille Fortrania ja Assembleria. Ja kun uudemmat kielet, esimerkiksi Pascal ja vähän myöhemmin C, alkoivat saada suosiota maailmalla, niitä alettiin nopeasti opettaa myös Kotkassa. Innokkaimmin näihin perehtyi vuonna 1975 taloon matematiikan tuntiopettajaksi tullut DI Timo Harju, joka sittemmin yleni ensin lehtoriksi ja vuonna 1986 yliopettajaksi.

Aluksi suomenkielistä oppimateriaalia oli varsin vähän saatavilla. Jos jostakin opetettavasta asiasta ei tällaista ollut, se kirjoitettiin itse. Ainakin seuraavista asioista syntyi opetusmonisteita: Basic-kieli, Pascal-kieli, C-kieli ja Unix-käyttöjärjestelmä. Kirjailijoina kunnostautuivat edellä mainitut Tuulikki Mäkelä, Pekka Markkula ja Timo Harju. Osa näistä materiaaleista osoittautui niin hyväksi, että niitä käytettiin Kotkan lisäksi muissa tekuissa ja jopa korkeakouluissa, ja valtakunnalliset kirjakauppaketjut ottivat niitä myyntiin.

Kertynyttä atk-osaamista ei tietystikään pidetty piilossa tekun sisällä. Kotkan Merenkulkuoppilaitoksen samoin kuin Puutalousoppilaitoksen opiskelijoiden atk-koulutus aloitettiin 1970-luvun puolivälin paikkeilla. Opetus tapahtui tekulla, koska omissa oppilaitoksissa ei tuolloin ollut tietokonetta.

Samoihin aikoihin pidettiin sekä Basic- että mikroprosessorikursseja Kotkan lukioiden ja peruskoulujen opettajille. Nämä ”opiskelijat” ottivat opetuksen vastaan erittäin innostuneesti ja kurssit aikaistivat atk-opetuksen leviämistä kunnalliseen koululaitokseen arviolta ainakin parilla vuodella. Myös paikallisille yrityksille järjestettiin kursseja varsin varhain, mieleen tulee ainakin Kymen Puhelin. Oppilaitokseen perustettiin 1980-luvulla erillinen kurssiosasto, joka otti hoitaakseen myös tietotekniikka-alan kurssituksen. Tämän seurauksena kurssitus laajeni huomattavasti tullen lähes ”teolliseksi”.

Kuten edellä käy ilmi, Kotkan teku edusti valtakunnan kärkeä teknillisten oppilaitosten tietotekniikan opetuksessa 1970-luvun ensimmäisinä vuosina. Kärkipaikka kuitenkin menetettiin varsin pian, sillä vuonna 1972 perustettiin Raahen tietokonealan oppilaitos, joka nimensä mukaisesti keskittyi pelkästään tietotekniikkaan. Eturivissä Kotka tietysti säilyi. Viimeinen suuri nousu saatiin aikaan 1985, kun Ammattikasvatushallitus myönsi Kotkalle toisena Suomessa tietokonetekniikan koulutusohjelman. Ala oli edelleen varsin hyvin vetävä, minkä seurauksena ensimmäinen tietokonetekniikan ylioppilasluokka oli yksi koulun historian parhaista, jollei paras, opiskelijoina oli useita laudatur-ylioppilaita. Raahen ja Kotkan jaettu yksinoikeus ei kuitenkaan kestänyt kauan, parin vuoden sisällä vastaavia koulutusohjelmia perustettiin useihin Suomen tekuihin.

Rakennusosasto

(Teksti Juhani Randén)

Kuten aikaisemmin on todettu vuodesta 1949 lähtien Rakennusosaston opintosuunnan nimeksi tuli Talonrakennusosasto. Kotekon valmistuttua 1952 teknikoiden koulutus jatkui teknillisessä koulussa ja vuonna 1962 ryhdyttiin Kotkan teknillisessä oppilaitoksessa antamaan nyt kolmivuotisen rakennusmestarikoulutuksen lisäksi myös nelivuotista insinööri-koulutusta.

Ammattiaineiden opetuksessa pidettiin tärkeänä käytännönläheisyyttä, hyviä ja suoraa yhteyksiä alan toimijoihin – rakennusliikkeisiin, suunnittelutoi-

Rakennusosaston yliopettaja Pertti Autio jäi eläkkeelle vuonna 1993. Juhlassa mukana takarivissä vasemmalta lukien Veli Kosonen, Mika Leivo, Juhani Randén, Tarmo Kontro, Heikki Kalve ja Risto Koskio. Edessä istumassa Seppo Ulvinen, Pertti Autio ja Anna-Liisa Hoikkala.

Työmaakäynnit kuuluivat opetusohjelmaan.

mistoihin ja viranomaisiin. Opettajilla olikin usein opetuksen ohella omaa suunnittelupraktiikkaa, jolloin yhteydet kentälle olivat mutkattomat ja auttoivat myös opiskelijoiden työllistymistä. Annettu opetus pyrki vastaamaan tehokkaasti työelämän vaatimuksiin ja odotuksiin. Siksi myös jatkuvan ammatillisen valmentautumisen merkitys jo opiskeluaikana tuli esille. Tietokoneavusteisen suunnittelun ensimmäiset ohjelmistokurssit järjestettiin 1980-luvun lopulla. Tähän saakka piirrettiin talonrakennuksen ja rakennussuunnittelun harjoitukset vielä pääosin käsin tus-sipiirtimillä. Suunnitteluharjoitukset ja piirtäminen suoritettiin omassa luokassa. Moni opiskelija piirsi koululla, koska kotona ei ollut siihen aina mahdollisuuksia. Pulpetit olivat suuria ja niissä sai kannen nostettua vinoon työskentelyasentoon. Piirustukset säilytettiin kannen alla laatikossa. Työskentely jatkui usein omatoimisesti iltamyöhään. Luokat muistuttivat joskus suunnittelutoimistoja skitsi- ja kuultopaperirullineen ja hakaviivaimineen. Joillakin opiskelijoilla saattoi olla jopa piirustuskojekin.

Tietokoneavusteinen suunnittelu (CAD) lisääntyi kuitenkin nopeasti. Suunnittelutoimistot käyttivät jo lähes täysin 1980-luvun lopulla CAD-ohjelmia, joiden eräänlaisena standardina voitaneen pitää amerikkalaisen Autodeskin tuottamaa AutoCad-ohjelmaa. Ohjelmistojen kehitys ja monipuolistuminen mahdollisti pian 1990-luvulla tasopiirustusten (2D) havainnollistamisen myös kolmiulotteisina (3D). Rakennusosastolle saatiinkin oma CAD-luokka, paitsi opetuksen niin myös opiskelijoiden omaan käyttöön.

Itsensä kehittämiseen antoi tukea myös ammatillinen järjestö Rakennusinsinöörit ja -arkkitehdit ry. RIA, jonka järjestämät tilaisuudet tukivat myös opiskelijoiden yhteisöllisyyttä ja me-henkeä.

Rakennusosaston pitkäaikaisin opettaja talonrakennuksen yliopettaja, arkkitehti Pertti Autio tuli Kotekolle 1962 jääden eläkkeelle Metsolassa vuonna 1993. Muita teknillisen oppilaitoksen aikaisia ammattiaineiden opettajia olivat Anna-Liisa Hoikkala, Kauko Lehtilä, Veli Kosonen, Seppo Ulvinen, Hannu Jantunen, Pentti Kajaste, Mika Leivo, Juhani Randén ja Tarmo Kontro.

Metsolan koulurakennuksen pohjakerroksessa sijaitsevan rakennuslaboratorion merkitystä rakennus-

osaston opetuksessa ja laajemminkin ei voi väheksyä. 1990-luvulta alkaen laboratorio teki jo yhteistyötä VTT:n kanssa suurten hallimaisten puurakennusten kokonaisvakavuuden tutkimuksessa yliopettaja, tekniikan tohtori Mika Leivon (1957 - 2006) johdolla. Vuodesta 1991 lähtien rakennuslaboratorio on ollut Ympäristöministeriön hyväksymä virallinen koetuslaitos betonin kelpoisuuskokeita varten, asiakaina mm. rakennusteollisuuden yritykset ja kunnat. Näin toiminta on jatkunut alkuaikojen vaatimattomista välineistä ja betoniteknikan perusopetuksesta geotekniikan, korjausrakentamisen sekä puu-, teräs- ja betonirakenteiden teoreettisten laskentamallien kehittämiseen koekuormituksineen.

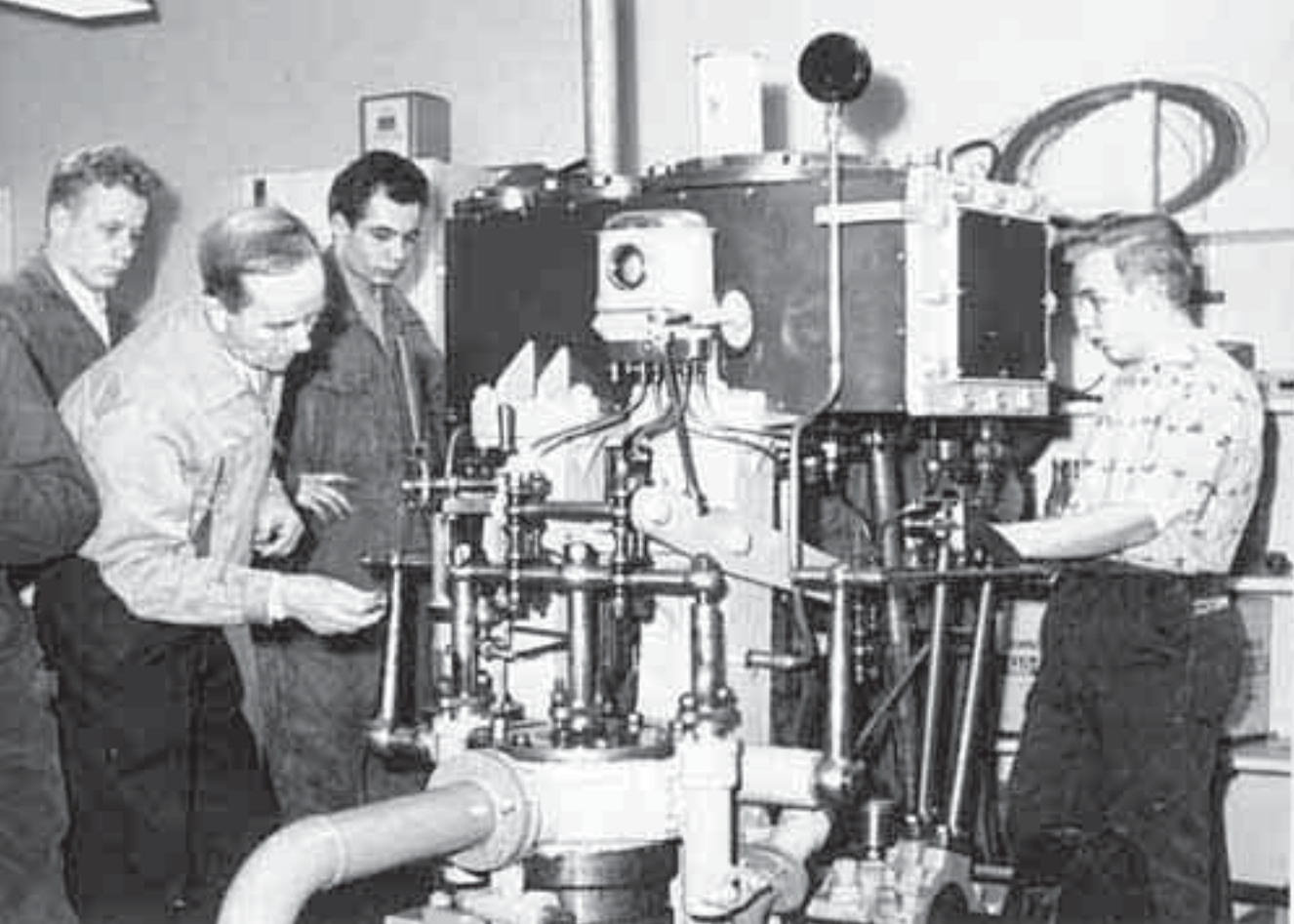
Koneosasto

(Teksti Pekka Suhonen)

Kun toiminta alkoi Kotkaan siirtyneessä oppilaitoksessa, koneenrakennuksen opetus oli lähinnä Viipurista siirtyneen Kaarlo Jalon varassa. Vuonna 1953 mukaan tuli koneenrakennuksen lehtoriksi DI Kalevi Luode ja vuonna 1959 konemestarien koulutuksesta vastaamaan DI Erkki Arama.

Kun insinöörikoulutus alkoi vuonna 1962 ja oppilasmäärät kasvoivat, Kalevi Luode siirtyi koneenrakennuksen yliopettajaksi, ja teknikkokoulutuksen puolelle palkattiin kaksi lehtoria, DI Seppo Karitie ja DI Matti Lajunen. Vuosikymmenen lopulla koneenrakennuksen toiseksi yliopettajaksi tuli jo aikaisemmin sivutoimisena opettanut Olavi (Olli) Räisänen Karhulan lasitehtaalta – kolmisenkymmentä vuotta aiemmin oli samaiseen tehtaaseen tullut Viipurista valmistunut teknikko Niikko!

Opetus keskittyi 1960-luvulla vielä lähinnä koneenkonstruktitekniikkaan, mutta 70-luvulla se alkoi suuntautua yleisemmin koneenrakennukseen ja perustettiin koneenrakennuksen opintosuunta, jonka opintolinjana konstruktitekniikka jatkoi. Myös automaation lisääntymisen vaikutus alkoi näkyä opetuksessa, vaikka laboratorioitten osalta ei voitu täyttää uusimman tekniikan vaatimuksia. Vielä vuonna 1980 valmistuneille koneteknikoille luokanvalvojana toimineen Kalevi Seikkulan oli tervehdyksessään to-

Havainto-opetusta Kotekon konelaboratoriossa Kaarlo Jalon johdolla.

dettava: ”Te olette valmistuneet pitkälle automatisoituneeseen yhteiskuntaan, ja automatisoinnin vauhti vain kiihtyy. Teoriatunneilla teille on esitelty automaatiota. Käytännössä ei automaation hienouksia ole määrärahojen puutteen takia voitu niinkään esitellä.”

Perinteiset valmistus- ja konstruktiotekniikka näkyvät 1970-luvun opettajarekrytoinnissa. Vuonna 1967 matemaattisten aineiden lehtoriksi palkattu Erkki Ojanen oli koulutukseltaan laivanrakennussinööri ja opetti virkanimikkeen edellyttämien aineiden lisäksi mekaniikkaa ja lujuusoppia. Uusia päätömisia opettajia palkattiin vuosikymmenen loppuun mennessä kymmenkunta. Heistä Timo Metsä-Simola (1973 – 90) tuli lähinnä konemestarikoulutuksen ja energiategniikan opetukseen ja Olavi Mikkonen (1973 – 89) konemestareiden sähköaineista vastaamaan muiden sijoittuessa enemmän tai vähemmän perinteisen koneenrakennuksen ja valmistustekniikan opetustehtäviin. Noina vuosina oppilaitoksessa aloittivat toimensa myös pitkäaikaiset opettajat Ilkka

Hakola, Seppo Heikkilä, Matti Merta, Jorma Mättölä, Veli Taskinen ja Martti Vetri. Myöhemmin koneenrakennuksen opetuksen hiipuessa koko valtakunnassa monien opettajien oli laajennettava repertuaariaan. Esimerkiksi vuonna 1973 taloon tullut Martti Vetri löysi opetustoimen lisäksi koko oppilaitoksen kannalta merkityksellisen tehtävän laatujärjestelmän kehitystyössä, joka alkoi muutamaa vuotta ennen ammattikorkeakoulukokeilua.

Kari Kallion palkkaaminen koneenrakennuksen lehtoriksi vuonna 1978 ja Pertti Heleniuksen tulo yliopettajaksi olivat sillä erää viimeiset satsaukset ”tavalliseen” koneenrakennukseen ja valmistustekniikkaan. Vuosina -86 ja -91 koneosastolle päätömisiksi tuntiopettajiksi tulivat vielä Jaakko Laine ja Jukka Spets.

Uudet tuulet, tuotantotalous ja koneautomaatio alkoivat vaikuttaa. Vuonna 1981 palkattiin DI Timo Mustonen hoitamaan yliopettajan tehtävää opetus-alana tuotantotalous. Tuotantotaloutta oli tietenkin

opetettu jo aikaisemminkin, mutta tämä ennakoiti myöhemmin alkanutta tuotantotalousinsinöörien koulutusohjelmaa.

Sitten seurasi pitkä tauko virkojen ja päätösmistien tehtävien perustamisessa.

Rehtori Luode oli usein puhunut koneautomaation, mekatroniikan ja yleensä ”poikkitekniillisten” alojen tärkeydestä. Seuraavien yliopettajien virkojen opetusala, koneautomaatiotekniikka oli näiden ajatusten konkretisoitumista. Luoteen eläkkeelle jäädessä vuonna 1986 Simo Ollilasta tuli koneautomaation ensimmäinen yliopettaja. Pari ensimmäistä vuotta Ollila sai myös käytännön koulutusta osas-

Risto Korhonen. Vuonna 1990 perustettiin voimalaitostekniikan yliopettajan virka ja sitä alkoi hoitaa DI Olavi Roivainen. Koulutusohjelman vetäjäksi ja kehittäjäksi tuli vuonna 1991 TKT Markku Huhtinen. Tuolloin alkoi myös ulospäin suuntautunut tutkimus- ja kehitystoiminta.

Samoihin aikoihin alkoi myös koneenpiirustuksessa piirustuslaudat ja -kojeet museoihin siirtävä vaihe, kun entiseen opinahjoonsa palasi DI:ksi opiskellut Veikko Vuoksio, jonka ansiosta opiskelijat ja ulkopuoliset kurssilaiset ovat perehtyneet tietokoneavusteisen suunnittelun ja tietotekniikan saloihin.

Koneosaston toimintaan on kuulunut vuosikym-

Paavo Honka ojentaa lähtiäislahjan vuonna 1988 eläkkeelle lähtevälle Olli Räisäselle.

tonjohtajuuteen Olli Räisäseltä, joka jäi eläkkeelle vuonna 1988. Tuona vuonna koneautomaation opetus sai lisävahvistusta Esa Virtasen tullessa oppilaitoksen palvelukseen.

Energiatekniikka oli opetusohjelmassa lähinnä konemestarien koulutuksen erikoisammattiaineissa, kunnes 1980-luvun lopulla alkoi energiatekniikan insinöörikoulutus. Opettajakunnassa alan osaamisesta vastasivat lähinnä lehtori Timo Metsä-Simola ja DI

menien kuluessa monenlainen kurssitoiminta, jonka puitteissa moni ali- ja ylikonemestari on pätevänyt tehtäväänsä ja kattilalaitosten, kunnossapidon ja jopa ohjelmoitavien logiikoiden salaisuuksiin on perehdytty.

Sekä koneosaston opetuksen että oppilaitoksen yleisempiä tarpeita ovat palvelleet työstökone- ja hitsauslaboratorio, jossa työskennelleen laboratoriomekaanikko Matti Martinin ansiosta moni sekä

Koneautomaatiolaboratorio Metsolassa vuonna 1985.

opetukseen että vapaa-aikaan liittynyt ongelma on ratkennut. Laboratorioinsinööreinä koneosastolla ovat toimineet Jarmo Vesa ja Kari Ronkainen.

Sähköosasto

(Teksti Pekka Suhonen)

Kun Kotkan teknilliseen oppilaitokseen oltiin valitsemassa 1980-luvun alussa tuotantotalouden yliopettajaa, koeluennon tuli käsitellä JOT-tuotannonohjausta. Voidaan hyvällä syyllä sanoa, että oppilaitos toteutti itse tätä periaatetta sähköosastoa ja mittaus- ja säätötekniikan koulutusta perustaessaan, sillä niin ”juuri oikeaan tarpeeseen” vuonna 1976 valmistuivat Kotkassa ensimmäiset alan teknikot ja insinöörit. Tulevat työnantajat kävivät pitämässä opiskelijoille tiedotus- ja rekrytointitilaisuuksia eikä työpaikan saaminen valmistumisen jälkeen ollut suuri ongelma.

Ammattiaineiden opetuksesta huolehti alussa lähinnä lehtori Pekka Skinnari, mutta parin vuoden kuluttua mukana oli jo päätoimisia ja sivutoimisia tuntiopettajia, mm. Timo Eriksson ja Pertti Keski-

Honkola. Talossa oli jo ennen osaston perustamista vuodesta 1970 lähtien vahvavirtapuolen asioita opettamassa yliopettaja Seppo Anttila, joka tietysti luontevasti siirtyi sähköosaston leiriin.

Kun työllistyminen oli hyvää ja alalle oli tulossa hyviä opiskelijoita, joinakin vuosina aloitettiin kaksi teknikkoluokkaa. Insinööri-koulutus oli alusta alkaen ylioppilaspohjaista ja myöhemmin oli myös pieniä ylioppilaspohjaisia teknikkoluokkia.

Lehtorien ja yliopettajien palkkaaminen alkoi toden teolla 1970-luvun lopulla, jolloin mittaus- ja säätötekniikan yliopettajaksi tuli Olavi Jauhiainen ja lehtoriksi Pentti Hätälä. Samoihin aikoihin elektronikan lehtorina aloitti Jaakko Levomäki.

Nopeasti kehittyvällä tekniikan alalla raja-aitojen rakentelu ja linjojen veto saattoi välillä olla ongelmallista. Kun Seppo Anttila kirjoitti vuoden 1982 kursisjulkaisuun tervehdyksen otsikolla ”Sähköinsinööri, sähkötekniikko”, hän ensin onnitteli valmistuneita otsikon nimitykseen oikeuttavasta paperista ja jatkoi: ”Yhteisnimitys linjoilta sähkövoima-, tele-, mittaus- ja säätö- sekä tietokonetekniikka ei ole minkään linjan yksinoikeutta. Esimerkiksi sähköinsinööriliiton

toiminnassa ja organisaatiossa ylläoleva nelijako on selvästi nähtävissä.” Pohdittuaan sekä teknisten että ihmisten viestintälinjojen takaisinkytkentöjä hän lopuksi toteaa: ” – Ehkä inhimillinenkin viestintä kaipaa uusia varmistuksia... Yhteisen edun nimissä toivon Sinun unohtavan pitkän opiskeluajan varjopuolet, ”kylästämysilmäot”, mahdollisimman pian ja ottavan tilaisuuden tullen sopivaksi katsomallasi tavalla yhteyttä opettajiisi.”

Samassa kurssijulkaisussa opiskelijoiden edustaja kirjoittaa ”Mennyt muistellen” mm. seuraavanlaisia toteamuksia: ”Kolmen vuoden kuluessa on paljon ehtinyt tapahtua, niin hauskaa kuin ikävääkin... Oma lukunsa opiskeluaikaisissa muistoissa ovat excursiot. Tosin kotimaan reissut jäivät joiltakin osin puutteellisiksi, mutta tämän korvasi varmasti Saksan excursiomme. Kaikin puolin antoisaa retkeämme muistavat kaikki varmasti lämmöllä. Suurkiitokset onkin osoitettava excursiomme junailijoille ja matkanjohtajallemme, Seppo Anttilalle.”

Kun Kotkan teknilliselle oppilaitokselle myönnettiin vuonna 1985 oikeus antaa tietokonetekniikan koulutusta, se vaati tietenkin lisäpanostuksia sekä laitteisiin että opettajiin. Opettajavalinnoissa näkyi selvästi, että kysymys oli silloin tietokonetekniikasta, ei ohjelmistotekniikasta. Pekka Markkula siirtyi matematiikan yliopettajan virasta tietotekniikan yliopettajaksi. Lisäksi palkattiin pari elektroniikan

Rehtori Ojanen saattelee Sepot Ulvisen ja Anttilan eläkkeelle 30.1.1992.

ammattilaista, Esa Pulkkanen yliopettajaksi ja Jari Autio lehtoriksi. Kaksi vuotta aloittamisen jälkeen taloon tuli Jorma Ruohonen tietotekniikan yliopettajaksi.

Kasvu jatkui myös mittaus- ja säätötekniikan – tai tässä vaiheessa alettiin puhua enemmänkin automaatiotekniikasta – puolella. Vuonna 1987 Olavi Jauhaisen jätettyä oppilaitoksen yliopettajaksi palkattiin Merja Mäkelä ja Jouko Maijanen.

Tietokoneethan eivät ole mitään ilman ohjelmia. Alkuvaiheessa tietokonetekniikan opiskeluun kuului paljonkin koneläheistä ohjelmointia, mutta kehittyneempien ohjelmointikielien osuus kasvoi koko ajan. Vuonna 1987 julistettiin haettavaksi tietotekniikan yliopettajan virka, jonka opetusala oli selvästi ohjelmointi- ja ohjelmistotekniikka. Hakijoiden joukossa oli jo henkilöitä, joiden koulutus ja pätevyys eivät mitenkään viitanneet tietokonetekniikkaan. Virkaan valittiin Paula Posio.

Tiedonsiirto- ja tietoliikennetekniikka olivat tietysti sähköosaston perustamisesta asti opetusohjelmassa, mutta niiden merkitys kasvoi jatkuvasti tietoverkkojen yleistymisen myötä. Tämä kehitys näkyi myös seuraavaksi rekrytoitujen opettajien toimenkuvissa. Jouko Pahlama aloitti tietotekniikan lehtorina ennen vuosikymmenen vaihtumista ja Pekka Eskelinen elektroniikan yliopettajana vuonna 1992.

Elettiin jo väliaikaisen ammattikorkeakoulun aikaa, kun tietotekniikan yliopettajaksi tuli Martti Kettunen vuonna 1993. Hän kuitenkin ehti jakaa ammattitietoa parille vuosikerralle jo tekun aikana aloittaneita insinööriopiskelijoita.

Jos sähköosaston alkuaikoja voikin verrata JOT-tuotantoon, joutui 20 vuotta perustamisen jälkeen osaston johtajana toiminut Pekka Markkula toteamaan kurssijulkaisuun kirjoittamassaan tervehdyksessä: ”Vuosien tuloksellinen aherrus on takana. Edessä ei kuitenkaan useallakaan ole koulutusta vastaavaa työtä. Tärkeätä olisi mielestäni löytää jokin työpaikka, jossa voisi harjaantua yleisissä työelämään liittyvissä asioissa, tai sitten jatkaa opiskelua omalla tai sitä sivuavalla alalla.”

Ulkomaisen pääoman vauhdittama Suomen talouden nousukausi oli johtanut synkkään lama-kauteen.

Samoilla linjoilla jatkoi seuraavana vuonna osastonjohtajaksi tullut Pekka Eskelinen kurssijulkaisussa vuonna 1994: ”Ministerit eivät vielä ole keksineet verottaa suoraan henkistä pääomaa. Suosittelenkin kaikille innostuneille jatko-opintoja nyt, kun henkilökohtaisen keskusyksikkönne tietojenkäsittelykyky on suurimmillaan: teknikoille omassa tutussa oppilaitoksessa ja insinööreille teknillisissä korkeakouluissa.”

Tuotantotalous

Yliopettaja Timo Mustonen kertoo tuotantotalouden koulutuksen vaiheista. Hänen mukaansa rehtori Kalevi Luode oli halukas perustamaan Kotkan teknilliseen oppilaitokseen tuotantotalouden koulutusohjelman korkeakouluista saadun hyvän vaikutelman vuoksi. Neuvottelujen jälkeen tuotantotalouden insinöörikoulutus korkeakoulujen ulkopuolella alkoi ensimmäisenä Suomessa Kotkan teknillisessä oppilaitoksessa syksyllä 1987 ja ensimmäiset insinöörit valmistuivat keväällä 1991. Ohjelma oli tuolloin koneosaston yksi suuntautumisvaihtoehto. Toiminta-ajatuksena on ollut kouluttaa opiskelijoista tekniikkaa ja taloutta ymmärtäviä ja osaavia insinöörejä yrityselämän tuotannollisiin, kaupallisiin sekä logistiikkaan liittyviin moninaiisiin tehtäviin.

Tuotantotalouden osasto perustettiin v. 1992 Kotkan väliaikaiseen ammattikorkeakouluun. Suuntautumisvaihtoehdosta tuli oma koulutusohjelma. Koulutusohjelman suuntautumisina olivat logistiikka, tuotantotekniikka ja kansainväliset toiminnot. Ammattikorkeakoulujen perustamisen myötä tuotantotaloutta ja logistiikkaa ryhdyttiin opettamaan monessa paikassa, jossa oli sekä insinööri- että tradenomikoulutusta. Tämä vaikutti jatkossa yksittäisten oppilaitoksien vetovoimaisuuteen. Kotkassa käytiin keskustelua tuotantotalouden ja logistiikan yhdistämisestä yhdeksi koulutusohjelmaksi. Koska logistiikka on Kotkalle olennainen osa elinkeinoelämää, päätettiin koulutusohjelmat yhdistää ja nimeksi valittiin logistiikan koulutusohjelma. Organisaatiot

elävät ja muuttuvat. Mutta tuotantotalous ja logistiikka ovat edelleen osa kotkalaista insinöörikoulutusta, tavalla tai toisella.

Kurssiosasto

(Teksti Kauko Mononen)

Kotkan teknillisen oppilaitoksen kurssiosasto aloitti toimintansa syksyllä 1983. Rehtorina toimi tuolloin Kalevi Luode, jolla oli suuri vaikutus kurssiosaston toimintaan. Jo ennen osaston toiminnan aloittamista hän oli pitänyt Kotkassa työllisyyskursseja, joihin varat saatiin työvoimaministeriön kautta. Tuohon aikaan olivat Kotka ja Pori teollisuuspaikkakuntia, jotka kärsivät teollisuudessa tapahtuvasta murroksesta. Teknillisen oppilaitoksen toiminta oli tuolloin hyvin tehokasta ja suuret ikäluokat kansoittivat luokat. Prosessiteollisuus- ja konepajateollisuudessa osaavan insinööri- ja teknikkokunnan kysyntä oli kuitenkin suurta ja uutta väkeä palkattiin eri tehtäviin. Kurssiosaston toiminta jakautui silloin lähinnä kolmelle eri sektorille:

Lyhyet päivä- ja iltakurssit, joiden kesto oli 16 - 32 tuntia. Tietotekniikka teki tuolloin tuloaan ja käyttäjärjestelmäkurssit iltaisin, MS DOS- ja Windowskurssit, menivät hyvin kaupaksi ja niitä järjestettiin 25 - 30 kappaletta joka vuosi, eli liki joka viikko käynnistyi uusi kurssi.

Työllisyyskurssit, joita oli keskimäärin 4 kpl vuodessa ja joitten kesto oli 4-7 kuukautta. Alussa oli teoriaosuus (kesto n. 2-3 kuukautta) ja sitä seurasi teollisuusharjoittelujakso, jonka kesto oli 3-4 kuukautta. Näitten työllisyyskurssien tarkoituksena oli sijoittaa nuoret insinöörit ja teknikot alan teollisuuden tehtäviin useimmiten eri insinööritoimistoihin suunnittelutehtäviin. Nämä työllisyyskurssit muodostivat rungon koko kurssiosaston toiminnalle. Teollisuus veti tuolloin kuitenkin hyvin mm. pääkaupunkiseudulla, ja kurssilaisten sijoittaminen harjoittelupaikkoihin onnistui yleensä hyvin. Tapa sin myöhemmin kentällä monta elämässään hyvin onnistunutta insinööriä, jotka olivat sijoittuneet

tehtäviinsä juuri näiden työllisyyskurssien kautta. Oppilaat tulivat ympäri maata ja heidät sijoitettiin myös eri paikkakunnille kuitenkin ensisijaisesti Kotkaan ja Kouvolaan sekä pääkaupunkiseudulle.

Työllisyyskurssien joukossa oli yksi suuri harvinaisuus eli Off-Shore-tekniikan kurssi, johon hakijoita oli 140. Hakijoitten joukosta valittiin 24 oppilasta porauslauttakoulutukseen. Neste oli tuolloin ostamassa porauslauttaa Etelä-Koreasta ja sen miehistön koulutus suoritettiin Kotkassa. Koulutus suoritettiin yhteistyössä alan suomaisten metallifirmojen ja operaattorin kanssa. Alan kouluttajat tulivat Englannista ja Skotlannista ja koulutuskieli oli englanti. Teoriakoulutus kesti n. 3-4 kuukautta ja harjoittelujakso noin 4 kuukautta. Koulutuksen aloitus uutisoitiin valtakunnan mediassa MTV:n Kymmenen uutisten yhteydessä. Muutoinkin tuo tilaisuus oli median mielenkiinnon kohteena hyvin laajasti. Oppilaat sijoituivat alan tehtäviin ihan Norjan öljykentille saakka. Alalla toimivat kotimaiset laitevalmistajat ja suunnittelutoimistot työllistivät hyvin tältä alalta erikoiskoulutuksen saaneita henkilöitä. Tuo porauslautta oli operatiivisessa toiminnassa Nigeriassa ja Turkin aluevesillä, mutta Pohjanmerellä ei sitä nähty. Myöhemmin lautta oli toiminnassa Kaukoidässä, minne se lopulta myytiinkin.

Lukukauden mittaisia jatkolinjoja järjestettiin (3 kpl) lähinnä CAD/CAM-, ohjelmistosuunnittelu- ja elektroniikka-aloille. Nämä ns. jatkolinjat olivat nekin suosittuja ja oppilaita oli 18 - 24 luokkaa kohti. Ne olivat toiminnassa noin kolme vuotta.

Ammattiaineet vs. yleisaineet

Opettaja Martti Vuorio oli jo vuonna 1948 huolestunut teknillisen opetuksen yksipuolisuudesta ja oppilaiden yleissivistyksen puutteesta. Ei-ammattillisia aineita pidettiin vähempiarvoisina ja moni opiskelija tuntui ajattelevan, ”ettei tuo aine kiinnosta enkä tule sitä koskaan tarvitsemaan”.

Fysiikan yliopettaja Pekka Suhosen mukaan muiden kuin ammattiaineiden arvostus ei ollut kovin korkealla kollegoiden keskuudessa. Tämä tietysti heijastui myös opiskelijoiden asenteisiin. Periaatteessa tunnustettiin kyllä fysiikan merkitys, mutta sitä pidettiin vähän liian teoreettisena ja ”vaikeana”.

Omaa oppiainettaan arvosti haastatelluista opettajista jokainen, mutta haastatteluaineiston mukaan joidenkin mielestä erityisesti oman alan ammattiaineita pidettiin muita merkittävimpinä, ja tämän katsottiin välillä heijastuneen myös opiskelijoiden asenteisiin. Tätä näkemystä eivät kaikki kuitenkaan jakaneet, sillä suurimmassa osassa haastatelluista ei oppiaineiden välistä hierarkiaa kerrottu ilmenneen. Sähkö- ja tietotekniikkaosastoon liittyi aluksi jonkinlaista uutuuden viehätystä ja niiden katsottiin edustavan uutta, kun taas perinteisten kone- ja rakennuspuolen tarinat juonsivat jo Viipurin ajoilta.

Fysiikan opettajaksi

Pekka Suhonen, fysiikan yliopettaja muistelee uraansa ja päätymistään Kotkan teknilliseen oppilaitokseen:

”Lapsesta saakka olen ollut kiinnostunut tekniikasta ja sen teoreettisista perusteista. Niinpä lähdin Turun yliopistoon opiskelemaan matematiikkaa, fysiikkaa ja kemiaa. Pääaineeksi valikoitui fysiikka. 1970-luvun alussa tarjoutui tilaisuus pitää atk-kursseja ja fysiikan tunteja Turun teknillisessä oppilaitoksessa, joten päädyin päätoimiseksi fysiikan opettajaksi Turun tekuun. Muutin Lappeenrantaan peruskoulun opettajaksi vuonna 1976. Parin vuoden kokemus peruskoulusta oli siinä mielessä hyödyllinen, että tiesin elokuussa vuonna 1978 Kotkan tekun lehtoriksi tullessani, mistä opiskelijat tulevat ja mitä heidän pitäisi peruskoulun käyneinä osata.

Teknillisen oppilaitoksen fysiikan lehtorin pätevyysvaatimus oli periaatteessa filosofian kandidaatin tutkinto pääaineena fysiikka tai

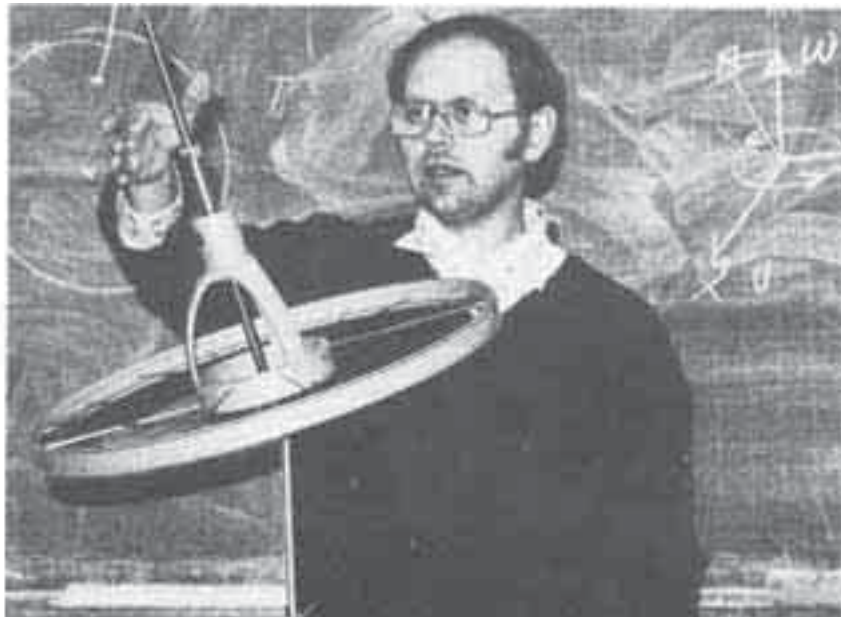
sopiva diplomi-insinöörin tutkinto. Käytännössä filosofian kandidaatin tutkinnolla ei ollut mahdollisuuksia lehtorin virkaan. Siirtyessäni fysiikan yliopettajaksi lisensiaatin tutkinto oli ehdoton edellytys. Ammattitiedon lisäksi opettajan kärsivällisyys, huumorintaju, tietynlainen paksunahkaisuus ja kuuntelemisen sekä opiskelijan ymmärtämisen taito eivät ole pahitteeksi. Myös kielitaito on välttämätön ammattitiedon ja -taidon ylläpitämiseksi. Vieraskielistä opetusta en ole joutunut antamaan, mutta jonkin verran ulkomaisten yhteyksien pitämiseen kielitaitoa on tarvinnut.”

Eniten uutta opittavaa työssä on Suhosenkin mukaan aiheuttanut tietotekniikan kehitys. Sen opiskeluun ja soveltamiseen ei ole tarvinnut työnantajan hädistellä, oma kiinnostus asiaa kohtaan on pitänyt siitä huolen. ”Koska aikaisemmin ei tekun opettajilta vaadittu pedagogisia opintoja, työnantajan vaatimuksesta olen osallistunut ammattikorkeakoulupedagogiikan kursseille. Muuten olen saanut osallistua

työnantajan kustannuksella sopivasti tarpeellisiksi katsomilleni ammattiosaamista tukeville kursseille.” Suhonen sanoo jaksaneensa työssään hyvin. Parhaiten virettä on pitänyt yllä fysiikan laboratorion kehittäminen ja tietotekniikan sovellusten käyttöön ottaminen niin mittaustekniikassa kuin opetusmateriaalien laatimisessa. Vastapainona työlle ovat olleet normaalit perhe-elämään liittyvät harrastukset ja liikunta, esimerkiksi säistä ja keleistä riippumaton 17 kilometrin työmatkapyöräily.

Fysiikan opetukseen on aina kuulunut laboratoriotyöskentely, jonka osuus on vaihdellut koulutusohjelmittain välillä. Luento-opetuksen yhteydessä on vaihtelevasti käytetty demonstraatioita. Fysiikan opettajilla on ollut hyvin organisoituja aineenopettajien valtakunnallisia kokoontumisia, joiden yhteydessä on päivitetty lähinnä opetussisältöön liittyvää tietämystä. Niihin osallistuminen on ollut vapaaehtoista, mutta vilkasta. Lisäksi on ollut lähinnä pedagogisiin asioihin keskittyviä koulutus-tilaisuuksia. Osallistumisen varmistamiseksi ne ovat olleet ”pakollisia”.

Fysiikan harjoitustyöt toivat mitä ihmeellisimpiä ilmiöitä käsiemme ulottuville. Tässä omega kiskoo Z-akselin suuntaan, kunhan vain v tai u on tiukasti X-akselin suuntaan; seurauksena on lillarin vanteen pyöriminen merkittävän kasköön kanssa vielä merkillisemmässä asennossa.

Kuva kurssijulkaisusta vuodelta 1981.

”Paras tunnustus” Suhosen uralla on hänen ker-
tomansa mukaan seuraava:

*Kotkan teku oli vielä 1970-luvulla melko puh-
das insinöörien linnake ja aika ajoin yliopis-
tofysikko sai tuntea, ettei ihan kuulu jouk-
koon. Jossakin vapaamuotoisessa tilaisuudessa
Lajusen Matti, konetekniikan lehtori, oli jo
ehtinyt siemalla totuuksia kirvoittavia nes-
teitä ja loihe lausumaan suunnilleen seura-
vasti: ”Kuule Pekka, sie oot nii viksu kaveri,
että siusta ois voinu tulla vaikka insinööri.”
Parin vuoden kuluessa paikka työyhteisössä
oli löytynyt.*

Fysiikan opetusta tietoko- neistuvassa ympäristössä 1970-luvulta 1990-luvulle

(Teksti Pekka Suhonen)

Teknillisten koulujen fysiikan opetuksen tukena oli ollut jo vuodesta 1960 lähtien Uno Nurmen ”Tek-
nillisen koulun fysiikka”, joka vielä pitkään ilmesty-
misen jälkeen vastasi hyvin Ammattikasvatustal-
lisuuden määräämiä oppimistavoitteita ja opetuksen
varattua aikaa. Kirja ei kuitenkaan tuntunut tasoltaan
sopivalta varsinkaan sähköpuolen ja tietotekniikan
linjoilla eikä etenkin ylioppilaspohjaisessa koulu-
tuksessa.

Laboratoriotöitä varten ei ollut mitään valtakun-
nallisesti asetettuja tavoitteita eikä materiaalia.

Insinöörinkoulutukseen tarkoitettujen opetusma-
teriaalin osalta tilanne oli melko onneton. Uno
Nurmi oli tehnyt Hannes Varsilan kanssa moniste-
sarjan teknillisiä opistoja varten, mutta se muistutti
tasoltaan liikaa teknikkokoulutukseen tarkoitettua
oppikirjaa ja siinä olevien harjoitustehtävien määrä
ja taso eivät tuntuneet riittävilä. Monissa oppilai-
toksissa käytettiin opettajien tekemiä monisteita,
rinnakkaisluokilla jopa eri opettajien materiaaleja.
Myös lukioihin ja korkeakoulujen peruskursseille
tehdyt oppikirjat olivat käytössä. Monin paikoin
käytettiin harjoitustehtävinä Helsingin teknillisen

oppilaitoksen fysiikan yliopettajan, Osmo Inkisen
tekemää harjoitusmonistetta.

Kotkassa siirryttiin 1980-luvulle tultaessa teknik-
kokoulutuksessa yhä enemmän lukion oppikirjojen
käyttöön, joskin Uno Nurmen kirjaakin käytet-
tiin ihan ammattikorkeakoulun alkamiseen saakka
lähinnä kone- ja rakennusosastolla. Insinöörinkou-
lutuksessa Nurmen ja Varsilan monisteen lisäksi
joillakin ylioppilaspohjaisilla linjoilla oli käytössä
Lennart Simonsin ”Fysiikka korkeakouluja varten”.
Laboratoriotyöohjeet olivat paikallisia muutamaa
valtakunnalliseksi tarkoitettua yritelmiä lukuun ot-
tamatta. Kotkassa työohjeet olivat 1970-luvun lopulla
irralisina arkkeina, joita opiskelijat saivat lainata
työskentelyn ajaksi. Ohjeet olivat lähinnä lehtori Il-
mari Tammisen ja yliopettaja Pentti Mäen laatimia.

Laboratoriotöitä tehtiin kolmen hengen ryhmissä.
Havainnoista laadittiin pöytäkirja kahtena kappa-
leena, joista toinen jäi laboratorioon tarkistusta varten
ja toinen raportin laatijalle. Ryhmän jäsenet kirjoit-
tivat vuorotellen raportin niin, että jokainen tuli
tehneeksi lukuvuoden aikana seitsemän raporttia. Fy-
siikan laboriotyöt oli tuohon aikaan lähes ainoa
kurssi, jossa opiskelija pääsi näyttämään kirjallisia
kykyjään. Raportteja annettiin opiskelijalle takaisin
korjattavaksi ”bumerangeina” paitsi mittauksiin ja
laskelmiin liittyvien vajavuuksien myös kielellisten
seikkojen vuoksi. Tietenkin töiden päätarkoitus oli
havainnollistaa fysiikan perusilmiöitä ja harjoituttaa
opiskelijoita eri suureiden mittaamiseen, tulosten
laskemiseen ja epävarmuuksien arvioimiseen.

Tietotekniikka alkoi vaikuttaa fysiikan laborato-
riotöihin 1970-luvulta alkaen monin tavoin. Kotkassa
se näkyi ensimmäisenä harmonista värähtelyä ja
aaltoliikkeiden interferenssiä simuloivana, rivikir-
joittimella käyriä tulostavana työnä, jonka oli oh-
jelmoinut matematiikan lehtori Edvard Seppänen.
Yliopettaja Mäki käytti myös luokkaopetuksen yh-
teydessä analogista tietokonetta fysiikan ilmiöitä
esittävien differentiaaliyhtälöiden ratkaisemiseen.

Tietotekniikan sovellukset ja käyttömahdollisuu-
det alkoivat olla 1980-luvulle tultaessa jo niin hyvät,
että laboriotöiden raporttien laadinnassa alettiin
vaatia tekstinkäsittelyohjelman käyttöä. Samalla tie-
tenkin opiskelijoiden mahdollisuudet persoonallisten,

Tietotekniikka tuli fysiikan laboratorioon 1980-luvun alussa. Kuvassa Commodore 64.

jopa taiteellisten luomusten tekemiseen vähenivät. Myös raporttien kopiointi helpottui, ja joissakin tapauksissa piti suorastaan selittää, että plagiointi on teko, joka voi johtaa rikosilmoitukseen.

Itse laboratoriotöihin tietokoneistuminen alkoi enemmän vaikuttaa Commodore 64:n tultua markkinoille vuonna 1982. Fysiikan laboratorioille ei ollut osoitettu silloin erillistä hankintamäärärahaa ja fysiikan laitehankinnat olivat lähinnä yliopettaja Mäen luokkademonstraatioihin tarkoitettuja. Kaksi ”kuusnelosta” saatiin fysiikan lehtoriksi vuonna 1978 tulleen Pekka Suhosen anottua rehtori Luoteelta luvan sellaiseen riskisijoitukseen. Toinen kone tuli kiinteästi laboratorioon ja toista varten oppilaitoksen mekaanikko Matti Martin teki kuljetusvaunun luokkaopetusta varten. Koska alkuvaiheessa ei ollut valmiita ohjelmia, niitä oli tehtävä itse ja teetettävä opiskelijoilla. Koneet olivat enimmäkseen laskennan apuvälineinä, mutta opiskelijat tekivät muutamia lähinnä lämpötilan mittaamiseen liittyviä sovelluksia, olihan ”kuusnepassa” kaksi joystick-porttia, joissa oli myös analoginen sisäänmeno sekä laajennusportti, jota myös voi käyttää mittaustiedon lukemiseen.

Mikkelissä pidettiin 1980-luvun puolivälin paikkeilla valtakunnallinen matematiikan ja fysiikan opettajien kokous, jossa oli tarkoitus vauhdittaa tietotekniikan käyttöä matemaattisten aineiden

opetuksessa. Tietokoneen vieminen fysiikan laboratorioon aiheutti hyvin tunteikastakin keskustelua ja monet pelkäsivät simulaatioiden syrjäyttävän todellisten kokeiden tekemisen. Päätettiin kuitenkin esittää ammattikasvatushallitukselle, että saataisiin erillinen määräraha tietokoneiden hankkimiseksi fysiikan laboratorioihin. Samalla päätettiin yrittää talkootyönä kehittää laboratoriotöitä teknillisten oppilaitosten yhteiseen käyttöön. Pekka Suhonen Kotkasta otti tehtäväkseen kehittää jousen ominaisuuksia mittaavan työn. Insinööriopiskelija Tommi Rajajärvi ohjelmoi vuonna 1987 yliopettaja Pekka Markkulan ohjaamana Pascal-kielillä absoluuttianturilta tietoa lukevan ja kirjoittimelle tulostavan sovelluksen. Olivetti M24-tietokone, siihen kytketyt laitteet ja työ ovat olleet sellaisenaan yhtäjaksoisesti käytössä 25 vuotta! Myös merenkulun opiskelijat ovat saaneet lehtori Pekka Mutikaisen opastamina tutustua jouseen ja värähtelyyn tämän työn avulla. Suorastaan vyörynä laboratorioissa lisääntynyt muu tietotekniikka ei ole tätä klassikkoa syrjäyttänyt. Työhön liittyvät laitteet ja ohjelma toimitettiin myös Lahden ja Kuopion teknillisiin oppilaitoksiin. Sekä luokkaopetuksessa että laboratoriotöissä otettiin laskennan apuvälineeksi MathCad-ohjelma 1980-luvun lopulla.

Pentti Mäen siirryttyä eläkkeelle vuonna 1990

lehtori Suhosesta tuli fysiikan yliopettaja ja toiseksi yliopettajaksi palkattiin pian fil. lis. Tapio Pousi. Koska molemmat olivat innokkaita tietotekniikan soveltajia, oppimateriaaleja alettiin siirtää verkkoon heti, kun se oli teknisesti mahdollista. Ensimmäisenä oppiaineena fysiikalle saatiin omat kotisivut vuonna 1995, kohta Mosaic-selainohjelman julkistamisen jälkeen. Kotisivujen ylläpidosta vastasi alkuvaiheista asti lähinnä Tapio Pousi.

Vaikka fysiikan opiskelu ja siihen liittyvät laboratoriotyöt tähtäävät luonnon ilmiöiden ja teknisten sovellusten ymmärtämiseen, ovat tietotekniikan sovellukset olleet tärkeä lisä luomalla mahdollisuuksia mitata ja laskea asioita, joista perinteisiä menetelmiä käyttäen ei olisi voinut uneksiakaan. Yksi esimerkki liittyy vuonna 1986 tapahtuneeseen Tshernobylin ydinvoimalaonnettomuuteen. Koululle oli hankittu niihin aikoihin gammaspektrometri, joka koostui tietokoneeseen liitetystä säteilynilmaisimesta, mitauskortista ja tietokoneohjelmasta. Sillä voi mitata säteilyn energajakautumaa ja saada selville, mistä radioaktiivisesta aineesta säteily on peräisin. Voimalakatastrofin seurauksena Kymenlaaksossa riitti paljon tutkittavaa ja opiskelijat saivat mitata omien elintarvikeneytteiden cesium-137-pitoisuuksia laboratoriotöissä. Myös joidenkin ulkopuolisten marjoja, sienä, kaloja ja hirven lihoja tutkittiin.

Ammattikorkeakouluun siirtymisen jälkeen fysiikan opetuksessa on edelleen pyritty pysymään tietoteknisen kehityksen eturintamassa.

Kielet

Suomen kielen opetus

Päiväkirjamerkintöjen mukaan äidinkieltä opetettiin Kotkassa jo 1940 - 50-luvuilla. 1970-luvulta lähtien suomen kielen tunteja pidettiin opiskelun ensimmäisenä ja toisena vuonna sekä teknikko- että insinööriluokilla. AKH eli Ammattikasvatushallitus ohjeisti 1966 - 91 kaikkea opetusta oppimäärä- ja kurssisuunnitelmilla. Niissä kerrottiin oppimäärän tavoitteet ja opetusjärjestelyt muutamalla rivillä. AKH:n oppimääräsuunnitelmissa käytettiin termiä

äidinkieli, mutta ainakin 1970-luvulta lähtien koulun todistuslomakkeissa käytettiin termiä *suomen kieli*.

Seuraavassa sitaatti AKH:n kirjaamasta oppimäärän tavoitteista vuodelta 1989:

”Oppimäärän suoritettuaan opiskelija arvostaa äidinkieltään ja kansallista kulttuuriaan sekä ymmärtää muiden kansojen vastaavia arvostuksia, ymmärtää äidinkielen merkityksen ajattelun, persoonallisen kehittymisen ja viestinnän välineenä, pystyy tavoitteellisesti seuraamaan ja erittelemään sekä yleistä että oman alansa joukkoviestintää, pyrkii laajalaiseen ja jäsentyneeseen ajatteluun sekä itseenäiseen tiedonkäsittelyyn, pystyy toimimaan vuorovaikutteisesti erilaisissa yksilöiden ja ryhmien välisissä työ- ja yhteisöelämän viestintätilanteissa sekä opiskelutehtävissä, osaa ilmaista sekä puhumalla että kirjoittamalla haluamansa asiat luontevasti, selkeästi ja tilanteen kannalta tarkoituksenmukaisesti, pyrkii arvioimaan ja kehittämään viestintätaitojaan.”

Näistä korkealentoisista ohjeista opettajan piti konkretisoida opetettavat ja käsiteltävät asiat.

Aluksi ei ollut erityisiä teknillisiä oppilaitoksia varten tehtyjä oppikirjoja. Kuitenkin kielenkäytöstä, puhumisesta, kirjoittamisesta, kokouksista ym. oli runsaasti kirjoja, joita käytettiin opetuksen tukena. Ensimmäisiä ammattioppilaitoksia varten tehtyjä kirjoja olivat Eila Erolan ja Anneli Kumpulaisen Nykysuomen oppikirja 1 ja 2 (ilmestyivät 1978 ja 1979). Sen jälkeen käytössä oli Ossi Metsämäen ja Anneli Kumpulaisen Sana sanasta 1 ja 2 (1986, 1988). Vuonna 1989 tuli markkinoille Irma Revon ja Tahvo Nuutisen kirjoittama ”Aikuisten viestintätaito”, jota käytettiin monen vuoden ajan.

Salme Taubert toimi suomen kielen opettajana vuosina 1973 - 2000. Uran aikana työpaikan nimi ehti muuttua Kotkan teknillisestä oppilaitoksesta Kymenlaakson ammattikorkeakouluksi. Oppiaineessa ei ollut lehtoraattia eli vakinaista virkaa ennen vuotta 1983. Viranhakua Taubert kuvailee jännittäväksi prosessiksi, jossa sopivan akateemisen loppututkiminnon

lisäksi piti suorittaa opetusnäyte eli antaa koeluento, jonka yleisönä istuivat oppilaitoksen kollegat ja rehtori. Opetus itsessään oli ammattikasvatustahallituksen ohjeistamaa, piti vain seurata ohjekirjaa. Luokkakoot olivat varsin isoja, oppilasmäärät vaihtelivat 26:n ja 35:n välillä, eli oppilaita oli yleensä niin paljon kuin luokkaan pulpetteja mahtui. Suullisen esityksen ja kokoustekniikan ryhmät voitiin toisinaan jakaa puoliksi, jos luokan oppilasmäärä ylitti 19 henkilöä.

Hilkka Ahtola-Mutikaisen kanssa Salme Taubert suunnitteli ja järjesti kolme erilaista näyttelyäkin tekun aulatiloiissa. Ensimmäinen Kalevala-aiheinen näyttely pidettiin vuonna 1985, Kirja Suomessa-näyttely 1988 ja viimeisin, fenno-ugristikongressin innoittama kielinäyttely 1991. Näissä näyttelyissä hyödynnettiin tietotekniikkaa erilaisten kilpailuiden ja testien tekemisessä. Näyttelyaineiston tekemiseen osallistui myös opiskelijat.

”Opettajana puhuin yleensä luokan edessä, taululle kirjoitettiin tärkeimmät asiat. Piirtoheitin oli opetuskoneena, joskus katsottiin filmi esim. kokousasioista. Myöhemmin suullisia esityksiä saatettiin videoida. Oppitunnin pituus oli 45 minuuttia ja tunnit olivat yleensä kaksoistunteja, välitunti oli 15 minuuttia. Opetuksessa käsiteltiin kielenhuoltoa eli oikeakielisyyttä, kirjoittamista, lähinnä asiakirjojen kirjoittamista ja tyyliä, esitelmiä ja puheita, kokoustekniikkaa ja neuvottelua. Läksyjä ja kotitehtäviä annettiin, kokeita pidettiin. Joskus jopa kirjoitettiin aine. Yleensä opiskelijat selvisivät hyvin ja saivat todistukseen hyväksyttävän numeron, vaikka oli myös mahdollista saada ehdot tai jäädä luokalle. – Aluksi ei ollut erityisiä teknillisiä oppilaitoksia varten tehtyjä oppikirjoja. Kuitenkin kielenkäytöstä, puhumisesta, kirjoittamisesta, kokouksista ym. oli runsaasti kirjoja, joita käytin opetuksen tukena. Halusin pysyä ajan tasalla kielenkäytön ja kielitieteen asioissa ja kävin usein kursseilla tai alan seminaareissa.”

Suomen kielen tuntiopettajina toimivat 1970 - 80-luvulla myös mm. Ulla Pöyhönen, Heli Ailio, Päivi

Lehtinen ja vuodesta 1982 lähtien Hilkka Ahtola-Mutikainen.

1980-luvulla tietotekniikka tuli myös suomen kielen opetukseen. Tekstinkäsittely ja kirjoitustehtävät siirtyivät yhä enemmän tietokonealuokkiin. 1990-luvulla tekujen suomen kielen opettajat innostuivat Riihimäen teknillisen oppilaitoksen opettajan Irmeli Lähteenmäen johdattamina pitämään tapa-, käyttäytymis- ja kulttuurikursseja tekniikan opiskelijoille. Myös erilaiset opintokäynnit kuuluivat opetukseen. Esimerkiksi kokoustekniikan tunteja käytettiin Kotkan kaupunginvaltuuston kokousten seuraamiseen.

Muut kielet

Yleensä kielten opettajilla oli paljon tunteja eri koulutusaloilla. Opetusmateriaalia ei aluksi ollut kovin paljon, kaikki piti tehdä itse. Lisäksi haasteellisuutta lisäsi tekniikan alan sanasto, jota oli opetettava ja opetettava. Vuosien varrella tekniikan eri alat alkoivat tulla tutuiksi. Lisäksi oman alan kokoontumiset ja koulutuspäivät olivat tarpeellisia ja auttoivat paljon käytännön työssä.

Ruotsin kieli oli toisena kotimaisena kielenä pakollinen oppiaine. Tuntiopettajana toimi 1970-luvulla aina vuoteen 1985 asti Raili Tepponen, jonka jälkeen päätoimiseksi tuntiopettajaksi valittiin Kaija Grandell. Lisäksi Marja-Liisa Sirén opetti ruotsia vuodesta 1986 lähtien. Tunteja pidettiin sekä teknikko- että insinööriopiskelijoille toisena ja kolmantena opiskeluvuotena noin kolme tuntia viikossa. Ruotsin kielen osaamisensa saattoi todistaa myös ulkopuolisen kielentarkastajan arvioiman ns. pienen kielikokeen suorittamisella. Jo 1980-luvulla saatiin opiskelun tueksi käyttöön kielistudio.

Englannin kieli tai saksa olivat pakollisena vieraana kielenä sen mukaan, kumpaa kieltä opiskelija oli aikaisemmassa koulunkäynnissään enemmän lukenut. Vielä 1980-luvulla opiskelijoita oli suunnilleen yhtä paljon kummassakin kielessä. Näitäkin tunteja pidettiin sekä teknikko- että insinööriluokille ja niitä saattoi olla opiskelun ensimmäisenä, toisena ja kolmantena vuonna. Aila Päällysaho toimi englannin tuntiopettajana jo Kotekolla ja myöhemmin

Suomalais-ugrialaisten kielten näyttely vuonna 1991. Salme Taubert ja Hilikka Ahtola-Mutikainen näyttävät hantien ja mansien kuvaa.

lehtorina aina eläkkeelle jäämiseensä saakka. Muita englannin opettajia olivat mm. Sirkka Kontturi vuodesta 1984 lähtien ja Maija San vuodesta 1990 lähtien. Kieltä opettivat myös Kaija Grandell, Marja-Liisa Sirén, Tuula Niemi ja Olli Ervaala vuodesta 1994 (jo amk-kokeilua). Isoimpia ryhmiä jaettiin usein kahtia kielistudiotunteja varten.

Saksan kieli oli siis aluksi toisena pakollisena vieraana kielenä vaihtoehtoisesti englannin kanssa ja myöhemmin se toimi vapaasti valittavana aineena. Vielä 1980-luvulla saksan kielen lukijoita oli paljon ja myöhemminkin tekniikan opiskelijat lukivat sitä aika lailla. Saksan opettajana aloitti 1973 Maija Salovaara, ensin päätoimisena tuntiopettajana ja myöhemmin lehtorina. Tunteja pidettiin oppilaille kaksi tuntia

viikossa useamman vuoden ajan.

Venäjän kieli oli valinnainen kieli. Sen opettajaksi tuli vuonna 1986 Marja-Liisa Sirén. Vuotta aikaisemmin opettajana oli toiminut Liisa Narinen. Opetuksen alkuvaiheessa ryhmiä oli yhdestä kahteen.

Kaikilta vakinaisilta opettajilta alettiin myöhemmin vaatia pedagogisia opintoja eli auskultointia. Tätä varten perustettiin Tampereen teknillisen oppilaitoksen yhteyteen vuonna 1986 valtakunnallinen koulutuskeskus TOPKO (Teknillisten oppilaitosten opettajankoulutuskeskus), joka järjesti koulutuksen ja opetusharjoittelun.

Liikkuvat tekulaiset

Ainakin 1920-luvulla liikunta oli kuulunut opetusohjelmaan, ja oppilaskuntien puitteissakin urheiluharrastus oli vuosikymmeniä ollut eräs keskeisimpiä toimintamuotoja. Jo Kotekon aikana 1950-luvulla oppilaitoksessa oli liikuntasali. Vuonna 1948 kirjoitti huoneenrakennusosaston oppilas, kymiläinen Olavi Kukkonen, koululaisurheilusta:

”Meillä teknillisissä kouluissa ei urheilu ole oppiaineena. Kuitenkin on koulumme urheilutoiminta ollut sängen kiitettävää. Luokkien kilpailuja on ollut aina pallopeleistä yleisurheiluun ja hiihtoon saakka. - - - Urheiluharrastuksemme eivät kuitenkaan ole supistuneet ainoastaan oman koulumme keskinäisiin kilpailuihin. Olemme hyvällä menestyksellä kilpailleet useissa lajeissa eri kouluja vastaan Kotkassa. - - - Vaikka koulussamme harrastetavan urheilun tarkoitus ei lienekään kehittää huippu-urheilijoita on koulussamme opiskellut useita urheilijoita varsin huomattavia tekijöitä. Heistä mainitsen vain pari. Äskeisissä Lontoon olympialaisissa niin loistavasti voimistelleet Veikko Huhtanen ja Paavo Aaltonen ovat molemmat teknikkoja ja opiskelleet koulussamme.”

Koneosaston I-luokkalainen Jaakko Malm kuvailee puolestaan vuonna 1952 koulunsa urheilutoimintaa:

”Urheiluharrastus on saavuttanut jalansijaa koulumme oppilaiden keskuudessa, vaikkei tämä varsinaisiin oppiaineisiin kuulukaan. Niinpä sillä on saatukin vaihtelua ja virkistystä kovaksi käyneeseen aivovoimisteluun. Tämän seikan on oivaltanut koulumme opettajakuntakin, koska he suurella ymmärtämyksellä ovat suhtautuneet urheilurientoihimme.”

Vuonna 1989 kaikkiin Suomen teknillisiin oppilaitoksiin tuli pakolliseksi oppiaineeksi liikunta.

Tuolloin tuli myös Kotkaan haettavaksi liikunnanopettajan paikka, johon rehtori Erkki Ojanen valitsi liikuntatieteiden maisteri Marja-Sisko Luoteen. Jokaisella teknikko- ja insinööriopiskelijalla tuli olla joka viikko kaksi tuntia liikuntaa koko opiskelun ajan. Insinööriopiskelijoiden liitto hermostui asiasta ja oli sitä mieltä, ettei opiskelijoita voinut pakottaa liikkumaan vastoin tahtoaan ja kehotti opiskelijoita boikotoimaan liikuntatunteja. Luode oli jo palkattu virkaan, mutta opetettavia ei aluksi tunneille saapunut. Ehkäpä liikuntaa oppiaineena vastustavien ”barrikadeille nousussa” oli kysymys enemmänkin pakottamisen kritisoinnista, kuin itse liikunnan ja liikkumisen merkityksen aliarvostamisesta. Oppiaine, joka arvosteltiin asteikolla yhdestä viitoseen, koettiin vastustamisen arvoiseksi, vaikka urheilukilpailut ja muu liikunnallinen toiminta on ainakin jossain muodossa liittynyt tekun ja sen opiskelijoiden historiaan kiinteästi aina oppilaitoksen alkuvuosista lähtien. Parissa viikossa boikottihenki kuitenkin laantui, ja säännöllinen liikunnan opetus Kotkassa alkoi.

Liikunnanopetuksen aloittamisen taustalla ja lähtökohtana oli se, että suuri osa opiskelijoista oli ulkopaikkakuntalaisia, ja muutto Kotkaan sekä opiskelujen aloittaminen merkitsivät suurta elämänmuutosta, eli tilannetta, jossa liikuntaharrastus usein jää. Opetuksen yhteydessä Luode kierrätti opiskelijoita ympäri Kotkan tarjoamia urheilumahdollisuuksia keilahalleista urheiluhalleihin jne. Näin samalla tutustutettiin muualta tulleetkin niihin mahdollisuuksiin, joita uusi kotikaupunki tarjosi myös vapaa-ajan urheiluharrastuksille. Yleensä liikuntaa ovat taipuvaisia valitsemaan ne ihmiset, jotka harrastavat sitä muutenkin. Jako täysin passiivisiin ja erittäin aktiivisiin korostuu. Marja-Sisko Luoteella oli työkokemusta liikunnan opettamisesta naisvaltaisissa terveydenhoitoalan oppilaitoksissa aikaisemmilta työvuosiltaan. Hän kertoo viihtyneensä työpaikassaan parikymmentä vuotta suoraviivaisten miesopiskelijoiden kanssa. Hänen oli helppo ymmärtää ”insinööriainvoja”, sillä Luoteen kumpikin veli on insinööri ja isä toimi Kotkan teknillisessä oppilaitoksessa opettajana ja rehtorina. Ympäristö ja insinöörien ajattelutapa olivat tuttuja jo lapsuudesta saakka.

Urheilu ja liikkuminen ei kuitenkaan ollut tärkeää kaikille. 1970-luvun lopulla opiskellut mies muistelee kouluaikojensa liikuntaharrastusta: *”Oli meillä se jokasyksyinen urheilupäivä. Kyllä me jotain liikuttiinkin... mutta lopulta sit mentiin taas ravintolaan.”*

Teknikosta insinööriksi työn ohella

Vuonna 1988 alettiin tarjota Suomen teknikoille mahdollisuutta opiskella työn ohessa monimuoto-opiskeluna insinööriksi. Opiskelemaan voi päästä sijoittumalla pääsykoetutkinnossa oppilaitokselle annetun aloituspaikkamäärän rajoittamaan karkijoukkoon. Lisäksi piti olla teknikon tutkinnon jälkeistä oman alan työkokemusta vähintään kaksi vuotta.

Ammattikasvatushallitus vastasi näin teollisuuden esittämiin tarpeisiin. Tätä muistelee energiatekniikan insinööriksi työn ohella opiskellut Ismo Kokko, joka sai päästötodistuksensa jo ammattikorkeakoulun osaksi muuttuneesta tekusta:

”Imatran voima Oy:n johto päätti 80-luvun loppupuolella tukea niin sanottua omaehtoista koulutusta. Sattui sopivasti, että Kotkassa alkoi samoihin aikoihin uusi koulutusmuoto teknikosta insinööriksi iltalinjalla.

Loviisan voimalaitoksen teknikot ja kone mestarit tarttuivat tähän mahdollisuuteen yksi tai useampi henkilö vuosittain. Ensi alkuun opiskelun aloittivat valvomo-ohjaajat ja myöhemmin innostus tarttui myös päivätyötä tekeviin teknikoihin.”

Ammattikasvatushallitus oli päättänyt tammi-kuussa 1988 koulutuksen aloittamisesta, mutta Kotka ei kuulunut koulutusta antavien tekujen joukkoon. Oppilaitoksen johtokunta ja rehtori Erkki Ojanen olivat kuitenkin asiassa aktiivisia ja maaliskuussa oli valmiina alustava suunnitelma, jonka mukaan: *”Kaikkien oppilaitoksessa edustettujen insinööri-
linjojen opiskelijoista muodostetaan opetusryhmä, jolle ensimmäisen lukuvuoden aikana opetetaan ilta-*

*kurseina yhteensä 300 h, josta 160 h matematiikkaa, 85 h fysiikkaa ja 55 h tietotekniikkaa. Tänä aikana käydään läpi insinööritutkintoihin kuuluvat matematiikan, fysiikan (ilman laboraatioita) ja yleisopin-
toihin kuuluvat tietotekniikan kurssit ja järjestetään kurssien suoritusilaisuudet. Ensimmäisen vaiheen suorittuaan opiskelija on osoittanut kykynsä opiskella työn ohella insinööriksi ja samalla saavuttanut keskeisissä teoreettisissa yleisaineissa insinööritä
vaadittavan tason ja opiskelu voi jatkua yksilöllisten linjakohtaisten opetussuunnitelmien mukaan.*

Kesäkuun 2. päivänä vuonna 1988 AKH:lle lähetetyssä anomuksessa todetaan:

”Oppilaitoksen johtokunnan kokouksessaan nro 6/88 2.6.1988 § 71 tekemän päätöksen mukaan Kotkan teknillinen oppilaitos pyytää AKH:lta lupaa saada aloittaa syyskuussa 1988 kokeiluna teknikosta insinööriksi työn ohella koulutus.”

Tuossa 71. pykälässä oli liitteenä suunnitelma opetus- ym. järjestelyistä. Opetus oli tarkoitus aloittaa kokeiluluontoisena syksyllä 1988.

Jonkinlaista toivoa antoi AKH:lta elokuun 8. päiväksi kirjattu alustava vastaus, jonka mukaan Ammattikasvatushallitus antaa teknillisistä oppilaitoksista annetun asetuksen (500/87) perusteella luvan järjestää aikuisten ammatillista peruskoulutusta seuraavasti:

koneautomaatio (190)	insinööri,
laivakone- ja voimal.tekn. (160)	insinööri,
automaatiotekniikka (230)	insinööri,
tietotekniikka (220)	insinööri,

ALOITUSPAIKAT: 25
KOULUTUSAIKA: 1988 - 1992
POHJAKOULUTUSVAATIMUS: Teknikkokoulutus
PÄÄTÖS KOSKEE SISÄÄNOTTOA VUONNA: 1988
PÄÄSYVAATIMUKSET JA VALINTAJÄRJESTYKSEN
PERUSTEET: Vähintään 20 vuoden ikä ja 2 vuoden työkokemus tutkinnon jälkeen.

Rehtori Ojanen oli jo vähän aikaisemmin saanut suostuteltua silloin fysiikan lehtorina toimineen Pekka Suhosen linjan vetäjäksi ja suunnittelemaan käytännön järjestelyt sekä laatimaan yhdessä osastonjohtajien kanssa opetussuunnitelmat, joissa teknikon tutkinnon perusteella hyvitetiin 40 opintoviikkoa insinööriin 160 opintoviikon ohjelmasta.

Siitä alkoi toiminta, joka muutaman vuoden kulluttua täyteen laajuuteen kasvaneena merkitsi ahkeruimista iltaisin vuoden mittaan n. 45 opettajalle ja n. 120 opiskelijalle.

Lopullinen lupa koulutuksen aloittamiseen saatiin elokuun 18. päivänä seuraavin sanakääntein:

TEKNIKOSTA INSINÖÖRIKSI -AIKUISKOULUTUKSEN KOKEILU

Ammattikasvatushallitus on tehdyistä esityksestä tänään istunnonsa päätännyt teknillisistä oppilaitoksista annetun asetuksen (500/87) 46 §:n nojalla muuttaa viitekohdassa mainittua päätöstään siten, että lukuvuosina 1988-89 - 1989-90 toteutettavaan teknikosta insinööriksi -kokeiluun osallistuu myös Kotkan teknillinen oppilaitos.

Pääjohtaja Jorma Pöyhönen
Toimistopäällikkö Ulla Numminen

Koulutuksen suuri tarve oli havaittavissa jo tiedotustilaisuudessa, johon saapui lähes sata teknikkoo. Näin suuren kiinnostuksen vuoksi päätettiin Ammattikasvatushallituksen ilmoittamien valintaperusteiden tueksi järjestää pääsykoe, jossa testattiin lähinnä matematiikan perustaitoja. Kysymykset olivat esimerkiksi seuraavanlaisia:

”Mastoon on kiinnitetty 12,0 m korkeudelle vaijeri BC, jonka pituus on 15,0 m. Alkutilanteessa kulma A on 93°. Kuinka paljon vaijerin on lyhennettävä, jotta kulma A olisi 90°? Vaijeri oletetaan suoraksi.”

Kun jotkut työelämässä kymmeniäkin vuosia palvelleista kokelaista saivat täysiä pisteitä, oli selvää, että opiskelemaan oli tulossa valiojoukkoa. Ikäjakau-

tuma ei ollut kovinkaan lähellä asetettua alarajaa, vaan siellä 40:n ja 50:n vuoden välimailla.

Opiskelemaan aikovien teknikoiden tunteja kuvatkoot edelleen Ismo Kokon mietteet:

”Ajatus opiskelemaan insinööriksi ei ollut kovin korkean kynnyksen takana. Sitominen itsensä neljäksi vuodeksi lähes joka illaksi, ajamaan Kotkaan lähiopetukseen ja lukemaan läksyjä viikonloput, hiukan kuitenkin mietitytti.

Toisaalta jatkuva kertauskoulutus voimallaitoksella ja omien tehtävien osaaminen, pisti miettimään, että ”tässäkö tämä nyt sitten oli?”. Samat rutiinit toistuisivat eläkkeelle saakka vai? Varsinainen opiskelu ei sinänsä tuntunut mahdottomalta ajatukselta. Ydinvoimalaitoksen henkilökunnalle koulutus on jatkuvaa. Kertauskoulutusohjelmat viedään säännöllisesti läpi keväisin ja syksyisin. Sen lisäksi laitosmuutokset on opiskeltava huolellisesti.”

Kun Ammattikasvatushallitus oli myöntänyt 25 aloituspaikkaa, opiskelemaan otettiin 33 teknikkoo siinä luulossa, että luku piankin voi olla tuo sallittu. Keväällä -89 fysiikan kurssit oli kuitenkin hyväksytysti suoritettu 32 opiskelijalla ja lopulta insinööriksi heistä valmistui 29.

Koska ei ollut mitään valtakunnallisia opiskeluaikaa tai lähiopetuksen viikkotuntimäärää sitovia ohjeita, eri oppilaitoksissa toteutukset vaihtelivat suuresti. Monissa paikoissa opiskelu oli painottunut viikonloppuihin ja joissakin paikoissa oli opetusta sekä iltaisin että viikonloppuisin. Kotkan opiskelijat tulivat lähinnä Kymenlaaksosta, Kotkasta Kuu-sankoskelle ulottuvalta alueelta, mutta mukana oli myös aina Helsingistä ja Lappeenrannasta asti tulevia. Näistä pitkähköistäkin matkoista huolimatta lähiopetus päätettiin toteuttaa neljänä iltana viikossa läpi koko lukuvuoden. Viikonloput jätettiin muutamaa poikkeusta lukuun ottamatta vapaiksi. Jälkeenpäin ajatellen ratkaisu lienee ollut siedettävä, koska väsähtäneiden ja keskeyttäneiden määrä ei noussut suureksi.

Ismo Kokko muistelee opiskeluaikaa:

”Jälkeenpäin voitiin todeta, että neljä vuotta meni yllättävän nopeasti. Opiskelu piristi, antoi vaihtelua ja laajensi teoriaosaamista. Myös voimayhtiö arvosti opiskelijoiden ponnisteluja ja kaikki halukkaat saivat uutta koulutusta vastaavan työn.

Tutustuminen opettajiin oli ja on myös vastavuoroisesti hyödyllistä. Yhteistyö oppikirjojen ja kurssien laatimisessa on ollut tehokasta kun on tuntenut toisensa.

Valmistuttuamme tuli hiukan haikea olo. Opiskelu tuntui niin sanotusti jääneen päälle. Pohdimme jatketaisiinko vielä yliopistossa tai korkeakoulussa. Moni olisi jatkanut jos tämä mahdollisuus olisi ollut nuorempana. Muutama insinööri jatkoi, mutta se on toinen tarina.”

Ensimmäisen opiskelijaryhmän osalta oli sekä taloudellisesti että muiden järjestelyjen vuoksi taroituksenmukaista, että kaikki opiskelivat koko lukuvuoden perusaineita yhdessä. Alustavassa suunnitelmassa korostettiin normaalin päiväopiskelun mahdollista käyttöä toteamalla: ”Vuositista opiskelusuunnitelmaa laadittaessa otetaan huomioon opiskelijan mahdollisuudet seurata työn ohessa luentoja normaaliopetuksen mukana. Luentojen seuraamismäärää määrittäessä otetaan huomioon opiskelijan osoittama kyky itseopiskeluun.”

Tämä ei kuitenkaan sopinut kovinkaan hyvin ensimmäiseen päivätöissä käyville opiskelijoille ja eri paikkakunnilta kimppekyydillä tuleville eri linjojen opiskelijoille. Niinpä ensimmäisestä ryhmästä vain yksi opiskelija pystyi aikaistamaan valmistumistaan vuodelle päiväopetuksen avulla.

Kun jo syksyllä 1988 saatiin lupa aloittaa uusi ryhmä seuraavana syksynä, ammattiaineiden opetusta voitiin suunnitella yhdistämällä eri vuosikursien opiskelijoita. Silti oli joissakin tapauksissa pakko alittaa tuolloin pienimpänä sallittuna ryhmäkokona pidetty seitsemän hengen raja. Toiminta vakiintui uusien aloitusryhmien tullessa mukaan lähes koko-

naan iltaopetukseen pohjautuvaksi.

Sosiaaliset edut paranivat vähitellen niin, että ensin tuli maksuton ruokailu ja kohta sen jälkeen myös matkakorvaukset. Tosin etuja ruvettiin karsimaan jo 1990-luvun alkupuolella, mutta yleensä ei kuulunut valituksia opiskelun aiheuttamista taloudellisista rasitteista.

Kun Kotkan teknillinen oppilaitos liittyi ammattikorkeakoulukokeiluun, alettiin tietenkin antaa koulutusta teknikosta ammattikorkeakouluinsinööriksi. Opiskelijan kannalta suurin muutos oli ruotsin kielen merkityksen korostuminen kielitutkinnon suorittamisineen. Kansakoulupohjalta lähelle eläkeikää työelämässä ponnistelleille itseään koulutaville teknikoille asetettuna vaatimuksena kielikoe tuntui kohtuuttomalta vaatimukselta. Näin olivat pohjoismaisista kulttuuriarvoista huolehtivat tahot kuitenkin päättäneet.

Koulutusta tarvitsevan teknikkokunnan vähentyessä opiskelijoiksi alettiin muutaman vuoden kuluttua ottaa myös muita suunnilleen vastaavan tason tutkinnon suorittaneita, esimerkiksi merkonomeja. Sen seurauksena perusaineiden opintoihin piti järjestää itseopiskeluun pohjautuvia suoritusmahdollisuuksia, koska teknikon tutkinnon perusteella annettuihin vapautuksiin kuului myös tutkinnon alaan kuuluvia ammattiaineita. Siinä vaiheessa opiskelu myös muuttui enemmän monimuotoiseksi, kun se alun alkaen oli jouduttu suunnittelemaan enimmäkseen lähiopetukseen pohjautuvaksi.

Kaiken kaikkiaan teknikoiden kouluttaminen insinööreiksi oli myös opettajille haasteellista ja antoisaa. Opiskelijoiden pitkä työkokemus antoi pohjaa laittaa ammattiaineidenkin opettajat lujille käytännön kysymyksissä. Myös teorioiden ja käytännön väliset yhteydet joutuivat pohdittaviksi nuorisoaasteeseen verrattuna eri näkökulmasta.

Ammattimiehestä teknikoksi

Teknikosta insinööriksi – koulutuksen kanssa samaan aikaan Kotkan teknillisessä oppilaitoksessa aloitettiin ammattimiesten kouluttaminen tekniikoiksi iltalinjalla. Tämä tapahtui hyvin samojen periaatteiden mukaan kuin insinöörikoulutus. Käytännön järjestelyistä huolehti lehtori Jaakko Levomäki.

Kotkan teknillinen oppilaitos työpaikkana

Opettajatkin opiskelivat

Kauppa- ja teollisuusministeriön ammattikasvatustasastosta muodostettiin uusi keskusvirasto, Ammattikasvatustasastus vuonna 1966. Vuoteen 1987 asti Ammattikasvatustasastus käytti merkittävää päättävaltaa teknillisten, kuten muidenkin keskiasteen oppilaitosten asioissa. Vuoden 1987 uudistuksissa tilalle astuivat oppilaitosten johtokunnat, joista muodostui useissa asioissa tärkein päättävä elin. Oppilaitosten hallintoon kuuluivat myös neuvottelukunta, rehtori, apulaisrehtori, opettaja- ja oppilaskunta. Vuodesta 1956 alkaen vuosikertomuksissa ei luetella erikseen opetettuja aineita vaan niissä kerrotaan noudatetun Valtion teknillisen opetusohjelmakomitean mietinnön mukaisia opetusohjelmia.

Fysiikan yliopettaja Pekka Suhosen mukaan opetussuunnitelmat olivat Ammattikasvatustasastuksen ohjatessa hyvin rajatut, mutta niiden noudattamista ei varsinaisesti seurattu muuten kuin, että päiväkirjoihin merkittiin käsitellyt aiheet – niitä tuskin kukaan siinä mielessä lueskeli, että olisi puuttunut opetukseen. Ammattikorkeakoulun myötä opetussuunnitelmien tekeminen siirtyi korkeakoulukohtaiseksi ja opettajien vastuulle. Samalla eri korkeakoulujen välinen vertailtavuus huononi ja oppilaitoksesta toiseen siirtymiseen tuli lisäpiirteenä suoritettujen kurssien turhankin tarkka vertailu.

Teknillisistä oppilaitoksista annetun asetuksen (500/87) mukaan opetusministeriö määräsi, että 1.1.1988 jälkeen opettajan virkaan nimetyt tai määrätyn on kahden vuoden kuluessa viran tai toimen vastaanottamisesta osallistuttava ammattikasvatustasastuksen hyväksymän opetusohjelman mukaiseen opettajankoulutukseen. Aiemmin ei opettajilta vaadittu pedagogisia opintoja. Vuonna 1988 valittiin arkkitehti Juhani Randén rakennusosastolle talonrakennustekniikan lehtoriksi, edellisen lehtorin, arkkitehti Anna-Liisa Hoikkalan jäätyä eläkkeelle. Hänen mukaansa töihin oli miellyttävä tulla ja uusi opettaja otettiin hyvin vastaan. Sopeutumista helpotti myös se, että organisaatio ja osa opettajakollegoista sekä henkilökunnasta oli tuttua jo omilta Kotekon opiskeluvuosilta (1967 – 1971).

Vastavalitun lehtorin oli uuden asetuksen mukaisesti aloitettava pedagoginen koulutus Tampereella Teknillisten oppilaitosten opettajankoulutuskeskuksessa. Siellä kotkalaisilla oli tapana majoittua Hotelli Viktoriaan, josta Randénin mukaan oli lyhyt kävelymatka Tampereen teknilliselle oppilaitokselle. Opetus oli pääsääntöisesti etäopiskelua, mutta välillä piti viivähtää paikanpäälläkin, yleensä 1-2 yötä kerrallaan. Koulutus oli 20 opintoviikon laajuinen kokonaisuus, joka koostui yleisopinnoista, yleispedagogisista ja ammattipedagogisista opinnoista sekä opetusharjoittelusta. Oma oppilaitos toimi harjoittelukouluna, jossa varsinainen opetusharjoittelu tapahtui ohjaavan opettajan ja opettajankoulutuslaitoksen valvonnassa. Kaikkiaan ensimmäinen koulutusrupeama kesti kaksi vuotta, ja myöhemmin oli mahdollisuus erilaisiin täydennyskoulutuskursseihin.

Etenkin ammattiaineissa piti opettajien itse pitkälti huolehtia siitä, että he pysyivät oman alansa kehityksen mukana. Käytännössä tämä tapahtui tutustumalla alan kirjallisuuteen ja lehtiin, sekä osallistumalla erilaisiin kurssitoimintoihin, joita järjestettiin mm. Ammattikasvatustasastuksen ja TOOLin toimesta. Toisissa aineissa, kuten esimerkiksi mekaniikassa ja matematiikassa, itse perusasiat pysyivät jotakuinkin samanlaisina vuodesta toiseen, mutta uusia vinkkejä vaikkapa opetustekniikkaan saatiin juuri erilaisten koulutusten ja tapaamisten kautta. Ammattiaineissa kehityksen mukana pysy-

minen perustui paitsi omatoimiseen kirjallisuuden seurantaan myös tiiviiseen ja toimivaan yhteistyöhön teollisuuden ja sen toimijoiden kanssa. Tässä yhteydenpidossa oli oma merkityksensä myös entisten oppilaiden ja opettajien yhteydenpidolla vielä valmistumisen jälkeenkin.

Nykyisen ja vanhemman opettajakunnan eroksi katsottiin usein se, että aiemmin opettajat olivat usein itse tehneet opettamansa aineen töitä käytännössä. Työmailla he olivat oppineet ”työelämän kielen”. Nykyisin opettamaan tullaan usein suoraan koulunpenkiltä, jolloin käytännön työkokemus puuttuu. Monet haastatelluista kertoivat kuitenkin, ettei muutos aina ollut huonompaan suuntaan. Opettajien palkkataso verrattuna teollisuuden vastaavaan katsottiin yleisesti ollen melko hyvä. Seppo Karitie, joka siirtyi Rautatiehallituksen palveluksesta vuonna 1962 Kotkaan koneenrakennusopin opettajaksi, kertoo palkkansa nousseen kolminkertaiseksi aikaisempaan verrattuna. Opettajista oli tuolloin suoranaista pulaa, ja moni muukin Karitien työtovereista vaihtoi työnsä opettamiseen. Opettajien palkkataso määrytyi suhteessa teollisuuden palkkoihin ja se oli tehokas keino rekrytoida osaavia ja ammattitaitoisia ihmisiä yrityspuolelta opetustehtäviin. Näistä historiallisista syistäkin johtuen tekniikkapuolen opettajien palkat ovat vielä ammattikorkeakouluajanakin pysyneet suhteellisen korkeina verrattuna muiden oppiaineidien opettajiin. Ansiotason lisäksi kesäloman pituus mainittiin useammassakin haastattelussa yhdeksi syyksi siihen, miksi opetushommat kiinnostivat, ja miksi niihin hakeuduttiin.

Työyhteisö

Työyhteisö oli 1970- ja 1980-luvuilla melko tiivis ja keskinäinen kanssakäyminen luontevaa. Eri osastojen välinen yhteistyö sujui ongelmitta, esimerkiksi laboratoriossa tarvittavia laitteita kehitettäessä. Tekun aikana pidettiin naamiaisia ja pikkujouluja Metsolan oman väen kesken, ja yhteishengen mainittiin olleen hyvää aina 2000-luvulle saakka, jolloin Ammattikorkeakoulun myötä alettiin toteuttaa liiketaloudellista toimintamallia. Tähän liittyen alkoi kilpailu eri kou-

lujen hengissä selviämiseksi ja esimerkiksi valmistuneiden määrää alettiin seurata entistä tarkemmin ja annettiin vaatimuksia määrääjassa valmistumiselle. Kaikki tämä vaikutti ilmapiiriin, ja henkilökunnan määrän pikkuhiljaa lisääntyessä tietty yhteenkuuluvuuden tunne ei enää syntynyt niin helposti. Vielä Kotekon aikana yhteisö oli tiivis, johtuen suhteellisen pienestä opettajamäärästä ja siitä, että välitunneilla oli tapana kokoontua opettajanhuoneeseen yhdessä kahvittelemaan. Jo siirtyminen Metsolaan nosti opettajakunnan lähemmäs viittäkymmentä henkeä ja samalla suurin osa opettajista sai oman työhuoneensa. Ei ollut enää ”pakko” tulla opettajanhuoneeseen keskustelemaan ja seurustelemaan.

Kotkan TOOL järjesti myös tervetuloillallisen uusille opettajille näiden tullessa taloon. Illallisen aikana opettajakunta pääsi tutustumaan uusiin tulokkaisiin ja päinvastoin ja tämä illallisperinne jatkui 1990-luvulle asti. Työpaikan sijainti ja halu asua sen lähistöllä aiheutti myös sen, että usein opettajat asuivat Kotkassa pitkästi samoilla alueilla. Tämä lähensi luonnollisesti myös työajan ulkopuolista kanssakäymistä. Kyläiltiin toisten kodeissa ja vierailtiin lomilla opettajakollegoiden kesämökeillä jne. Myös yhteiset harrastukset lisäsivät kanssakäymistä vapaa-aikoina ja lisäsivät tätä kautta myös yhteenkuuluvuuden tunnetta. Paljolti yhteisöllisyys vapaa-aikana riippuu luonnollisesti henkilökemioiden kohtaamisista. Tässä yhteydessä mainittiin esim. 4-5 henkilön ryhmä, joka kutsuu itseään nimellä *Poikakerho* ja joka tekee mm. yhteisiä matkoja jne.

Seppo Karitie muistelee ehkäpä parhaaksi työajan ulkopuoliseksi muistoksi sulkapallon peluuta työkavereiden kanssa: *”Parasta oli se kun päästiin pelaamaan sulkapalloon, ku tuli uus koulu tähän Langinkoskelle. Niin siel oli opettajakunnassa sellaisia jotka harrasti sulkapalloon ja ite maalattiin sinne sulkapallokenttä. Ja minäkin ehin siellä toistakymmentä vuotta pelaamaan - ne oli rajuja... Semmosta nelinpelii pelattiin siinä ihan läkähdyksiin saakka kaks kertaa viikossa...”*

Lopullisesti yhteishengen katsottiin kuitenkin muuttuneen etäisemmäksi juuri AMK:n tulon myötä. Metsolan alkuaikoina yhteisö oli kuitenkin vielä tiivis ja helpommin miellettyvä ryhmä, joka miellettiin

omaksi yksiköksi. Metsola oli teku. Tupakoijat tapasivat vielä Metsolan alkuaikoina tulla tupakoimaan opettajanhuoneeseen, koska eivät halunneet savustaa omia huomattavasti pienempiä työhuoneitaan. Tämäkin osaltaan keräsi ihmisiä yhteen. Tupakointilakien muututtua tupakoijat kuitenkin siirtyivät ensin omiin tupakointitiloihinsa Metsolan sisätiloissa, ja lopulta heidät häädettiin rakennuksen ulkopuolelle.

Muuttunutta ilmapiiriä kuvattiin haastatteluissa mm. pakonomaiseksi suorittamiseksi ja mainittiin erään kollegan todenneen, että opettaminen ei ole enää kivaa. Opettajien välisen yhteisöllisyyden katsottiin vähentyneen selvästi. AMK ei vastannut vanhaa koulujärjestystä. Kun ammattikorkeakoulusta alettiin puhua, suhtautuminen ei vielä alkuvaiheessa

ollut niin negatiivista. Äidinkielen lehtori Salme Taubertin mukaan

”... kuviteltiin viattomasti aivan, että se Kotkassa tarkoittais sitä, että yhteensä olis tuo Teku, Merikoulu ja Puutalousopisto. Mut sitenhän se oli suuri hämmästys kun Ammatikorkeakoulut tulikin koko Kymenlaaksoon, että kaikki Kouvolat ja kaiken maailman alat siihen liittyi.”

Osa haastatteluista näki AMK-uudistuksessa vielä hyviäkin puolia. Katsottiin, että turhanaikainen määrämuotoisuus päiväkirjanpitoineen jäi sen myötä pois. Määrämuotoiset opettajankokoukset, joissa

Henkilökuntaa Metsolan isossa auditoriossa vuonna 1982.

opiskelijoita arvioitiin henkilö henkilöltä, loppuivat kokonaan. Muutosprosessia kuvattiin mm. sanoilla muutos oli raju, mutta oikeansuuntainen... Itse muutovaihe kuitenkin aiheutti opettajille lisätyötä:

”... ja sitten sitä muutovaihetta kesti monta vuotta ja se oli ihan kamalaa aikaa ku, ajattelee itteään ihan normaalina opettajana, niin piti ne tavalliset tunnit hoitaa ja sitte vähän väliä oli jotakin... kun se AMK tulee. Piti mennä johonkin kokouksiin ja suunnitella jotain. Työmäärä lisääntyi.”

Pekka Suhosen mukaan vielä 1970- ja -80-luvuilla työyhteisö oli aika tiivis ja yhteydenpito eri henki-

löstöryhmien välillä oli luontevaa, mutta sen jälkeen henkilökunnan määrän alkaessa paisua työyhteisö alkoi jotenkin hajota. Yhteistyö kuitenkin toimi: *”Eri osastojen laboratoriohenkilökunnan kanssa kehiteltiin fysiikan laboratoriossa tarvittavia laitteita. Vaikka minulla ei ollut sen kummempaa toimivaltaa antaa tehtäviä eri osastojen laboratorioinsinööreille, teknikoille tai mekaniikoille, asiat sujuivat yleensä ongelmitta.”*

Hierarkiasta Suhonen kertoo, että kyllähän yliopettaja-lehtori-tuntiopettaja-hierarkia näkyi, tietysti vähän henkilöstä riippuen. Käytännössä se vaikutti ainakin työjärjestysten laadinnassa.

REHTORIT

Viipurin teollisuuskoulun ensimmäinen rehtori oli arkkitehti **Karl Leander Ikonen** (17.10.1860 – 27.4.1918) Hän työskenteli rehtorina 20 vuotta, mutta toimi myös Suomalaisen puolueen kansanedustajana ja Karjalan Kansalaisliiton puheenjohtajana. Arkkitehtina hän suunnitteli Viipuriin muutamia rakennuksia, mm. Venäläisen porvarikoulun sekä Suomalaisen yhteiskoulun. Punaiset vangitsivat rehtori Ikonen Suomen sisällissodan alkuvaiheessa 31. tammikuuta 1918 ja surmasivat tämän sodan loppupuolella Viipurin lääninvankilassa. Ikonen on haudattu Viipurin veljeshautaan Uuden suomalaisen kirkon viereen. Oppilaiden kertomuksissa Ikonen eli ”Ukko” mainittiin suomalaismieliseksi mieheksi. Rehtorina ja opettajana hän oli ankara, mutta huumorintajuinen.

Ikonen kuoleman jälkeen rehtoriksi valittiin koulussa mekaniikkaa opettanut ja koneosaston lehtorina toiminut **Kaarlo Wilhelm Suonivaara** (Senvall). Suonivaara eli ”Kalle” tai ”Jyrä” tuntuu olleen suosittu hahmo oppilaiden keskuudessa ja tämä mainitaan usein aikalaisten haastatteluissa. Suonivaaralla sanottiin olleen kaikki ne hyvän opettajan ominaisuudet, jotka tekivät ”opettajasta veljen” ja ikävästä aineesta mieluisan. Hän käytti kansanomaista kieltä, puhui selvästi ja asiallisesti, kuitenkin sävyttäen huumorilla luentojaan.

Suomessa käytiin 1900-luvun alussa ankaraa kielitaistelua suomen- ja ruotsinkielisten välillä. Jo Viipurin teollisuuskoulua suunniteltaessa ja perustettaessa oppilaitoksen erääksi vaatimukseksi asetettiin opettajien suomen kielen taito. Vuonna 1928 aloittanut teknikko Lauri Juutinen muistelee rehtori K.W. Suonivaaran olleen henkeen ja vereen suomalaisuusmies. Hän kertoo 50-vuotishistoriikissa kuinka eräs

oppilas oli selostanut Suonivaaralle höyrykattilan toimintaa. ”*Kaikki menikin hyvin, kunnes poika meni yhtäkkiä mykäksi. Rehtori odotteli hetkisen, mutta kun jatkoa ei kuulunut, hän kysyi: No joko muisti petti? Poika oli edelleen hiljaa, kunnes lopulta selitti muistavansa, muttei uskaltanut sanoa.*” Ehdotonta suomenkielisyyttä vaatinut rehtori antoi pojalle luvan vastata ”tämän kerran” ruotsiksi ja oppilas pääsi nolosta tilanteesta.

Lauri Juutinen kertoo myös kuinka kaksi opiskelijaveljestä, joiden isä oli venäläinen pappi, päättivät muuttaa toisena opiskeluvuotenaan nimensä Kasanski suomalaisittain Kasnioksi. Poikien mentyä kansliaan nimenmuutosta ilmoittamaan oli Suonivaara kysynyt heti, että mikä se on suomeksi? Ylikonemestari Vihtori Hjalmar Nevalaista Suonivaara oli kehottanut vuonna 1907 heittämään Hjalmarin H:n männikköön, kyllä paljaalla J:lläkin tulisi toimeen.

Suonivaaran merkityksestä oppilailleen todistaneen myös lehtijuttu vuodelta 1978. Uuden Suomen artikkelissa, ”*Viikon tärkeä tapahtuma*”, kerrotaan Viipurin teollisuuskoulun koneenrakennusosaston vuonna 1938 valmistuneen kurssin luokkakokouksesta. Artikkelia koristaa kuva kokouksen osantajista, joista osalle on piirretty sarjakuvista tuttu puhekupla. Yksi lause on jaettu neljään kuplaan.

Muistelijat vasemmalta Eemil Juvonen, Esko Erisalo, Kauko Salmi ja Esko Kekki, kukittajana lehden toimittaja. (Uusi Suomi 20.5.1978, kuva Ilpo Lukus)

Arkkitehti **Georg Fraser** (s. 1882 Tuusula) toimi rehtorina Viipurin viimeisinä vuosina, 1937-1940. Hän tuli oppilaitokseen lehtoriksi jo vuonna 1918. Ennen rehtoriksi tuloaan Fraser ajoi innokkaasti uuden koulutalon rakentamista. Vain muutaman vuo-

Ikonen, Kurt Leander

Suonivaara, Kaarlo Wilhelm

Fraser, Bernhard Olof Georg

Viipurin teollisuuskoulun rehtorit Leander Ikonen, Kaarlo Suonivaara ja Georg Fraser.

den koulun johdossa olleesta Fraserista on säilynyt niukasti tietoa arkistoissa. Hänen rehtorinkautensa päättyi koulun lakkauttamiseen eikä hän enää palannut uudelleen perustettuun Viipurin teknilliseen kouluun.

Rehtori **Kaarlo Jalo** (s.1892 Helsinki) valmistui diplomi-insinööriksi Helsingin teknillisen korkeakoulun koneosastolta vuonna 1926. Hän oli ainoa Viipurista Kotkaan siirtynyt opettaja ja välillä ainoa vakituinen opettaja koulussa. Opiskeluaikanaan Jalo työskenteli Gutzeitin tehtaalla Kotkassa, josta hän siirtyi Viipurin teollisuuskouluun koneenrakennusopin opettajaksi vuonna 1927. Jalo valittiin koneopin lehtoriksi vuonna 1937 ja 1943 Viipurin uudelleen perustetun koulun rehtoriksi. Vuoden 1971-72 vuosikertomuksessa mainitaan Kaarlo Jalosta, että tämä ”siirsi Kotkaan Viipurin teollisuuskoulun maineikkaat

perinteet, oli Kotekon rakentamishankkeen päävaikuttaja, sai aikaan teknillisen koulun konemestariosaston perustamisen. Hänen opetusperiaatteensa ’non multa sed multum’ - ei monenkirjavia vaan perinpohjin ja ’minä palvelen oppilaita’ vaikuttavat pysyvästi oppilaitoksessamme.”

Kaarlo Jalon tyttären Pirkko Havaksen mukaan Jalolla oli suuri merkitys siihen, että koulu siirtyi sotien jälkeen Kotkaan. ”Esimerkiksi Lahti olisi ottanut mielellään koulun, mutta isäni oli voimakkaasti sitä mieltä, että koulu kannattaa sijoittaa Kotkaan, koska siellä on alan teollisuutta ja vilkas satama.” Kotkan vaikea asuntopula vaikeutti myös rehtorin elämää, ja hän joutui aluksi asumaan vuokrahuoneessa Metsolessa. Lopulta keskustasta löytyi kaksio ja perhekin pääsi muuttamaan Helsingistä Kotkaan. Kaarlo Jalo toimi rehtorina vuoteen 1955 asti, mutta jatkoi tämän

jälkeenkin vararehtorina, koneopin lehtorina ja vielä tuntiohjaajana vuoteen 1967 saakka.

Kaarlo Jalo osallistui sisällissotaan, Viron vapausotaan sekä talvi- ja jatkosotiin. Myös useat koulun opettajat sekä opiskelijat olivat sodan käyneitä miehiä.

Miesten sotakokemukset näyttäytyivät Kotkan alkuvuosina toiminnassa tietynlaisena jämptiynä. Jos jotakin oli tehtävä, se myös tehtiin. Kaarlo Jalon persoona ja kyvykkyys tekivät vaikutuksen laboratoriomekaanikko Matti Martiniin. Hän kertoo arvostaneensa rehtoria ja kuvailee Jalon hyvin pieneksi mieheksi, joka poltteli käyrävirtista piippua. Jalo oli totisen oloinen, mutta mukava mies, josta ei aina tiennyt, kuinka totinen hän oikeastaan olikaan.

Jalon jälkeen rehtoriksi tuli vuonna 1955 **Samuel** (Samuli) **Laukkanen** (s. 1906 Sortavala). Laukkanen valmistui filosofian kandidaatiksi 1930 pääaineenaan matematiikka. Hän toimi Kotkan teknillisessä oppilaitoksessa, vuodesta 1947 matemaattisten aineiden lehtorina, matematiikan yliopettajana vuodesta 1962. Rehtoriksi Laukkanen nimitettiin 1955 ja hän toimi virassa kuolemaansa saakka 1970. Laukkasen aikana Kotkassa aloitettiin insinöörikoulutus sekä Metsolan koulun rakentaminen. Vuoden 1969-70 vuosikertomuksessa muistellaan Laukkasen rehtorikautta.

”Rehtori Samuli Laukkanen saavutti oloissamme harvinaisen arvovalan tunnollisuudellaan ja asiallisuudellaan, omaa alaansa ja yhteiskunnan kehityksen tiiviillä seuraamisella sekä moniin luottamustehtäviin osallistumisella. Oppilaitoksemme kehittämisessä ja rakennussuunnitelmien laatimisessa hän suoritti erittäin suuren ja arvokkaan työn, joka säilyy yli vuosikymmenien.”

Arkkitehti Juhani Randén muistelee opiskeluaikojensa rehtoria:

”Tekun rehtorina toimiessaan Samuli Laukkanen opetti myös matematiikkaa. Kerran hän määräsi matikan kokeet päivälle, joka ei oikein oppilaille sopinut aiheuttaen nurinaa, koska edellisenä iltana oli ’bileet’. Samuli va-

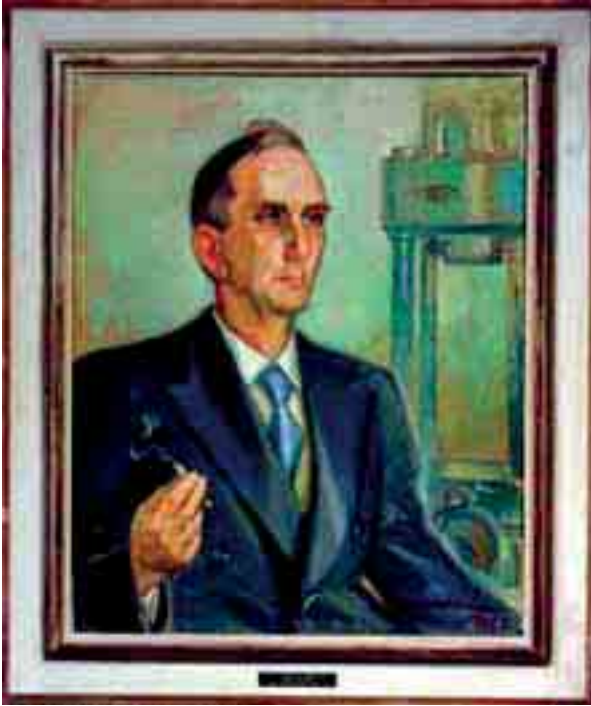
listi määrätietoisesti: ”Kerran korkeakoulussa opiskellessani valmistauduin tärkeään tenttiin, mutta en lukenut enää edellisenä iltana, vaan menin katsomaan ’Iloista leskeä’. Ja tentti meni erinomaisesti. Luokasta alkoi kuulua naurun hörötystä..., johon Samuli kiireesti: ”No en minä nyt sellaista iloista leskeä tarkoita, jota te luulette kuvittelevanne”.

Diplomi-insinööri **Kalevi Luode** tuli oppilaitokseen koneenrakennuksen lehtoriksi 1953. Vuodesta 1962 hän toimi vararehtorina ja 1970 alkaen rehtorina. Hänen aikanaan koulu kehittyi pienestä, vain kone- ja rakennusosaston käsittävästä koulusta maan eturivin teknilliseksi oppilaitokseksi, jossa koulutettiin myös insinöörejä. Luode oli innovatiivinen ja kiinnostunut alan uusista suuntauksista. Hänen tavoitteenaan oli myös bioelektronikan opintolinjan saaminen Kotkaan, mutta tämä hanke ei sellaisenaan koskaan päässyt toteutumaan. Lehtihaastattelussa Luode totesi:

”Tekniikan ja eloperäisen luonnon yhdistäminen ei ole uusi asia. Kaljan ja leivän teko ovat jo bioteknologiaa, mutta yleensä nämä alat yhdistyvät kemian kautta. Kemia alkaa muuttua yhä enemmän fysiikaksi etenkin lääketieteen tutkimusmenetelmissä.” (Eteenpäin 29.4.1986.)

Lukuvuoden 1985 - 86 vuosikertomuksessa muistellaan rehtori Luodeen aikaa.

Pitkänä rehtorikautenaan Luode johti oppilaitosta taitavasti ja määrätietoisesti. Erityisesti hänet on opittu tuntemaan oman alansa koneenrakennuksen asiantuntijana ja opettajana sekä modernin tekniikan puolestapuhujana. Hänen asiantuntemustaan on laajalti käytetty valtakunnallisestikin hyväksi teknillisen opetuksen kehittämistehtävissä. Artikkeleissa kerrotaan myös eläkkeelle jäämässä olevan rehtorin mielipide johtamansa koulun henkilökunnasta. Siinä Kalevi Luodeen seuraaja, laivanrakennuksen diplomi-insinööri, Erkki Ojanen, saa edeltäjänsä

Kaarlo Jalo, muotokuva Martta Wendelin

Kalevi Luode, muotokuva Risto Kurki

tuen ja mielenkiintoisen henkilökunnan. Kotkan teknilliseen oppilaitokseen on hakeutunut aktiivisia, aloitekykyisiä insinöörejä, jotka osaavat kehittää omaa aluettaan.

Diplomi-insinööri **Erkki Ojanen** (s. 1938 Lappeenranta) valmistui 1963 Teknillisestä korkeakoulusta. Hän tuli Kotkan teknilliseen oppilaitokseen opettajaksi vuonna 1967, kolme vuotta myöhemmin hänestä tuli vararehtori ja rehtorina hän työskenteli 1986-1998. Erkki Ojanen toimi aktiivisesti kunnallispolitiikassa ja oli kaupunginhallituksen puheenjohtaja vuosina 1989-1995. Ojasen rehtorinkauten liittyvät muutokset teknillisen alan ja koko keskiasteen koulutuksessa. Eläkkeellelähtöjuhlassa silloisen ammattikorkeakoulun hallituksen puheenjohtaja

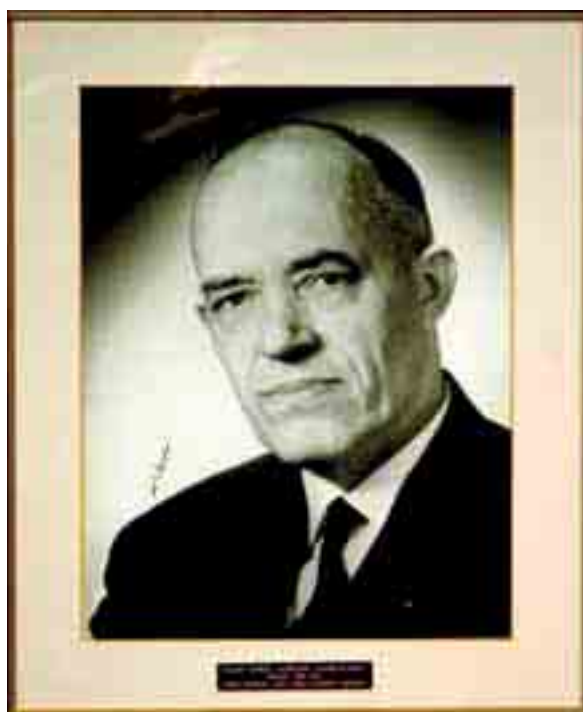
Pertti Lintunen tarkastelee puheessaan Ojasen uraa.

”Koko rehtorikautesi on ollut kymenlaaksolaisen ammattikorkeakoulun rakentamista ja kehittämistä. Kun ammattikorkeakoulukokeilu käynnistettiin koko valtakunnassa, oli silloinen Kotkan va. ammattikorkeakoulu ensimmäisiä, jotka osallistuivat tähän kokeiluun. Kun syksystä 1991 väliaikaiset ammattikorkeakoulut aloittivat toimintansa, oli selvää, että omalta osaltasi jo ennen kokeilun käynnistymistä oppilaitoksen rehtorina sinulla oli mahdollisuus vaikuttaa myös valtakunnan tason ammatillisen korkeakoulun kehittymiseen ja kokeilun edistymiseen.”

Erkki Ojanen, muotokuva Irmeli Tarmo

Samuel Laukkanen, valokuva K-Seppo

MENNEIDEN MUISTELUA

Lentäessä aika kuluu kuin siivillä, Misteri elementissään.

Seuraavat opettajat ovat jääneet Juhani Randénin mieleen opiskeluajoilta.

Fysiikan yliopettaja TKL, purjelentämistä harrastanut Misteri Pentti Mäki seiso i kerran pitkän hiljaisuuden vallitessa Kotekon fysiikan auditorion ikkunan edessä pää takakenossa, katse kiinnittyneenä kaukaisuuteen valkoisten kumpupilvien reunstamalle sinitaivaalle. Luokka istui hiiren hiljaa ihmetellen, että mistähän nyt on oikein kysymys. Hetken kuluttua hiljaisuuden katkaisi Pentin lakoninen lausahdus: ”Kyllä olis kiva olla pilvessä ja syödä eväitä.”

”Kemian opettajana oli DI Klaus Linkola, joka tunnettiin osaavana, rempseänä opettajana ja oli oppilaiden mieleen. Siinä hän taas kerran kemian luokan työpöydän edessä sekoitteli eri aineita koeputkeen jutustellen tekemisistään, välillä putkea hultutellen ja tutkiskellen väriä. Lopulta sanoi möreällä äänellä: ”Nyt tästä tuli sekoitus, joka on myrkyä ja sitä ei voi juoda kukaan muu kuin minä.”

Yliopettaja Erkki Arama piti oppilaat kurissa, mutta taisi myös opettajien ja muun henkilökunnan ohjaamisen. Ohjaus tapahtui usein hänen huoneessaan, muistelijoiden mukaan välillä jopa Araman omalla vapaa-ajalla. Hän saattoi joskus nauttia muutamana ”napanderinkin”, jota ei voinut keskustelukumppanilleen tarjota, koska tämä puolestaan oli töissä, eikä Arama halunnut syyllistyä virkavirheeseen. Jälkikäteen näitä juttutuokioita alettiin nimittää henkilökunnan keskuudessa ”*Araman piinapenkiksi*”.

Muitakin opettajia nousi haastatteluissa esille. Sähkötekniikan opettaja Kosti Hophnerilla oli tapana aloittaa luennot uusille oppilaille tähän tapaan: ”*Olen Kosti Hophner ja vanhaa itävaltalaiista sukua.*” Kerrottiin myös Summan kartanosta kotoisin olevasta arkkitehti Henrik Bruunista, joka Tukholman ekskursioilla sai ruotsinkielisenä tietenkin huolehtia ruotsin puhumisesta. Muuan 1970-luvun opiskelija muisteli haastattelussaan matematiikan opettaja Timo Harjua sanoilla ”todella hyvä opettaja”, mutta mainitsee opettajakunnassa olleen täysiä tumpelotakin. Opettajankunnan sanottiin olleen värikästä. Kerrottiinpa tarinaa konepuolen ”panssarimajuri” Matti Lajusestakin, joka jonkun ekskursion jälkeen oli seisokellut koulun oven edessä mukavissa tun-

nelmissä kranaatti kainalossaan.

Paljon muisteltiin myös koulun vahtimestareita ”vararehtori” Topi Juottosta, joka oli jämpä mies, jolta kannatti aina kysyä jos jotain tarvitsi tietää.

Hänen seuraajansa ”musiikkimies” Jorma Mäkelä tuli oppilaitoksen palvelukseen jo Kotekolle. Hän ehti toimia vahtimestarina yli 33 vuotta ennen eläkkeelle siirtymistä v. 2003. Työtään hän pitää palveluammattina. Työnkuvaan kuului vähän kaikkea, irtaimiston ylläpidosta avainjärjestelmien huoltoon. Piti huolehtia kopiokoneista, piirtoheittimistä ym. opetusvälineistä, kalustosta. ATK:n tultua mukaan ala muuttui joustavammaksi ja monipuolisemmaksi.

Metsolaan muutto oli valtava projekti. Piti tuoda vanhat koneet ja kalustot Kotekolta uuteen taloon, sijoittaa ne ja uudet kalusteet paikoilleen, järjestää 12 siivoojalle työt. Opiskelijain avaimellisia vaatekaappeja oli 720, samoin oppilaspöytiä 720. Myös opettajainhuoneen, yleisten tilojen ja ruokalan kalusteet kuljetettiin ja sijoitettiin uusiin paikkoihin. Mäkelä ei suinkaan yksin tehnyt kaikkea, mutta organisoivat työt. Matti Martinilla oli 2 – 3 kuukautta pitkä projekti kone- ja rakennuslaboratorion painavien koneiden irrottamisessa, siirtämisessä ja uudelleen asentamisessa. Tarvittiin nostolaitteita, jopa viidentoista tonnin haarukkatrukki, ja apumiehiä.

Työmäärä paisui Metsolaan muutossa niin rajusti, että sen selviminen ja hienosäätö vei vuosia. Normaali koulupäivä oli varallaoloa, kaikki järjestelyt oli jo tehty. Suuri urakka oli myös lukukauden päättäjätalousta varten juhlasalin järjestäminen. Juhlavälle tuotiin istuimet ja salin etuosaan koottiin koroke, johon valmistuvat luokat ja puhujankoroke mahtuivat. Sähkömies Heikki Pekkola ja Matti Martin keksivät ja kehittivät erityiset kuljetuskärryt raskaita osia kuljettamaan, myös keksittiin menetelmä lavan ko-

koamiseen. Kesällä koulun loma-aikaan huollettiin kaikki sähkökoneet, piirtoheittimet ym.– Hyvä työporukka oli avainsana, työssä ja kouluympäristössä viihtyi hyvin.

Vähän kielellistä leikittelyä: Joskus opetuskone esim. piirtoheitin meni rikki, lamppu sammui tms. Asiasta sanottiin vahtimestareille, Jormalle tai Petri Ahvenaiselle. Koneeseen ilmestyi lappu SÄRKI. Kun laite taas oli kunnossa, lappussa luki EIJÄTTY.

Opiskelijoille tutuksi tuli myös Kotekon kansliasta Ritva Koivu. Hän tuli oppilaitoksen palvelukseen vuonna 1962 ja hoiti yksin kaikki oppilaitoksen kansliatyöt. Oppilaitoksen kasvaessa ja henkilökunnan lisääntyessä hän vastasi edelleen kansliatoiminnoista, palkanlaskennasta ja kirjanpidosta. Talouspäällikkö Ritva Koivu tunnettiin tarmokkaana, tarkkana talousihmisenä ja hyvänä työtoverina. Hän jäi eläkkeelle 1987. Ritva Koivun jälkeen talouspäällikkönä toimi Marja-Liisa Ahvenainen.

Muisteloita Kotkan teknillisen oppilaitoksen varhaisilta ajoilta

Teksti Seppo Karitie, koneenrakennuksen lehtori v.1962-1988 Kotkassa 28.1.2013

Kun tulin taloon vuonna 1962, oli oppilaitoksen nimi Kotkan teknillinen koulu. Opetusta annettiin koneenrakennuksen-, konemestarien- ja talonrakennuksen opintosuunnilla. Koulusta valmistui siis koneteknikoita, konemestareita ja rakennusmestareita. Myös alikonemestarikursseja järjestettiin aika ajoin. Insinööriopetus aloitettiin myös näihin aikoihin, joten 60-luvun loppupuolella valmistui myös ko-

neinsinöörejä ja rakennusinsinöörejä. Tällöin koulun nimi muuttui Kotkan teknilliseksi oppilaitokseksi.

Rehtorina toimi 60-luvulla matematiikan yliopettaja Samuli Laukkanen. Myös edellinen rehtori Kaarlo Jalo opetti vielä tuntiopettajana joitakin koneenrakennuksen aineita. Opettajia oli ehkä alun toistakymmentä. Koulun konepuolella meitä oli kaksi vakinaista koneenrakennuksen lehtoria ja konemestaripuolella oli yksi lehtori. Me opetimme pääasiassa ammattiaineita. Opiston puolella oli yksi koneenrakennuksen yliopettaja. Lisäksi oli tietysti lukuisa joukko päteviä matematiikan, matemaattisten aineiden, fysiikan, kemian ja kielten yliopettajia, lehtoreita sekä tuntiopettajia.

Oli aistittavissa oppilasmäärien kasvua. Suurten ikäluokkien vaikutus alkoi näkyä. Luokkahuoneista tuli pulaa vanhalla Kotekolla. Saimme lisätalaa puukoulun siivestä, keskuskansakoulun yläkerrasta ja piharakennuksesta sekä jopa VPK:n vanhasta puutalosta Ruotsinsalmenkadulta. Siellä oli uunilämmitys ja talonmies saattoi tulla lisäämään puita kesken oppitunnin. Jotkut pitivät talvitakkia ja karvahattua oppitunnilla. Oli vaikeuksia ehtiä kävellä välitunnin aikana Kotekolta Ruotsinsalmenkadulle talvipakkasella. Autoja oli harvoilla.

Oppilaitokseen hakijoiden määrä kasvoi vuosi vuodelta. 70-luku oli aikaa, jolloin pyrkijöistä ei ollut pulaa. Muistan, kun oli vuosia, jolloin puoliakaan oppilaista ei voitu ottaa sisään. Koulun konepuolelle perustettiin konstruktiotekniikan (K111) rinnalle yleisempi koneenrakennuksen luokka (K110).

Uuden koulurakennuksen suunnittelu Metso- laan oli täydessä käynnissä kun vuonna 1971 tuli suru-uutinen. Rehtori Laukkanen oli menehtynyt sydänkohtaukseen. Hänen tilalleen nousi Kalevi Luode, jonka johdolla jatkettiin mm. laboratorioi-

den suunnittelua uuteen kouluun.

Tietotekniikka teki tuloaan 60-luvun lopulla. Oli aika hylätä varmatoiminen laskutikku. Vähitellen otettiin käyttöön taskulaskimet. Kokeiden vastaukset olivat usein monen desimaalin tarkkuudella. Oppilaitoksen tietotekniikkavalmiuksia kehitettiin voimakkaasti 70-luvulla rehtori Luoteen johdolla. Voi sitä laitteiden määrää, joille raivattiin tilaa talossa. Muistelen, että jossain vaiheessa arvioitiin oppilaitoksemme olevan tietotekniikassa Suomen kärkiryhmissä.

Vuonna 1974 päästiin muuttamaan uusiin uljaisiin tiloihin Metsolassa. Tämä oli minun opettaja- aikani suurin muutos. Saatiin mahtavat tilat. Oli paljon luokkahuoneita, juhlasali, iso auditorio, ruokala ja hyvät laboratoriotilat. Opettajilla oli omat soluhuoneet, joissa voi rauhassa valmistella luentoja. Kun vuosien mittaan oppilaitos kasvoi, alkoivat nämäkin tilat käydä ahtaiksi. Muistankin osallistuneeni kokeiluun, jossa opetin isossa auditoriossa mekaniikkaa yhtä aikaa kahdelle opiston luokalle. Toinen näistä luokista oli ylioppilasluokka. Opettajien lukumäärä oli noussut 80-luvulla jo yli viiteenkymmeneen.

Aina kun eläkepäivilläni ajan oppilaitoksen ohi Langinkosken mäkeä pitkin, muistelen lämmöllä tuota taloa. Taloa, jonka seinässä lukee komeasti ”KYMENLAAKSON AMMATTIKORKEAKOULU” ja joka antoi turvallisen työpaikan ja hyvän toimeentulon. Kiitos siitä.

TOOL

Teknillisten oppilaitosten opettajayhdistys (TOOY) perustettiin Tampereella 1946. Se kuului jäsenjärjestönä Akavaan sekä OAJ:hin. Vuonna 1973 nimi muuttui Teknillisten oppilaitosten opettajainliitoksi (TOOL). TOOL järjesti jäsenilleen koulutusta, opintoretkeä sekä erilaisia mahdollisuuksia vapaa-ajan viettoon. Yhdistyksen jäsenmäärä oli aluksi vähäinen, sillä vain vakituksessa virassa olevat opettajat saivat liittyä jäseniksi.

Opettajien keskinäistä yhteisöllisyyttä hoidettiin myös työajan ulkopuolella. Esimerkiksi juuri TOOLin toiminta oli tärkeä osa ammatillista järjestäytymistä. TOOL toimi sekä paikallisesti että valtakunnallisesti. Paikallisosastoilla oli aina oma edustajansa keskuselimessä. Paikallisosastot keskittyivät yhdyselimenä toimimiseen ja virkistystoiminnan järjestämiseen, kun taas pää-TOOLin rooli oli selkeästi ammattiyhdistysmäisempi edunvalvonta. Toiminnassa piti periaatteessa olla jokaisen mukana ainakin vielä 1970-luvulla, ja jos joku ei ollut jäsen, häneen suhtauduttiin vähän karsaasti. Kaikki aineopettajat olivatkin kuuleman mukaan jäseniä, mutta jokunen tuntiopettaja saattoi olla toiminnan ulkopuolellakin. Kun TOOL joutui liittymään OAJ:hin, seurauksena oli useamman ihmisen eroaminen liitosta. Osa tosin

palasi myöhemmin aktiivisestikin mukaan toimintaan, mutta osa puolestaan pysyi järkähtämättömästi päätöksessään eikä liittynyt takaisin. TOOLilla oli mm. kurssitoimintaa ja ns. TOOLin päivät, jolloin opettajat eri puolilta Suomea kokoontuivat neuvottelemaan ja tapaamaan toisiaan. Usein paikkana oli Tampere tai Hämeenlinna, mutta myös Kotkassa tavattiin vuonna 1987.

Osassa muisteloita TOOLin toiminta painottui kuitenkin enemmänkin viihdepuolelle. Kotkalla oli matematiikan opettaja Tuulikki Mäkelän kautta vahva edustus pää-TOOLissa. Hän toimi aktiivisesti sekä TOOLin valtuustossa että myös sen hallituksessa kaksi erillistä kolmivuotiskautta. Samoin Timo Mustonen edusti kotkalaisuutta TOOLin hallituksessa kaksi kautta. Järjestön toiminnan periaatteena oli parantaa tekniikan alan opettajien työoloja ja palkkausta. Käytännössä tätä toteutettiin esim. ohjeistamalla neuvottelijoita ja pitämällä kokouksia. Kotkan TOOL järjesti mm. omia pikkujoulujaan ja teatteriretkiään esim. Lahteen ja Helsinkiin. Vielä 1990-luvulla tämän toiminnan sanottiin olleen ammattirajat ylittävää. Yhdistävänä tekijänä toimi yhteinen työpaikka Metsola, ei pelkkä opettajuus. Niin pikkujoulut kuin teatteriretket olivat avoimia

koko henkilökunnalle.

Yksi pitkäaikaisimmista TOOLin jäsenistä Kotkassa oli Maija Salovaara-Korhonen, joka toimi useaan otteeseen yhdistyksen puheenjohtajanakin. Hänelle läheinen saksalainen kulttuuri näkyi vahvasti yhteisissä illanvietoissa. Syksyllä vietettiin Oktoberfestia ja keväällä olivat vuorossa keskieurooppalaiset karnevaalit tietopaketteineen. TOOLilaisten kanssa tehtiin myös tutustumismatkoja saksalaiseen oppilaitoksiin.

Kotkan TOOLin erikoisuuksiin kuuluivat lukuvouden päättymisen jälkeen järjestetyt kevätnollaukset eli ”Grandet”, joissa valittiin jokin kohde pääosin Suomesta, mutta joskus myös ulkomailta. Grandeissa rentoutuminen yhdistyi erilaisiin tekniikan alan kohteisiin tutustumiseen. Opettajayhdistyksen puheenjohtajana toimiessaan Veikko Vuoksio järjesti useasti näitä tapahtumia.

Yhteishengen yleisemmän hiipumisen lisäksi osallistumisen vähenemisen katsottiin johtuvan myös siitä, että ihmisillä on nykyisin paljon omiakin aktiviteetteja. Tasa-arvoistunut yhteiskunta sallii helpommin kontaktit oman sosiaali-, yhteiskunta- tai ammattiryhmän ulkopuolisten välillä ja kontaktiverkosto on näin kasvanut ammatillisten ryhmien

ulkopuolelle. Nykyaikainen teknologia puolestaan mahdollistaa reaaliaikaisen yhteydenpidon ympäri maailmaa. Kasvokkaiset kontaktit eivät ole enää niin merkityksellisiä ammatillisten sosiaalisten suhteiden ylläpitämiselle ja informaation vaihtamiselle kuin aiemmin. Postmodernin ajan yksilöllisyyden korostaminen on vähentänyt yhteisöllisyyttä, tai pikemminkin yhteisöllisyyden muodot ovat muuttuneet enemmän vapaa-ajan kontakteihin pohjautuviksi. (Paaskoski: Herrana metsässä)

Yhteistoiminta on jatkunut myös eläkkeelle jäännin jälkeen, toisilla aktiivisemmin kuin toisilla. TOOL on järjestänyt joitakin eläkeläisten tapaamisia tai kutsunut eläkeläisiä mukaan jäsenille suunnattuihin yleisempiinkin tilaisuuksiin, mutta paljolti kyse on ollut aktiivisten henkilöiden alkuun panemasta omaehtoisesta toiminnasta, joka ei sinänsä ole järjestäytyntä toimintaa. Koulun ja instituution taholta eläkeläisiin pidettiin suhteellisen vähän yhteyttä. Aiemmin oli tapana tosin kutsua eläkkeelle jääneet opettajat lukuvouden avajaisiin, mutta tämän tradition Kymenlaakson ammattikorkeakoulu on lopettanut juuri tämän tekstin kirjoittamisvuonna 2012.

AMMATILLINEN YHTEISTOIMINTA

Ammatillisempaa yhteistoiminnan muotoa edusti opettajavaihto Kotkan teknillisen oppilaitoksen ja Kotkan muiden ammatillisten oppilaitosten välillä. Päätoimiset opettajat kävivät opettamassa naapurikouluissa puolin ja toisin. Mm. tekun konepuolen opettajat kävivät pitämässä Puutalousoppilaitoksen tunteja ja toisinpäin. Ainakin Puutalousoppilaitoksen opettaja Gunnar Suokko kävi tekussa opettamassa deskriptiivistä geometriaa 1960-luvulta 1980-luvun jälkipuoliskolle. Rakennusmestariksi tuolloin opiskelleen miehen mieleen Suokko jäi huikean hienon piirustustekniikan takia. Hän loihti liitutaalulle avaruusgeometrian kuvioita suurella sydämellä. Veikko Vuoksio mainitsee välillä käyneensä meripuolella Katariinassa opettamassa.

Merikoulun lehtori Hilikka Ahtola-Mutikainen opetti myös tekulla.

Teknillisten oppilaitosten suomen kielen opettajilla oli myös vuosittaisia kursseja, joihin osallistui henkilöitä kaikista Suomen tekuista, myös ruotsinkielisistä. Näissä tapaamisissa sovittiin mm. opin- näytetöiden tullessa pakollisiksi niiden yhteisestä muodosta ja pohjasta. Aluksi ei ollut kunnolla määritelty millaisia niiden tulisi sisällöltään olla. Kun yhteinen pohja oli sovittu, tuli kunkin opettajan toteuttaa se käytännössä omassa koulussaan. Opinnäytetyön dokumentointiohje valmistui vuonna 1998, tekijöinä Hilikka Ahtola-Mutikainen, Helena Sohlman ja Salme Taubert.

Tärkeitä sidosryhmiä olivat ympäristön yritykset ja teollisuuslaitokset, joiden intresseissä oli luonnollisesti halu vaikuttaa Kotkan tekun opetukseen. Tämä halu perustui yritysten omiin tarpeisiin koulutetun työvoiman suhteen. Erilaisissa neuvottelukunnissa käytiin keskusteluja koulun ja rekrytointikandidaattien välillä ja pyrittiin kartoittamaan näitä tarpeita.

Neuvottelukunnilla oli ja on todellista käytännön merkitystä etenkin AMK:n aikana, jolloin on mahdollista vaikuttaa nopeastikin opetuksen sisältöön, kun keskusjohtoinen ohjaus on sen suhteen väljempää. Esimerkkinä voi mainita jo romukoppaan heitetyn suunnittelijakoulutuksen nopea henkiin herättäminen, kun tarpeeksi arvovaltaiselta taholta oli annettu ymmärtää, että Kotkan alueella toimivat insinööritoimistot tarvitsevat jatkossakin ammattitaitoisia suunnittelijoita. Kaikkia toiveita ei voitu luonnollisestikaan toteuttaa, mutta neuvottelukunnat olivat hyvä keino pysyä mukana ympäröivän maailman kehityksessä ja tarpeissa.

Toinen merkittävä yhteistyön muoto yritys- ja teollisuusmaailmaan päin ovat ns. projektityöt, joiden yksi ensimmäisistä vetäjistä koneosastolla oli Veikko Vuoksio. Käytännössä projektityöt alkoivat siitä, kun vetäjä otti yhteyttä yrityksiin, esimerkiksi Karhulan Pumpputehtaaseen, ja kysyi oliko heillä ”oikeita ongelmia”, joita opiskelijat voisivat yrittää ratkoa. Yrityksissä toiminta alkoi herättää nopeasti kiinnostusta, ja yhteydenottoja alkoi tulla. Projektiryhmään kuului tavallisesti 2 – 3 henkilöä, jotka menivät yritykseen tutustuakseen ongelmaan. Ongelman tuli olla sellainen, joka oli ollut jo olemassa jonkin aikaa eikä sen ratkaisemisella ollut kiirettä. Ongelman ratkaisu tuli opiskelijoille tehtäväksi, ja tehtävän ratkaisua suoritettiin ohjaajan valvonnassa. Välillä käytiin välipalavereja yritysten kanssa, jotka ohjasivat, mihin päin ongelmanratkaisussa lähdettiin. Tämä toiminta johti moniin rekrytointeihin valmistuneiden opiskelijoiden suhteen. Potentiaaliset työntekijät tulivat yritysten tietoon ja opiskelu tuntui motivoivammalta, kun tehtävä on aito ongelma, joka pitää ratkaista, ja siihen piti panostaa kunnolla. Nykyisin projektitoiminta on levinnyt ympäri ammattikorkeakoulua.

KIRJASTO

Virpi Karvinen tuli ensimmäisen kerran töihin Kotkan teknillisen oppilaitoksen opintotoimistoon vuonna 1972. Opiskelujen jälkeen hän palasi ensin kirjanpitäjäksi ja myöhemmin Metsolaan muuttaneen koulun kirjastoon. Karvinen muistelee, että Kotekollakin oli jonkinlainen kirjasto, mutta kuvailee sen lähinnä ”pinoksi kirjoja ikkunalaudalla”. Uuteen koulurakennukseen Metsolaan tuli 100 neliön kirjastotila, jossa oli aluksi puolipäiväinen kirjastonhoitaja. Myöhemmin työhön tuli Asta Heinänen, joka ”teki kirjaston” eli luetteloi kirjat ja lehdet. Kirjastoon tuli paljon lehtiä, vanhat vuosikerrat säilytettiin ja esim. 800 tuotekansiota oli ahkerassa käytössä. Niitä käytettiin mm. harjoitustöissä. Tuotekansioissa oli eri yritysten tuotteisiin liittyviä tietoja, sääntöjä ja määräyksiä, standardeja ja mm. sähkö- ja rakennusalan kortistoja. Kun 1990-luvulla tuli kolmen opiston fuusio, tuli myös kirjastolle oma budjetti ja kirjastonhoitaja Karvinen suunnitteli hankinnat ja aloitti kirjaston kortiston viennin tietojärjestelmään, PrettyLibiin.

Kirjaston rooli oli enemmän opettajien kuin oppilaiden kirjasto. Kirjastossa oli lukupaikkoja, joissa

saattoi tehdä töitä, kirjasto toimi lukusalina. Opettajat käyttivät kirjastoa enemmänkin hankintakanavana. Kurssikirjoja ei ollut paljoakaan, enemmän ns. lisäkirjallisuutta. Opiskelijatkin lukivat kirjoja, mutta hankkivat pääsääntöisesti kurssikirjat itselleen. Kirjastohankinnat hyväksyi kirjastonhoitajan esityksestä rehtori, myöhemmin kirjastolle tuli oma budjetti. Kirjaston aukioloajat olivat työssäolon mukaan, eikä erityisiä ”sisävuoroja” ollut, vaan ovet olivat auki aina kun kirjastonhoitaja oli työssä. Ennen tietotekniikan tuloa suurimman työmäärän aiheuttivat käsin kirjoitetut lainalaput. Etenkin lainojen takaisin kerääminen kesäksi oli suuri työ, ”hurja ruljanssi”. Tässä oli ajatuksena se, että kirjojen ajateltiin olevan talon omaisuutta ja hävikkiä ei sallittu. Laina-aikoja seurattiin ennenkin mutta sakkoja yliajasta ei peritty, eikä hävikkiä suuremmin esiintynyt.

OPIKELIJAT JA OPIKELIJÄELÄMÄ

Kuri ja järjestys

VIII. Järjestyssäännöt vuodelta 1911

1. Oppilaitten tulee koulun lukujärjestyksessä ilmoitettuina aikoina täsmälleen saapua luokahuoneisiinsa ja vaiti ollen odottaa opetuksen alkamista.
2. Oppilaitten tulee niinhyvin koulussa kuin sen ulkopuolella noudattaa hyvää järjestystä ja siisteyttä.
3. Väkevään juomien nauttiminen on ankarasti kielletty ja tulee oppilaan yleensä muutenkin käyttäytyä raittiisti ja siivosti.
4. Tupakanpolto on kielletty sekä kouluhuoneissa että koulun portaissa ja käytävissä.
5. Oppilaitten tulee johtajan kansliassa ilmoittaa asuntonsa sekä asunnonmuutto kun se tapahtuu.
6. Varsinainen oppilas on velvollinen seuraamaan opetusta kaikissa vahvistettuun opetusohjelmaan kuuluvissa aineissa, ellei opettajakunta havaitse olevan päteviä syitä myöntää hänelle pienempää poikkeamaa ohjelmasta.
7. Oppilas ilman pätevää syytä jääköön pois opetustunneilta, ja ilmoittakoon, kun este sattuu, siitä asianomaiselle opettajalle. Jos oppilas tahtoo olla poissa koulusta päivän tahi useamman, niin pyytäköön luvan siihen johtajalta. Opetustunnilta poissaolon merkitsee opettaja joka kerta sitä varten määrättyyn kirjaan.
8. Oppilaitten tulee varovaisesti pidellä koulun opetuskalustoa, niinkuin malleja, kuvateoksia, kirjoja, huonekaluja ja muuta koulun omaisuutta. Kaiken vahingon, mikä koulun omaisuudelle

tehdään, maksakoon syyllinen. Kun jotain säretään, pitää siitä kohta ilmoittaa johtajalle. Niistä vahingoista, joiden tekijästä ei saada selkoa, vastaa koko se luokka, missä vahinko tapahtui:

9. Oppilaitten tulee muuten totella opettajaa ja noudattaa hänen ohjeitaan ja määräyksiään, sekä myös tarkoin noudattaa niitä erityisiä järjestyssääntöjä, joita kunkin koulun johtaja katsoo tarpeelliseksi säätää.
10. Oppilaan, joka rikkoo näitä järjestyssääntöjä tai rehtorin ja muiden opettajain määräyksiä vastaan, eikä kahdesta varoituksesta ota ojentuakseen, erottakoon rehtori opettajakunnan määräyksestä koulusta, jolloin maksettua koulumaksua ei anneta takaisin. Oppilas, joka tekee itsensä syyppääksi törkeään väärinkäyttöön, voidaan ilman edelläkäypää varoitustakin erottaa koulusta.

Viipurin aikoina, 1930-luvulla, opettajien auktoriteetti juonsi paitsi opettajan asemasta, myös tekniikkaan liittyvästä yleisestä ammattitaidosta, jota ympäröivä yhteiskunta käytti laajemminkin hyväkseen. Esimerkiksi rehtori Suonivaara oli paitsi julkaissut tekniikan oppikirjoja, toimi myös mm. autojen ja höyrykattiloiden katsastusmiehenä. Myöhempi rehtori Kaarlo Jalo puolestaan toimi myös Suomen Autoliiton hallituksessa. Auktoriteetti oli tiukkaa, mutta sitä osattiin myös opettajien toimesta vaatia. Ihmisen tuleva elämä oli tuolloin kiinni koulusta ja siellä ”pysymisestä”. Opettajakuntaa tervehdittiin

kunnioittavasti kaupungilla, eikä järjestyshäiriöitä oppitunneilla ollut, mikä johtui, ainakin osittain, koulusta erottamisen pelosta. Noin seitsemänkymmentävuotiaan Suonivaaran auktoriteettiasema antoi valtaa sanoa suorastaan loukkaaviakin kommentteja oppilaille.

”...sano yhellekin semmoselle pitkälle pojalle: Pitkä poika, mutta pieni pää.” (Lauri Niikko)

Tekulaiset opiskelijat eivät olleet tunnettuja villeydestään vaan pikemminkin päinvastoin. Koulussa oli tiukka kuri ja järjestyssäännöt, joita tuli noudattaa. Ennakkoharjoittelun vaatimuksen aikana opiskelijoilla oli alan työkokemusta ja he olivat usein jo sotaväen käyneitä, motivoituneita henkilöitä.

Laboratoriomekaanikko Matti Martinin mukaan 1960-luvulla oppilasaines koostui huippukavereista. Vaadittu ennakkoharjoittelu aiheutti hänen mukaansa myös sen, että kouluun tulijat olivat suurelta osin jo valmiita ammattimiehiä, esim. rakennuspuolella huippukirvesmiehiä, konepuolella valmiita sorvareita, viilareita jne. ja etenkin laivaporukassa oli opiskelijoita, joihin oli maailman merillä tarttunut todellista maailmankatsomusta. Oppilasaines muuttui kuitenkin vuosien kuluessa. Vapaan kasvatuksen vaikutus alkoi heijastua oppilasainekseen mm. hälinänä ja villeytenä, mutta tämä vaihe meni Martinin mukaan nopeahkosti ohi vanhojen pätevien opettajien ansiosta. Mutta sitten kun tämä vanhempi opettajasukupolvi alkoi väistyä, tilalle tulivat uudet opettajat, joilla ei enää ollut samaa otetta opiskelijoihin.

Yleisesti ottaen säntillisesti käyttäytyneiden opiskelijoiden joukkoon mahtuu luonnollisesti muutama poikkeuskin, olihan kyse kuitenkin nuorehkoista mieshenkilöistä. Matti Martin muistelee Kotekon ajoilta tapausta, jossa koulun elokuvateatterin / auditorion nostettavan ja laskettavan taulun taakse jäi pienehkö tila, jota käytettiin fysiikan havaintovälinehuoneena. Sen olivat silloisen konemestarihuoneen oppilaat keksineet sopivaksi kerhotilaksi. Siellä oli ”aikamiesten” kerhon jäljiltä jos jonkinlaista jälkeä, josta tiedon sai myös lehtori Erkki Arama, joka otti ohjat käsiinsä. Aluksi seurasi puolen tunnin puhuttelu oppilaille siivoamisesta ja siisteydestä, minkä seurauksena pojat laittoivat kuuliaisesti paikat kun-

toon, eikä asiasta enää puhuttu. Tulevista teknikoista, etenkin laivan konemestareista, oli tulossa aikanaan isoja päälliköitä maailmalle eikä heillä ollut varaa leikkiä. Homman oli oltava jämpä.

Seppo Karitie kertoo, että opettajakunnassa pidettiin yleisesti myös peruskoulu-uudistusta syynä tason romahtamiseen etenkin oppilaiden matematiikan ja fysiikan taidoissa sekä yleisessä opiskelumotivaatiossa. Tuli enemmän opiskelijoita, jotka vain roikkuivat oppilaitoksessa. Vielä 1960-luvulla opiskelijat olivat motivoituneita, monesti jo ammattikoulun käyneitä, ammattimiehiä, joilla oli kova halu päästä eteenpäin elämässään. Ainakin vuonna 1968 insinööriluokilta valmistuneista annettiin kolmelle henkilölle luokkaa kohden suositus, jolla oli mahdollisuus jatkaa opintoja teknillisessä korkeakoulussa ilman pääsykokeita. Hyvä opintomenestys saattoi ainakin tuolloin mahdollistaa myös jatko-opiskelupaikan siitä kiinnostuneille. Vuonna 1973 sai myös Kotkasta teknikoksi valmistunut Veikko Vuoksio suosituksen korkeakouluun. Paperilla oli arvoa, sillä se katsottiin eduksi korkeakouluun sisäänpääsulle. Ammattikoulun, koneteknikon koulutuksen ja opistoinsinööripapereiden jälkeen tie vei hänet lopulta ensimmäiseen TTKK:n insinööreille tarkoitettuun DI-koulutukseen. Pääosa tästä koulutuksesta tapahtui Porissa, mutta diplomityön jälkeen 1989 tapahtui paluu takaisin Kotkaan. Opiskeluaikoina tutuksi tulleen rehtori Erkki Ojosen pyynnöstä tuore diplominsinööri palasi vanhaan opistoonsa, tällä kertaa opettajan roolissa.

Tuulikki Mäkelän mukaan matematiikan osaamisen taso romahti, kun teknillisiin korkeakouluihin alettiin ottaa enemmän opiskelijoita. Hän koki, että motivoituneimmat oppilaat siirtyivät tällöin opiskelemaan korkeakouluihin. Käytännössä oppilasaineksen muuttuminen aiheutti sen, että kurssienkin tasovaatimuksia piti helpottaa siihen nähden, mitä ne olivat aikaisemmin olleet. Myös ennakkoharjoittelun väheneminen paitsi nuorensi oppilasaineista myös lisäsi sellaisten opiskelijoiden määrää, jotka olivat päättäneet pyrkiä tekniikkaa opiskelemaan pelkästä mielenjohdatuksesta.

Pekka Suhonen muistelee oppilaiden muuttuneen vuosien myötä. Hänen mukaansa eniten on ehkä

vaikuttanut aloittavien opiskelijoiden työkokemuksen vähentyminen ja se, että yhä useampi opiskelija tuntuu opiskelevan alalle, jolle ei oikeastaan halunnut. Myös ikäjakauma on muuttunut ajan kuluessa nuoremmaksi, kun alettiin tulla opiskelemaan lyhyemmällä esiharjoittelulla. Tietysti teknikosta insinööriksi opiskelevat olivat poikkeus ja siellä ikähaitari oli n. 25 vuodesta yli viisikymppisiin. Ennen ammattikorkeakoulun alkamista luokkajärjestelmä oli hyvin jäykkä. Siitä oli toisaalta haittaa, mutta siihen kuulunut luokkahenki auttoi pitämään heikompia ryhmissä ja valmistuminen aikataulun puitteissa oli varmempaa kuin vapaamman järjestelmän puitteissa.

Opettaja Suhosen auktoriteetti ulottui myös koulun ulkopuolelle.

”Tämä sattui ihan ensimmäisen työvuoteni syksynä, kun matkustin viikonloppuisin perheeni luo Jyväskylään. Kotkasta Kouvolaan kulkevassa ”lättähatussa” sattui olemaan eräs konemestariopiskelija jo hieman maistia ottaneena ja makoili penkillä näkymättömissä. Konduktöörin tullessa lippuja tarkastamaan tämä makoilija kuitenkin joutui nousemaan ylös ja taakseen vilkaistessaan huomasi minut, joka olin hänen luokanvalvojansa. Kuin pahemmankin järkytyksen kokeneena hän parkaisi ”Suhonen”. Loppumatka sujuikin ryhdikkäämmin.”

Vuonna 1962 aloittaneen opettajan mukaan vielä 1960- ja 1970 - luvuilla opetus oli nykyistä koulumaisempaa, ja opettajia myös kunnioitettiin enemmän. Opettajan tullessa luokkaan oli itsestään selvää, että opiskelijat nousivat ylös ja istuutuivat vasta opettajan annettua nyökkäämällä siihen luvan. *”Mutta sit kun menttiin uudelle koululle, niin siel oli monta kertaa jalat pöydällä ... ei ne noteerannukkaan että opettaja tuli ollenkaan luokkaan ... mut olihan siel hyviä ja hienoja oppilaita aina seassa ... joo tavat muuttu paljon siitä kuuskytluvun porukasta.”*

Myös 1970-luvulla saksan kielen opettajana aloittanut Maija Salovaara-Korhonen kertoo, kuinka opettajat olivat ennen arvostettuja ja kuinka tiettyjä peli-

sääntöjä noudatettiin. *”Joskus joku poikaopiskelija oli ollut edellisenä iltana myöhään juhlimassa ja nukahti, tipahti tunnilla pulpetistaan lattialle. Siihen aikaan opiskelijatkin olivat herrasmiehiä, joten pari muuta opiskelijaa ehti heti paikalle ja nostivat opiskelijan huomiota herättämättä ulos ja tunti jatkui. Seuraavana aamuna opettaja löysi yleensä kukkapuskan huoneensa ovelta.”*

Vielä 1970-luvun lopussa oli opettajan auktoriteettiasema niin vankka, että jo pelkkä opettajan läsnäolo palautti ”ruotuun” hairahtuneen opiskelijaparan vieläpä vapaa-aikanaanakin. Yleisesti ottaen opiskelija-aines tuntuu kuitenkin olleen melko säntillistä laatua. Vaikka luokkakoot olivat melko suuria, 25 – 35 opiskelijaa, opetus sujui hyvin ilman järjestyshäiriöitä. Opiskelijoiden mainitaan olleen motivoituneita ja eteenpäin pyrkiviä. Motivaation katsottiin johtuvan aiemmin vaaditusta, pakollisesta 12 kk:n alakohtaisesta ennakkoharjoittelusta, joka vaadittiin sisään oppilaitokseen pyrkiessä. Haluttiin valmistua ajoissa ja päästä työelämään tienaamaan. Alan realiteetit olivat työelämän kautta tulleet jo tutuiksi ja tiedostettiin, mitä oli tultu opiskelemaan ja mikä valmistumisen jälkeen odottaisi. Pakollisen harjoittelun jäädessä pois koettiin, että sellainen oppilasaines olisi lisääntynyt, joka vasta oppilaitoksessa huomasikin, ettei tämä ollutkaan se minun juttuni.

Opiskelijoilla oli ennen myös velvollisuudentuntoa.

”Konemestariopiskelijoiden fysiikan laboratoriotöissä sattui eräältä työryhmältä särkymään mittalasi. Kun siihen aikaan vielä uskallettiin sälyttää jotakin vastuuta opiskelijoillekin, olin teroittanut, että huolimattomuudesta rikki menneet välineet on korvattava omasta pussista. Pojat noudattivat sen enempää kyselemättä omantunnon ohjeita ja menivät Instrumentariumista hankkimaan uuden mittalasin. Sattui kuitenkin niin ikävästi, että ajoivat reissullaan kolarin ja yhden kaverin bemari meni ruttuun. Ajattelin, että nyt poikien hermot jo pettävät, mutta ei. Reilusti he vain totesivat asioiden kulun ja ottivat kaiken omalle

vastuulle. Tämä tapaus kuvaa hyvin yleisemminkin konemestariopiskelijoiden suhtautumista asioihin, mikä taas johtunee heidän työkokemuksensa laadusta.”

Matti Martin muistelee kerran hiljentäneensä erään metelöivän luokan iskemällä käsilekalla pöytään ja huutamalla: ”Nyt jätkät turpa kiinni!” Saman tien hän oli huomannut oppilasjoukossa myös nuoren näköisen henkilön, joka villapaitoineen osoittautuikin luokan opettajaksi, eikä suinkaan yhdeksi oppilaista. Anteesipyynnön jälkeen tunti jatkui, mutta nyt olivat opiskelijat hiljaisia.

Luokanvalvojana

(Teksti Salme Taubert)

Luokanvalvojan tehtävänä oli toimia luokan oppilaiden edustajana ja etujen valvojana opettajainkokouksissa sekä toimia yhteydenpitäjänä koulun johdon ja oppilaiden välillä. Salme Taubert kertoo kollegansa Aila Päälylsahon kuvaileen tehtävää luokan ”isänä ja äitinä” olemiseksi. Luokanvalvojana toimiminen edellytti, että kyseiselle luokalle tuli pitää myös oppitunteja. Korvauksena luokanvalvoja sai yhden viikkotunnin palkan.

Luokanvalvojan tehtävät oli määritelty asetuksessa ja oppilaitoksen johtosäännössä. Asetus teknillisistä oppilaitoksista on vuodelta 1987 (aikaisempi vuodelta 1940). Sen mukaan ”...päätöksen opettajan tulee toimia luokanvalvojana ja suorittaa oppilaitoksen toimintaan kuuluvia suunnittelu-, valvonta- ja muita tehtäviä samoin kuin osallistua opetussuunnitelman mukaisen harjoittelun järjestämiseen ...”

Kotkan teknillisen oppilaitoksen johtosääntö on vuodelta 1988, se päivitettiin vuonna 1992. Siinä määritellään luokanvalvojan tehtävät, joita oli kymmenen. Johtosäännössä mainitaan mm. päiväkirjat. Koko teknillisen oppilaitoksen ajan luokissa oli päiväkirjat. Niissä oli luokan oppilasluekko osoitteineen sekä viikonpäivien kohdat. Päiväkirja oli hyvin tärkeä todistuskappale opetuksesta ja oppilaiden läsnäolosta.

Läsnäolo oli pakollista, vain poikkeuksellisesti ja tärkeästä syystä sai luvan poissaoloon. Järjestäjä ilmoitti poissa olevat. Päiväkirjoista luovuttiin vasta ammattikorkeakoulun myötä. Päiväkirjat olivat Valistuksen suunnittelema ja Helsingissä painettuja.

Luokanvalvojan tuli myös seurata opetussuunnitelmien toteutumista, opiskelijoiden käyttäytymistä ja poissaoloja sekä suorittaa opintoneuvontaa. Aika suuri urakka oli kirjoittaa todistukset. Numeroarvostelu todistuksissa oli 4 – 10, vuoden 1987 syksyllä siirryttiin asteikkoon 1 – 5. Syksystä 1991 ei ollut enää luokkia, oli opetusryhmiä. Ammattikorkeakoulussa ei enää tarvittu luokanvalvoja.

Virallisesti määriteltyjen tehtävien lisäksi luokanvalvoijalle koitui usein myös muita ”velvollisuuksia”. Luokka saattoi kutsua valvojansa esimerkiksi pikujouluhinsa, ekskursioille tai ulkomaanmatkoille. Jouluna saattoi saada lahjan tai kukkakimpun. Joskus luokanvalvoja kutsui luokan kotiinsa vierailulle. Virkatehtäviin kuului myös poissaolojen tarkkailu ja aiheettomista sellaisista osastonjohtajalle selvityksen tekeminen. Poissaoloilla oli vaikutusta arvosanoihin. Korkeintaan kahden päivän koulunkäynnistä vapauttamisesta sai luokanvalvoja itse päättää.

Poissaolojen selvityksiin oli valmis lomake, jossa piti selittää poissaolon aika ja syy.

Lupa-anomus poissaoloon oppitunnilta

Osaston johtajalle (= viikko) x

Luokanvalvojalle (2 vrk) x

Oppilas

Luokka

Poissaoloaika

Syy:

Myönnetty / ei myönnetty

Kotkassa ----/ ----19---

Osaston johtaja / luokanvalvoja (Taubert)

Oppilailla oli mahdollisuus myös itse kirjoittaa poissaoloselvityksensä tai poissaoloilmoituksensa. Seuraavassa muutamia tapauksia Salme Taubertin luokanvalvojan ajan ajoilta. Oli ns. luvallisia poissaoloja, jotka olivat asiallisia ja tarpeen vaatimia. Näitä

olivat esim. asunnon haku, sairaus, laina-asiat, työn haku, kertausharjoitukset, työt tai osallistuminen urheilukilpailuihin. Myös ihmisen elämään kuuluvia syitä oli: vihkeminen, lapsen syntymä, lapsen hoito, omaisen sairastuminen.

Sanallista nokkeluutta oli joissakin selityksissä:

Perheasiat, asioiden hoito

”Asioiden hoito Espoossa johtuen ylen äkinäisestä opiskelemaan lähdestä. Kaikki mahdollinen jäi vähän rempalleen.”

”Siskoni oli viiden vuoden seurustelun jälkeen päättänyt mennä naimisiin ja oli kutsunut minut sinne, ja myös pyytänyt minua esiintymään siellä. Päätin lähteä valmistautumaan muutamaa päivää aikaisemmin.”

”Olen menossa vihille 6.1.1990, joten tarvitsisin edellisen päivän vapaaksi järjestelyjä varten.”

Tekniikka petti

”Ostin Hobbyhallista uuden kelloradion enkä ollut osannut asettaa sitä herättämään, joten nukuin harmillisesti liian pitkään.”

”Kuronen ei herännyt.”

”Lähimmäisen auttaminen hädässä. Autoimme naapurina käynnistämään autoaan. Siitä johtuen olisimme myöhästyneet 25 min ja siksi emme menneet tunnille.”

”Kotitalo kylmeni, joten jouduin lämmityslaitteet huoltamaan.”

”Polttoaine loppui autosta vähän ennen Kymen Motellia.”

Sairaus, motivaation puute

”Edellisenä iltana tunsin oloni olevan kuumeisen ja päätin olla riskeeraamatta terveyttäni turhanpäiten ja jäin pois koulusta (lue opistosta).”

”Poissaoloni johtui harmittavasta kuumeilusta.”

”Myöhästymisen, eikä löytynyt motivaatiota aikaisemmin.”

Alkoholi, juhliminen

”Alkoholin liiakäytön aiheuttama sairaus. Ei lääkärinhoitoa.”

”Aamulla herättyäni oli kauhea väsymys, tuskatila sekä myöskin syletyks ja kiire päällä, joten en mitenkään voinut kyetä muistamaan suomen kansiotani, joka oli eilisestä saakka toiminut akkulatorini tukena. Koetan vastaisuudessa välttää unohduksia, sekä edellisen kaltaisia pitkiä lauseita.”

”Pahoinvointia (heikotusta).”

”Ehkä edellisestä illasta tai jostakin muusta tuntemattomasta syystä johtunut hirvittävä aamupahoinvointi, joka esti saapumisen kouluun määrättyinä aikana.”

HARJOITTELUKERTOMUKSEN PALAUTUS

Meitä on pyydetty jättämään harjoittelukertomus viime kesän työharjoittelusta. Palautuspäiväksi oli annettu 30.11. Kiitämme huomautuksestanne, mutta olemme kuitenkin tämänhetkisessä maailmanpoliittisessa tilanteessa täysin kykenemättömät keskittymään toisarvoisiin työtehtäviin.

Pyydämme saada mahdollisuuden käyttää N.N:n lähes täydellistä raporttia Sunila Oy:ssä tapahtuneesta harjoittelusta. Muutamme tietenkin mahdollisten teille koituvien hankaluuksien estämiseksi kaikkien raportissa olevien sanojen etukirjaimet. Uudeksi palautuspäiväksi olemme ajatelleet ´hamaa tulevaisuutta´.

Kunnioittaen

H.S.

melkein valmis insinööri

Monista vaikeuksista huolimatta kaikki tuntemani opiskelijat valmistuivat teknikoiksi tai insinööreiksi. Kukaan ei kadonnut mustaan aukkoon eikä keskeyttänyt opintojaan. Vertaa nykytietoon. ”..vain noin puolet aloittaneista valmistuu” (Kymen Sanomat 17.10.2008, artikkeli ”Merimies ja insinööri eivät ole enää pikkupoikien toiveammatteja”).

Opiskelijaelämää

Lauri Niikon opiskeluaikana 1930-luvulla kaksi henkilöä joutui alkoholin takia erotetuksi koulusta. Vapaa-ajalla sattunut putkaan joutuminen riitti syyksi. Teknillisessä koulussa opiskelijoiden oletettiin olevan kunniakkaita ihmisiä, poliisin kirjoissa ei sopinut olla. Tekulaisuudesta oltiin ylpeitä, ja Viipurin kaupungissa sen opiskelijoita arvostettiin, koska jokainen tiesi, että kyseessä oli vaativa koulu. Monesti opinnot saattoivat keskeytyä myös juuri tämän vaativuuden takia. Jopa noin puolet opiskelijoista jäi Lauri Niikon mukaan matkalle, eli ei onnistunut valmistumaan. Jo ensimmäisenä syyslukukautena oli esimerkiksi konerakennustekniikan linjalla suunniteltava höyrykattila, jonka arvot annettiin arpomalla, eli minikäläisen teollisuuslaitoksen kattila oli kenenkin suunniteltava. Läksyjä oli paljon ja opetus perustui pitkälti piirustukseen ja matematiikkaan. Etenkään ilman matemaattista lahjakkuutta ei opiskeluissa pärjännyt. Jokaiseen tuntiin liitettiin matematiikkaa,

ja eräs opiskelemassa ollut papin poika olikin ääneen ihmetelty, että noinkohan uskonnonkin opetukseen saadaan matematiikka jotenkin liitetyksi. Näin oli ilmeisesti tarinan mukaan lopulta tapahtunutkin. Lauri oli onnekseen päässyt asumaan eläkkeellä olevan oppikoulun lehtorin perheeseen. Tämä piti kodissaan yksityisoppilaita ja tienasi enemmän kuin toisen eläkkeen tällä toiminnallaan. Häneltä alkoi Laurikin ottaa matematiikantunteja vapaa-ajallaan ja opiskeli korkeampaa matematiikkaa jatkuvasti kouluajan ulkopuolellakin. Teollisuuskoulun matematiikkaa opettava diplomi-insinööri oli alkanut ihmetellä opiskelijan matemaattista etevyyttä, jolloin hänelle rehellisesti kerrottiin, että maisteri Metsäkallion opetuksella on osuutensa asiassa.

Viipurin teollisuuskoulussa opintonsa kesken jättäneet saattoivat hakeutua jatkamaan joissakin tapauksessa opiskeluaan muualle. Varkaudessa toimi tuolloin yksityinen teollisuuskoulu, joka valmisti tekniikkoja mm. Ahlströmin yhtiön tarpeisiin ja sinne hakeutuikin monia Viipurissa keskeyttäneistä. Rehtori Suonivaara ei ilmeisesti arvostanut Varkauden

Konetekniikan opiskelijoita vuonna 1992.

opetuksen tasoa kovinkaan korkealle, koska hänen kerrotaan puuskahtaneen seuraavasti: ”Varkaudessa tehdään tekniikko vaikka sittiäisestä!”

1970-luvun lopussa mittaus- ja säätötekniikan osastolla opiskellut mies muistelee viimeisen opiskeluvuotensa tapahtumaa, jossa kaksi konepuolen opiskelijatoveria oli syksyisenä maanantaiaamuna ilmestynyt luokkahuoneen oven taakse puvut päällä ja kravatit kaulassa. Herrat olivat houkutelleet kyseistä muistelijaa lähtemään kuskiksi Kouvolaan. Poissaoloja oli kuitenkin jo kertynyt sen verran, että huolellisuusnumero oli todistuksessa ollut kehnonlainen. Tästä johtuen luokan tytöt eivät laskeneet tekniikan opiskelijaa matkaan.

Kaverukset saivat siis lähteä kahteen mieheen kohden Kouvolaan. Seuraava havainto matkaan lähteneestä opiskelijasta saatiin vasta seuraavan viikon maanantaina, kun tämä naama valkoisena oli seisokellut ruokalan jonossa. Matka oli vienyt miehet ensin Kouvolaan, sieltä Helsinkiin, josta oli vielä lennetty Rovaniemelle ruskaa katsomaan. ”Viikon kesti se keikka, mutta koulu oli mennyt kuulemma A:lta sen jälkeen hyvin, kun ei ollu rahaa enää...”

Koulutus ja insinööriys yhdisti, vaikka rakennusinsinööriksi 1960-luvun lopulla opiskellut mies kuvailleekin humoristiseen sävyyn konepuolta seuraavasti:

”Ne konepuolen oli vähän semmosii, niinkun tuota mutterin pyörittäjiä meidän mielest. Mut kyl myö hyvin tultiin meidän, siis sen saman

vuosikurssin kaa lähinnä toimeen. Et mehän tehtiin kaiken näköistä yhteist oheistoimintaa, niinku järjesteltiin erilaisii juttui. Et kyl mehän pidettiin, et me rakennuspuolen ihmiset, et me ollaan vähän sellasii avarakatseisempia. Semmosii kansainvälisempii, ettei me ihan vaan nyhrätä siel konepajan touhussa. Et mennään paikkoihin ja rakennellaan.”

1970-luvun lopulla oli opiskelijoille runsaasti töitä tarjolla ja tätä kautta rahatilannekin oli usein hyvä ainakin vielä syyslukukauden alussa.

”Kaikki vapaat tehtiin töitä, elikä joululomat, hiihtolomat ja sitte ne perunannostolomat, nii aina oli hommi. Sit oli rahaa ja varsinkii syksyllä sitte kesän jäljilt oli vähän enemmän rahaa, ja se tarkotti sitä, että se oli vähän se vapaa-ajan viettokin sellasta hulvattomampaa sitte syksyllä.”

Saksan kielen opettaja Maija Salovaara-Korhonen muistelee, kuinka aiemmin oli tapana, että oppilaat muistivat keväisin, syksyisin ja jopa syntymäpäivinä opettajaansa. Tämän tavan hän sanoo muuttuneen ja hiljalleen osittain loppuneenkin 1990-luvulle tultaessa. Hieman erilaista ilahduttamisen muotoa saksan tunnilla 1980-luvun puolivälissä tarjosi muuan insinööriopiskelija, jolla oli välillä tapana piristää ympäristönsä ihmisiä hyräilemällä ja laulamalla.

Päättäjäisjuhlat keräsivät myös suuren joukon omaisia ja henkilökuntaa.

Insinööriluokan todistusten jako vuonna 1992.

Opiskelija oli nimeltään Ari Klem, tunnettu iskelmälaulaja.

Suomen kielen opettaja Salme Taubert puolestaan kertoo, kuinka jollain alikonemestariurssilla oli tunnilla ollut puhetta siitä, miten joku opiskelijoista oli juonut Gambinaa. Taubert oli tähän todennut, ettei sellaista ollut ikinä maistanutkaan. Tästä luonnollisena seurauksena hänelle luovutettiin kiitoksena hyvistä kurssista pullo kyseistä nautintoainetta.

Kotkan teknillisessä oppilaitoksessa päättäjätilaisuus oli juhlava, asiallinen ja tärkeä. Tapahtumaan kuuluivat todistusten jaon ja rehtorin puheen lisäksi teknikoksi ja insinööriksi julistaminen. Asiallisuudesta saatettiin itse tilaisuuden jälkeen hiukan tinkiäkin. Juhani Randén kertoo, kuinka hän rakennusmestariurssin todistusten jaon ja puheiden jälkeen oli mennyt omaan työhuoneeseensa järjestelemään asioita, kun yllättäen ”kolme rotevaa äijää tulee ovesta ja iso kirves kädessä.” *”Eiks tullu tarpeeks hyvää numeroo vai?” Niin tulevat kehumään mua mokomat ja antovat kirveen ja kiittivät ... kun oli saatu näitä lahopäitä jonkin verran veistettyä. No pehmennyksenä oli kyllä sitte konjakkipullo.”*

1980- ja 1990-luvuilla teknikko- tai insinööriopiskelijoita ei enää tunnistanut pikkutakista ja

solmiosta, mutta salkku oli yhä pitänyt pintansa. *”Nimenomaan attaseasalkku ja nahkatakki!”* totesi 80-luvulla rakennusmestariksi valmistunut mies, kun haastattelussa kysyttiin insinööri-identiteetistä. Olipa yksi uusikin statusesine saavuttanut aseman tekniikan opiskelijoiden parissa, ja osasivat opettajatkin vielä piikitellä oppilaitaan vanhan kollegansa Suonivaaran tyyliin.

1990-luvun alussa löytyi Kotkan tekusta monia syitä siihen, miksi se oli mieluisa ja hyvä opiskelupaikka. Joillekin saattoi jokin tietty ja erityinen syy nousta ylitse muiden.

”Kaikki oli toimivaa ja ruoka oli hyvää varsinkin perjantaina. Ei sinne varmaan kukaan viimeisen luokan opiskelija perjantaina olisi tullutkaan.”

Oppilaskunta ja yhteinen vapaa-ajanvietto

Vuonna 1847 perustetussa Helsingin teknillisessä reaalikoulussa oppilaat järjestäytyivät jo seuraavalla vuosikymmenellä toverikunnaksi eli konventiksi. Sen tehtäviin kuului vippikassan ylläpito ja oman lehden

julkaiseminen, mutta se huolehti myös vähävaraisista opiskelijoista. Konventti järjesti myös illanviettoja, joissa esitettiin näytelmiä ja musiikkia. (KTV 74-75)

Valitettavasti Viipurin teollisuuskoulun toverikunnan ainakin vuodesta 1906 olemassa olleita arkistoja ei saatu pelastettua evakkoon lähdettäessä. Ylikonemestari Hj. Nevalainen muisteli vuonna 1948 omia opiskeluvuosiaan vuoden 1916 tienoilla Viipurissa, jolloin oppilaiden yhteistoimintaa oltiin kehittämässä: ”Näihin aikoihin heräsikin toverikunta-ajatus keskuudessamme. Pidimme alustavan kokouksen, jossa laadimme heti alkuun säännötkin. Esitimme sitten ajatuksen sekä painetut sääntömme rehtori Ikoselle ja kysyimme lupaa toverikunnan perustamiselle.” Opettajakunnan kokouksessa toverikunnan perustamishanke lopullisesti hyväksyttiin ja toiminta saattoi alkaa. Toiminnassa oli joitakin harrastuskerhoja, ja koulun huoneissa järjestettiin myöskin iltamia, joihin kutsuttiin kaupunkilaisia vieraisiksi. Ohjelma oli etupäässä kevyttä, ja oppilaat ottivat kilvan osaa sen suorittamiseen. Urheilua ei siihen aikaan harrastettu juuri ollenkaan, mutta sen sijaan tehtiin oikein reiluja rekiretkiä, muun muassa Konkkanan parantolan seutuville.

Toverikunnan tarkoituksena oli ”hyvän sovun, toveruushengen ja hilpeämielisyyden ylläpitäminen toverien keskuudessa, sekä keskustelujen, puheiden ja lausuntojen avulla jäsentensä ajatuskyvyn ja esiintymistaidon kehittäminen”. Noin kerran viikossa pidettävissä kokouksissa pidettiin esitelmiä, lausuttiin runoja, esitettiin satuja ja kertomuksia sekä perehdyttiin myös oman ammatin ulkopuolella oleviin asioihin. Toverikunnalla oli myös oma ”nyrkkipainossa” painettu sanomalehti, joka ilmestyi alusta ainakin vuoteen 1920 asti, tosin erinimisinä eri aikoihin. Lehti, josta tiettävästi ei ole säilynyt yhtään kappaletta, sisälsi kuvauksia opiskelijaelämästä sekä leikillisiä paloja ja pakinoita.

Viipurin teollisuuskoulun 20-vuotishistoriikin mukaan toverikunnan suhde opettajistoon oli mitä parhain. Opettajisto seurasi suopeudella sekä ymmärtämyksellä toverikunnan toimintaa. Toverikunta puolestaan ”osoitti opettajakunnalle sitä arvonantoa ja kunnioitusta, jota sen velvollisuus on ollut osoittaa ja asioissaan luottamuksella kuin lapsi vanhustensa,

kääntynyt opettajistonsa puoleen”.

Vapaa-aikana eri oppilaskuntien jäsenet tapasivat toisiaan erilaisten urheiluharrastusten parissa. Viipurissa oli 1930-luvulla etenkin jalkapallo kovassa suosiossa. Sitä pidettiin tulevaisuuden urheiluna, koska matematiikan tilastot osoittivat sen olevan monipuolista liikuntaa ja jossa tilannesilmä kehittyi uskomattoman nopeasti. Näihin kriteereihin oppilaskunta tarttui ja jalkapallosta tuli ykköslaji. Suomen jalkapallon ”valtikka” oli tuolloin Vaasassa, mutta tämä ei häirinnyt innokkaiden Viipurin tekulaisten harrastuneisuutta. Urheileminen jatkui vielä Kotkassakin. Juhani Randén muistelee oppilaskunnan urheiluseura Tekun Terästä, joka kunnostautui paitsi jalkapallon ja lentopallon pelaamisessa, myös henkilökunnan liikuntaseurana.

Teknikko Lauri Juutinen muisteli vuonna 1928 alkaneita opiskeluvuosiaan: ”Yhteenkuuluvuuden tunne oli keskuudessamme erittäin voimakas, ja se oli perustana kaikissa toiminnoissamme. Oli kysymyksessä koulun tai oman osaston maine, sitä yritettiin pitää yläpuolella kaiken muun. Ja koneosasto oli aina koneosasto.”

Viipurin teollisuuskoulun toverikunnan toiminta oli pysähdyksissä sodan ajan. Toiminta kuitenkin käynnistettiin uudelleen heti kevättalvella 1945. Toverikunnalle oli ensimmäiseksi luotava säännöt, sillä vanhat olivat kadonneet sodan melskeisiin. Toverikunnan toiminta oli ensimmäisenä vuotenaan Kotkassa vaatimatonta, mutta toimintakertomuksen mukaan toiveena oli että ”alkava vuosi on onnekkaampi ja toiminnan täytempi sekä Viipurin teknillisen koulun toverikunnalle, että myöskin paljon kovia kokeneelle Suomen kansallemme.” Toverikunnan nimi muutettiin vuonna 1947 Kotkan teknillisen koulun oppilasyhdistykseksi. Oppilaiden organisoitu toiminta keskittyi etupäässä juhlien järjestämiseen sekä urheilutapahtumiin.

Viipurissa oppilaskunta järjesti 1930-luvulla myös tansseja, jotka olivat kovasti Viipurin tyttöjen suosiossa ja usein loppuun myytyjä tapahtumia. Kotkassakin oppilaskunnat järjestivät erilaisia vapaa-ajan rientoja yhteistoiminnassa lähistön muiden oppilastosten kanssa. Musiikkia harrastettiin muutenkin kuin vain tanssin muodossa. Vuonna 1948 nimi-

merkki Juteeni kirjoittaa Kotkan teknillisen koulun kuorosta, joka oli hänen mukaansa koottu koulun ”äännekkäimmistä” oppilaista. Viipurin teknillisen koulun yhdistyksen perinteitä jatkoi Kotkassa Kotkan teknillisen koulun oppilasyhdistys, joka alkoi elvyttää sodan aikana luonnollisesti laimennutta yhdistystoimintaa. Vuonna 1951 oppilasyhdistys sai käyttöönsä uudessa koulurakennuksessa oman huoneensa ja suunnitelmallinen toiminta pääsi tosissaan käyntiin. Vuonna 1952 julkaistussa Kotkan teknillinen koulu 50-vuotias -kirjasessa kuvaillaan oppilasyhdistyksen toiminnan tarkoituksen olleen ”sisäisen toverihengen, henkisen- ja fyysillisen vireyden sekä viihtyisyyden luominen opiskelun yhteyteen. Urheilutoimikunta erilaisin kenttä-, palloilu- ja talviurheilumuodoin ja huvitoimikunta illanvietoin hauskoine monipuolisine ohjelmineen. Kuorolaulu- ja musiikkiharrastukset ovat myös mainitsemisen arvoiset.”

1960-luvun lopulla opiskelijatoiminta Suomessa alkoi saada radikaaleja piirteitä. Vaadittiin koulu- ja opintodemokratiaa, koulunuudistusta jne.. Kotkan teknillisen koulun oppilasyhdistyksen 1968 - 1969 toimintakertomuksessa todetaan kuitenkin, että ”teknillisten alojen opiskelijoiden piirissä kyseiset asiat eivät ole suuremmin vaikuttaneet. Sitävastoin levottomuutta ja keskusteluja on herättänyt epävarmuus kesätyöpaikkojen saamisesta ja työhön sijoittumisesta opintojen päätyttyä.”

1960-luvun lopulla yhteistä vapaa-ajan toimintaa harrastettiin oppilasyhdistyksenkin kautta, mutta enemmänkin ”epävirallisemmin” oman luokan puitteissa. Tuolloin oli tapana tehdä viimeisenä opintovuotena ulkomaille suuntautunut ekskursion yritysvierailuineen. Matkalla tuli olla mukana myös joku opiston opettajista matkan vetäjän roolissa. Vuonna 1968 valmistuneen rakennusinsinööriluokan oppilas muistelee, kuinka tulevaan Tanskan ja Saksan matkaan kerättiin rahaa yhteistoiminnassa saman vuosikurssin konepuolen opiskelijoiden kanssa, jotka olivat myös lähdössä omalle ekskursionelleen Saksaan. Tuloja saatiin mm. myymällä mainoksia kurssijulkaisuun, joka oli oppilaiden omin voimin tehty ja painatettu. Julkaisu ”Insinöörit 68” oli tarkoitettu vain omaan käyttöön eikä sitä myyty eteenpäin, mutta mainostuloja kertyi kuitenkin ihan mukavasti.

Reissun rahoittamiseksi järjestettiin myös illanviettoja. Kerran oli sitten päätetty, että otetaan kotkalaiset pääravintolat Seurahuone ja Ruotsinsalmi. Rakennuspuoli otti Seurahuoneen ja konepuoli Ruotsinsalmen. Hovimestareille vakuuteltiin, kuinka salit tulisivat varmasti täyteen. Näin myös tapahtui ja hovimestari kiitteli opiskelijoita myöhemmin onnistuneesta illasta.

Ohjelmaa oli kaikenlaista ja kerran saatiin jopa itse Irwin Goodman esiintymään.

”Meil oli suureellinen ajatus, et hän vetää kaks laulua. Nyt tähän aikaan Seurahuoneella ja sitten mene Ruotsinsalmeen ja tulee takasi ja menee... Ehei, perkeles! Se sano Irwin meille, kun, me oltiin takahuonees sen kaa, ja se kyseli et mikäs teil on nyt tää ajatus. Ei, hän laulaa ne neljä laulua tässä ravintolas ja sit hän menee toiseen. Ei hän tässä nyt veivaa edes takas. Niin se vaan laulo.”

Oppilaiden yhteistoiminta ei kuitenkaan ollut pelkkää juhlimista ja hauskanpitoa:

Oppilaille tunnustus verenluovutuksesta

(Uusi Suomi 30.4.1961)

Kotkan Teknillisen Koulun oppilaat saivat eilen pidetyssä koulunsa päättäjäisjuhlassa tunnustuksen ahkerasta toiminnastaan Veripalvelun hyväksi. Pojat ovat vuodesta 1953 lähtien eli kahdeksana lukuvuotenaan antaneet Kotkan sairaalaan 1.000 litraa eli l kuutiometrin verta.

Sairaalan edustajana tri G ö s t a Björkenheim lausui tunnustuksen oppilaitoksen edustajille ja verenluovuttajille ja ojensi koululle SPR:n myöntämän kunniakirjan. Verta on Kotkan sairaalaan saatu 2.500 kpl 400 gramman vetoista pulloa eli keskimäärin hie- man alle kaksi pullollista jokaisena työpäivänä. — AJ.

Ainutkertaiseksi jäänyttä yhteistoiminnan muotoa muistelee seuraavassa kirjoituksessaan Juhani Randén, joka tapahtuma-aikana oli itsekin vielä rakennusinsinööriopiskelija.

”Vuonna 1971 4. vuosikurssin insinöörioppilaat järjestivät Kotekolla rakennusalan näyttelyn, jolle annettiin nimi Pienrakentajapäivät -71. Tarkoituksena

oli kerätä keväällä valmistuvan kurssin opintoretkeä (1. luokkaretkeä) varten hiukan rahaa. Pyrkimyksenä oli myös, että jos näyttely onnistuu, siitä voisi tulla toistuva perinne Kotkassa. Budjetti riistäytyi kuitenkin positiivisella tavalla käsistä, kun näytteilleasettajia ilmoitettiin yli kaikkien odotusten. Kotekon aulat ja juhlasali, osin käytävätkin olivat tupaten täynnä ”standeja”. Homma paisui niin mittavaksi, että kevätlukukaudella 1971 oli opettajien luvalla irrotettava muutama ”näyttelykomissaari” hoitamaan kokopäiväisesti asioita, jotta järjestelyt sujuisivat vastuullisesti. Avajaisissa piti puheen Rakennushallituksen silloinen pääjohtaja Kalevi Sassi ja myös kaupungin johtoporrasta oli paikalla. Edesmenneen A.V. Mäen pyynnöstä voitosta osa tuloutettiin Kotkan Insinöörioppilastalon Tuki ry:lle. Lopulla rahalla opiskelijat tekivät opintoretken Puolan Varsovaan, jossa elettiin tuohon aikaan ”herroiksi”. Valitettavasti nämä messut jäivät myöhemmin vuosina vaille jatkoa. Liekö esteenä yrittäjyyden puute vai pelko valtavasta työmäärästä, jota kieltämättä opiskelu haittasi. Tai sitten päinvastoin. Joka tapauksessa toteutunut näyttely antoi opiskelijoille aimo annoksen itsetuntoa, yrittäjähenkisyyttä ja yhteisöllisyyttä kanssa kavereiden ja ympärillä olevan työelämän.”

Kotkassa toimi insinööriskoulutuksen alettua oma oppilasyhdistyksensä sekä teknikko- että insinööriopiskelijoille. Vuoden 1971 lopulla voimat yhdistettiin KoTOL:n Oppilaskunta ry:ksi. Oppilaskunta hoiti oppilasruokalaa, jossa ruokailijoita kerrottiin olleen noin 700 päivittäin. Lisäksi oppilaskunta hoiti myös koulun kirjakauppaa. Oppilaskunnan toimenkuvaan kuuluivat myös perinteiset yhdistystoiminta, huvielämä, urheilu- ja kerhotoiminta. Vuonna 1982 henkilökuntaa oli 16, joista toiminnanjohtaja (vuodesta 1976 Martti Autio) oli palkattu yhdessä opiskelija-asuntolan omistaneen Kotkan Insinöörioppilastalon Tuki ry:n kanssa. (Martti Autio. TOOLILAINEN 5/82) Myöhemmin oppilaskunnan toiminnanjohtajana toimi Veijo Räsänen.

Kurssijulkaisuja toimitettiin 1960-luvulta vuoteen 1996 asti.

Kun vuonna 1962 ryhdyttiin antamaan teknikkokoulutuksen lisäksi myös insinööriskoulutusta,

kasvoivat opiskelijamäärät ja Kotekolla alkoi tilanpuute taas vaivata. Samanaikaisesti myös opiskelijoiden asunnonsaanti vaikeutui entisestään. Vuonna 1965 perustettiin Kotkan Insinöörioppilastalon Tuki r.y., jonka ensimmäisiä tehtäviä oli tutkia oppilastalohankkeen käynnistämistä. Tässä työssä voimahahmona ja alullepanijana oli vuonna 2012 edesmennyt insinööri Arvo Aatos Viljami Mäki, joka toimi näissä tehtävissä sekä myös teknillisen oppilaitoksen neuvottelukunnassa yhteensä 39 vuotta. Mäki tunnettiin myös Kotkan Meripäivien isänä. Työn tuloksena valmistuikin Langinkoskelle Koskisopen oppilastalot vuosina 1970 – 1995 ja Arvosoppi 1991. Kaikki talot suunnitteli yliopettaja, arkkitehti Pertti Autio. Näiden lisäksi Kotkaan valmistui myöhemmin muitakin oppilastaloja tarjoten nykyisin (vuonna 2012) asunnot n. 700 opiskelijalle. Insinöörioppilastalon Tuki r.y.:n toiminnanjohtajana ja myöhemmin toimitusjohtajana teknillisen oppilaitoksen aikana toimi Martti Autio.

1970-luvun loppupuolella ei eräältä mittaus- ja säätötekniikan linjan luokalta ollut aktiivisia edustajia oppilaskunnassa, vaikka sen toiminnan sanottiinkin olleen hirveän hyvä. Luokkahenkeä toteutettiin ennemminkin oman luokan puitteissa mm. erityisen oman lomarahaston avulla. Rahastoa kartutettiin milloin milläkin tavalla ja saavutetuilla tuotoilla tehtiin ekskursioita esimerkiksi Tampereelle. Matkat olivat raskaita, mutta mukavaa oli. Ohjelma näillä retkillä jakaantui yleensä viralliseen ja ei-viralliseen osioon. Raskaan näistä reissuista taisi tehdä juuri tämä viimeksi mainittu, ei-virallinen osuus.

Rakennusmestarioppilas 1980-luvulta kertoo oppilaiden yhteisen vapaa-ajan vieton sisältäneen kaukalopallon peluuta ja noin kerran kuukaudessa oli joku tilaisuus ravintolassa. Toiminnan luonnetta ei enää kuvailtu eikä mielletty aktiiviseksi oppilaskuntatoiminnaksi. Kysymys oli enemmänkin nuorten samanhenkisten ihmisten vapaa-ajan vietosta. Vuonna 1992 valmistunut energialinjan insinööri Marko Immonen kuvailee oppilaiden ryhmäytymistä seuraavasti: ”Oli vähän omia kuppikuntia kun oli erikäistä porukkaa. Mutta meillä noin 1967 syntyneillä oli neljän ukon ryhmä.” Hän mainitsee myös sen, ettei

ollut *mikään aktiivi* oppilaskunnassa. Opiskelijoiden yhteisöllisyydelle tuntuu käyneen samoin kuin opettajien yhteisöllisyydelle - kontaktit ovat laajentuneet ammatillisen viiteryhmän ulkopuolelle. Helpompi liikkuvuus autoistumisen myötä ja nykyaikaiset kommunikaatiovälineet helpottavat yhteydenpitoa kauemmaksiin jääneisiin kotipaikan ihmisiin, mikä saattaa osaltaan vähentää opiskelijayhteisön antaman tuen ja yhteisöllisyyden tarvetta.

Naisia tekussa

Ensimmäisessä eli vuoden 1898 vuosikertomuksessa mainitaan, että kouluun haki myös yksi nainen. Kuka tämä rohkea yrittäjä oli, ei arkistoista selvinnyt, sillä opiskelupaikkaa hänelle ei jostain syystä myönnetty. Ensimmäinen nainen valmistui Kotkan teknillisestä oppilaitoksesta (rakennusinsinööriksi) vasta vuonna 1970.

Vaikka tekniikan oppilaitokset tuntuvat olleen melko lailla miehisiä paikkoja, niin opiskelijoiden kuin opettajienkin suhteen, on opettajakuntaan kuulunut naisia jo Viipurin ajoista alkaen. Lauri Niikko muistelee saksan kielen opettajansa olleen naisen ja myös terveystoppia oli piipahtanut opettamassa nainen, joka ei kuitenkaan viihtynyt miesten joukossa vaan lähti nopeasti muualle. Aloittaessaan vuonna 1988 työnsä rakennustekniikan opettajana Juhani Randén tuli eläkkeelle jääneen Anna-Liisa Hoikkalan tilalle. Vielä tuolloinkin ammattiaineiden opettajat olivat kuitenkin yleisesti ottaen lähinnä miehiä. Suomen ja vieraiden kielten opetuksesta vastasivat yleisemmin puolestaan naiset. Eräässä haastattelussa eräs naisopettaja totesi, että kielten opettajilla, jotka koostuivat naisista, oli vahva yhteisrintama.

Kotekon aikana ei opiskelijoidenkaan joukossa juuri naisia näkynyt ja jos heitä jokunen olikin, niin lähinnä rakennuspuolella. Siirryttäessä Metsolaan naisten määrä lisääntyi, ehkäpä muutama prosenttiin kokonaismäärästä, mutta silloinkin lähinnä rakennuspuolelle. Konepuoli pysyi vielä Metsolasakin varsin miehisenä alana. Kun 1970-luvulla alkoivat kolmivuotiset ylioppilaspohjaiset linjat, alkoi

naisopiskelijoiden määrä konepuolellakin kuitenkin hiljalleen lisääntyä.

Naisten tulo opiskelijoiksi nähtiin haastatteluai-neistossa positiivisena asiana. Heidän motivaationsa mainittiin erittäin hyväksi, samoin keuhuttiin naisopiskelijoiden hyvää vaikutusta miesopiskelijoihin ryhmätöitä tehdessä. Tässä esimerkkinä miesopettajan kommentti naisopiskelijoista kysyttäessä.

”Mä en nää mitään paha, en pienintäkään paha. Niitähän alko eniten tulee tonne tuotantotalouspuolelle, sieltä se alko. Ja sit niitä alko olla yksittäistapauksii raksalla ja yksittäistapauksii konetekniikan puolel. Mutta on totta kai niin miehis kuin naisissakin niitä, joille tekniikan ymmärtäminen on vaan vaikeeta. Mutta näin kokonaisuutena pidän erittäin positiivisena asiana sitä.”

Kuinka miesvaltainen opettaja- ja opiskelijajoukko sitten suhtautui eri alaa edustavaan naiseen. Suurin osa opettajista tunsu esimerkiksi liikunnanopettaja Marja-Sisko Luoteen jo ennestään, ja liikuntaan pakollisena oppiaineena suhtauduttiin asiallisesti, olihan kysymyksessä ylhäältä päin annettu opetussuunnitelma. AMK:n tullessa oli havaittavissa kenties jonkinlaista huolta siitä, että muut aineet eivät ammattiaineilta liian paljon tunteja. Opiskelijoiden arvostus tuli puolestaan ansaita oman osaamisen kautta ja etenkin aluksi saatettiin suhtautua epäillen nuoren naisen kykyjä kohtaan, mutta ongelmaksi asti ei asia koskaan Luoteen kohdalla noussut.

Vuonna 1963 matematiikan opettajaksi Kotkaan tullut Tuulikki Mäkelä kertoo, kuinka tuolloin 26-vuotias nuori nainen oli ensimmäiset vuodet hämmästyksen aihe, mutta positiivisessa mielessä. Työhön perehtyminen alkoi silloisen rehtorin ja matematiikan yliopettajan Samuli Laukkasen pienellä opastuksella. Vaikka tuore matematiikan opettaja olikin nuorempi, kuin osa opiskelijoista, häneen suhtauduttiin hyvin ja asiallisesti. Jos joku opiskelijoista sattui jokin poikkipuolista sanomaan, nousi heti joku toinen opettajaansa puolustamaan. Kerran, kun Mäkelä oli jakamassa takaisin tarkastettuja koepa-

pereita opiskelijoille, hän oli todennut, että nyt olisi sitten aika valittaa, jos joku on mielestään saanut liian huonon numeron. Silloin oli luokasta alkanut kuulua murheellinen valitus *voi voi voi ... voi voi voi...!*

Suomen kielen opettajana Salme Taubertilla oli jo ennen Kotkan teknillistä oppilaitosta opettajan kokemusta nuorempien opiskelijoiden parista. Tämän takia olikin jännittävää asettua opettamaan nuorena naisena oppilaita, jotka olivat jo aikuisia ihmisiä. Kurinpito-ongelmia ei ollut ja oppilaat olivat yleensä mukavia ja hyvin käyttäytyviä. Jo sotaväen käyneet pojat olivat tottuneet noudattamaan kuria, ja vuonna 1973 Taubertin aloittaessa joukkoon mahtui jo muutama naisopiskelijakin.

Kysymyksessä oli kuitenkin kiistatta miesvaltaisen ala. Suurin osa haastatelluista antaa kuvan asiallisesta kohtelusta niin opiskelijoiden, kuin opettajien puolelta. Miehiä haastatellessa asia kuitataan usein sanomalla, että suhtautuminen oli ”ihan hyvää ja asiallista” tai asiasta ei erikseen puhuta vaikka siihen haastattelija viittaisikin. Monissa historiikeissa valitsee eräänlainen konsensuksen ääni. Yhteisöllinen muisti luo helposti kuvan tiiviistä ja ongelmattomasta yhteisöstä. Ongelmista ja toiseudesta yhteisön sisällä helposti vaietaan. Aivan näin mutkatonta ei naisten elämä miehissä insinöörien linnakkeessa kuitenkaan aina ollut. Opettajiin ja opiskelijoihin mahtui aina mukaan niitä, joiden mielestä tytöt eivät sovi

tekniikan alalle.

1970-luvulla Kotkan tekussa opiskellut naisopiskelija kertoo, kuinka hän on edelleen tyytyväinen opiskelupaikkaansa ja kuinka opiskelu sinänsä oli suurimmaksi osaksi ok. Joiltakin opettajilta hän koki saaneensa ilman syytä huonompia koe- ja kurssi-numeroita kuin miesopiskelijat. Jos asiasta uskalsi valittaa, asia kuitattiin sanomalla, että kukaan ei ole koskaan valittanut ja se siitä. Valittamisesta oli kuitenkin se seuraus, että otettiin yhä enemmän pihteihin, opettajan äänensävy oli erilainen kuin muille puhuttaessa. Opiskelija kertoo saaneensa yhdestä aineesta jopa ehdot, vaikka koenumerot eivät siihen olisi syytä antaneet ja harjoitustyötkin olivat asianmukaisesti tehtyt. Kun opiskelija tästä valitti, vastaus kuului *”Minä luulin, että ala-arvoisia on ja minä noudatan vain Gaussin käyrää.”*

Edellä mainittu kohtelu ei kuitenkaan masentanut tai lamaannuttanut naisopiskelijoita. Eriarvoisen kohtelun katsottiin osaltaan myös koulivan tulevaa työelämää varten. Naiset arvioivat jopa olevansa paremmin varustautuneita tulevaan kuin pojat. Miespuolisten opiskelijoiden suhteen kanssakäyminen oli toimivaa ja luokkahenki oli hyvä. Kukaan ei tosin noussut barrikadeille vastustamaan epätasa-arvoista kohtelua, mutta huonon koenumeron saaneita autettiin ja kannustettiin.

Vaikka joskus jäi suututtamaan se, että joita-

kin epäkohtia olisi ehkä pitänyt viedä eteenpäin, katsottiin kuitenkin, että opiskeluaika oli kaiken kaikkiaan mukavaa. Lisäksi koulussa oppi miesten kanssa reilua suoraa puhetta, lyhyttä, ytimekästä viestitystä, insinöörimäisyyttä. 1970-luvulla työskennellyt naisopettaja on tiivistänyt aikakauden suhtautumistavan seuraavasti.

”Kaiken kaikkiaan aika oli silloin 70-luvulla toinen, ja monet asiat, joita tänään ei enää ymmärretä olivat silloin suurelta osin itsestäänselvyksiä, joskaan eivät välttämättä aina oikein.”

Epäkohtiin suhtauduttiin usein vaikenemalla ne hiljaiseksi. Jos epäkohtia joskus otettiin esille, asiat jäivät siihen, niihin ei puututtu. Esimerkiksi työmaalla juopuneena esiintyminen saatettiin joskus hyväksyä ”hiljaisesti”, mutta ainoastaan miesten ollessa kyseessä. Alkoholin käytön ekskursion yhteydessä sanottiin puolestaan välillä aiheuttaneen epäkorrektia käytöstä, jota naispuolisten opiskelijoiden kerrottiin silloin tällöin ihmetelleen.

Nuoremmat naispuoliset opettajat kohtasivat joidenkin työtovereiden taholta työttölyä. Opiskelijoiden suhtautuminen naisopettajiin oli kuitenkin haastattelujen perusteella korrektia ja kohteliasta. Vanhempaa naimisissa olevaa naisopettajaa sen sijaan saatettiin pitää vähän kuin äitihahmona, jolle saa-

tettiin kertoa avoimesti omista murheista ja asioista.

1970- ja 1980-luvun koulun katsottiin olleen hyvä koulu, joka kasvatti insinöörien kanssa toimimiseen. 1990-luvulla katsottiin yhteiskunnallisen muutoksen alkaneen näkyä tasa-arvoisempaa kohteluna. Toisin sanottiin, että käsitys tekniikasta miesten alana näkyy joskus yhä tänä päivänäkin tietynlaisena tiedostamattomana puheena. Puhutaan siitä, kuinka esimerkiksi sanotaan: *”pitäisiköhän mennä luokkaan, pojat odottavat, nauroimme poikien kanssa tai jätin pojat laskemaan.”* Vaikka naisten kokemuksiin saattoi joissakin tapauksissa liittyä myös edellä kuvatun kaltaisia negatiivisiakin seikkoja, voidaan yleisvaikutelman työ- ja opiskelupaikasta olleen kuitenkin positiivinen.

Kansainvälistyminen ja opintomatkojen anti

Teknilliseen opetukseen ovat kuuluneet tärkeänä osana vierailut eri kohteisiin Suomessa ja myöhemmin ulkomaillakin. Jo Viipurin teollisuuskoulun ensimmäisissä vuosikertomuksissa kerrotaan opiskelijoiden vierailleen lukuvuoden aikana lähiseudun teollisuusyrityksissä. Eräs alkuvuosien kurssi oli jopa päässyt tutustumaan Viipurin uuden ruumishuoneen jäähdytstekniikkaan.

1960-luvun lopussa opiskellut rakennusinsinööri kertoo, kuinka yliopettaja Kauko Lehtilä oli opastanut oppilaitaan sanoen: *”Pojat mä annan yhden ohjeen. Muistakaa, että väsyneenäkin tulee voida työskennellä... Älkää jääkö sängyn pohjalle makamaan krapulapäissänne.”* Tästä tuli luokalle oikein kunnia-asia, jota toteutettiin ekskursioidenkin aikana. Yhtäkään vierailua ei kukaan jättänyt väliin. *Vaikka myö tietysti ryypättii ja rähjättiin, mut joka päivä kaikki oli mukana joka aino. Me otettiin se kunnia-asiaks.* Asiasta saatiin erikseen oikein hyväksyvä maininta yliopettajalta.

Lehtori Maija Salovaara-Korhonen, ”talon ensimmäinen kv-henkilö”, kertoo Kotkan teknillisen oppilaitoksen kansainvälistymisestä 1970-luvulta alkaen. Hänen mukaansa ennen 70-lukua tehtiin vain muutamia harvoja opettajien järjestämiä luokkaretkiä ulkomaille, esim. Saksaan ja Ruotsiin. Näihin osallistui yleensä koko luokka ja opiskelijat vastasivat matkakuluista itse keräämällä varoja mm. teollisuusyrityksiltä sekä järjestämällä maksullisia tilaisuuksia. Matkojen tarkoituksena oli tutustua oman alan teollisuuslaitoksiin, oppilaitosyhteistyötä

ei vielä harrastettu.

Salovaara-Korhonen kertoo järjestäneensä 70-luvun puolivälissä ensimmäisen opintomatkan koneosaston opiskelijoille Saksaan. Tuohon aikaan opiskelijoista noin puolet oli lukenut pitkänä kielenä saksan, joten saksan opiskelijoita oli koulussa runsaasti. Saksaa tai englantia luettiin insinööripuolella pakollisena kielenä ja tarjottiin vapaasti valittavana kielenä insinööri- ja teknikko-opiskelijoille.

Koko luokka osallistui ensimmäiseen matkaan, joka suuntautui Pohjois-Saksaan. Yritysesittelyt olivat saksan kielellä ja saksan opiskelijat olivat ennen matkaa oppitunneilla tutustuneet kyseisiin yrityksiin ja kouluun. 1970-luvulla vastaavia opintomatkoja tehtiin useampia ja silloin alkoi myös suomalaisten ja saksalaisten opiskelijoiden yhteinen intensiivi- viikkokokeilu, jossa keskityttiin johonkin yhteiseen teemaan, kuten esim. suomalainen teollisuus vs. saksalainen. Opiskelijat pitivät esityksiä saksaksi. Rahoitusta saatiin usein saksalaiselta DAAD:ltä (Deutscher Akademischer Austauschdienst).

Luokkaretkiä Saksaan tehtiin 1980-luvulla vuosittain, 90-luvulla jopa kahdesti vuodessa. Tänä aikana luotiin perusta koulun nykyiselle kansainväliselle toiminnalle. Sponsoreita olivat tällöin suomalaiset ja saksalaiset toimijat, säätiöt, rahastot jne. Yleensä apuraha riitti kattamaan opiskelijoiden matkakustannukset. 1980-luvulla oli vielä paljon pitkän saksan lukeneita, mutta 90-luvulla alkoi näkyä nykyinen, englantipainotteinen kehitys. Useimmat insinööriopiskelijat lukivat saksaa lyhyenä kielenä, joten

saksan opiskelijoiden ja opintomatkoille osallistuvien ryhmäkoot pienenevät.

Salovaara-Korhonen järjesti myös useita opettajien opintomatkoja ja messumatkoja Saksaan. Matkat olivat onnistuneita, halukkaita matkalle osallistujia riitti aina, ja matkalla opettajat kartuttivat kansainvälistä osaamistaan, mutta vapaa-ajan viettoa ei unohdettu! Matkat hoituiivat lentäen, laivalla ja jopa muutama Ruotsin kautta junalla.

Kouluissa opiskelijat tutustuivat saksalaisiin opiskelijoihin ja loivat verkostoja, samoin kuin opettajat tutustuivat esimerkiksi oman aineen vastaaviin kollegoihin Saksassa ja näkivät toiminnan saksalaisissa ammattikorkeakoulussa. Samalla opintomatkailijat pääsivät tutustumaan heidän korkeatasoiisiin, yritysten sponsoroimiin laboratorioihin. Tutuksi tulivat myös opetussuunnitelmat, joita yhdessä vertailtiin.

Matkoilla tulivat tutuksi myös saksalainen yhteiskunta, kulttuuri, siellä aistittiin ”eurooppalaisuutta”. Matkoihin sisältyi usein myös vapaa-aikaa, kuten Bundesliigan ottelu, teatteria, jopa oopperaa, museoita, kirkkoja, linnoja, keskiaikaisia kaupunkeja sekä olut- ja viinitupia. Opiskelijat oppivat kansain-

välisyyteen ja käyttäytymään vieraissa oloissa. Panimoissakaan kaikki tarjolla oleva ei ole välttämättä tarkoitettu juotavaksi. Pöydällä olevat yrityksen lahjat eivät myöskään välttämättä olleet opiskelijoille tarkoitettuja eikä lasiin pitänyt tarttua ennen isännän ”Toastia”.

Pienet kommellukset kuuluivat asiaan, mutta yleisesti ottaen opintomatkat sujuivat ilman suurempia ongelmia. Koulussa Kotkassa Salovaara-Korhonen järjesti opiskelijoille saksan kurssin päättäjäisiksi mm. Oktoberfestin ja saksalaisten viinien maistajaiset tietopaketteineen, juhlittiin myös keskieurooppalaisia karnevaaleja. 1970-luvulta alkaen kansainvälinen toiminta on jatkunut ja monipuolistunut Kotkassa ja mukaan on tullut useita muita partnereita eri kansallisuuksista.

Myös oppilaiden puolella saatiin tottua 1990-luvulla kansainvälisyyteen esimerkiksi Kotkaan saapuneiden vaihto-oppilaiden myötä. Suomen kielen opettaja Salme Taubert kertoo vaihto-oppilasryhmästä, jolle hänen tuli pitää kurssi suomen kielestä, kulttuurista ja historiasta. Kurssi toteutettiin yhteistyössä Taubertin tunteman lukion opettajan kanssa,

Ekskursiolla Lyypekissä. Oikealta lukien rehtori Erkki Ojanen, Kari Kokkonen, Merja Mäkelä, professori Taurit ja Tuulikki Mäkelä. Vasemmalta lukien Simo Ollila, Risto Korhonen ja Maija Salovaara-Korhonen.

jolla oli kokemusta työskentelystä ulkomailla. Tämän tehtäväksi tuli suomen kielen alkeiden ja perusteiden opettaminen, kun Taubert itse keskittyi enemmänkin kulttuuri- ja historiapuoleen. Oppilaita oli ainakin Kiinasta, Englannista, Saksasta ja Itävallasta. Ryhmän kanssa vierailtiin mm. Kotkan kirkossa Messias-oratoriota kuuntelemassa ja pitipä Taubert vaihto-oppilaille pikkujoulutkin omassa kodissaan. Musiikkipuolesta juhlassa vastasivat saksalaiset laulu- ja pianonsoittotaitoiset opiskelijat. Suurimman vaikutuksen taisi kurssipalautteen mukaan kuitenkin tehdä syksyinen retki Palvaanjärvelle. Ohjelmassa oli suomalaiskansalliseen tyyliin saunomista ja uimista syksyisessä järvivedessä. Eksoottisen kokemuksen kruunasi vielä suppilovahveroiden kerääminen metsästä.

Ammattikorkeakoulu- kokeilu

1990-luvulle tultaessa ryhdyttiin Suomessa yhden-
tämään opistotasoisia opetusta. Malliksi otettiin Euroopassa kehitetty ammattikorkeakoulujärjestelmä. Ammattikorkeakoulujen tehtäväksi määriteltiin luoda Suomeen yliopistolaitokselle rinnakkainen korkeakoulu ammatillista opetusta yhdistämällä ja lisäämällä sen käytännölläisyyttä ja teoreettista tasoa. Saksan lehtori Maija Salovaara-Korhosen mukaan 1970-luvulla alkoi Suomeen tulla tietoa saksalaisesta (Saksan Liittotasavalta) ammattikorkeakoulumallista. Saksassa Fachhochschule-järjestelmä perustettiin 60-luvulla. Pyrkimys oli nostaa valtiollisten insinöörikoulujen statusta. Yksi vanhimmista saksalaisista ammattikorkeakouluista on FH-Lübeck, joka aloitti toimintansa 1969 ja jossa

yhdistyi silloin useampia opistotasoisia oppilaitoksia. Salovaara-Korhonen kertoo rehtori Luoteen tiedustelleen häneltä Fachhochschule-koulutuksesta sekä pyytäneen häntä hankkimaan aiheesta tietoa. Näin lähti Kotkan teknillisen oppilaitoksen kansainvälistyminen käyntiin. Salovaara-Korhonen hankki tietoa vastaavista saksalaisista kouluista, koulutusjärjestelmästä, koulutusaloista, professoreista, rehtoreista ja mahdollisista sopivista partnerikouluista. Sopivana partnerikouluna hän piti Lyypekin ammattikorkeakoulua, koska koulutusalat olivat hyvin samanlaiset kuin Kotkassa ja Lyypekki oli ja on edelleenkin Kotkan ystävyyskaupunki.

Opetusministeriö jätti kuitenkin teknikkokoulutuksen ammattikorkeakoulukokeilun ulkopuolelle. Perusteluina esitettiin, että ammattikorkeakouluun ei voi tulla useantasoisia tutkintoja samalle koulutusosalalle. Päätöstä vastustivat teknikoiden ja insinöörien etujärjestöt, TOOL sekä teollisuuden edustajat. Teknikkokoulutuksesta päätettiinkin kehittää konepuolella käytäntöpainotteinen insinöörin tutkinto. Entisenlaisen rakennusmestarikoulutuksen lopettaminen katsottiin haastatteluissa suureksi vireeksi. Koettiin, että sen mukana hävisi vähitellen myös ammattiosaamista, materiaalituntemusta, työmaiden valvontaa, työn organisoimisen osaamista ja pienrakentamisen taitoa ja kaivattiin keskijohdon työntekijää, koulutettua työntekijää.

Kotkan teknillinen oppilaitos, metsä- ja puutalousoppilaitos sekä merenkulkuoppilaitos saivat keväällä 1991 yhteisen ammattikorkeakoulun kokeiluluvan. Näin Viipurissa 1800-luvun lopulla aloittaneiden oppilaitosten tiet yhtyivät kolmannen kerran. Koska Pohjois-Kymenlaaksossa oli vireillä samankaltainen hanke, ilmoitti valtioneuvosto, että Kymenlaakson on yhdistettävä hankkeensa. Näin syntyi vuonna 1996 Kymenlaakson ammattikorkeakoulu Oy.

TYÖELÄMÄÄN

Vuonna 1907 opiskelun aloittanut Vihtori Nevalainen kertoo 50-vuotisjuhlauskaisussa, että koulun ensimmäisinä vuosikymmeninä työmahdollisuudet olivat hyvät. Tavallisesti koululta oli jo ”tilattu” kaikki miehet, joiden tehtäväksi jäi vain matkustaa tarjottuun työpaikkaan.

Valmistuminen vuonna 1938 Viipurin teollisuuskoulusta ei aiheuttanut Lauri Niikon mukaan suurellista juhlintaa. Kukin piti itse omalle suvulleen juhlat, mutta koulu itsessään ei kovasti tapausta juhlistanut. Vastavalmistuneet teknikot olivat kaikki köyhiä ihmisiä, joilla oli kiire tienaamaan rahaa. Teknikoksi valmistumisen pitikin antaa hyvät valmiudet työelämään, jopa niin hyvät, että opettaminenkin onnistui.

”Sit ku tulee mies vaikka pystymetsästä... siihen aikaan ei ollut sillä lailla ammattikouluja niin se piti mestarin opettaa, että tällä tavalla työ tehdään. Sen takia siinä piti olla harjoittelua ja sitte koulussa se teoria.”

Heti joulun 1938 jälkeen oli vasta valmistuneelle Niikollekin työpaikka valmiina Karhulan lasitehtaalla. Tehtaan johtaja itse oli käynyt koululla etsimässä sopivia ehdokkaita, ja opettajan suosituksesta kolme uutta teknikkoo lähti länteen kohden Karhulaa arvaamatta, että parin vuoden kuluttua

kaikkien tiet johtaisivat sotaan, jonka johdosta koko teollisuuskoulu seuraisi heidän perässään. Kieltolain kumoamisen jälkeen oli Suomeen tullut suuri lasipullopula, jonka Ahlström osakeyhtiö oli päättänyt ratkaista automatisoimalla lasitehtaan pullotuotannon. Ahlström itse piti tulokkaille puheen, että heidät oli palkattu automatisoimaan Suomen lasiteollisuus. Siihen asti kaikki viinapullot oli tehty puhaltamalla ja vuorokausituotanto oli vain 1200 – 1300 pulloa. Automaatilla tehtiin 25 pulloa minuutissa. Automatisointi jäi tuoreiden teknikoiden Niikon ja Kekin tehtäväksi. Kekki tosin kyllästyi pian lasiteollisuuteen ja siirtyi aseollisuuden pariin, minkä jälkeen palkattiin kaksi uutta miestä – taas Viipurista. Nämä kolme miestä jatkoivat pullotuotannon automatisoinnin parissa, kunnes Niikko jäi taas yksin, kun toinen miehistä kaatui sodassa ja toinen muutti Kanadaan.

Vuonna 1968 valmistuneille rakennusinsinööreille työllistyminen ei kaikille onnistunut enää niin helposti. *”Oli suht tiukkaa, kaikki opiskelukavereista ei heti saanu töitä. Meille oli ehkä puolelle varma paikka silloin.”* Kyseiseltä vuosikurssilta valmistunut ja historiikkia varten haastateltu mies itse pääsi sen sijaan heti töihin Helsinkiin kustannuslaskentapuo- lulle. Nuorten insinöörien alkua työelämässä hän on kuvaillut seuraavasti.

”Silloin aloitettiin yleensä toimistolta tai nuoremman rakennusmestarin hommista. Silloin ei insinöörit yleensä menny sinne, ne meni mieluummin toimistoihin, kun oli vähän käyty koulua niin... piti saada olla valkoinen paita päällä.”

Kyseinen henkilö sanoi haastattelussa arvostavansa kovasti ammattikoulun ja rakennusmestari-koulutuksen suorittaneiden käytännön rakennustaitoa, jonka hän rehellisesti sanoo itsellään olleen aika ohutta heti oman valmistumisen jälkeen, vaikka insinöörikoulutuksen lisäksi oli monelta kesältä kertynyt jo rakennusalan töitäkin. Mutta työ tekijäänsä opettaa ja lopulta tämänkin insinöörin ammattitaitoa on hyödynnetty laajemminkin, myös kotimaan rajojen ulkopuolella.

Vuonna 1992 insinööriksi valmistuneelle Marko Immoselle koulusta valmistuminen puolestaan sijoitui aikaan, jolloin lama puski päälle ja töitä oli vaikea saada. Pikavisiitiksi tarkoitettu käynti Ahlströmin Kuitulasilla Karhulassa, ei insinöörihommissa vaan vuorotyömiehenä, venähti kuuteen vuoteen. Laman jälkeen alkoi sitten löytyä koulutusta vastaaviakin töitä.

Kotkan aikaiset tekniikan opiskelijasukupolvet eivät onneksi joutuneet enää mukaan sotiin, vaan ovat saaneet osallistua Suomen teollisuuden rakentamiseen sotakorvausten aiheuttaman voimakkaan teollisuustuotannon nousun vanavedessä. Lamavu-

sia seurasivat puolestaan aina nousukaudet hyvine työllisyystilanteineen. Kuten aiemmin jo kuvattiin, Kotkan koulutusta rakennettiin osittain yhteistyössä ympäröivien yritys- ja teollisuuslaitosten kanssa, mutta toki aina Ammattikasvatushallituksen asettamien opetussuunnitelmien puitteissa. Pekka Suhosen mukaan vallalla oli sellainen käsitys – muuallakin kuin Kotkassa – että Kotkan teku kuului ”viiden parhaan joukkoon”. Työharjoitteluilla ja projektitoilla saatiin usein jalka oven väliin, jolloin valmistumisen jälkeinen työllistyminen helpottui huomattavasti. Kotkan tekusta valmistuneet tuntuivat kelpaavan hyvin yrityksille. Veikko Vuoksio kuvaa, kuinka hän Jaakko Pöyryllä vieraillessaan huomasi kuinka siellä oli pilvin pimein kotkalaisia.

”Oli kiva kulkea siellä morjestellen tuttuja ihmisiä. Oli kiva huomata, että oltiin koulutettu ihmisiä, jotka sitte kelpaa.”

LOPUKSI

Viipurin teollisuuskoulu toimi Viipurissa yhteensä noin 45 vuotta. Ensin vuoden 1918 sota keskeytti toiminnan, sitten toisen maailmansodan vuodet 1939 – 1944. Teknikoita valmistui tuona ajanjaksona yhteensä noin 1500. Kotkaan muuton jälkeen koulutyö vakiintui ja Kotkan teknillisestä koulusta tuli tärkeä opinahjo kymenlaaksolaisille ja muillekin eteläsuomalaisille tekniikan opiskelijoille.

Vuosina 1945 – 1995 Kotkan teknillisestä oppilaitoksesta valmistui yhteensä noin 3700 tekniikkaa ja vuodesta 1962 alkaen ammattikorkeakoulun tuloon 1996 noin 2700 insinööriä. Oppilaitos oli siis merkittävä kouluttaja ja myös työnantaja Kotkan alueella.

Yleisenä piirteenä voidaan todeta, että opiskelijajoukko oli kunnianhimoista ja tavoitteellista. Haluttiin valmistua määräajassa ja saavuttaa hyvä ammattitaito. Luultavasti koulumaisuus ja tiukka opiskelutahti, ennakkoharjoittelu, luokan tuki sekä opetuksen ajan tasalla pysyminen tuottivat tulosta. Hyvin harvan opiskelu katkesi kesken, valmistumisprosentti oli korkea.

Tekniikan opetus jatkuu Kymenlaakson ammattikorkeakoulussa, tosin erilaisin käytännöin ja painotuksin. Toivomme menestystä yritykselle.

Lähteet:

Alkuperäisaineisto:

Mikkelin maakunta-arkisto
Viipurin teollisuuskoulun arkisto
Kotkan teknillisen oppilaitoksen arkisto
Kymenlaakson ammattikorkeakoulun arkisto

Haastattelut:

Karitie, Seppo 30.8.2011;
Karvinen, Virpi 12.12.2012;
Luode, Marja-Sisko 24.9.2012;
Martin, Matti 24.9.2012;
Mäkelä, Tuulikki 31.8.2012;
Niikko, Lauri 16.9.2012;
Randén, Juhani 18.8.2011;
Taubert, Salme 30.8.2011;
Vuoksio, Veikko 31.8.2011.
Anonyymisti vastanneet:
1960-luvun rakennusinsinööriopiskelija (mies)
24.10.2012;
1970-luvun säätö- ja mittaustekniikan linjan
opiskelija (mies) 24.10.2012

Kirjalliset tiedonannot ja kirjallisesti kyselyihin vastanneet:

”Naisasiaryhmä” jossa mm. 1970-luvun opiskelija (nainen); 1980-luvun rakennusmestariopiskelija
Nimellään vastaneet tai tiedonantaja antaneet:
Harju, Timo; Immonen, Marko; Karitie, Seppo;
Mustonen, Timo; Randén, Juhani; Salovaara-Korhonen, Maija; Suhonen, Pekka; Taubert, Salme

Kirjallisuus:

Kotkan teknillinen koulu 50 v 1898-1948.
Kustannus osakeyhtiö Kymen Kansa, Kotka 1948.
Kotkan teknillinen koulu 50-vuotias.
Sanomalehti Oy. Kotka 1952.

Fingerroos, Outi & Kurki, Tuulikki (toim.):
Ääniä arkistosta: haastattelut ja tulkinta.
Suomalaisen Kirjallisuuden Seura, Helsinki 2008.
Kuisma, Markku: Teollisuuden vuosisata 1890 – 1990. Teollisuusvakuutus ja sen edeltäjäyhtiöt 100 vuotta. Otavan painolaitokset, Keuruu 1990. (TVS)
Nykänen, Panu: Käytännön ja teorian välissä. Teknillisen opetuksen alku Suomessa. Gummerus Kirjapaino Oy. Jyväskylä. 1998. (KTV)
Paaskoski, Leena: Herrana metsässä: kansatieteellinen tutkimus metsänhoitajuudesta. Suomalaisen Kirjallisuuden Seura, Helsinki 2008.
Saarinen, Juhani: Kymistä Kotkaan. Osa II. WS Bookwell Oy, Porvoo 2002.
Suomen historian pikkujättiläinen. WS Bookwell Oy, Porvoo 2003. (SHPJ)
Tekniikan 117 vuotta. Helsingin teknillinen oppilaitos 1881 – 1998. Karisto Oy, Hämeenlinna 2000. (HTOL)
Valtonen, Hannu 1999: Messerschmitt Bf 109 ja Saksan sotateollisuus. Keski-Suomen Ilmailumuseon julkaisuja 8. Gummerus Kirjapaino Oy, Jyväskylä

Sanomalehdet:

Uusi Suomi 30.4.1961.
Uusi Suomi 20.5.1978.
Eteenpäin 29.4.1986, artikkeli Kalevi Luoteen eläkkeelle jäämisestä.

Liitteet:

Valmistuneet opiskelijat 1900 - 95 (Lähde: vuosikertomukset, 1990 alkaen kurssijulkaisut)

Opettajaluettelo 1898 - 1993, sis. yliopettajat (vuodesta -62), lehtorit sekä päätoimiset tuntiopettajat (Lähde: vuosikertomukset, 1989 alkaen: luettelo opettajista. KyAMKin arkisto.)

Rehtorit, johto- ja neuvottelukuntien puheenjohtajat, talvisodassa kaatuneet.

Oppilasmäärät vuosittain 1898 - 1989. (Lähde: vuosikertomukset)

Malli päästötodistuksesta 1970-luvun alusta.

Opettajakunta

Jo Viipurin teollisuuskoulun ja Kotkan teknillisen koulun aikana palvelleet opettajat

Ikonen K.L.	huoneenrakennus	rehtori	1898 – 1918
Brander F.A.	koneenrakennus	lehtori	1898 – 1905
Suonivaara, K.W.	koneenrakennus	lehtori, rehtori	1905 – 1937
Fraser, B.O.G.	huoneenrakennus	lehtori	1918 – 1939
Jalo Kaarlo	koneenrakennus	lehtori, rehtori	1937 – 1967
Laukkanen Samuli	matematiikka	leht., yliop., rehtori	1947 – 1970
Bengts, Anders-Olof	ammattiaineita		1949 – 1950
Bruun, Th	rakennusaineet		1951 – 1963
Luode, K	koneenrakennus	leht., yliop., rehtori	1953 – 1986
Arama, E	konemestarit	lehtori	1959 – 1987
Pirinen Urpo	koneenrakennus		1960 – 1963
Tamminen, Ilmari	fysiikka	lehtori	1961 – 1975

Kotkan teknillisen oppilaitoksen aikana palvelukseen tulleet

Yliopettajat

Anttila Seppo	sähkötekniikka	1970 – 1992
Autio Pertti	talonrakennus	1962 – 1993
Eskelinen Pekka	elektroniikka	1992 – 1997
Harju Timo	matemaattiset aineet	1975 – 2010
Helenius Pertti	koneenrakennus	1979 – 2000
Huhtinen Markku	energiatekniikka	1991 – edelleen
Jauhiainen Olavi	säätötekniikka	1977 – 1987
Kallio Kari	koneenrakennus	1978 – 1993
Kettunen Martti	tietotekniikka	1993 – edelleen
Kontro Tarmo	talonrakennustekniikka	1993 – edelleen
Lehtilä Kauko	talonrakennus	1962 – 1968
Leivo Mika	rakennustekniikka	1987 – 2006
Lyytikäinen Timo	matematiikka	1990 – edelleen
Maijanen Jouko	automaatiotekniikka	1987 – 1995
Markkula Pekka	matematiikka, tietotekniikka	1970 – 1993
Mustonen Timo	teollisuustalous ja työnjohto-oppi	1981 – 2012
Mäkelä Merja	automaatiotekniikka	1987 – edelleen
Mäkelä Tuulikki	matematiikka	1964 – 2000
Mäki Pentti	fysiikka	1965 – 1989
Ollila Simo	koneautomaatio	1986 – edelleen
Posio Paula	tietotekniikka	1990 – edelleen
Pousi Tapio	fysiikka	1992 – edelleen

Pulkkanen Esa	elektroniikka	1986 – edelleen
Roivainen Olavi	voimalaitostekniikka	1990 – 1998
Ruuhonen Jorma	tietotekniikka	1987 – 1993
Räisänen Olli	koneenrakennus	1968 – 1988
Sedig Ismo	matematiikka	1986 – 2003
Simonen Esko	tuotantotalous	1987 – 2012
Suhonen Pekka	fysiikka	1978 – 2008
Ulvinen Seppo	talorakennus	1970 – 1992
Virtanen Esa	koneautomaatio	1988 – edelleen

Lehtorit

Ahtola-Mutikainen Hilikka	suomen kieli	1988 – edelleen
Autio Jari	tietotekniikka	1987 – edelleen
Berner Eero	tietotekniikka	1990 – 2008
Grandell Kaija	ruotsi, englanti	1985 – 2011
Hoikkala-Uski Anna-Liisa	talorakennus	1962 – 1988
Hätälä Pentti	säätötekniikka	1978 – 1981
Jantunen Hannu	rakennusosaston ammattiaineet	1972 – 2006
Kajaste Pentti	rakennusosaston ammattiaineet	1980 – 2005
Karitie Seppo	koneenrakennus	1962 – 1988
Kontturi Sirkka	englanti	1984 – 2012
Korhonen Risto	koneosaston ammattiaineet	1980 – 2013
Korpela Mika-Ville	säätötekniikan ylim.	1982 – 1989
Kosonen Veli	talorakennus	1969 – 2001
Kupila Tapani	koneosaston ammattiaineet	1970 – 1973
Laine Jaakko	koneosaston ammattiaineet	1986 – edelleen
Lajunen Matti	koneenrakennus	1963 – 1984
Lampola Sakari	automaatiotekniikka	1988 – 1992
Launonen Harri	säätötekniikka	1983 – 1988
Lehtoranta Jouko	tuotantotalous	1990 – 2001
Levomäki Jaakko	elektroniikka	1978 – 2010
Metsä-Simola Timo	koneosaston ammattiaineet	1973 – 1990
Mikkonen Olavi	sähköalan ammattiaineet	1973 – 1989
Mutikainen Pekka	fysiikka, kemia	1976 – edelleen
Mättö Pekka	tuotantotaloudelliset aineet	1978 – edelleen
Ojanen Erkki	matemaattiset aineet	1968 – 1998
Pahlama, Jouko	tietotekniikka	1989 – edelleen
Päällysaho Aila	englanti	1968 – 1999
Randén Juhani	talorakennus	1988 – 2008
Salovaara-Korhonen Maija	saksa, englanti	1973 – edelleen
San Maija	englanti	1990 – edelleen
Seppänen Edvin	matemaattiset aineet	1974 – 1977
Siren-Huhtinen Marja-Liisa	englanti, ruotsi ja venäjä	1986 – edelleen
Skinnari Pekka	mittaus- ja säätötekniikka	1973 – 1976
Spets Jukka	konetekniikka	1991 – edelleen

Taubert Salme	suomen kieli	1977 – 2000
Toivonen Hannu	matemaattiset aineet	1991 – edelleen
Uusitalo Rauno	säätötekniikan ylim.	1981 – 1982
Vahteristo Olli	matemaattiset aineet	1962 – 1965
Vetri Martti	koneosaston ammattiaineet	1973 – 2010
Vittaniemi Matti	sähköosaston ammattiaineet	1974 – 1979
Vuoksio Veikko	matematiikka ja tietojenkäsittely	1989 – 2008

Päätoimiset tuntiopettajat

Aho Pentti	talousaineet	1968 – 1971
Ailio-Piipponen Heli	suomen kieli	1976 – 1981
Arkonsuo Hannu	tuotantotaloudelliset aineet	1979 – 1981
Avellan Kari	rakennusosaston ammattiaineet	1976 – 1978
Dufva Juhani	matematiikka	1970 – 1971
Eriksson Timo	sähköosaston ammattiaineet	1975 – 1982
Hakola Ilkka	matemaattiset aineet	1975 – 1984
Heikkilä Seppo	koneosaston ammattiaineet	1975 – 1985
Heinikoski Jarmo	tietotekniikka	1988 – 1993
Helander Lars	koneenrakennus	1965 – 1967
Henttinen Seppo	koneenrakennus	1972 – 1974
Hietikko Esa	koneenrakennus, tietotekniikka	1988 – 1992
Hillu Ulla	englanti	1978 – 1981
Holopainen Hannu	sähköosaston ammattiaineet	1990 – 1993
Honka Paavo	kemia, fysiikka, prosessitekn.	1972 – 2008
Honkanen Kari	rakennusosaston ammattiaineet	1976 – 1980
Hopfner Kosti	sähkötekniikka	1963 – 1968
Häikiö Esa	lvi	1977 – 1981
Hämäläinen Pertti	koneosaston ammattiaineet	1977 – 1979
Kaipainen Pasi	sähköosaston ammattiaineet	1990 – 1992
Kallinen Topi	tietotekniikka	1988 – 1990
Kalliokoski Lasse	rakentamistaloudelliset aineet	1980 – 1981
Kankkunen Seppo	rakentamistaloudelliset aineet	1978 – 1980
Katajisto Jouko	tietotekniikka	1988 – 1990
Keränen Matti	sähköosaston ammattiaineet	1990 – 1992
Keski-Honkola Pertti	sähköosaston ammattiaineet	1976 – 1981
Kettunen Ensio	koneenrakennus	1972 – 1975
Kivipuro Maarit	sähköosaston ammattiaineet	1981 – 1982
Koistinen Arvo	koneenrakennus	1965 – 1968
Koistinen Kaarlo	suomen kieli	1968 – 1969
Korhonen Urmas	suomen kieli	1968 – 1969
Kristola Tapani	englanti	1974 – 1981
Kuoppamäki Leena	englanti	1980 – 1981
Kuusi-Liebing Pirkko	englanti	1983 – 1984
Kyllönen, Pekka	koneenrakennus	1971 – 1972
Kärkkäinen Juhani	matemaattiset aineet	1972 – 1974

Laasonen Markku	laivatekniikka	1990 – 1993
Lahdensuo Marjut	englanti	1984 – 1985
Larkimo Juhani	lvi	1976 – 1977
Lehto Simo	fysiikka	1991 – 2000
Linkola Klaus	kemia, matematiikka	1963 – 1966
Loponen Seppo	koneosaston ammattiaineet	1984 – 1986
Lopperi Eino	sähköosaston ammattiaineet	1986 – 1992
Lundan Jaana	teollisuustalouden aineet	1986 – 1987
Luode Seppo	tuotantotaloudelliset aineet	1978 – 1979
Manni Matti	matemaattiset aineet	1984 – 1986
Matilainen Erkki	sähköosaston ammattiaineet	1990 – 1992
Merta Matti	koneosaston ammattiaineet	1974 – 2005
Mikkola Anna-Riitta	saksa	1985 – 1986
Mikkonen Anja	englanti	1973 – 1982
Mujunen Raili	suomen kieli	1964 – 1968
Mäkinen Minna	matemaattiset aineet	1990 – 1992
Mättölä Jorma	koneosaston ammattiaineet	1975 – 1995
Narikka Jorma	sähköosaston ammattiaineet	1982 – 1985
Niemi Veikko	sähköosaston ammattiaineet	1985 – 1986
Nieminen Kullervo	matemaattiset aineet	1973 – 1979
Nivala Jukka	rakennusosaston ammattiaineet	1975 – 1979
Nuutilainen Jukka	tuotantotaloudelliset aineet	1975 – 1981
Nykänen Kari	tietotekniikka	1993 – 1995
Nyman Ritva	englanti	1983 – 1984
Pöyhönen Ulla	suomen kieli	1969 – 1977
Ranta Pekka	sähköosaston ammattiaineet	1992 – 1993
Rantala Leena	englanti	1981 – 1984
Roos Mikael	sähköosaston ammattiaineet	1976 – 1977
Räty Jorma	matemaattiset aineet	1991 – 1993
Saikka Tapani	sähköosaston ammattiaineet	1985 – 1986
Seikkula Kalevi	koneosaston ammattiaineet	1974 – 1985
Selki Tiina	saksa	1983 – 1984
Siitonen Jari	koneosaston ammattiaineet	1985 – 1986
Silvonen Seppo	lvi	1973 – 1974
Siren Kari	sähköosaston ammattiaineet	1992 – 1995
Taskinen Veli	koneosaston ammattiaineet	1976 – 1983
Toivanen Pertti	rakennusosaston ammattiaineet	1977 – 1980
Tolonen Tapio	koneosaston ammattiaineet	1974 – 1975
Tontti Ilkka	sähköosaston ammattiaineet	1982 – 1983
Tuohimetsä Sakari	sähköosaston ammattiaineet	1976 – 1978
Törmälä Pertti	rakentamistaloudelliset aineet	1978 – 1980
Vesikivi Olli	tuotantotaloudelliset aineet	1978 – 1979
Voltti Pekka	rakennusosaston ammattiaineet	1976 – 1978
Vuori Timo	rakennusosaston ammattiaineet	1974 – 1981
Välikangas Tuomo	mekaniikka, lujuusoppi	1963 – 1964

Muu henkilökunta

Laboratorioinsinöörit:

Himanen Harri, insinööri
Kalve Heikki, insinööri
Koivula Eero, insinööri
Lehtola Ilpo, insinööri
Ristola Erkki, insinööri
Ronkainen Kari, insinööri
Suhola Seija, insinööri

Oppilaitoksen virkailijat:

Ahvenainen Marja-Liisa, talouspäällikkö
Ahvenainen Petri, vahtimestari
Asplund Arja, toimistoapulainen
Ernvall Carl-Henrik, laboratoriomekaanikko
Hakkarainen Satu, toimistosihiteeri
Halonen Voitto, talonmies
Hedin Tuija, kanslisti
Heinänen Asta, kirjastonhoitaja
Heiskanen Marjo, sihteeri
Help Helena, toimistosihiteeri
Hesselgren Elena, virastotyöntekijä
Honkanen Tuomo, laboratoriomekaanikko
Horto Anneli, toimistoapulainen
Hynynen Terttu, toimistoapulainen
Juottonen Toivo, vahtimestari
Karlsson Oivi, kirjanpitäjä
Karvinen Virpi, kirjanpitäjä, kirjastonhoitaja
Kiili Erkki, talonmies
Koivu Ritva, talouspäällikkö
Koivula Tuula, toimistosihiteeri
Kuivalainen Timo, laboratoriomestari
Kukkola Virpi, toimistosihiteeri
Kultanen Ari, kiinteistöhoitaja
Kumpunen Eija, toimistovirkailija
Leskinen Anneli, toimistoapulainen
Liukkonen Maija, toimistovirkailija
Lönn Hannu, laitosmies
Martin Matti, laboratoriomekaanikko
Mäkelä Jorma, vahtimestari
Nironen Pentti, laitosmies
Ojanen Markku, laboratorioteknikko
Pasanen Alice, toimistoapulainen
Pekkola Heikki, laboratoriomekaanikko

Pitkänen Keijo, talonmies
Pääkkönen Raisa, toimistoapulainen
Silvo Tuija, toimistosihiteeri
Sinkko Arja, toimistosihiteeri
Tepponen Kirsti, toimistoapulainen
Videman Kari, laitosmies
Virtanen Jukka, harjoitteluinsinööri
Wilenius Kalevi, talonmies

Oppilaskunnan toimihenkilöt:

Autio Martti, toiminnanjohtaja
Hyvönen Anja, virastotyöntekijä
Reinikkala Ulla-Maija, kassa
Räsänen Veijo, toiminnanjohtaja
Suomalainen Lea, toimistosihiteeri
Vanhala Hannele, monistaja
Wilenius Seija, kirjakaupan hoitaja

Keittiöhenkilökunta:

Albrecht Mari, keittiöapulainen
Airaksinen Helvi, keittiöapulainen
Ampuja Tuula, leipuri
Asikainen Aila, keittäjä
Eskelinen Eila, keittiöapulainen
Huuhka Jaana, keittiöapulainen
Hyvärinen Pia, keittiöapulainen
Jyrälä Kirsi, keittiöapulainen
Kautto Paula, emäntä
Knuuttila Riitta-Liisa, keittiöapulainen
Koskela Pia, keittiöapulainen
Lempinen Kaija, keittiöapulainen
Melto Pia, keittiöapulainen
Nurmikumpu Liisa, keittäjä
Siikavirta Satu, keittiöapulainen
Suppala May, keittiöapulainen
Talsi Tuulikki, keittiöapulainen
Teräväinen Hilikka, keittiöapulainen
Torkkeli Jaana, keittiöapulainen
Ylivaarvi Merja, emäntä

Matrikkeli

Talvisodassa henkensä isänmaan puolesta uhrasivat

Koneenrakennusosaston I luokalta:

Ikävalko, Mikko Antero (1916 - Kämärä 1940)
Luukkonen, Viljo Johannes (1909 - Säkkijärvi 1940)
Ollikka, Arvi (1915 - Viipuri 1940)

Huoneenrakennusosaston I luokalta:

Kaalikoski, Erkki (1911 - Säkkijärvi 1940)

Huoneenrakennusosaston II luokalta:

Juottonen, Johannes (1911 - Muolaa 1940)
Mänttari, Alpo Esaias (1913 - Kannas 1940)

Huoneenrakennusosaston III luokalta:

Huotari, Martti Elias (1910 - Kannas 1940)
Jaakkola, Yrjö Ensio (1907 - sotilassairaalassa 1940)

REHTORIT:

1898 - 1918	Ikonen, Karl Leander (1860 - 1918) Arkkitehti
1918 - 1936	Suonivaara, Kaarlo Wilhelm (1874 - 1937) Koneinsinööri, lehtori
1937 - 1940	Fraser, Bernhard Olof Georg (1882 - 1952) Arkkitehti
1944 - 1955	Jalo, Kaarlo (1892- 1971) Diplomi-insinööri (vuodesta 1955 vararehtori)
1955 - 1970	Laukkanen, Samuel (1906 - 1970) Fil.kand., lehtori
1970 - 1986	Luode, Kalevi (1924 - 1988) Diplomi-insinööri
1986 - 1998	Ojanen, Erkki (1938 - 2001) Diplomi-insinööri

JOHTOKUNNAN PUHEENJOHTAJAT:

Johtokuntaan kuuluu teollisuushallituksen määräämä puheenjohtaja ja neljä jäsentä.
Johtokunta valitaan kolmeksi vuodeksi kerrallaan.

1898 - 1904	Roschier, Rudolf, ratainsinööri
1904 - 1917	A.L. Hilden, piiri-insinööri
1917 - 1920	Olin, Sigfrid, koneinsinööri
1920 - 1940	Siltanen, Taavi, koneinsinööri

NEUVOTTELUKUNNAN PUHEENJOHTAJAT:

1944 - 45	Siltanen, Taavi, kaupunkineuvos
1946 - 51	Tammisto, Erkki, apulaiskaupunginjohtaja
1951 - 82	Leino, Osmo, kaupungininsinööri
1983 -	Harjama, Matti

VUODESTA 1987 JOHTOKUNTA:

1987 - 88	Harjama, Matti
1989 - 92	Koskela, Nyyrö
1993 - 94	Tapiola, Hannu
1994-1995	Lintunen, Pertti

Viipurin teollisuuskoulusta, Kotkan teknillisestä koulusta ja
Kotkan teknillisestä oppilaitoksesta päästötodistuksen
saaneet teknikot ja insinöörit vuosina 1900 - 1995

(luettelo on osittain puutteellinen ainakin 1990-luvun osalta)

merkintä "tekin" : teknikosta insinööriksi ja "iltalinja" : ammattimiehestä teknikoksi

1900

Rakennusosasto

Halonen
Henriksson
Huttunen
Mäkinen
Riiheläinen
Saikkonen
Siitonen
Tiukkanen

Koneosasto

Backman
Grönberg
Grönfors
Hagman
Helmi
Karlsson
Kukkonen
Leskinen
Nygren

1902

Rakennusosasto

Burstein
Carlsson
Grönberg
Jokilehto
Laihia
Lindberg
Noponen
Nyberg
Nykänen
Reinikainen
Simelius
Spets
Suutarinen
Tuderman
Wiinikainen

Koneosasto

Askola
Frantsila
Helin
Hjelm, Hj.
Hjelm, K.
Johansson
Kietäväinen
Niiranan
Savolainen
Siren
Åhlman

1904

Rakennusosasto

Haimi
Häyhä
Ikonen
Kesäläinen
Koistinen
Koponen
Littunen
Nikkola
Näkki
Pennanen
Tikkanen
Tuhkanen

Koneosasto

Bäck
Hellonen
Knuutila
Lehto
Pyrhönen
Pysing
Pyrhönen
Pärnänen
Taina (Tainio)
Tapanainen
Tiderman
Weckström

1906

Rakennusosasto

Depner
Hollo
Johansson
Stenberg
Tolonen, A.
Tolonen, O.

Koneosasto

Ekman
Hämäläinen
Kuittinen
Malmström
Puolajka
Åhlfors

1908

Rakennusosasto

Haapala
Hellen
Kaukomaa
Kummila
Naukkarinen
Nordgren

Paakki
Paljakka
Partanen
Penttinen
Salonius
Tyrväinen

Koneosasto

Hannonen
Hänninen, J.
Hänninen, T.
Johansson
Kirves
Kokko
Koponen
Laitinen
Majuri
Nikoskelainen
Pekkala
Rasenske
Salokannel
Tapanainen
Tylli
Wallenius
Weijalainen

1910

Rakennusosasto

Gustafsson
Koivu
Löfgren
Naukkarinen
Pitkänen
Pitkänen, F.
Puranen
Räihä
Saari
Salmi
Sorri
Suni
Taipale
Uro
Vuorio

Koneosasto

Ahlstedt
Aho
Blomberg
Hekkanen
Helin
Järvinen
Kinnunen
Kiuru
Knuutinen
Kokko
Luoma-aho
Pajari

Pentikäinen
Pitkänen
Puolajka
Rahikainen
Riikonen
Ropponen
Ruotsi
Sirikka
Vilkkö
Villgren
Vilpponen
Väkevä
Westlund

1912

Rakennusosasto

Ahokas
Anttila
Häkkinen
Kerttula
Koistinen
Lantinen
Makkonen
Mannonen
Molander
Paakki
Peltoniemi
Pitkänen
Reinikainen
Ruuska

Koneosasto

Ekman
Eliksin
Hiltunen
Kankkunen
Kivinen
Kokko
Närhi
Rahkonen
Rautiainen
Rissanen
Sohkanen
Wilpponen

1914

Rakennusosasto

Heinonen
Jyrkinen
Mustal
Nieminen
Pesonen
Schildt
Vatanen

Koneosasto

Dahlström
Heidenstrauch
Penttinen
Streng
Ulst
Virolainen

1916**Rakennusosasto**

Autere, R.O.
Heikari, V.I.
Heiskanen, N.O.L
Häkämies, E.E.
Karlsson, R.O.
Knihtinen, E.J.
Koivunen, P.
Kolehmainen, A.E.
Koponen, R.O.
Malinen, A.A.
Mankki, U.
Räkköläinen, A.E.
Räsänen, M.F.
Savolainen, A.
Äikäs, L.

Koneosasto

Aalto, E.L.
Auvinen, E.O.
Honkanen, H.J.
Järvinen, S.O.A.
Koski, M.
Kuuluvainen, A.
Luukkanen, L.A.
Nymalm, E.N.
Paronen, T.H.
Pulkkinen, M.J.
Sikanen, K.
Suikkanen, E.
Vuorensalo, A.V.

1918**Rakennusosasto**

Hasari, Martti Evert
Häkämies, Johannes
Kokko, Johannes
Laitinen, Väinö Jalmary
Lindblom, Väinö
Tulkki, William

Koneosasto

Widig, Kaarle Edvard

1919**Rakennusosasto**

Hiltunen, Eino

1920**Rakennusosasto**

Perillinen, Kustaa
Voutilainen, Frans

Koneosasto

Kaukonen, Frans
Kaulio, Antti
Kerttula, Akseli
Lehikoinen, Pekka
Porkka, Elis

1921**Rakennusosasto**

Alppi, Hannes

Koneosasto

Jokiranta, Otto

1922**Rakennusosasto**

Aro, Toivo
Häkämies, Oskari
Kaljunen, Aleksanteri
Kurvinen, Leo
Tulkki, Eino

Koneosasto

Aflecht, Armas
Elo, Sulo
Kekki, Urho
Oksman, Viktor
Pentikäinen, Eino
Tuomainen, Wiljam
Vehviläinen, Mikko
Vesamaa, Ilmari

1923**Rakennusosasto**

Häkkinen, Väinö
Laitinen, Vilho
Lindqvist, Otto
Mettälä, Viljam
Pajunen, Lauri
Penttilä, Pentti
Puustjärvi, Pauli
Silvonen, Edvin
Vuori, Valter

Koneosasto

Nieminen, Evert
Oinonen, Rolf
Piironen, Juho
Piispa, Arvi
Sedergren, Ernst
Valjus, Anders
Viding, Juho

1925**Rakennusosasto**

Frost, A.
Häyrinen, K.
Kahri, L.E.
Kolppo, A.T.

Lindqvist, A.
Lindqvist, F.
Parviainen, A.F.
Piirainen, E.
Rautiainen, V.
Staf, K.E.
Svensk, V.R.
Voutilainen, A.A.

Koneosaasto

Bergström, A.
Granlund, R.V.
Grönholm, E.
Gustafsson, R.E.
Hiltunen, M.
Jantunen, E.B.
Järvinen, U.A.
Korhonen, V.K.
Lemmetyinen, O.J.
Montonen, V.
Ollikainen, H.
Peippo, A.I.
Teuronen, U.
Tisell, N.K.R.T.
Vertanen, T.B.
Viksten, P.J.V.

1926**Rakennusosasto**

Antikainen, E
Asikainen, L
Debner, T
Hirvonen, E.V
Kolehmainen, E.V
Koljonen, T.M
Lempiäinen, V
Mikkonen, E.V
Pouttu, H.J
Ranki, R
Rantala, A
Sakki, V

Koneosasto

Eklund, O.A
Hagman, J.A
Haimelin, U.O
Kinanen, M.J
Kitunen, J.Hj
Märkälä, R.A
Teräväinen, J
Voutilainen, J

1928**Rakennusosasto**

Eskelinen, E
Eskelinen, J
Halinen, A
Huovinen, K.O.M
Kerman, S.P
Kyllönen, V.A
Lankinen, V.M
Lemmetyinen, V.A
Noponen, A.V
Nousiainen, J
Rikka, V.A
Salo, E.A
Sääski, O.A
Tiukkanen, V

Tulkki, N
Viding, Y.E
Virkki, S.O
Vuotila, A

Koneosasto

Hilksa, J
Härkönen, J.E
Höglund, B.V
Kautto, P.V
Kokko, J.A
Laine, E
Luotokivi, Y.I
Suhonen, A.J
Tammelin, A.V
Tapola, A.A
Uusivirta, L.A

1929**Rakennusosasto**

Bäckman, P.R.
Ehrling, Y.I.
Heiskanen, V.
Huuhtanen, A.H.
Kaartinen, T.K.
Kalervo, V.E.
Kuikka, O.
Lehtinen, E.L.
Multala, E.E.
Paakki, V.
Pelttonen, O.E.
Pitkänen, T.J.
Rantanen, J.A.R.
Rautiainen, T.J.
Riikonen, E.
Savolainen, L.J.
Seitsola, B.
Seppänen, T.J.
Suhonen, T.O.
Sääski, A.E.
Tolvanen, U.P.
Tobiasson, K.
Turunen, Y.P.
Virtanen, E.J.
Virtanen, J.

Koneosasto

Helander, U.G.
Ihaksinen, E.J.
Kankkunen, U.V.
Lindström, K.A.
Michelson, V.J.
Määttänen, I.
Posti, L.H.
Poutiainen, E.K.
Willman, V.P.

1930**Rakennusosasto**

Niskanen, L.O
Näkki, O.K

Koneosasto

Alopaeus, F.O

1931

Rakennusosasto

Arponen, J
Hanski, K
Kasnio, K
Kasnio, N
Koli, V
Kolppo, T
Kontunen, M.V
Kyllönen, Y
Lahtinen, S
Leminen, E.J
Lääveri, T.J
Nenonen, E
Nupponen, L
Ojala, A
Parviainen, Hj
Peippo, V.J
Rautiainen, K.A
Räisänen, K.I
Räty, V
Salakari, T.I
Skyttä, E
Sormunen, E
Soukkio, H.T
Suokas, V.A
Tarvonen, A.V
Tikkanen, E
Tirkkonen, E
Tupakka, E.E
Vainio, E
Valanne, E.V
Virtanen, A
Virtanen, B.V

Koneosasto

Ahl, V.K
Haglund, J.F
Hahl, L.T
Isaksson, K.J.O
Jutinen, L.A
Korte, A.J
Kuusela, A
Lönnqvist, O.A
Manner, O.J
Mansikka, J.V
Mäkinen, T
Parviainen, U.V
Pitkänen, V.J
Ristola, E
Ristseppä, J.F
Sihvonen, E.O
Sormunen, J.H.P

1933

Koneosasto

Ettonen H.J
Serenius, M
Suomalainen, T.J

1934

Rakennusosasto

Autere, O.A.
Jäppinen, Y.A.
Kuhanen, V.J.
Raatikainen, V.K.
Teuronen, U.Hj.

Uro, A.W.
Vehviläinen, V.A.

Koneosasto

Leppänen, A.R.A.
Outinen, A.E.
Porkka, P.P.
Soini, Y.V.
Tuulos, T.O.

1935

Rakennusosasto

Keinänen, T.E.
Nyman, T.
Pääkkönen, A.
Tuira, K.H.

Koneosasto

Naukkarinen, V.
Sveholm, U.E.
Äikää, J.

1937

Rakennusosasto

Ahtiainen, Eelis
Eiskonen, Toivo
Gustafsson, Erkki
Hukkanen, Viljo
Hyypiä, Toivo
Nenonen, Arvo
Parviainen, Veikko
Pitkänen, Arvo
Posti, Viljo
Repo, Väinö
Roive, Viktor
Soininen, Eino
Törmänen, Antti
Vikkula, Pauli
Villman, Onni

Koneosasto

Castren, Eino
Hasu, Viljo
Hietamies, Uuno
Hirvonen, Eino
Jämsä, Pentti
Kirjonen, Mauno
Koski, Toivo
Kuhasalola, Veikko
Kuitunen, Kauko
Liimatainen, Harry
Mustola, Aimo
Mörönen, Heikki
Niemelä, Valpas Heikki
Paukkonen, Martti
Pentikäinen, Aarne
Puro, Sulo
Räsänen, Frans
Tanner, Kaarlo
Tetri, Otto

1938

Rakennusosasto

Heiskanen, Imre
Kolehmainen, Sune
Kuhanen, Uno

Kuorikoski, Aulis
Kuosa, Viljo
Lehtonen, Helmer
Mononen, Aukusti
Nikkanen, Vilho
Pesonen, Heikki
Piiipponen, Otto
Pohjola, Viljo
Putkonen, Erkki
Puumalainen, Jouko
Raiskio, Bruno
Rissanen, Yrjö
Valtonen, Arvo
Vikkula, Yrjö

Koneosasto

Eevonen, Pentti
Erissalo, Esko
Haikarainen, Julius,
Huttunen, Leo
Kekki, Esko
Korhonen, Toivo
Kuusikoski, Jooseppi
Laitinen, Kauko
Lenkkeri, Toivo
Mälkki, Olavi
Niikko, Lauri
Parviainen, Heikki
Peippo, Sakari
Pyrhönen, Aaro
Reunanen, Erkki
Rissanen, Veikko
Saikko, Joel
Salmi, Kauko
Sipilä, Yrjö
Varis, Toivo
Vestola, Viljo

1939

Rakennusosasto

Häyrinen, Kauko
Johnsson, Eino
Kaalikoski, Antti
Kilpiäinen, Martti
Naski, Ilmari
Paukku, Henrik
Pitunen, Antti
Roine, Leo
Tyni, Johannes
Vanhanen, Ensio
Väänänen, Viljo

Koneosasto

Anttila, Kaarle
Illukka, Kaarlo
Jumppanen, Pentti
Jämsä, Arvi
Lindqvist, Johan
Molin, Erik
Mutikainen, Mauri
Mänttari, Viljo
Noronen, Martti
Purhonen, Leevi
Schwartz, Pentti
Seppinen, Antti
Seppinen, Kaarlo
Simonen, Valto
Turunen, Jouko
Turunen, Uuno
Valkonen, Uuno
Viika, Veikko
Väkevää, Aulis

1940

Rakennusosasto

Etholén, Paavo
Haikonen, Toivo
Heinonen, Onni
Henttonen, Valde
Jantunen, Yrjö
Kainulainen, Olavi
Kalinainen, Ahti
Karsola, Petter
Krikkilä, Erkki
Kunnas, Erkki
Käppi, Viljo
Laapio, Sulo
Laavola, Esko
Laitinen, Vilho
Luukkonen, Väinö
Mulli, Leander
Partanen, Viljo
Pietilä, Aarne
Pääkkönen, Veikko
Rauhala, Vilho
Ritvola, Kaarlo
Räty, Euni
Salo, Erkki
Viding, Lauri
Väkevää, Niilo

Koneosasto

Iivarinen, Reino
Ijäs, Eino
Kaukiainen, Aarne
Kotonen, Väinö
Laakkonen, Tauno
Lampinen, Valdemar
Lintunen, Onni
Luostarinen, Reino
Nevalainen, Unto
Nikkanen, Yrjö
Ollikainen, Yrjö
Peippo, Vilho
Pekkanen, Pentti
Pohjola, Heikki
Puputti, Paavo
Purhonen, Urho
Pälli, Paavo
Rantala, Viljo
Ristola, Iivari
Romppanen, Jorma
Summanen, Toivo
Tamminen, Reino
Tapola, Erkki
Torsti, Erkki
Veijalainen, Arvo
Virtanen, Onni
Vistala, Allan

1946

Koneosasto

Bertling, Klaus
Evälahti, Eino
Haaranen, Viljo
Halme, Pauli
Heikkilä, Olavi
Heinonen, Tauno
Helminen, Kalle
Hentunen, Eino
Hyytiäinen, Aarne
Kaiso, Martti
Karttaavi, Erkki

Kelkka, Matti
Kovanen, Oiva
Kuisma, Urpo
Kuusisto, Reino
Larmala, Eero
Lauren, Pentti
Malinen, Seppo
Mäkelä, Mauno
Oksman, Osmo
Pakarinen, Erkki
Penttilä, Nestor
Pietiläinen, Kaarlo
Pirinen, Veikko
Posa, Matti
Rissanen, Lasse
Rummukainen, Unto
Seppä, Erkki
Sinisalo, Reino
Teikari, Eelis
Torstensson, Elof
Virtanen, Unto

1947

Koneosasto

Aaltonen, Paavo
Ahonen, Olavi
Aholo, Muisto
Andersen, Martti
Drockila, Kaarlo
Eriksson, Erkki
Falck, Niilo
Heikkinen, Pentti
Hyypiä, Erkki
Ikonen, Eero
Imeläinen, Pentti
Joukama, Veikko
Korttila, Kalevi
Kurki, Arvo
Kärkkäinen, Einar
Laiho, Raino
Lopperi, Mauri
Markkanen, Kauko
Maso, Ilmo
Miettinen, Erik
Mäkynen, Reino
Ojala, Tauno
Palmlöf, Unto
Piispa, Pentti
Pitkäpaasi, Olavi
Ranki, Erkki
Sanne, Karl
Savolainen, Toivo
Seppälä, Alpo
Tapola, Risto
Tarvainen, Birger
Vainio, Hannu
Valjakka, Kauko
Viren, Eero

1948

Koneenrakennus

Airas, Erkki
Gråsten, Lasse
Halme, Åke
Hannell, Eero
Hillo, Sakari
Holopainen, Erkki
Huuskonen, Heikki
Hämäläinen, Paavo
Ihalainen, Eino
Judén, Oiva

Järnstedt, Toivo
Kling, Erkki
Koho, Aapo
Kostiainen, Toivo
Kuisma, Väinö
Larimo, Jaakko
Larimo, Juono
Laurén, Unto
Lehto, Touko
Leisti, Ensi
Liukkonen, Tuulo
Mannila, Viljo
Marhala, Yrjö
Markkanen, Alpo
Miettinen, Reino
Palovaara, Sulo
Peltonen, Keijo
Pethman, Ossi
Pilvessalo, Onni
Porkka, Pentti
Pylvänäinen, Veikko
Rautanen, Arvi
Sailio, Eino
Seppälä, Aarno
Siltavuori, Juho
Virolainen, Eero
Virtanen, Paavo

1949

Huoneenrakennus

Aaltonen, Niilo
Alatalo, Matti
Espo, Paavo
Harilainen, Aake
Hietanen, Olavi
Holopainen, Kauko
Jacksen, Maks
Johansson, Veikko
Jukarainen, Väinö
Kallioinen, Jorma
Kelkka, Kauko
Kerttula, Pentti
Kervinen, Oiva
Kukkonen, Aarre
Metsävirta, Eevent
Mikkola, Teemu
Paasonen, Reino
Partanen, Martti
Puonti, Tuomo
Rauhala, Haakon
Rekula, Pentti
Rikka, Erkki
Saavalainen, Aarne
Saukko, Voitto
Spelman, Usko
Taipale, Toivo
Takala, Paavo
Virtanen, Heikki

1951

Koneosasto

Aavaluoma, Mauri
Eriksson, Unto
Flinkman, Torsti
Forss, Arvi
Gald, Unto
Härmä, Paavo
Janhunen, Paavo
Järvinen, Reino
Kalske, Veikko
Karhu, Olavi

Karhu, Veikko
Korporanta, Tauno
Kosonen, Väinö
Kouki, Heikki
Käki, Oiva
Lassila, Sulo
Laukkarinen, Leo
Lommi, Pertti
Lunden, Kauko
Mannonen, Erkki
Matikainen, Kaarlo
Mäkelin, Esko
Mäkelä, Kalevi
Pietiläinen, Arvo
Pöntinen, Eino
Raussi, Yrjö
Sopanen, Unto
Tarvonen, Kaarlo
Tähtinen, Erkki
Widing, Pentti

1952

Rakennusosasto

Hampspinnare, Erkki
Havumäki, Jouko
Helanne, Aarre
Huovinen, Artturi
Kiiski, Eero
Koljonen, Heikki
Kontula, Usko
Kuokka, Martti
Kääriä, Alpo
Lehko, Kauko
Lyytinen, Jalmar
Niemelä, Pentti
Paakala, Esko
Puumalainen, Teuvo
Pylkkänen, Veikko
Riikonen, Jouko
Salmi, Väinö
Seppä, Martti
Sintonen, Pauli
Taskinen, Sulo
Terkki, Viljo
Tyynelä, Jorma
Vahter, Samuli
Vilkki, Aimo
Voutilainen, Väinö

Koneosasto

Eloranta, Juhani
Halme, Martti
Heikkilä, Erkki
Hillo, Pentti
Hiltunen, Veikko
Jansson, Pentti
Järvenpää, Olavi
Kaipiainen, Jaakko
Kaski, Valto
Kousa, Väinö
Kuusisto, Veikko
Känä, Toivo
Leivo, Kauko
Lukkari, Hannes
Mäkelä, Ensio
Langi, Toivo
Pekkala, Kaarle
Pirhonen, Veikko
Pousi, Lasse
Rahikainen, Oiva
Rönneberg, Reino
Salmenhaara, Veikko
Snygg, Keijo
Tiainen, Veikko

Vanhala, Erkki
Venna, Antti
Viinikainen, Olavi
Viljakainen, Erkki
Währn, Veijo

1954

Rakennusosasto

Aarnivala, Erkki
Eskola, Veikko
Harju, Kaarle
Heinonen, Paul
Holopainen, Pentti
Järvinen, Robert
Kestinen, Kaarlo
Kimmo, Mauri
Kottila, Jaakko
Kujala, Paavo
Laine, Eino
Lipsanen, Sulo
Liukko, Armas
Mäkelä, Alpo
Pousi, Aulis
Pousi, Rauno
Pulkkinen, Aulis
Pylkkänen, Raimo
Ranta, Erkki
Rantala, Mikko
Rantala, Yrjö
Ryypö, Kaarlo
Suortti, Esko
Tepponen, Antti
Tommla, Raimo
Vanhala, Arvo
Wirtanen, Arvo

Koneosasto

Bäcklund, Esko
Forsman, Heikki
Huhtanen, Paul
Järvinen, Erkki
Knuuttila, Raimo
Korjus, Erkki
Korpelainen, Erkki
Koskinen, Pentti
Koskivirta, Alpo
Kuitunen, Sulo
Kukkonen, Arvo
Kurki, Harry
Kähkönen, Sakari
Laine, Teuvo
Lindström, Pauli
Malm, Jaakko
Markkanen, Eero
Mettälä, Toivo
Mäkelä, Erkki
Mäkelä, Jaakko
Mäkelä, Olavi
Mänttari, Teuvo
Pöyry, Viljo
Rainio, Pertti
Ruohonen, Armas
Silvennoinen, Leo
Tamminen, Hannu

1955

Rakennusosasto

Borg, Rainer
Hovi, Jaakko
Hämäläinen, Kyösti

Kauppila, Hannu
Kauranen, Kaarlo
Kivinen, Kaarlo
Koski, Kajo
Laine, Jorma
Lehtonen, Miika
Marttila, Voitto
Merivirta, Rudolf
Muuri, Eilo
Mäkelä, Esko
Määttänen, Teuvo
Niemelä, Jussi
Nieminen, Pertti
Posti, Sakari
Pyrhönen, Pauli
Riihijärvi, Olavi
Rokka, Tenho
Ryth, Leo
Tommola, Pekka
Vauramo, Pentti
Venäläinen, Yrjö
Wahlström, Mauri

Koneosasto

Ahonen, Kalevi
Forsten, Esko
Halme, Jorma
Hopponen, Pentti
Joukainen, Lassi
Juusti, Ossi
Kaipainen, Matti
Kurvinen, Pauli
Lehtonen, Erkki
Mikkeli, Pertti
Niinimäki, Urpo
Nurminen, Heikki
Nurminen, Keijo
Nyman, Toivo
Raaska, Oiva
Rauta, Aarre
Rämö, Erkki
Sairanen, Gunnar
Savolainen, Eino
Selesvuo, Erkki
Suomi, Erkki
Tammi, Keijo
Tiilikka, Seppo
Tonttila, Jaakko
Tuomela, Lasse
Tuominen, Jouko
Tynkkynen, Allan
Uotila, Usko
Vilksa, Aarne

1956

Rakennusosasto

Halkola, Jaakko
Halme, Veijo
Hovi, Jussi
Huomo, Paavo
Hämäläinen, Paavo
Jokiranta, Jarmo
Kakkonen, Kyösti
Kiili, Into
Kivinen, Eero
Kärkäs, Raimo
Lajunen, Lauri
Länsimies, Martti
Manner, Jukka
Miinalainen, Martti
Malvikari, Onni
Nevalainen, Pentti
Parkko, Jorma
Peltola, Paavo

Rautio, Mauno
Rikka, Mikko
Seppälä, Aarno
Seppänen, Heikki
Suhonen, Raimo
Toikka, Esko
Tuppurainen, Reijo
Töytäri, Pentti
Vehkalahti, Ossi
Virolainen, Bruno

Koneosasto

Aahtila, Matti
Bohm, Pentti
Gustafsson, Raimo
Halonen, Edvin
Heino, Leo
Hinkkanen, Mauri
Jankko, Erkki
Kaijanniemi, Viljo
Karinko, Martti
Karvonen, Pauli
Kruskopf, Rauni
Laine, Urho
Lehtosaari, Pertti,
Luotonen, Erkki
Maso, Timo
Nieminen, Paavo
Nummela, Petter
Paatero, Martti
Relamo, Torsti
Richter, Olavi
Ripatti, Raimo
Ropponen, Pentti
Rouhiainen, Paavo
Salmela, Veikko
Seppä, Arvo
Silvo, Seppo
Tani, Hannu
Tohmo, Jorma
Väisänen, Ensio

1957

Rakennusosasto

Anttila, Tauno
Eskola, Viljo
Inkeroinen, Matti
Jauhola, Toivo
Kemilä, Usko
Koskikunnas, Teuvo
Kyllönen, Tauno
Lehtinen, Pertti
Lehto, Keijo
Lipponen, Ahti
Luoma, Vilho
Mettälä, Leo
Miettinen, Martti
Mäkelä, Rainer
Niskanen, Eino
Peltonen, Aarre
Poittinen, Eero
Rasi, Heikki
Ranta, Henry
Räsänen, Erkki
Salo, Timo
Toikka, Mauno
Toivonen, Martti
Tuovinen, Arvo
Utti, Jaakko
Vanhala, Viljo

Koneosasto

Ahoste, Osmo
Domander, Pyry
Erähalme, Rainer
Fellman, Raimo
Huovila, Erkki
Huovila, Raimo
Hänninen, Mauno
Ivanoff, Osmo
Junnola, Juho
Kaartinen, Keijo
Kihlström, Sven
Korppi, Alpo
Kostamo, Lauri
Laakso, Viljo
Luukkonen, Veikko
Luukkonen, Pertti
Mattila, Pentti
Mäkinen, Eero
Niinisaari, Osmo
Nurmi, Eino
Rahikka, Raimo
Saari, Martti
Smedberg, Seppo
Teivainen, Eero
Turpeinen, Otto
Veini, Aulis
Väkevä, Reijo
Vänskä, Martti

1958

Rakennusosasto

Arola, Pekka
Bäckman, Pentti
Granström, Esko
Heikkinen, Vilho
Heiskanen, Aaro
Heiskanen, Mauri
Huovinen, Niilo
Huovinen, Pentti
Härkönen, Leo
Kaaronen, Tauno
Katajala, Anssi
Koljonen, Seppo
Kostamo, Untamo
Koste, Vilho
Kähkönen, Matti
Lahtinen, Raimo
Lehtinen, Jouko
Merivirta, Eino
Mynttinen, Yrjö
Möksy, Esko
Nikunen, Ilmari
Partanen, Toivo
Pieviläinen, Sulo
Pihlajamaa, Altti
Piiparinen, Yrjö
Rahikka, Raine
Rouvari, Pentti
Räsänen, Erkki
Salmenhaara, Heikki
Teihola, Ake
Tiira, Erkki
Wright, Arvi

Koneosasto

Ek, Jorma
Halmela, Pertti
Haltsonen, Eino
Hasu, Torsti
Helin, Toivo
Honkanen, Pentti

Hostikka, Eino
Huovila, Jouko
Huuskonen, Seppo
Juutilainen, Antti
Koho, Tauno
Laakkonen, Viljo
Laakso, Reino
Laine, Auvo
Laine, Esko
Leppänen, Olavi
Lonka, Raimo
Markkanen, Perttti
Montonen, Keijo
Mäkelä, Päiviö
Naumanen, Mauri
Peltola, Pentti
Pietiläinen, Reijo
Rantanen, Pentti
Sahala, Jalo
Tikkanen, Albin
Viik, Teemu
Virtanen, Pentti

1959

Rakennusosasto

Erkinharju, Erkki
Fransila, Tor
Haaja, Jaakko
Harju, Arvi
Heikkilä, Pentti
Helminen, Unto
Hujala, Osmo
Hyvärinen, Matti
Kainulainen, Veikko
Kallioinen, Kalervo
Kylmänen, Veikko
Laaksonen, Jouko
Leskinen, Kalevi
Mannila, Pentti
Matilainen, Jorma
Niemi, Esko
Niskanen, Viljo
Rautio, Eero
Renlund, Reijo
Rämä, Pentti
Saarisalo, Paavo
Saksola, Erkki
Seppä, Rainer
Suntio, Kalle
Takala, Esko
Vahvelainen, Reijo
Vihtilä, Arto

Koneosasto

Ahola, Pauli
Ahoste, Unto
Haimi, Kari
Hohti, Tarmo
Hynninen, Jouko
Järvinen, Veikko
Kaipainen, Veikko
Kariluoto, Tauno
Keskiivari, Matti
Koistinen, Pauli
Koivula, Leo
Kyheröinen, Olli
Laukkarinen, Unto
Matilainen, Kalevi
Miettinen, Harry
Nikkinen, Erkki
Orttenvuori, Matti
Paananen, Abe
Penttinen, Risto
Perälä, Bror

Pihlgren, Viljo
Ripatti, Eero
Salmi, Erkki
Suhonen, Kauko
Teijovuo, Keijo
Villanen, Heikki
Virkki, Uunto

1960

Rakennusosasto

Alatalo, Jaakko
Ellilä, Olavi
Eronen, Taisto
Hanski, Pauli
Harjula, Pentti
Häkkinen, Pentti
Kolsi, Seppo
Koskiaho, Jorma
Kotilainen, Mikko
Kovakoski, Ahti
Laukkanen, Alpo
Liuhto, Orvo
Luukonen, Valto
Peltonen, Matti
Perälä, Reijo
Punkkinen, Raimo
Rasi, Esa
Rautio, Kauko
Riikonen, Matti
Saarenpää, Ossi
Siren, Reino
Suni, Jaakko
Suntio, Olli
Tainio, Ismo
Terävä, Arvi
Tyynelä, Veikko
Vaara, Esko
Wahlström, Kari
Wirlander, Matti

Koneosasto

Ahonen, Erkki
Eloranta, Olavi
Enegren, Leo
Helve, Erkki
Jauho, Veli
Järvinen, Veli
Ketola, Ismo
Kohvakka, Reijo
Laitinen, Viljo
Lehtonen, Unto
Malin, Rauno
Nummenpää, Urpo
Nurminen, Pentti
Nyman, Mauri
Pakkanen, Pentti
Petlin, Erkki
Puranen, Reijo
Rainio, Reijo
Ruuskanen, Eino
Seppälä, Pentti
Solio, Matti
Tarvainen, Mauno
Tavi, Arvo
Tuominen, Veli
Varjola, Ilkka
Vanhanen, Kauko
Östman, Pentti

1961

Rakennusosasto

Anttila, Seppo
Hasu, Veijo
Heikkinen, Esa
Holopainen, Pekka
Hujanen, Tuure
Kilpeläinen, Teuvo
Kuusrainen, Benjamin
Kääpä, Kalevi
Kääriäinen, Antero
Lindqvist, Alpo
Mettälä, Olli
Nikkari, Eero
Nopanen, Raimo
Pölönen, Pentti
Rissanen, Viljo
Seppänen, Jaakko
Siltala, Risto
Suhonen, Pentti
Suikula, Pentti
Sundberg, Matti
Valta, Matti
Villinki, Raimo

Koneosasto

Arvio, Reijo
Friberg, Jouko
Glumoff, Paavali
Halme, Reijo
Harju, Martti
Hillo, Raino
Karhu, Pentti
Kempfi, Pekka
Kettunen, Raimo
Koskela, Jouko
Leskinen, Kaarlo
Lindström, Eino
Matilainen, Raimo
Naakka, Aimo
Niemi, Pauli
Orava, Reino
Pennanen, Veli-Pekka
Pönniö, Oiva
Rask, Lasse
Renikkala, Pauli
Riihelä, Jorma
Skaup, Reino
Syrjäläinen, Urho
Tervahartiala, Veli
Tikkanen, Kalevi
Toikkanen, Leo
Tommola, Esko
Tuppurainen, Teuvo
Uotinen, Martti

1962

Rakennusosasto

Andersson, Reijo
Balk, Auvo
Halme, Kauko
Harjumaaskola, Mauri
Helaja, Raimo
Hietala, Jaakko
Hiltunen, Leevi
Kahri, Erkki
Karttunen, Raimo
Kolari, Martti
Koskela, Tauno
Leinonen, Seppo
Lindholm, Matti
Marttila, Hannu

Mattila, Harri
Nikkola, Jorma
Paavola, Erkki
Pitkälähti, Rauno
Puharinen, Reino
Pylkkänen, Yrjö
Pävelin, Risto
Pöyry, Pentti
Rousku, Tarmo
Räty, Martti
Saarnio, Onni
Sakki, Pauli
Turu, Jouko
Varpio, Leo
Viskari, Reino
Vitikainen, Erkki

Koneenrakennus

Forssell, Pertti
Helve, Jaakko
Huttunen, Seppo
Hyötyläinen, Tauno
Kallio, Yrjö
Lappalainen, Taisto
Laurila, Pertti
Loisa, Heikki
Lottanen, Juha
Marttila, Antero
Mielo, Urpo
Moilanen, Eero
Montonen, Heino
Muurman, Aarre
Nylander, Veli
Partanen, Leo
Pohjola, Pertti
Rauhämäki, Tauno
Sipi, Esko
Suuronen, Martti
Terävä, Viljo
Tiihonen, Pentti
Tuominen, Urpo
Tähtinen, Osmo
Väänänen, Kalle

Konemestarit

Haavisto, Olavi
Ikonen, Teuvo
Kakko, Pauli
Korhonen, Pentti
Maaranen, Yrjö
Maranko, Martti
Muhonen, Viljo
Peutere, Tuomo
Puhakka, Lasse
Rajajärvi, Raimo
Rongas, Leo
Tenttula, Ossi
Turkia, Alpo
Venäläinen

1963

Rakennusosasto

Harju, Ossi
Harju, Vilho
Huopainen, Paavo
Härkönen, Kauko
Inkeröinen, Antti
Jaatinen, Martti
Kari, Risto
Kauppinen, Mikko
Konga, Raimo
Kortesalo, Reijo
Lehtoranta, Raimo

Lempinen, Erkki
Mäkipaakkanen, Oiva
Nurmela, Jyrki
Patjas, Eljas
Pietarinen, Arvi
Rasi, Matti
Rauta, Timo
Ruhanen, Niilo
Salmenvirta, Hannu
Tapaninen, Martti
Varis, Risto

Koneenrakennus

Fagerström, Voitto
Forsman, Juhani
Henell, Valto
Honkanen, Pertti
Huusari, Hannu
Ilvonen, Matti
Kari, Arto
Kilpinen, Pauli
Korja, Veikko
Koskinen, Leo
Lehvä, Juhani
Lindberg, Pentti
Lindholm, Olavi
Maso, Eilo
Mattila, Antti
Metsälä, Jukka
Notko, Raimo
Pentti, Jouko
Priha, Seppo
Pulkkinen, Pertti
Ranta-aho, Veikko
Saarelainen, Armas
Saarinen, Eero
Soikkeli, Jaakko
Suntio, Ossi
Säde, Juhani
Söderholm, Nils
Teittinen, Lasse
Uski, Lasse
Virta, Veikko

Konemestarit

Espo, Teuvo
Helistö, Eero
Hotanen, Raimo
Kuparinen, Tuomas
Mattila, Klaus
Mäkelä, Olavi
Palohalme, Lasse
Perämäki, Kaarlo
Riikonen, Teuvo
Rossi, Eero
Sareela, Osmo
Siik, Veikko
Sjölund, Martti
Suomalainen, Pentti
Vuori, Veikko

1964

Rakennusosasto

Airiola, Jyrki
Alatalo, Raimo
Bergman, Pentti
Gröhn, Unto
Harju, Pauli
Honkanen, Seppo
Hyvärinen, Eero
Jokinen, Heikki
Kilpeläinen, Raimo
Kivimäki, Raimo

Klubb, Lauri
Koppinen, Arvi
Laukkarinen, Olavi
Nikunen, Seppo
Ojala, Aleksanteri
Pakkanen, Heimo
Pekkonen, Veikko
Pietikäinen, Pekka
Posa, Erkki
Posa, Pentti
Rautiola, Arvi
Röpelinen, Rauno
Talka, Eero

Konemestarit

Aaltonen, Mika
Heikkilä, Reino
Hotanen, Rolf
Hovilainen, Kauko
Kaasinen, Erkki
Kaipainen, Jorma
Kääriä, Pertti
Marttinen, Risto
Mouhu, Pertti
Mäkelä, Ahti
Mäkelä, Mauno
Mäkelä, Mikko
Nieminen, Esko
Numminen, Heikki
Nykänen, Veikko
Pekkola, Raimo
Piira, Vilho
Pikkarainen, Pertti
Pylkkänen, Jaakko
Rautio, Pauli
Rongas, Jouko
Sahrman, Carl
Sopanen, Matti
Suomalainen, Arvi
Syrjänen, Kyösti
Väisänen, Lauri
Wahlman, Pertti

1965

Rakennusosasto

Auvinen, Pentti
Heikkinen, Eino
Huru, Paavo
Hyvärinen, Ilkka
Häkkinen, Erkki
Häkämies, Ilkka
Juola, Erkki
Jussila, Pentti
Laakkonen, Jouko
Leivo, Juhani
Lindemark, Lasse
Maaniitty, Teuvo
Palaste, Erkki
Peittola, Esko
Peura, Kauko
Pousi, Osmo
Pousi, Tauno
Poutiainen, Antti
Puustinen, Juhani
Rongas, Tapio
Saarelainen, Yrjö
Salminen, Eero
Siimes, Martti
Tammelin, Kari
Vattulainen, Matti

Koneenrakennus

Flink, Risto

Halme, Erkki
Heikkilä, Osmo
Hulkkonen, Pertti
Häkkinen, Seppo
Ilmola, Risto
Jaakkola, Harri
Kaivola, Lasse
Kilpeläinen, Esko
Kleimola, Pentti
Korjus, Esa
Laiho, Kauko
Lehtimäki, Aarne
Lindroos, Eero
Metso, Pertti
Mikkola, Raimo
Muurman, Taito
Nummelin, Lauri
Olli, Paavo
Peippo, Eino
Rajala, Yrjö
Rämä, Jukka
Selin, Timo
Siekkinen, Heimo
Silvo, Martti
Suhonen, Reijo
Suur-Nuuja, Ola
Tasa, Kari
Tulokas, Jouko
Viiala, Yrjö

Konemestarit

Aarnio, Ismo
Aulavaara, Kari
Eloranta, Sulo
Heinonen, Reijo
Hietasaari, Oiva
Hänninen, Raimo
Jansson, Teuvo
Kiili, Urpo
Kurki, Seppo
Lahtinen, Unto
Laukkanen, Esko
Lehtonen, Veikko
Leinonen, Tapani
Moisio, Mauri
Nikkanen, Pentti
Puonti, Heikki
Pylkkänen, Timo
Pyötsiä, Valto
Rikkinen, Ilmo
Salo, Rauno
Simola, Veikko
Streng, Pentti
Tahvanainen, Esa
Tyrväinen, Pentti
Virtanen, Erkko
Virtanen, Valter
Vähämäki, Risto

1966

Teknikot

Rakennusosasto

Aro, Ari
Blomberg, Kari
Elo, Matti
Fransila, Harri
Grön, Jaakko
Halinen, Reima
Harju, Martti
Hämäläinen, Martti
Hänninen, Kari
Kananen, Paavo
Karkulehto, Arvi

Kauppinen, Jukka
Kettunen, Raimo
Klubb, Gunnar
Kottila, Veikko
Kunnasto, Juhani
Kääpä, Ahti
Lehtonen, Rauno
Mitrunen, Esko
Nieminen, Paavo
Närevuori, Pekka
Pekkanen, Jaakko
Porkka, Hugo
Pulkkinen, Tauno
Pöysä, Reijo
Sorsa, Seppo
Tykkä, Matti
Virtanen, Veikko

Koneenrakennus

Alatalo, Pentti
Andersson, Aake
Flink, Esko
Hasu, Erkki
Heino, Reino
Hynninen, Raimo
Hällikkä, Tauno
Kallio, Kari
Kopponen, Veikko
Koskinen, Erkki
Kotola, Ahvo
Laakkonen, Erkki
Laaksonen, Rauno
Lindemark, Seppo
Mantere, Kari
Martikainen, Ahti
Matilainen, Pekka
Minkkinen, Kalervo
Myyryläinen, Aarto
Mäki, Alpo
Oksanen, Mauri
Parovuori, Heikki
Pelli, Hannu
Pohjanheimo, Matti
Pulsa, Tenho
Päivinen, Erkki
Räsänen, Pertti
Savola, Matti
Suominen, Reino
Tanttari, Jaakko
Tasa, Jori
Tiitinen, Esko
Tuomi, Lasse
Vanhanen, Pertti

Konemestarit

Ahola, Veli
Alasaari, Aarno
Anttila, Sakari
Halme, Veikko
Heikkinen, Olavi
Henriksson, Heikki
Hoikkala, Seppo
Huuhtanen, Matti
Jaakkola, Jouko
Korhonen, Eino
Lahtinen, Pentti
Liikanen, Pertti
Lilja, Vesa
Lommi, Alpo
Metsola, Tapani
Mänttari, Raimo
Nygren, Kalevi
Oksanen, Tarmo
Paajanen, Tuomas
Panula, Atso
Pärssinen, Esko

Repo, Heikki
Salminen, Veijo
Sulkumäki, Tauno
Vainikainen, Tauno
Vaulamaa, Niilo
Wallenius, Karl

Insinöörit

Rakennusosasto

Ahvenainen, Risto
Alamäki, Markku
Hakala, Jouko
Hatermaa, Reijo
Huunonen, Risto
Karino, Raimo
Kuitto, Timo
Kärki, Heikki
Lehtonen, Keijo
Miettinen, Erkki
Nalli, Markku
Paavilainen, Risto
Paljakka, Veikko
Pekurinen, Olavi
Rautamäki, Pertti
Rintala, Seppo
Vihavainen, Erkki
Viljanen, Rauno
Ylisaari, Lauri

Koneenrakennus

Autio, Markku
Hakala, Heikki
Halme, Ossi
Helppi, Harri
Hänninen, Ossi
Jansson, Onni
Kaartinen, Keijo
Kettunen, Vesa
Kivelä, Hannu
Koistinen, Terho
Lantta, Leo
Mamia, Matti
Nuikka, Seppo
Nyberg, Antero
Rainio, Pertti
Rantanen, Esko
Ripatti, Raimo
Salmi, Erkki
Suvanen, Terho
Tähtinen, Erkki

1967

Teknikot

Rakennusosasto

Arkilaihi, Antti
Eskelinen, Hannu
Halonen, Kyösti
Heliste, Pekka
Honkanen, Unto
Huovila, Timo
Hyykoski, Mauri
Jehkonen, Martti
Juntunen, Niilo
Kaelahti, Aarne
Keikkala, Erkki
Krouvi, Keijo
Laaksovuori, Seppo
Lehtinen, Markku
Lepoaho, Veikko

Nousiainen, Asko
Ojala, Pertti
Pasonen, Teuvo
Puhakka, Tapani
Pulkkanen, Martti
Rantakokko, Jaakko
Rihu, Antero
Romunen, Einari
Rönkkö, Edvin
Salmi, Antti
Salmi, Taisto
Salminen, Arimo
Viitala, Toivo

Koneenrakennus

Eerola, Touko
Ek, Jorma
Haapanen, Risto
Heikkilä, Keijo
Herronen, Kaarlo
Hämäläinen, Tapani
Kaija, Matti
Karhima, Lasse
Karhima, Pentti
Kari, Reijo
Kuusisto, Teuvo
Kääriäinen, Raimo
Laine, Reijo
Laitinen, Veijo
Leskinen, Kalervo
Martikainen, Olavi
Oksanen, Pekka
Paaronen, Martti
Purho, Osmo
Pylkkänen, Risto
Rakkola, Reijo
Pantala, Pentti
Seppä, Hannu
Silvo, Voitto
Tanntari, Heikki
Tiainen, Teuvo
Toikka, Matti
Tolonen, Olavi
Tuominen, Martti
Uusi-Heimala, Jouko
Vuoksio, Veikko

Konemestarit

Aho, Matti
Friberg, Pekka
Hoikkala, Ahti
Jalkanen, Tapani
Kainulainen, Aimo
Karhu, Seppo
Katajamäki, Asko
Lappi, Veijo
Liimatainen, Martti
Männistö, Risto
Nygren, Pekka
Oksanen, Tapani
Orttenvuori, Juha
Parviainen, Risto
Piensoho, Kalevi
Purola, Tapani
Ruotsalainen, Leo
Ruusunen, Jouko
Seppälä, Jorma
Sundberg, Oiva
Suurhasko, Seppo
Tikka, Keijo
Virta, Uolevi
Wilenius, Jukka

Insinöörit

Rakennusosasto

Harju, Ossi
Hietala, Jaakko
Hiltunen, Rauno
Huovinen, Pauli
Härkönen, Kauko
Kuitto, Juha
Leiri, Ossi
Lemström, Harri
Lepistö, Heikki
Mustala, Hannu
Naski, Erkki
Niemelä, Olli
Peltonen, Jorma
Rintala, Olli
Silvennoinen, Pekka
Sulkamo, Reijo
Turpeinen, Martti
Virolainen, Bruno
Väätäinen, Matti

Koneenrakennus

Arvilommi, Erkki
Bruce, Heimo
Eloranta, Olavi
Halmela, Pertti
Hannula, Pekka
Harju, Martti
Heijari, Risto
Helve, Jaakko
Kaminen, Erkki
Lihavainen, Pertti
Maranko, Martti
Marttila, Antero
Nieminen, Kari
Petlin, Erkki
Puranen, Reijo
Siimes, Reijo
Silvo, Kari
Skarp, Reino
Thilman, Osmo
Tommola, Esko
Virtanen, Jorma
Ämmälä, Juha

1968

Teknikot

Rakennusosasto

Frantsi, Pentti
Helander, Reima
Honkanen, Seppo
Huovila, Markku
Hämäläinen, Matti
Immonen, Tenho
Intke, Markku
Iso-Herttua, Matti
Junkkari, Lauri
Järvinen, Erkki
Kari, Rauno
Klami, Antti
Koistila, Reijo
Kähkönen, Veli-Kyösti
Lindqvist, Raimo
Mäenpää, Pentti
Mäkinen, Esko
Nykänen, Matti
Pelkonen, Martti
Peltonen, Niilo
Päkki, Jorma

Rossi, Eino
Vahteri, Juhani

Koneenrakennus

Aalto, Mikko
Hellsten, Jukka
Helonen, Kari
Jaakkola, Alpo
Jauho, Raimo
Järvenkylä, Kauko
Kallio, Kalevi
Karhu, Kalevi
Kivelä, Kari
Kukkonen, Oiva
Kärki, Risto
Laukkarinen, Veikko
Metsämarttila, Heikki
Mikkola, Heikki
Niemi, Heikki
Nieminen, Matti
Nikkanen, Lauri
Nokso, Simo
Ojala, Tapani
Pokki, Matti
Ritamo, Mika
Seppälä, Ilkka
Sinisalo, Markku
Snellman, Hans
Suolanen, Hannu
Suorsa, Jaakko
Suurnäkki, Ensio
Toikkanen, Markku
Vanhala, Erkki
Viikari, Lauri

Konemestarit

Helin, Keijo
Hyppänen, Matti
Järveläinen, Seppo
Kaasinen, Esa
Kakko, Leo
Kiukkonen, Heikki
Koivisto, Pekka
Kojo, Aarne
Laine, Kari
Lehto, Pertti
Leisti, Reino
Mielikäinen, Hannu
Myllylä, Kari
Nikki, Teuvo
Peräniemi, Eino
Raita, Pentti
Rytkölä, Sulo
Söderman, Pertti
Tervonen, Mauno
Turunen, Osmo
Tuulenmäki, Raimo

Insinöörit

Rakennusosasto

Ahti, Elja
Eskelinen, Risto
Hakuli, Esa
Hakuli, Raimo
Halmeaho, Jaakko
Hentunen, Timo
Heino, Martti
Helanto, Matti
Lindgren, Kari
Mattila, Sakari
Niinivuori, Reino
Puhakka, Tenho

Pölönen, Pentti
Tarkkonen, Risto
Toikka, Tapani
Tuutti, Martti

Koneenrakennus

Burakoff, Leo
Elo, Jorma
Eloranta, Heimo
Forsman, Juhani
Heinonen, Paavo
Hovilainen, Pekka
Huttunen, Seppo
Kallela, Tuomo
Kari, Arto
Koskinen, Leo
Kähkönen, Pekka
Kääriä, Kalevi
Liukkonen, Aarno
Malm, Harry
Murtovaara, Erkki
Mälkönen, Esko
Oinonen, Ilpo
Palomäki, Ilpo
Purho, Heikki
Ropponen, Eero
Saramo, Yrjö
Sjö, Hannu
Soininen, Osmo
Tuominen, Otto
Vallius, Raimo
Vanhala, Markku
Virtanen, Paavo
Vilkki, Tauno

1969

Teknikot

Rakennusosasto

Arola, Antti
Eloranta, Markku
Hiekkänen, Jorma
Hänninen, Aarno
Järvinen, Jouko
Kaartinen, Seppo
Kottila, Asko
Liukkonen, Kari
Lyyra, Arto
Maliranta, Matti
Marttila, Veli
Mattila, Jouko
Mikkola, Hannu
Muurman, Veikko
Mäkelä, Jouko
Niemi, Esa
Olli, Mauno
Penttilä, Esa
Posti, Pentti
Purtilo, Aarno
Puustinen, Seppo
Rikkola, Pekka
Sulkamo, Raimo
Yrjönen, Pekka

Koneenrakennus

Burakoff, Pekka
Honkasalo, Reijo
Häkkinen, Arto
Kallinen, Jouko
Kallio, Pentti
Kari, Raimo
Kervinen, Pentti
Kotola, Lasse

Kouki, Seppo
Laine, Pentti
Laitinen, Antti
Leppäkoski, Markku
Lipponen, Arvo
Luukkonen, Raimo
Mäkelä, Kalervo
Nurmi, Osmo
Palonen, Arto
Siikavirta, Seppo
Solio, Pertti
Summanen, Seppo
Taavitsainen, Veijo
Tamminen, Jouni
Tattari, Eino
Torri, Pekka
Tuliniemi, Risto
Tuominen, Martti
Uski, Matti
Vainio, Kari
Vierros, Erkki

Konemestarit

Alastalo, Markku
Auromaa, Markku
Harjula, Matti
Heikkilä, Reino
Hernesaho, Tauno
Hämäläinen, Reijo
Isomäki, Martti
Juusti, Timo
Kivistö, Pekka
Kukkonen, Toivo
Kääriä, Martti
Malmi, Esko
Mussalo, Risto
Niemimaa, Risto
Puhakka, Jorma
Raasu, Jouko
Reponen, Timo
Riiali, Timo
Rongas, Pentti
Salminen, Hannu
Seppälä, Heikki
Siro, Niilo
Sjölund, Veikko
Teittinen, Risto
Tuomaala, Simo
Tuomala, Raimo
Vanninen, Rauno
Vuorio, Jouko
Ylätalo, Hannu

Insinöörit

Rakennusosasto

Harju, Vilho
Holmberg, Kaj
Huttunen, Aarne
Jalasvirta, Matti
Kolsi, Urpo
Laine, Esko
Larsen, Henry
Markkanen, Hannu
Niikki, Risto
Pousi, Osmo
Rikkinen, Olli
Rämä, Pentti
Sajomaa, Matti
Sammalniemi, Martti
Tuominen, Seppo
Välisalo, Ari

Koneenrakennus

Blom, Veijo
Haapasalo, Pertti
Kleimola, Pentti
Korja, Veikko
Kuparinen, Martti
Kääriäinen, Matti
Lehtimäki, Aarne
Metsola, Alpo
Mäkelä, Jouko
Mäkinen, Markku
Pessa, Raimo
Purttilo, Ari
Rytkönen, Heikki
Sihvola, Aarno
Suomalainen, Seppo
Syvelä, Risto
Tasa, Kari
Voutilainen, Olli

1970

Teknikot

Rakennusosasto

Anttila, Erkki
Haimi, Heikki
Halonen, Keijo
Heikkinen, Jorma
Horto, Martti
Hyttinen, Jouni
Jauhiainen, Hannu
Kautto, Markku
Keränen, Kalle
Kiiski, Martti
Kontunen, Raimo
Laitinen, Jussi
Lehtonen, Raimo
Ourila, Tuomo
Pehkonen, Osmo
Pehkonen, Timo
Pihkala, Kasse
Pylkkänen, Paavo
Rainio, Tapio
Sakki, Jouko
Setälä, Pekka
Sievers, Timo
Tobiasson, Pertti
Tulokas, Erkki
Turkia, Osmo
Väätäinen, Pertti

Koneenrakennus

Arvila, Erkki
Heikkilä, Seppo
Heiskanen, Ari
Huusari, Esa
Jormalainen, Jorma
Juura, Matti
Kallio, Pentti
Koskinen, Jorma
Lagert, Seppo
Lepänoksa, Pentti
Matti, Erkki
Murto, Reijo
Mäenpää, Jorma
Ojala, Seppo
Pellonperä, Markku
Peltola, Pekka
Pusa, Pekka
Ripatti, Raimo
Räsänen, Markku
Suurnäkki, Timo
Tilli, Pekka

Tolppanen, Raimo
Tvilling, Risto
Ukkola, Reijo
Vanhala, Hannu
Vestman, Ilpo
Vierula, Tapio
Väänänen, Ari

Konemestarit

Ahola, Matti
Ahvenainen, Seppo
Harinen, Seppo
Hasu, Eero
Honkanen, Kari
Kari, Eero
Kaurala, Ossi
Kumpulainen, Mauri
Lahtinen, Jouko
Lehtinen, Teuvo
Matti, Hannu
Mielonen, Yrjö
Muttu, Heikki
Nikula, Seppo
Pajukanta, Jussi
Ristola, Osmo
Rongas, Eero
Ruohomaa, Ari
Savolainen, Pekka
Silvennoinen, Jorma
Sirrola, Kosti
Sjoholm, Harry
Sorvari, Reino
Suomela, Esko
Takala, Matti
Tapola, Juhani
Vanhala, Reino
Viinikainen, Jorma

Insinöörit

Rakennusosasto

Arola, Lasse
Haapala, Alpo
Honkanen, Jarmo
Honkanen, Kari
Häkämies, Esa
Ilkka, Eero
Kankaanpää, Ulla
Kottila, Veikko
Kurki, Heikki
Kytömäki, Teemu
Piipari, Tapani
Pousi, Tauno
Pöysä, Reijo
Rautamäki, Eero
Ristola, Raimo
Sammalniemi, Erik
Strandman, Reijo
Vepsäläinen, Reino

Koneenrakennus

Ahti, Raimo
Alcenius, Harri
Antikainen, Väinö
Autio, Jorma
Flink, Risto
Jansson, Juhani
Jokiranta, Timo
Kymäläinen, Martti
Kääriä, Raimo
Laaksonen, Rauno
Laine, Antero
Nironen, Erkki
Oinonen, Hannu

Oksanen, Mauri
Olli, Paavo
Pohjonen, Jorma
Pukero, Kaj
Pävelin, Raimo
Pöyhönen, Reino
Raussi, Ilkka
Selin, Timo
Tasa, Jorma
Teittinen, Martti
Vesa, Jarmo
Vilkki, Esko

1971

Teknikot

Rakennusosasto

Halonen, Hannu
Häyrinen, Seppo
Kalkela, Heikki
Kallunki, Paavo
Karhu, Harri
Karttunen, Antti
Kettunen, Risto
Kokkonen, Matti
Larisuo, Olavi
Liljasto, Heikki
Majava, Veikko
Nevalainen, Kalevi
Pirinen, Pentti
Puonti, Ahti
Pälli, Matti
Rommi, Hannu
Ronkanen, Raimo
Räsänen, Reijo
Seppälä, Pentti
Vanhala, Ossi
Väkeväinen, Heikki
Yrjönen, Osmo

Koneenrakennus

Ahvenainen, Kauko
Ahti, Markku
Harju, Erkki
Harju, Matti
Hellä, Eero
Huusari, Juhani
Joukainen, Simo
Juntunen, Heikki
Jäkälä, Antti
Kattelus, Asko
Kekkonen, Hannu
Kettunen, Veijo
Laaksonen
Mänttari, Erkki
Orola, Reijo
Ounila, Jukka
Paavola, Taisto
Pasanen, Pekka
Pitkänen, Veijo
Rastas, Risto
Saastamoinen, Toivo
Salonen, Jorma
Sankari, Keijo
Sipilä, Erkki
Skyttä, Pentti
Suomalainen, Veijo
Teittinen, Markku
Vilkki, Pertti

Konemestarit

Eronen, Heimo
Harjunen, Pekka

Hämäläinen, Martti
Johansson, Markku
Jussilainen, Heikki
Kankala, Lassi
Kari, Veijo
Kauranen, Seppo
Koivu, Erkki
Kottila, Alpo
Linnanen, Heikki
Mäkinen, Harri
Niemimaa, Markku
Notko, Heikki
Pajukanta, Jussi
Pieviläinen, Mauri
Rajamäki, Väinö
Ruotsalainen, Veijo
Sakki, Harri
Salo, Antti
Seppä, Jari
Sipola, Markku
Tolska, Erkki
Tuhkanen, Seppo
Vahvelainen, Kari
Vesterinen, Jukka

Insinöörit

Rakennusosasto

Alkio, Juha
Berg, Juha
Dufva, Ari
Hauhio, Markku
Heino, Heikki
Huovila, Risto
Koski, Juhani
Kovanen, Vesa
Kunttu, Harri
Loimaranta, Vilho
Mäkelä, Erkki
Nurminen, Risto
Pukero, Pekka
Pyy, Jorma
Randén, Juhani
Repo, Risto
Rikka, Erkki
Saarelainen, Yrjö
Späre, Aimo
Suvanen, Seppo
Törrönen, Kai
Äyräväinen, Tuomo

Koneenrakennus

Albert, Raija
Eloranta, Jari
Haikala, Pekka
Heiliö, Lasse
Joukainen, Ari
Kaija, Matti
Korhonen, Esko
Korhonen, Osmo
Kurki, Risto
Laamanen, Antti
Liukkonen, Kari
Mattila, Lasse
Meriluoto, Esa
Mäkinen, Jouko
Nevalainen, Juha
Nironen, Aarno
Porkka, Kaarle
Ristola, Mauri
Ropa, Jorma
Salomaa, Esa
Sandberg, Tom
Siekkinen, Heimo
Toivonen, Matti
Tähtinen, Osmo

Vitikainen, Hannu
Yliaho, Harto

1972

Teknikot

Rakennusosasto

Byckling, Georg
Harjula, Urho
Hiltunen, Olli
Hiltunen, Seppo
Huhtiniemi, Pekka
Kahila, Matti
Kaistala, Erkki
Kalve, Olle
Kauris, Tauno
Nikunen, Heikki
Olli, Tauno
Porkka, Olli
Rantala, Hannu
Reiju, Erkki
Salmisaari, Pekka
Seppälä, Tapani
Sikanen, Seppo
Takasuo, Juha
Takkinen, Kari
Tolppanen, Lasse
Vuorenpallo, Risto
Ylä-Jääski, Esko
Yrjönen, Heikki

Koneenrakennus

Ahonen, Seppo
Halkola, Timo
Haponen, Hannu
Hasu, Jukka
Kari, Juho
Kervinen, Jorma
Koivisto, Seppo
Koskelo, Raimo
Kuisma, Veikko
Kulhelm, Juhani
Kurittu, Jorma
Leppänen, Pekka
Liikkanen, Juha
Mattila, Olavi
Pekkanen, Tuomo
Peltonen, Reijo
Pohjola, Pertti
Puustinen, Pertti
Raasu, Jouni
Rantala, Eino
Ruhanen, Pekka
Savola, Osmo
Simola, Pekka
Syrjänen, Markku
Tikkanen, Eero
Tuukkanen, Kari
Varpenuis, Mikko
Vataja, Kalevi
Vesala, Antti

Konemestarit

Ahonen, Jouko
Autio, Pentti
Eskola, Uuno
Haimi, Veikko
Heikkilä, Seppo
Hovi, Kari
Jokiniemi, Oiva
Karhu, Vilho
Kariluoto, Eero
Koskelainen, Juhani

Kujala, Jari
Laihonen, Timo
Lalu, Seppo
Malin, Yrjö
Malmivaara, Esa
Miettinen, Seppo
Ojala, Ahti
Ojanen, Antti
Rantanen, Martti
Rautiainen, Tuomo
Riihelä, Pentti
Rouhiainen, Unto
Sormunen, Urho
Tammela, Leo
Taponen, Eero
Tarvainen, Orvo

Insinöörit

Rakennusosasto

Berg, Pirjo
Koivisto, Juha
Laitinen, Matti
Laurinen, Arto
Lehtonen, Kari
Markkanen, Jussi
Mäkelä, Raimo
Mäkinen, Ossi
Nampajärvi, Taisto
Niiniskorpi, Reima
Pakkanen, Timo
Pärssinen, Pertti
Sopanen, Hannu
Syrjäläinen, Hannu
Tammivaara, Olli
Voutilainen, Olavi
Väisänen, Harri
Väisänen, Jarmo
Yrjönen, Markku

Koneenrakennus

Backman, Juhani
Forström, Hans
Haikala, Heikki
Helonen, Kari
Holtari, Seppo
Jaunu, Tarmo
Kajander, Hannu
Mattila, Markku
Mesiäinen, Erkki
Nokso, Simo
Nurminen, Hannu
Närhi, Kari
Ollikainen, Matti
Paakkari, Matti
Pokki, Matti
Purho, Osmo
Salo, Pekka
Toivonen, Kari
Tuomela, Erkki

1973

Teknikot

Rakennusosasto

Björninen, Seppo
Forsell, Toivo
Hirvelä, Markku
Hyttinen, Ari
Höljer, Raimo
Jauhiainen, Lauri
Jokinen, Matti

Järvinen, Timo
Kaverinen, Juhani
Klami, Juha
Klemettilä, Klaus
Kylliäinen, Heikki
Lehto, Jouko
Liija, Reino
Metsola, Matti
Mäenpää, Viljo
Mäkelä, Pentti
Nieminen, Jukka
Nokkanen, Olavi
Poikolainen, Heikki
Puonti, Auvo
Rajala, Mikko
Sakala, Ari
Suurnäkki, Jukka
Syvänen, Esko
Talikainen, Pekka
Tarvainen, Markku
Tomola, Kari
Vahermo, Markku

Konemestarit

Byckling, Matti
Elojärvi, Lasse
Eskelinen, Markku
Granberg, Stig
Heikkinen, Yrjö
Hietanen, Seppo
Järvinen, Mikko
Kallio, Jarmo
Kokko, Ismo
Kontinen, Yrjö
Kuivas, Tauno
Kärnä, Raimo
Laiho, Seppo
Leisti, Kari
Mattila, Raimo
Mäkelä, Tenho
Nikula, Veikko
Nyström, Erkki
Pettinen, Jouko
Piiroinen, Jukka-Pekka
Ravi, Jorma
Suhonen, Jukka
Tohmo, Raimo
Viiskman, Jari

Insinöörit

Rakennusosasto

Arola, Juha
Jäntti, Timo
Kaurala, Ilkka
Kettunen, Reijo
Koskio, Risto
Kujala, Pekka
Laakso, Tapio
Lehtonen, Reijo
Miiikkulainen, Pentti
Numminen, Pertti
Pasila, Hannu
Rajala, Pekka
Salmi, Matti
Silvonen, Juha
Soini, Liisa
Sopanen, Hannu
Suominen, Harri
Terho, Matti
Tukia, Vesa
Tuutti, Pekka
Uotila, Urpo
Wessman, Risto
Vuorenpallo, Matti-Veikko

Koneenrakennus

Airavaara, Hannu
Asikainen, Pekka
Elojärvi, Pekka
Eloranta, Immo
Forsberg, Teemu
Häkkinen, Seppo
Härkönen, Raimo
Jansson, Teuvo
Kervinen, Pentti
Korjus, Hannu
Korpelainen, Pekka
Laakso, Erkki
Lahti, Antti
Lindström, Johnny
Lunden, Leo
Manninen, Veijo
Notko, Matti
Palmqvist, Matti
Puranen, Pertti
Pöntinen, Esa
Rantalainen, Veli-Pekka
Reunama, Hannu
Rissanen, Markku
Sonni, Heikki
Torri, Pekka
Vuoksio, Veikko

1974

Teknikot

Rakennusosasto

Eloranta, Mauri
Hietanen, Jukka
Huovila, Jouko
Ilves, Pertti
Karhinen, Harri
Kauranen, Kari
Kiljunen, Matti
Koivunen, Pertti
Krautsuk, Raimo
Laine, Kari
Lentäjäinen, Pentti
Multanen, Jukka
Nurmianta, Pekka
Oljakka, Aarne
Saarelainen, Lasse
Sakki, Lasse
Saloranta, Heikki
Samuli, Markku
Seppälä, Pertti
Sipilä, Lasse
Suni, Jorma
Suortti, Jouko
Särkkä, Reino
Teinilä, Ilkka
Toikka, Matti
Tomminen, Paavo
Tuominen, Timo
Uutela, Matti
Varhenmaa, Pentti
Väärtinen, Ari

Koneenrakennus

Ahvenainen, Markku
Ahvenainen, Pekka
Anttila, Jukka
Falck, Olli
Forsberg, Kari
Heikkilä, Pauli
Hokkanen, Seppo
Hovi, Olli

Huovila, Raine
Hyttinen, Kari
Häkkinen, Tarmo
Jokela, Heimo
Kiiski, Eero
Kotiranta, Markku
Lehtolainen, Lassi
Mattsson, Jouko
Matilainen, Seppo
Mäkinen, Markku
Nenonen, Pertti
Paronen, Juha
Piira, Pertti
Pitkänen, Leo
Rokka, Pekka
Rongas, Martti
Salmi, Seppo
Siira, Juhani
Sokura, Heikki
Töyrylä, Markku

Koneenrakennus, valmistustekniikka

Ahti, Jorma
Dahl, Antti
Haapasalo, Pekka
Haimi, Jari
Huovila, Pekka
Junnonen, Pertti
Kajanmaa, Teuvo
Karjalainen, Veikko
Klaus, Arto
Kuitunen, Jyrki
Lahti, Mikko
Leino, Pentti
Leinonen, Mikko
Liljander, Heikki
Linberg, Veikko
Miettinen, Markku
Nopanen, Markku
Ollikainen, Kari
Pulkkinen, Matti
Ratia, Olavi
Seppälä, Markku
Siiskonen, Soini
Suurmäki, Matti
Torkkeli, Jaakko
Tepponen, Pekka
Virolainen, Veikko
Virtanen, Raimo

Konemestarit

Anttila, Pekka
Asikainen, Arvo
Eklund, Veijo
Heikkilä, Seppo
Husu, Juha
Häsä, Rauno
Immanen, Pekka
Immonen, Heikki
Kekkonen, Aulis
Korhonen, Hannu
Lalu, Hannu
Lautamies, Kari
Leisti, Markku
Lönnfors, Seppo
Malinen, Markku
Ojanen, Markku
Olli, Raimo
Panula, Erkki
Pekkanen, Tapio
Pursiainen, Pentti
Putkisto, Tuomas
Rantala, Pauli
Repo, Martti

Saarelainen, Pentti
Salminen, Pentti
Sipari, Simo
Sippola, Ossi
Spännäri, Juha
Suni, Markku
Tahko, Markku
Tarkkonen, Veli
Uutela, Olli
Vaihtinen, Aarre
Willadsen, Paul

Insinöörit

Rakennusosasto

Ahokas, Arto
Ahti, Jarmo
Flythström, Timo
Lehtonen, Reijo
Myllylä, Jukka
Närvänen, Matti
Pitkänen, Matti
Puonti, Matti
Pylkkänen, Pekka
Rantala, Veikko
Ruohomäki, Juhani
Sario, Hannu
Sarvilahti, Kari
Savolainen, Yrjö
Sinisalo, Marja
Suominen, Harri
Tiittanen, Jussi
Tohmo, Kari
Töytäri, Pekka
Ylimäki, Rauli
Yrjölä, Eero

Koneenrakennus

Arajuuri, Jorma
Forsberg, Teemu
Hakala, Arja
Hakoköngäs, Hannu
Harju, Tarmo
Huovinen, Henry
Junnila, Jarmo
Kari, Markku
Kempfi, Rauli
Konttinen, Mauri
Koskinen, Jorma
Lindqvist, Rauno
Lindström, Jarmo
Mannonen, Kari
Mäenpää, Jouko
Parviainen, Seppo
Perälä, Mauri
Reunama, Hannu
Rommi, Heikki
Seppä, Ilkka
Sihvola, Esa
Suvanan, Kari
Vanhala, Erkki
Vanhala, Ilpo
Vikström, Aarno
Villikka, Jouko

1975

Teknikot

Rakennusosasto

Aho, Eero
Anttila, Pekka

Asplund, Kirsti
Blom, Pauli
Hartikainen, Eero
Hasu, Jouni
Henttu, Eero
Ilander, Petri
Kantola, Pekka
Kervinen, Hannu
Kunelius, Risto
Lunden, Eero
Luostarinen, Pekka
Oksanen, Risto
Paavola, Matti
Pihlman, Timo
Ristola, Sakari
Risu, Harri
Schadewitz, Aki
Yrjönen, Juhani

Koneenrakennus

Aalto, Juhani
Brunila, Pertti
Harjula, Taisto
Huovila, Esa
Iso-Kulmala, Markus
Julin, Esa
Kervinen, Erkki
Kokkonen, Matti
Leikas, Veikko
Lunden, Matti
Mattila, Mauri
Miikkulainen, Pekka
Minkkinen, Jukka
Muranen, Raimo
Nakari, Eero
Paakko, Olavi
Pesonen, Juha
Pääkkönen, Mauri
Rommi, Risto
Salminen, Jouko
Salminen, Matti
Schildt, Markku
Seppälä, Jorma
Setälä, Hannu
Skriko, Ilpo
Villikka, Alpo

Koneenrakennus, valmistustekniikka

Adamsson, Kalevi
Backman, Henry
Burakoff, Mika
Elomaa, Jari
Hietavuori, Markku
Järvinen, Jorma
Kelkka, Tapani
Kempainen, Kalevi
Lehtimäki, Olli
Massi, Seppo
Mattila, Tapio
Mänttari, Jouko
Orava, Aimo
Pajuvesa, Heikki
Parkko, Pertti
Peltola, Hannu
Piironen, Lasse
Rantanen, Heikki
Rissanen, Raimo
Räikkönen, Jukka
Seppälä, Markku
Taavitsainen, Pertti
Tapola, Teuvo
Törnngren, Erik
Utti, Eero
Wiren, Peter
Väisänen, Heikki

Konemestarit

Alanko, Raimo
Hannula, Veikko
Heikkilä, Hannu
Heitto, Matti
Hyvönen, Jukka
Inkinen, Juha
Jämsä, Eero
Karvinen, Juhani
Kenttälä, Jorma
Kokko, Heikki
Kähönen, Markku
Laaksonen, Risto
Leinonen, Pentti
Montonen, Mauri
Mäkelä, Lassi
Mäntylä, Timo
Purtilo, Heikki
Pöllänen, Esa
Rantanen, Raine
Reinikkala, Olli
Rönä, Elias
Sarmia, Antti
Susi, Eero
Säisä, Sakari
Tapanainen, Pertti
Terkki, Vesa
Uutela, Lassi
Valkonen, Eero
Välilä, Raimo

Insinöörit

Rakennusosasto

Aho, Hannu
Ahti, Jarmo
Elo, Markku
Hartikainen, Heikki
Helminen, Erkki
Hovi, Raimo
Hurme, Tapani
Hurtta, Jouni
Hätönen, Beada
Iivonen, Ilkka
Immonen, Timo
Immonen, Tuomo
Jaakkola, Jukka
Kasurinen, Anssi
Klemola, Matti
Krikitilä, Eero
Kärki, Matti
Laitinen, Juha
Lehtinen, Reijo
Lindholm, Heikki
Lönnqvist, Heikki
Nykänen, Eero
Pehkonen, Osmo
Pietikäinen, Arja
Puonti, Matti
Suortti, Jaakko
Tuovinen, Jouko
Weinreich, Mathias
Viipuri, Marita
Vitakoski, Olavi

Koneenrakennus

Ansas, Heikki
Blixt, Markku
Falkman, Sakari
Forsman, Jari
Hyyryläinen, Jukka
Idström, Jukka
Jaakkola, Ilkka

Jaakkola, Osmo
Junnila, Jarmo
Järnstedt, Jorma
Kettunen, Seppo
Larvio, Matti
Lauren, Tapio
Leino, Ilkka
Liukkonen, Pekka
Mattila, Erkki
Miettinen, Erkki
Nikkanen, Rainer
Orasvuo, Erkki
Parviainen, Arvo
Partanen, Jouko
Partanen, Pekka
Pekkola, Kari
Piensoho, John
Sarvilahti, Heikki
Suhonen, Jorma
Talsi, Pekka
Vanhala, Hannu

Koneenrakennus, valmistustekniikka

Attila, Yrjö
Haavisto, Timo
Hakala, Heikki
Hohti, Leena
Isosomppi, Juha
Karvinen, Irmeli
Komi, Matti
Kujala, Timo
Laitinen, Pertti
Metsälä, Lassi
Mouhu, Maija
Olsson, Heikki
Peitkari, Sakari
Pihlaja, Pekka
Puhakka, Erkki
Rannikko, Kari
Rasmus, Matti
Rönöberg, Raine
Seppänen, Risto
Spets, Jukka
Vasara, Helge
Viik, Kari

1976

Teknikot

Rakennusosasto

Arola, Esa
Byckling, Terho
Holm, Risto
Ihalainen, Esko
Klami, Veijo
Koivisto, Eero
Lempinen, Ossi
Lilja, Eero
Martikainen, Lasse
Miettinen, Anna-Riitta
Mäkelä, Hannu
Ojala, Heikki
Peltonen, Arto
Pousi, Juha
Pyykkö, Kari
Päivärinta, Pertti
Raitio, Reijo
Schadewitz, Kai
Suntio, Valto
Telkkinen, Juha
Toikka, Matti
Tulla, Keijo

Tuominen, Rauno
Widell, Raimo
Väkiparta, Timo

Koneenrakennus

Anttila, Esko
Forsman, Jouni
Forss, Harry
Haapaniemi, Pekka
Halme, Juha
Husu, Tapio
Hykkylä, Matti
Inkinen, Markku
Kokkola, Jorma
Koponen, Antti
Lahti, Hannu
Leppänen, Jukka
Luostarinen, Teuvo
Mandelin, Pertti
Manninen, Esko
Mänttari, Risto
Niemenpää, Tuure
Niinimäki, Reijo
Niinisalo, Vaito
Oinonen, Risto
Pekkanen, Jukka
Pousi, Pekka
Savio, Veli-Pekka
Siikasaari, Erkki
Sommarberg, Risto
Toivola, Markku
Tuominen, Juha
Tähti, Jorma

Koneenrakennus, valmistustekniikka

Harjunen, Juha
Hämäläinen, Pauli
Karvanen, Aimo
Karvinen, Tuomo
Koskimäki, Seppo
Kosonen, Juhani
Kärkkäinen, Pekka
Lehto, Pekka
Leviäinen, Pekka
Luukkainen, Matti
Maho, Kaino
Matilainen, Kaarlo
Mattila, Jorma
Mänttari, Raino
Peltola, Lasse
Ponkkonen, Erkki
Rauhämäki, Kimmo
Ruusuvoori, Jari
Sipilä, Hannu
Sumujärvi, Matti
Suurnäkki, Erkki
Takanen, Veli
Tiihonen, Seppo

Konemestarit

Annunen, Pentti
Helminen, Jari
Helskema, Kari
Hohti, Timo
Hoikkala, Jarmo
Huvitus, Jyrki
Inkinen, Veli-Matti
Kaimo, Urho
Laitinen, Erkki
Lehtomäki, Harri
Leinonen, Martti

Lönnberg, Juhani
Mannonen, Risto
Mattila, Jarmo
Muurinen, Matti
Mäkinen, Tahvo
Oksanen, Pirjo
Partanen, Mikko
Pehkonen, Heikki
Peltonen, Matti
Puonti, Juhani
Puonti, Seppo
Pursiainen, Vesa
Rahikainen, Timo
Sihvonen, Matti
Silvennoinen, Seppo
Ström, Kalevi
Warkki, Matti
Varma, Esa
Westman, Pentti

Mittaus- ja säätötekniikka

Akselila, Taisto
Budich, Henrik
Espo, Juha
Fyhr, Esko
Hanhinen, Jukka
Husu, Markku
Kandelin, Jukka
Karasmaa, Risto
Knuutinen, Kari
Lahti, Jorma
Laitinen, Jorma
Lassy, Veikko
Leppänen, Jorma
Mäki, Hannu
Mörsky, Raimo
Nikku, Kari
Nurmi, Matti
Piispa, Markku
Puranen, Seppo
Rikkola, Teuvo
Saarinen, Risto
Salama, Leo
Saukkonen, Hannu-Pekka
Seppä, Jouko
Tuhkanen, Teijo
Tuovinen, Tuija

Insinöörit

Rakennusosasto

Alasaari, Jorma
Hinkkanen, Arja
Hinkkanen, Martti
Honkanen, Reko
Jääskeläinen, Kari
Kaaria, Tuomo
Kaivola, Erkki
Kuha, Marja-Leena
Lääti, Antero
Nikkinen, Ari
Nora, Yrjö
Oksanen, Timo
Rae, Matti
Savolainen, Jukka
Syrjäläinen, Raimo
Teirala, Margarita
Tolvanen, Jouko
Veinola, Jarmo
Vuonokari, Timo

Koneenrakennus

Anderson, Tom
Arponen, Isto
Baumgartner, Tapani
Horsmalahti, Kari
Huovinen, Pauli
Korkkolainen, Tom
Kujala Jari
Lakka, Timo
Laurila, Eino
Leisti, Hannu
Liikanen Juha
Miettinen, Veikko
Mikkola Kari
Mänttari, Erkki
Natunen, Ismo
Nevalainen, Pentti
Poikolainen, Pertti
Seppälä, Risto
Simola Pekka
Syväne, Urpo
Turja, Seppo
Yläkäs, Kauko

Koneenrakennus, valmistustekniikka

Asikainen, Juha
Blomqvist, Jari
Gren, Seppo
Hotanen, Ari
Hovi, Seppo
Hyvättinen, Jyrki
Teppinen, Markku
Klemelä, Jorma
Klemetti, Timo
Kokko, Jussi
Kuittinen, Kari
Laaksonen, Markku
Laiho, Mikko
Laurila, Esko
Lehtonen, Erkki
Lempinen, Timo
Määttänen, Päivi
Niemi, Jaakko
Niskanen, Risto
Pylkkö, Jukka
Pyrhönen, Pauli
Päänni, Jukka
Rantanen, Raimo
Saukkonen, Harri
Schildt, Soile
Seppä, Marja
Sjöstedt, Juha
Taimioja, Antti
Tilli, Jorma
Toiviainen, Hannu
Tuominen, Risto

Mittaus- ja säätötekniikka

Huotari, Tuomas
Koskinen, Yrjö
Kultaranta, Tapani
Känä, Markku
Laakko, Veikko
Lindström, Tom
Lämsä, Pauli
Mertanen, Olli
Mikkola, Markku
Mutanen, Seppo
Mäkelä, Seppo

Niemi, Martti
Olsson, Markus
Paavola, Hannu
Pahlama, Jouko
Peltonen, Oiva
Posti, Mauri
Päänni, Vesa-Pekka
Ratia, Pertti
Rennicke, Risto
Ristola, Risto
Salmi, Pekka
Saloniemi, Hannu
Saresvuo, Harri
Simola, Vesa
Talvala, Harri
Tommiska, Jari
Vuorensola, Jorma

1977

Teknikot

Rakennusosasto

Ahtiainen, Asko
Halonen, Pekka
Hannopukki, Eero
Havia, Jarmo
Hämäläinen, Martti
Järvinen, Reijo
Kerttula, Ilpo
Kokkonen, Isto
Kirssi, Veli-Matti
Krikkilä, Pentti
Laitinen, Keijo
Lalu, Markku
Lehmusvaara, Jari
Lehtinen, Jukka
Lilja, Eero
Niemi, Mikko
Pyöriä, Arja
Riivari, Mervi
Saarelainen, Hannu
Salonen, Mauri
Sievänen, Ilkka
Sipilä, Lauri
Ström, Pauli
Sulkamo, Tapio
Vahijärvi, Hannes
Virtanen, Pertti
Wahlman, Marja-Terttu
Witting, Pekka

Koneenrakennus

Ahola, Veikko
Ceder, Ilpo
Espo, Kyösti
Hartikainen, Pekka
Huuhiho, Veijo
Jattu, Jorma
Kinnari, Kari
Kujala, Ari
Kujala, Kalle
Mäenpää, Jussi
Mälkiä, Matti
Nieminen, Veijo
Norola, Jorma
Olli, Markku
Pesonen, Mauno
Pousi, Jukka
Raussi, Lauri
Rautaheimo, Vesa
Salonen, Kari
Suni, Risto

Törn, Olli
Vuorio, Mikko

Konemestarit

Aalto, Aulis
Airaksinen, Pekka
Aura, Reijo
Granroth, Teijo
Halonen, Kari
Herrala, Martti
Hämäläinen, Antero
Hämäläinen, Tapani
Juntunen, Asko
Kaartinen, Mauri
Kahila, Kauko
Karhu, Arto
Koponen, Jyrki
Kunnari, Kyösti
Kurki, Lasse
Laurila, Matti
Lindqvist, Mauri
Mattila, Kalevi
Merivirta, Seppo
Muuronen, Risto
Nopanen, Reijo
Ohranen, Eero
Punnonen, Veijo
Pyötsiä, Jouni
Rautio, Yrjö
Sarkkinen, Pekka
Sironen, Heikki
Villa, Sakari
Virtavuo, Jorma
Väänänen, Juhani
Wallin, Kalevi

Koneenrakennus, valmistustekniikka

Ahtiainen, Jukka
Arkko, Pentti
Heikkilä, Seppo
Jokinen, Juha
Jukanen, Pekka
Kansanen, Timo
Koskimies, Oke
Kosonen, Arto
Käki, Sakari
Lappi, Pentti
Lehtinen, Alpo
Luoma, Jukka
Manninen, Kari
Marttinen, Raimo
Matilainen, Seppo
Niemelä, Kari
Nieminen, Eero
Palojoensuu, Timo
Rajala, Risto
Ristola, Ilpo
Taipale, Keijo
Teno, Ilkka
Termäs, Erkki
Torstensson, Tor
Wilmi, Ilari

Mittaus- ja säätötekniikka (A)

Anttila, Antero
Auvinen, Ari
Halonen, Matti
Hintikka, Usko
Juusti, Jukka
Klaus, Esa
Kottila, Kari

Kukkonen, Jarmo
Lautala, Jorma
Mäkinen, Matti
Naukkarinen, Jarmo
Nikkanen, Pekka
Nokelainen, Toivo
Oinonen, Markku
Paju, Hannu
Puhakka, Juha
Rundberg, Hannu
Räsänen, Olavi
Seppä, Matti
Vainio, Timo
Valkama, Risto
Vesterinen, Hannu
Virkkilä, Ahti
Virtanen, Timo

Mittaus- ja säätötekniikka (B)

Ahomies, Matti
Auvinen, Ahti
Brusin, Ari
Halme, Terho
Huikko, Sulevi
Kapanen, Jorma
Kettula, Pekka
Koivu, Seppo
Kukkonen, Kari
Leinonen, Pertti
Möttö, Keijo
Nieminen, Eero
Nokelainen, Sulo
Nurminen, Heikki
Oksala, Olli
Paila, Jouko
Suortti, Kimmo
Vanhala, Jarmo
Viikki, Pekka
Virtanen, Jukka

Insinöörit

Rakennusosasto

Ardersson, Keijo
Auervuolle, Frans
Hopeavirta, Erna
Helve, Kari
Joona, Erkki
Karvonen, Pekka
Kautiainen, Eija
Kukkonen, Marja-Leena
Laitinen, Kaija
Laukkanen, Veli-Matti
Leppänen, Matti
Lindholm, Lasse
Lommi, Jouko
Lyytikäinen, Ari
Marttunen, Ilpo
Mettälä, Elise
Myllynen, Markku
Mäki, Jukka
Nuotio, Risto
Petman, Esko
Pohjalainen, Pauli
Savolainen, Markku
Suokas, Marja-Liisa
Suomalainen, Ari
Suuronen, Jukka
Syväoja, Timo
Taimisto, Seija
Tuiremo, Antero
Vanhala, Ismo

Rakennusosasto (syksy)

Alatalo, Soini
Eskola, Tapani
Hakulinen, Jouko
Henttonen, Heikki
Kiiski, Jukka
Koskinen, Marita
Kukkonen, Eija
Laitinen, Markku
Lehto, Pekka
Mehtiö, Mauritz
Mukala, Lasse
Mäkelä, Hannu
Nieminen, Raine
Niiraniemi, Kyösti
Paavola, Matti
Pankka, Asko
Pekkala, Jorma
Perilä, Veli-Matti
Poskiparta, Ari
Pynninen, Ensio
Salmio, Seppo
Sihvola, Jukka
Taka, Marja
Tallamäki, Heikki

Koneenrakennus, valmistustekniikka

Ahtola, Unto
Aueruolle, Johan
Hernesniemi, Pauli
Honkala, Eero
Janhunen, Hannu
Juuri, Kauko
Kaksonen, Tuula
Karhi, Teijo
Karhu, Jari
Karhula, Pekka
Kari, Jukka
Korhonen, Hannu
Korjala, Kalevi
Kuva, Jari
Kämäräinen, Juha
Laaksonen, Juhani
Lukkari, Matti
Lukkari, Tuija
Manninen, Reijo
Martikainen, Antti
Niskanen, Risto
Pesonen, Jukka
Pöyhönen, Olavi
Rantatalo, Eero
Räsänen, Kari
Salo, Erkki
Seppälä, Jarmo
Sipari, Jyrki
Vento, Jorma
Viitaniemi, Veijo

Mittaus- ja säätötekniikka

Andersen, Jan
Ari Luoto, Seppo
Hartikainen, Seppo
Heinonen, Jorma
Holopainen, Hannu
Ilvonen, Anitta
Kansanen, Marja
Lahtinen, Harri
Lahtinen, Ilkka
Lehmus, Heikki
Lemmetyinen, Matti

Lindholm, Reijo
Miettinen, Jukka
Nieminen, Juhani
Näsänen, Liisa
Oksman, Juha
Ollikkala, Hannu
Peltola, Tuomo
Pentti, Tero
Puurunen, Antti
Päivärinne, Jouko
Rantio, Veli-Matti
Ruottinen, Heino
Tiainen, Pekka
Toivonen, Olli
Uusnäkki, Tom

1978

Teknikot

Rakennusosasto

Almgren, Kimmo
Anttila, Ismo
Eerola, Pertti
Jyllinmaa, Matti
Karjalainen, Matti
Kautiainen, Heikki
Koistinen, Leena
Koskinen, Jari
Kytömäki, Juha
Könönen, Seppo
Lantta, Matti
Lekander, Harri
Lång, Erkki
Lääti, Arto
Martikainen, Pekka
Montonen, Heikki
Mäntylä, Markku
Paronen, Veikko
Porkka, Pekka
Raki, Matti
Repo, Seppo
Sorsa, Matti
Suneson, Seppo
Virtanen, Timo

Koneenrakennus

Aaltola, Jorma
Ahvenainen, Timo
Anttila, Ismo
Aronen, Jarmo
Ikonen, Jarmo
Jokivirta, Jarmo
Kansanen, Lauri
Kousa, Erkki
Kuusela, Risto
Lampinen, Jorma
Lavonen, Mauno
Palmu, Juha
Perilä, Pertti
Pitkänen, Markku
Porkka, Jukka
Rantala, Jarmo
Saarelainen, Keijo
Salmi, Arto
Seppä, Markku
Soikkeli, Leevi
Torstensson, Jan
Turunen, Pekka
Tylli, Juha

Koneenrakennus, valmistustekniikka

Ceder, Ari
Hakkarainen, Aare
Harjula, Ismo
Hartonen, Sakari
Helminen, Arto
Honkimaa, Harri
Häsä, Teuvo
Joas, Hannu
Junnola, Paavo
Kilpeläinen, Jorma
Kortesalo, Jorma
Kukkasjärvi, Jouko
Kuosmanen, Pauli
Kuukka, Jaakko
Käki, Sakari
Lassila, Jukka
Lohtari, Kari
Munne, Arto
Mäkelä, Seppo
Mäkipää, Matti
Nenonen, Tenho
Niemi, Kari
Paavola, Heikki
Pohjankoski, Tapio
Pöllänen, Juhani
Ripattila, Hannu
Salo, Pertti
Tamminen, Pekka
Teno, Ilkka
Tolppala, Seppo
Tonteri, Pentti
Villa, Jouko

Konemestarit (A)

Espo, Timo
Hammari, Veli-Matti
Häkkinen, Risto
Julkunen, Sulo
Koso, Jorma
Kuikko, Hannu
Kurki, Matti
Lampinen, Jouko
Launne, Heikki
Lehtinen, Aapo
Liimatainen, Risto
Loschkin, Ismo
Metso, Jarmo
Ojala, Tapani
Olli, Matti
Parviainen, Eero
Pylvänäinen, Raimo
Saarela, Hannu
Silvennoinen, Kalle
Siren, Matti
Torni, Martti
Viitala, Jouko
Virta, Timo
Wahlberg, Hannu

Konemestarit (B)

Arvilommi, Jyrki
Freyborg, Vesa
Heino, Sami
Hietamies, Jukka
Jaatinen, Martti
Kangas, Pekka
Kosonen, Veli-Matti
Kuivanen, Risto
Kärki, Kari
Latvala, Raimo
Lehterikorpi, Jouko
Lehto, Ilkka
Lindström, Reijo

Manninen, Aimo
Mikkola, Pekka
Naski, Väinö
Nokelainen, Pekka
Pajari, Timo
Piipari, Veli-Matti
Rantapelkonen, Kauko
Rokka, Jukka
Saarela, Jouko
Sinkkonen, Mikko
Tikka, Mauri
Vahla, Keijo
Vuori, Pekka
Wahlbäck, Kauko

Mittaus- ja säätötekniikka

Aaltonen, Jouko
Brusin, Ossi
Frantz, Antti
Grönholm, Aimo
Henntu, Ari
Huovila, Hannu
Häkkinen, Risto
Hättilä, Vilho
Järvinen, Jukka
Kaipiainen, Jukka
Kaipinen, Jouko
Kapanen, Seija
Ketvell, Harri
Kulmala, Matti
Kärnä, Jouko
Lahti, Keijo
Lassila, Heikki
Leskinen, Jari-Pekka
Muukka, Veikko
Niemi-Nikkola, Jussi
Paunamaa, Pentti
Priha, Jukka
Priha, Veikko
Rinkinen, Pertti
Rönnberg, Matti
Saloniemi, Hannu
Surakka, Raimo
Suutari, Kari
Sällinen, Reijo
Taavila, Pekka
Teittinen, Juha
Toivanen, Niilo
Turunen, Lasse

Insinöörit

Rakennusosasto

Borg, Ritva
Brandt, Leo
Byckling, Georg
Haaparanta, Seppo
Haara, Hannu
Heijari, Markku
Hellsten, Matti
Hyyryläinen, Markku
Hyöky, Merja
Jacksen, Liisa
Jokinen, Reijo
Koho, Heikki
Koivunen, Hannu
Kurvinen, Eeva
Kärki, Antti
Laitinen, Jouko
Lehtimäki, Eija
Lehtola, Auvo
Lehtonen, Matti
Luhtanen, Veikko

Niemelä, Olli
Peltola, Mikael
Peltovuori, Mauri
Seppälä, Satu
Valve, Juhani
Vanhanen, Olli
Vilkman, Lea
Volanen, Pekka
Vuorio, Mauri
Ylitalo, Sauli

Rakennusosasto (syksy)

Aroalho, Harri
Filander, Merja
Haavisto, Jaakko
Halonon, Harri
Häkkinen, Kristiina
Kajander, Teija
Kallioinen, Jarmo
Karnaattu, Katariina
Koso, Seppo
Laakkonen, Jukka
Laine, Martti
Lantta, Jari
Lehtinen, Kimmo
Liukkonen, Heikki
Lähteenaro, Heli
Nojonen, Toivo
Nokelainen, Kari
Nurmiainen, Pertti
Petäjä, Jukka
Posti, Markku
Pusula, Raija
Rauhamaa, Eija
Riitala, Hannu
Ruokosalmi, Alpo
Salmi, Auli
Siukola, Arto
Suokas, Jyrki
Syrjäläinen, Harri
Tamminen, Jari
Tuunainen, Urpo
Vaaja, Harri
Yrjönen, Vesa

Koneenrakennus

Ahola, Vesa
Baumgartner, Sakari
Ekholm, Ilkka
Haka, Pekka
Harjunen, Matti
Hovi, Juha
Häyry, Ahti
Kitunen, Risto
Koivisto, Jukka
Leskinen, Heikki
Mäki, Timo
Nurmilaukas, Veikko
Pöntinen, Erkki
Sinervo, Jorma
Suominen, Timo
Taskinen, Eero
Temmes, Jaakko
Turkia, Ahti
Tuutti, Timo
Ukkola, Juhani
Vainio, Kai
Vankalo, Tapio
Venemies, Jorma

Koneenrakennus, valmistustekniikka

Eskola, Mikko
Heino, Hannu

Hongisto, Lasse
Karppele, Ari
Kolehmainen, Ari
Korjus, Jari
Kujala, Pekka
Lehtinen, Juhani
Luode, Jouko
Manner, Tapio
Mettälä, Timo
Meuronen, Pertti
Mikkeli, Jorma
Nevalainen, Hannu
Oinas, Jorma
Oikkonen, Matti
Peraaho, Tapio
Pesonen, Vilho
Riekkinen, Matti
Romppainen, Aune
Rossi, Vesa
Savinen, Ari
Tammisto, Jarmo
Tiainen, Heikki
Ukkola, Tapio
Vikman, Vesa
Vähäsarja, Esa

Mittaus- ja säätötekniikka

Aaltonen, Merja
Auvinen, Taisto
Bondfolk, Markku
Haikka, Timo
Haka, Teemu
Heinonkoski, Risto
Hemminki, Antti
Hietala, Marja
Immonen, Pentti
Kangasluoma, Kari
Karvinen, Ulla
Kivioja, Risto
Kokko, Helena
Kortelahti, Harri
Koskinen, Tero
Koskinen, Timo
Lehtola, Ilpo
Leino, Jouni
Lepistö, Tarja
Litovuori, Heikki
Mattinen, Kaija
Mickelsson, Lasse
Mänttari, Inga
Nokelainen, Reijo
Paaso, Aila
Peltola, Keijo
Salmen, Raimo
Sorsanen, Juhani
Tammikivi, Esa
Viitanen, Reijo

1979

Teknikot

Rakennusosasto

Auvinen, Risto
Brusila, Ari
Haara, Teuvo
Hirvelä, Pekka
Hyttinen, Jukka
Jankeri, Päivi
Karnaattu, Tarja
Karhu, Juha
Kervinen, Seppo
Koli, Jussi
Koski, Raimo

Kukkanen, Leila
Lindroos, Iris
Nyman, Sami
Parkko, Vesa
Pettersson, Pentti
Piironen, Veijo
Pylkkänen, Pekka
Rantala, Jouni
Rasi, Jorma
Rikkola, Markku
Seppä, Kari
Sopanen, Kari
Tarvainen, Matti
Tentke, Jorma
Toivonen, Jorma
Virtanen, Jarmo

Koneenrakennus

Aartelo, Juha
Alasvuo, Hannu
Blomqvist, Rainer
Hietanen, Jouko
Ihalainen, Jorma
Kaikkonen, Hannu
Kalola, Jorma
Kekkonen, Harry
Kiintola, Esa
Kaskenmaa, Martti
Laaksonen, Tapani
Laine, Matti
Martikainen, Seppo
Mattila, Mikko
Mauno, Kari
Mouhu, Veli-Matti
Nieminen, Kari
Reunanen, Jukka
Rinne, Nils
Seine, Jukka
Suursalmi, Pekka
Taskinen, Esko
Tepponen, Hannu
Toikka, Ari
Turunen, Harri
Töytäri, Esa
Venäläinen, Einari

Koneenrakennus, valmistustekniikka

Alanne, Seppo
Einolander, Juhani
Halkola, Jari
Hurri, Tuomo
Kajander, Olli
Kiiskinen, Hannu
Laine, Esa
Leskinen, Jukka
Luoto, Heikki
Naski, Jorma
Nenonen, Risto
Neuvonen, Ari
Nopanen, Raine
Nurmberg, Henri
Peri, Jouko
Pirkkalainen, Jukka
Pölönen, Veli-Matti
Riivari, Juha
Räsänen, Pertti
Sinkkonen, Matti
Sokura, Jorma
Teno, Ahti
Thomasson, Erkki
Uusitalo, Timo
Vikman, Osmo
Virtala, Jouko
Westman, Seppo

Konemestarit

Anttila, Reijo
Blankenstein, Hans
Hämäläinen, Risto
Immonen, Matti
Kangas, Matti
Koivisto, Osmo
Kokko, Hannu
Kujala, Kari
Kylämarttila, Tauno
Kytömäki, Lasse
Lappalainen, Juha
Laukkanen, Rauno
Leino, Olli
Nevalainen, Martti
Parviainen, Ari
Pekkola, Matti
Penkkimäki, Pentti
Peräjoki, Heikki
Piilinen, Jaakko
Piipari, Jukka
Poutiainen, Juha
Riikonen, Kauno
Ruuskanen, Pekka
Räsänen, Paavo
Salo, Martti
Savolainen, Tommy
Sinkkonen, Markku
Tanninen, Mauno
Tynys, Ari
Valkonen, Matti
Vilola, Heikki

Mittaus- ja säätötekniikka (A)

Ahola, Raino
Esko, Risto
Grönqvist, Osmo
Havia, Maija-Liisa
Havia, Pirjo
Hietala, Jouko
Hovi, Lasse
Huvilinna, Jukka
Hyvönen, Heikki
Knaapi, Pertti
Koivisto, Kari
Kähönen, Matti
Lappalainen, Erkki
Maaskola, Raimo
Mäkijärvi, Ilkka
Määttänen, Juha
Nevalainen, Olavi
Parviainen, Juha
Pohja, Eero
Puumalainen, Tapani
Ruonamaa, Jorma
Rönkä, Simo
Sipilä, Juha
Suomalainen, Kai
Suutala, Ilkka
Tanska, Tauno
Torniainen, Esko
Utrianen, Alvi
Valtonen, Teuvo

Mittaus- ja säätötekniikka (B)

Ehrling, Jari
Excell, Harry
Gröhn, Raino
Hirvonen, Esa
Häsä, Ilpo
Koikkalainen, Jouko
Kurppa, Esa

Laitinen, Hannu
Lind, Ahti
Mannila, Esa
Niemelä, Jari
Olli, Timo
Perälä, Kaarlo
Pippuri, Pertti
Ruotsalainen, Ralf
Salminen, Eila
Seppänen, Heikki
Takanen, Markku
Teva, Aimo
Tiainen, Risto
Toivakka, Jukka
Tuovinen, Jari
Vähätalo, Harri

Insinöörit

Rakennusosasto

Anttila, Arto
Diktonius, Klaus
Forsell, Ilkka
Hovi, Solli
Jyllinmaa, Jarmo
Kajander, Raimo
Kerkeä, Hannu
Kilpinen, Lasse
Korhonen, Lasse
Kuparinen, Risto
Larmio, Ilkka
Lehtonen, Mauri
Liikkanen, Timo
Malms, Annika
Malvikari, Kyösti
Mäkinen, Hannu
Mänttari, Virpi
Peltola, Eero
Peltola, Raimo
Porkka, Eero
Pöllänen, Kari
Rantala, Anne
Romppanen, Markku
Saaranen, Matti
Salmenvirta, Jukka
Seppä, Juha
Sokka, Pekka

Rakennusosasto (syksy)

Anttalainen, Heli
Eskola, Jukka
Eväkoski, Jukka
Husu, Risto
Hyötyläinen, Esa
Jaatinen, Terho
Kangas, Juhani
Kankainen, Hannu
Karppinen, Kimmo
Kataja, Henry
Kolehmainen, Anssi
Kopra, Pirjo
Kujala, Timo
Kukkaro, Maija-Liisa
Laitila, Olli
Lehtonen, Helena
Lindroth, Kari
Lomperi, Kari
Matilainen, Jukka
Männistö, Juha
Nieminen, Tarja
Paajanen, Kari
Pohjalainen, Jorma
Riponiemi, Petri

Saari, Ilkka
Sjögren, Olli
Sopanen, Reijo
Tiitinen, Seija
Tähti, Vesa
Viding, Kyösti
Ylitolonen, Juhani

Koneenrakennus

Aarnio, Pertti
Aho, Erkki
Alastalo, Raimo
Haarala, Timo
Harakkamäki, Kari
Hovi, Markku
Hytönen, Esko
Järvinen, Kalevi
Karhunen, Heikki
Koivumaa, Elli
Koli, Pekka
Koponen, Jari
Koskinen, Hannu
Kousa, Jukka
Laakkonen, Hannu
Mikkola, Heikki
Molikka, Heikki
Murto, Ossi
Mäkinen, Reijo
Nenonen, Pertti
Nieminen, Martti
Nyman, Krister
Peltola, Harri
Romppainen, Yrjö
Sipari, Jarmo
Suurhasko, Esa
Taka-aho, Markku
Talsi, Antti
Vikman, Hannu
Wasström, Jari-Pekka
Wägar, Esa
Yläkäs, Taisto

Koneenrakennus, valmistustekniikka

Hakala, Jarmo
Hentunen, Timo
Hujanen, Harri
Husu, Martti
Jormanainen, Pekka
Järvinen, Pekka
Kamppari, Jorma
Kauranen, Ossi
Kempfi, Kyösti
Kervinen, Pekka
Kiiski, Markku
Korjus, Risto
Koskinen, Martti
Kunttu, Lassi
Lehtinen, Jarmo
Lehtoranta, Jouni
Lepistö, Kari
Murremäki, Taisto
Nora, Juha
Onali, Ahti
Pohjanlehto, Mikko
Pöyry, Jari
Simola, Martti
Suominen, Jari
Taipale, Kyllikki
Uronen, Ismo
Vuorinen, Risto
Yrjölä, Iiro

Mittaus- ja säätötekniikka

Ahola, Ari
Haapala, Jarmo
Hakala, Jaakko
Hauru, Mervi
Hyvärinen, Pekka
Jakoaho, Ilpo
Kalinainen, Juha
Kulmala, Erkki
Kylliäinen, Seppo
Kähkölä, Erkki
Leskinen, Aimo
Lönnfors, Sirpa
Matilainen, Arto
Niemistö, Antti
Pitkänen, Jyrki
Pitkänen, Matti
Pohjanlehto, Marjut
Porttila, Sauli
Rinne, Jarmo
Ripatti, Juha
Sallinen, Hemmo
Salokangas, Hannu
Silander, Jukka
Suhola, Seija
Toroi, Hannu
Vallema, Eija
Väliaho, Kimmo

1980

Teknikot

Rakennusosasto

Andersson, Kalevi
Auvinen, Leena
Hakala, Tauno
Halonen, Juha-Matti
Hyytiäinen, Jorma
Järvinen, Jukka
Kaivola, Veli-Matti
Kalliomaa, Timo
Kaustola, Kauko
Korhonen, Kirsi
Korjus, Seppo
Lääti, Arto
Mustajärvi, Timo
Mustonen, Eero
Niskanen, Jouni
Pentti, Seppo
Penttinen, Matti
Pessa, Martti
Puukko, Mauri
Salminen, Pauli
Soikkanen, Markku
Talvilinna, Kari
Turkia, Veijo
Äijö, Pekka

Koneenrakennus

Halme, Markku
Harju, Esa
Hypen, Klaus
Häkli, Olli
Juranko, Teijo
Järvinen, Tuomo
Karvinen, Antti
Kettunen, Markku
Kukkasjärvi, Tapani
Laamanen, Erkki
Lanu, Veli

Leinonen, Esa-Pekka
Leppäniemi, Matti
Lääti, Timo
Mattila, Antero
Mikkola, Terho
Nylander, Lauri
Oksman, Martti
Paasonen, Kimmo
Pesonen, Seppo
Posti, Kimmo
Rantanen, Asko
Rautuoja, Kari
Riivari, Jarmo
Sinivaara, Jukka
Tiitinen, Erkki
Tolvanen, Ilkka
Tonteri, Pekka
Venäläinen, Toivo
Yrjölä, Timo

Koneenrakennus, valmistustekniikka

Ahtiainen, Arto
Björn, Jaakko
Eränen, Jukka
Hakala, Ismo
Henttonen, Kari
Honkanen, Esko
Honkanen, Keijo
Honkanen, Taisto
Joas, Eero
Karnaattu, Seppo
Korhonen, Juha-Pekka
Marttila, Ari
Marttinen, Keijo
Mikkonen, Markku
Mäkelä, Mauri
Mänttari, Ossi
Niemi, Markku
Nyström, Eero
Partti, Viljo
Pessala, Matti
Piltonen, Eero
Puhakka, Jarmo
Puonti, Reijo
Rintamäki, Jouni
Rouhiainen, Asko
Thomassen, Erkki
Tikkanen, Kuisma
Tukia, Sirkku
Vanhala, Arto
Yläjääsäski, Timo

Konemestarit (A)

Aaltonen, Harri
Eriksson, Timo
Hanski, Kari
Helle, Ari
Hämäläinen, Seppo
Kaunisto, Reino
Kokkonen, Raimo
Kurki, Keijo
Kuvaja, Joonas
Kytömäki, Pekka
Lahtinen, Matti
Lehtinen, Hannu
Lammi, Juhani
Martikainen, Markku
Mäki-Ketola, Jari
Nopanen, Ismo
Parkkonen, Hannu
Puhtila, Seppo
Reiman, Jukka
Reponen, Risto
Savilaakso, Esa
Sillanpää, Esko

Suominen, Jouko
Uutela, Rauno
Vartiainen, Matti
Virta, Seppo
Virtanen, Pekka

Konemestarit (B)

Aho, Hannu
Anttonen, Veikko
Apiainen, Jaakko
Henntonen, Olli
Honkonen, Pertti
Kylä-Kierola, Unto
Lehikoinen, Onni
Lyytinen, Jorma
Manninen, Pertti
Marttinen, Raimo
Niittylä, Seppo
Norrgård, Heimo
Olli, Matti
Partia, Tarmo
Peltonen, Markku
Pousi, Rauno
Pursiainen, Väinö
Relander, Ilkka
Sandström, Göran
Sarkkinen, Mauno
Sohlman, Harri
Suonpää, Rauno
Tiikasalo, Jouni
Turula, Hannu
Vuoti, Tarmo
Väliaho, Kai

Mittaus- ja säätötekniikka

Backman, Hannu
Hartikainen, Jukka
Hasu, Matti
Holm, Markku
Johansson, Jorma
Järvinen, Kari-Matti
Kaukoranta, Jorma
Kokkala, Eija
Kuitunen, Lauri
Kurki, Henrik
Kylmä, Markku
Laakso, Rauno
Lanamo, Markku
Lehtonen, Mikko
Makkonen, Erkki
Muhonen, Juhani
Nuutinen, Jukka
Puonti, Ismo
Rauhala, Jukka
Saarela, Jarmo
Salmi, Ismo
Sattanen, Erkki
Simola, Markku
Uski, Heikki
Willigsman, Raimo
Ylä-Outinen, Kimmo

Insinöörit

Rakennusosasto

Airola, Veli-Matti
Alkara, Batu
Arvo, Petri
Drömberg, Harri
Elomaa, Kari

Eskola, Marja
Heinonen, Kalevi
Huuskonen, Eila
Iivonen, Asko
Inkeroinen, Timo
Kolunen, Seppo
Kontula, Simo
Korpi, Merja
Kujala, Anne
Kyttänen, Juha
Käkönen, Tapio
Laakso, Eero
Lahti, Pekka
Lallukka, Markku
Lehtomäki, Risto
Lönnrot, Erkki
Mehtiö, Kari
Mouhu, Sirkka
Mäkinen, Esko
Mäkinen, Kyösti
Pennala, Matti
Räsänen, Jukka
Salonen, Ralf
Seppä, Erno
Syrjäaho, Tarmo
Teerijoki, Olli
Tinkanen, Harri
Viitanen, Veikko
Viljava, Tuja
Viren, Johny

Koneenrakennus

Ala-Jääski, Timo
Dromberg, Ari
Haltsonen, Kimmo
Hanttu, Seppo
Hirvonen, Kimmo
Huopainen, Juha
Kaivola, Jouni
Kansanen, Timo
Kinnari, Kari
Kosonen, Arto
Kostamo, Harri
Lanamo, Esko
Lindström, Mikko
Lyly, Tuomo
Myyry, Juha-Matti
Mäenpää, Jussi
Mäkelä, Olli
Mänttari, Risto
Mänttari, Seppo
Pesonen, Olavi
Puustinen, Jorma
Seppälä, Antti
Siikonen, Pekka
Sipilä, Keijo
Toivola, Matti
Vanhanen, Hannu
Virtanen, Jukka
Vuorio, Mikko
Wähm, Hannu

Koneenrakennus, valmistustekniikka

Aahos, Tero
Blomqvist, Raimo
Haapaniemi, Jarkko
Hartikainen, Samuli
Hellgren, Juha
Hämäläinen, Jari
Kakko, Juha
Kauppi, Harri
Koponen, Åke
Korhonen, Juha
Koskinen, Jukka
Kuoppa, Juha

Lehosvuo, Risto
Lehtinen, Pekka
Lehtinen, Timo
Lehtonen, Jarmo
Liimatainen, Seppo
Lumperoinen, Teuvo
Mitikka, Aimo
Mononen, Rauno
Mönkäre, Markku
Rekonen, Pertti
Ristola, Juha
Salakka, Risto
Salonen, Jukka
Sipilä, Olli
Sipiläinen, Hannes
Tiilikainen, Yrjö
Vesala, Reijo
Virta, Lasse
Värttiö, Esko

Mittaus- ja säätötekniikka

Asikainen, Marita
Elo, Henrik
Forsberg, Harri
Halonen, Kauko
Hiironen, Veli
Hillo, Jarmo
Hurri, Petri
Jämsä, Kari
Kauranen, Pekka
Kekäle, Aira
Kempfi, Kari
Koivuniemi, Pertti
Mitikka, Risto
Naski, Jari
Pulkkanen, Risto
Putkonen, Tuomo
Redsven, Juha
Ruonala, Pauli
Ryynänen, Unto
Sipari, Jyrki
Suppola, Kauko
Tolvanen, Reijo
Vainio, Vesa
Vuoristo, Seppo

1981

Teknikot

Rakennusosasto

Asikainen, Markku
Auervuolle, Markku
Autioniemi, Marjut
Halme, Heikki
Hynynen, Jouko
Hämäläinen, Matti
Jokivartio, Hannu
Jokivuori, Seppo
Kalkela, Antti
Kilpi, Soile
Kopra, Pekka
Korjus, Seppo
Korpela, Jorma
Koskimäki, Timo
Koskunen, Jyri
Kuikko, Arto
Kääpä, Pekka
Leskinen, Pekka
Liukkonen, Raija
Näränen, Virpi
Pirkanen, Vilho
Puhakka, Juha

Rinne, Ari
Sinisalo, Jukka-Pekka
Söderström, Veikko
Talja, Keijo
Venäläinen, Teuvo
Vikholm, Reijo
Virtanen, Pekka
Vuorinen, Kari

Koneenrakennus

Auervuolle, Veijo
Kangasniemi, Timo
Kaukojärvi, Tapio
Kautto, Esa
Kivelä, Jukka
Kosonen, Veli
Kääriä, Lasse
Lindman, Tapio
Makkonen, Jouko
Matti, Pekka
Mäkelä, Kimmo
Nevalainen, Hannu
Nuotio, Jorma
Paasonen, Hannu
Paronen, Urpo
Puhakka, Jari
Rakkola, Tapio
Salminen, Pauli
Salo, Jari
Vartiainen, Juha-Pekka

Koneenrakennus, valmistustekniikka

Aaltonen, Marno
Eronen, Timo
Gren, Matti
Hilonen, Juha
Hokkanen, Kaarina
Honkanen, Esko
Hämäläinen, Timo
Immonen, Risto
Kinnunen, Kari
Kytö, Esa
Lankinen, Kimmo
Lillman, Jorma
Matti, Matti
Miinalainen, Juhani
Myllylä, Esa
Nurmi, Jyrki
Salama, Reijo
Salmela, Juha
Sihvola, Heimo
Suikka, Jari
Söderholm, Juha
Töller, Erkki
Vitikainen, Hannu

Konemestarit

Alatalo, Timo
Arvilommi, Tero
Blankenstein, Mika
Hynynen, Risto
Jarva, Hannu
Jääskeläinen, Aku
Kauranen, Hannu
Kolari, Aarno
Kujala, Jorma
Kytö, Olli
Labbas, Veli-Matti
Lehtimäki, Timo
Lehtonen, Selmi
Lohtaja, Tapani
Lokkinen, Pauli

Manninen, Pekka
Montonen, Jari
Mäkinen, Reijo
Partanen, Esa-Pekka
Pohjola, Timo
Pötry, Tapio
Pötrönen, Pertti
Rantakari, Matti
Reinikkala, Jouko
Räsänen, Markku
Sooman, Olavi
Sundberg, Raimo
Suolanko, Kari
Terävä, Vesa
Venäläinen, Timo
Virkelä, Kai

Mittaus- ja säätötekniikka

Häkkinen, Vesa
Karhunen, Keijo
Kaunonen, Irma
Kilpi, Harri
Kiminki, Ilkka
Klar, Markku
Koponen, Jouko
Kuvaja, Kari
Mattila, Matti
Van de Meer, Jan
Metsärinne, Markku
Nikunen, Rainer
Nykänen, Markku
Pettinen, Vesa
Piispa, Olli
Pitkäpaasi, Heikki
Romo, Ansa
Saarinen, Esa
Simola, Arja
Sivonen, Heikki
Suutari, Markku
Tamper, Tuomo
Tomperi, Pentti
Vainio, Pentti
Venko, Sari
Wilska, Jaarle

Insinöörit

Rakennusosasto

Andelin, Pentti
Andersson, Ilkka
Haara, Harri
Halme, Reijo
Helkala, Ari
Juutilainen, Jari
Juvakka, Kari
Juvonen, Seppo
Kaukonen, Simo
Keinänen, Hannu
Kiiski, Ari
Kujala, Olli
Laitinen, Tuija
Latokartano, Iris
Lindborg, Hannu
Lindroos, Eija
Pekkanen, Eija
Peltola, Mervi
Puumala, Olli
Pyykkönen, Martti
Raussi, Risto
Raussi, Raija
Ristola, Mikko
Ruusunen, Seppo
Seppälä, Kari

Seppälä, Tapani
Toivanen, Pertti
Turkia, Olli-Pekka
Uuskoski, Jarmo
Vanhala, Raimo
Verkkoperä, Seppo
Willberg, Toivo
Viren, Johnny
Yrjönen, Vesa

Koneenrakennus

Aalto, Erkki
Alakoski, Pekka
Haavisto, Marketta
Hyytiäinen, Harri
Karvali, Erkki
Kerttula, Eero
Kilpeläinen, Jorma
Kokko, Antti
Kostamoinen, Pentti
Kuusinen, Hannu
Lampinen, Jorma
Manninen, Ismo
Palmgren, Juuso
Peltola, Juha
Pylkkänen, Heikki
Pyötsiä, Jouni
Sarin, Sirkku
Sinivaara, Jari
Syrjänen, Markku
Sälemaa, Simo
Tarkkonen, Jukka
Tolppala, Seppo
Turpeinen, Matti
Turunen, Antti
Vanhala, Seppo
Varmavuo, Jarmo
Virta, Seppo
Välämäki, Esko

Koneenrakennus, valmistustekniikka

Anttonen, Antti
Fägel, Pekka
Haavisto, Ari
Hakonen, Rauno
Hostikka, Vesa
Hukkataival, Jyrki
Ikonen, Paavo
Kesäniemi, Alpo
Koponen, Kari
Lahti, Vesa-Pekka
Larvi, Ilmo
Laurikainen, Hannu
Liimatainen, Eija
Mynttinen, Juha
Oppman, Kari
Paatero, Heikki
Partanen, Erkki
Pekkanen, Arto
Pentikäinen, Timo
Penttilä, Kimmo
Sandell, Kari
Saresvuo, Timo
Suikkanen, Vesa
Suokas, Jari
Valkeapää, Riitta
Valtonen, Rauno
Wiik, Jukka

Mittaus- ja säätötekniikka

Blomqvist, Hannu

Harju, Juha
Henttu, Markku
Hermunen, Matti
Hirvikoski, Paavo
Huhtala, Marjut-Tuulikki
Inkinen, Klaus
Janhunen, Arto
Kohvakka, Arto
Korja, Heikki
Laine, Markku
Lomperi, Kimmo
Matikainen, Kimmo
Metso, Kai
Pelkonen, Juha
Pennanen, Jukka
Rajamäki, Harri
Rehn, Kirsi
Rieppo, Timo
Riihimäki, Timo
Riuttala, Raimo
Ruokonen, Petri
Suominen, Markku
Tanninen, Arto
Tervonen, Harri
Vapalahti, Juha
Yrjölä, Jukka

1982

Teknikot

Rakennusosasto

Einola, Veikko
Eklund, Seppo
Hakala, Seppo
Halme, Keijo
Hartikainen, Martti
Hedman, Rainer
Heinola, Seppo
Häyhä, Jukka
Kauttonen, Markku
Kelkka, Esa
Kirjonen, Timo
Kukkonen, Ari
Liukkonen, Markku
Nissen, Stella
Paavola, Aimo
Porrassalmi, Pekka
Porrassalmi, Timo
Puomisto, Jari
Saarainen, Raimo
Seppälä, Matti
Uski, Markku
Villi, Tuula

Koneenrakennus

Harju, Mika
Hiitola, Seppo
Huhta, Kaarlo
Kytömäki, Timo
Nopanen, Pertti
Porkka, Aarni
Rintamäki, Jorma
Sallinen, Pentti
Suortti, Osmo
Tampio, Reijo

Koneenrakennus, valmistustekniikka

Afanasjeff, Jukka
Grönberg, Lasse
Hautalainen, Kari

Heikkilä, Markku
Hostikka, Jari
Hänninen, Jari
Hörkkä, Jouni
Kaikkonen, Seppo
Karvonen, Jarmo
Keinänen, Arto
Kero, Perttu
Kesseli, Ilkka
Koljonen, Jorma
Koskinen, Jarmo
Koskivirta, Riku
Kukkonen, Risto
Nikunen, Pekka
Olasmaa, Markku
Ranta, Jarkko
Rosenblad, Juha-Pekka
Sipilä, Kari
Toikka, Risto

Mittaus- ja säätötekniikka

Ahde, Jukka
Hiltunen, Mikko
Hyytiäinen, Lassi
Hämäläinen, Jaakko
Jussilainen, Jorma
Klaavu, Heini
Kosonen, Asko
Kujala, Jukka
Lamminen, Pentti
Laukkanen, Vesa
Metsäketo, Markku
Mäkelä, Tapio
Pesu, Matti
Puustinen, Jukka
Pääkkönen, Ilkka
Ryöppy, Timo
Stenfors, Osmo
Stengård, Esa
Tuominen, Juhani
Valkki, Kirsi
Vehviläinen, Tuomo
Åkerberg, Iris

Insinöörit

Rakennusosasto

Airio, Jorma
Bergman, Reijo
Hartikainen, Tuula
Hautamäki, Sirpa
Heiskari, Jouko
Huhta, Pirjo
Idman, Arto
Immonen, Jarto
Järvinen, Hannu
Kallio, Seppo
Kasila, Harri
Kauppila, Ossi
Kempainen, Jukka
Koistinen, Keijo
Lehto, Jarmo
Luhtanen, Pekka
Mittilä, Jukka
Munukka, Heimo
Pakkanen, Aaro
Poittinen, Pekka
Pousi, Juha
Railio, Raimo
Rajaniemi, Raimo
Ripatti, Tuija
Sipola, Arto
Sointu, Juha

Tolonen, Mauri
Tuukkanen, Tuomo
Tuutti, Katriina
Töykkälä, Ilpo
Uronen, Pekka
Viranko, Eero
Virtanen, Harri
Väisänen, Tarja

Koneenrakennus

Aimala, Jukka
Eerola, Jari
Espo, Vesa
Grönroos, Jussi
Gustafsson, Esa
Halme, Jouko
Heiskanen, Harri
Kiiski, Markku
Klingberg, Rauno
Kuisma, Matti
Kumpukoski, Timo
Laurila, Matti
Liikanen, Heikki
Munne, Arto
Murtomäki, Kalle
Pajari, Arja
Renkonen, Irma
Salmi, Arto
Siljander, Taisto
Tammekas, Timo
Tanttu, Matti
Vakkari, Juha

Koneenrakennus, valmistustekniikka

Ahola, Risto
Halkola, Juha
Heikkinen, Ari
Heikkinen, Jarmo
Herranen, Jukka
Hämäläinen, Asko
Jalanne, Erkki
Kiiveri, Jouko
Kotiranta, Jukka
Käki, Juha
Mannonen, Hannu
Minkkinen, Lassi
Oksanen, Esa
Olli, Jukka
Paju, Jorma
Perätalo, Arto
Riippa, Arto
Rinnelä, Jari
Suntio, Henri
Turunen, Hannu
Wallen, Esa
Valtonen, Kari
Vuorivirta, Risto
Ylönen, Pekka

Mittaus- ja säätötekniikka

Aalto, Matti
Hautamäki, Pekka
Ikonen, Kimmo
Immonen, Seppo Aulis
Immonen, Seppo Juhani
Koivula, Eero
Koski, Sari-Leena
Koskinen, Jukka-Pekka
Koskinen, Matti
Kurra, Seppo
Laine, Jari
Miettilä, Risto
Mikkola, Risto

Niemelä, Mertsi
Niemi, Veikko
Nieminen, Kari
Parkkila, Risto
Paukku, Jarmo
Riippa, Markku
Rintanen, Terho
Saarinen, Kari
Sarapisto, Riku
Smolander, Hannu
Sulkama, Tuomo

1983

Teknikot

Rakennusosasto

Hämäläinen, Raimo
Kallio, Osmo
Kimmo, Matti
Kinnunen, Keijo
Koponen, Jyrki
Korvanen, Kari
Laine, Risto
Mikkola, Hannu
Munne, Tuula
Nieminen, Jarmo
Nurmi, Pekka
Paananen, Eino
Paronen, Markku
Partanen, Merja
Porrassalmi, Kari
Puuronen, Reijo
Rantala, Anu
Renlund, Esko
Rämä, Timo
Seppänen, Juha
Sinisalo, Teuvo
Suihkosen, Kaarlo
Uusikangas, Vuokko
Vallinkivi, Markku

Koneenrakennus, valmistustekniikka

Auervuolle, Keijo
Husu, Pekka
Kaalikoski, Timo
Kempainen, Rauno
Liimatainen, Seppo
Mantere, Anne
Mikkola, Jari
Nurminen, Jukka
Paronen, Rauli
Peltola, Mika
Pesonen, Hannu
Pöllänen, Timo
Rintamäki, Esa
Sakki, Juha
Seppälä, Jaakko
Seppälä, Jukka
Teittinen, Jouko
Tuoma, Reima
Vaerma, Jari
Wallenius, Markku
Vanhala, Kimmo

Koneenrakennus, valmistustekniikka (Y)

Hartikainen, Juha
Jämsä, Eino

Kuisma, Toimi
Kunnas, Sari
Laaksonen, Harri
Laiho, Pasi
Leinonen, Harri
Pelttari, Esa
Piispa, Kirsi
Pulkkänen, Jyrki
Rantanen, Markku
Salmi, Martti
Sipari, Eero
Stenberg, Kari
Summanen, Teemu
Tylli, Timo
Tyni, Tomi
Vakkari, Ismo
Vanhala, Rauno

Konemestarit (A)

Aalto, Risto
Arponen, Matti
Fontell, Kari-Matti
Haverinen, Pauli
Himanen, Raimo
Johansson, Reijo
Koskinen, Arto
Latvala, Kari
Leinonen, Kari
Lintula, Allan
Lucenius, Seppo
Mikkonen, Hannu
Mutru, Esa
Nironen, Matti
Nokelainen, Veikko
Parviainen, Seppo
Peltonen, Jukka-Pekka
Pääkkönen, Seppo
Rintamäki, Risto
Ruokolainen, Kaarle
Salmisuo, Mauri
Seine, Jouni
Suomalainen, Teppo
Takala, Esa
Teittinen, Pekka
Tomminen, Pentti
Vainonen, Hannu
Vanhala, Eeva

Konemestarit (B)

Bender, Jan-Erik
Blomberg, Pekka
Eronen, Asko
Heikura, Seppo
Huoman, Martti
Junnila, Pertti
Kannisto, Juha
Kautto, Hannu
Korhonen, Jorma
Lehtola, Reijo
Lehtonen, Ari
Lehtonen, Jukka
Leino, Jouni
Liimatainen, Heikki
Loisa, Simo
Marttinen, Arto
Mikkonen, Timo
Mäki, Teijo
Ollikainen, Jari
Putkonen, Seppo
Raki, Pertti
Ripinen, Risto
Saloranta, Heikki
Silvo, Jari
Soukka, Markku
Törn, Jari
Wikström, Jukka

Vähäuski, Juha
Väisänen, Pekka

Mittaus- ja säätötekniikka

Eloranta, Jarmo
Ikonen, Jukka-Matti
Kauramäki, Jukka
Kauranen, Kimmo
Kettunen, Antti
Kokkinen, Kari
Kortelainen, Kari
Kähkönen, Tapio
Käyhty, Ari
Laitinen, Esa
Lakka, Hannu
Lehtinen, Mika
Loponen, Jari
Nopanen, Ilpo
Pukkila, Ilkka
Ruuska, Jari
Salo, Tapani
Syrjäkylä, Pekka
Telamo, Timo
Toikka, Pekka
Torniaainen, Pekka
Ulmanen, Rauno

Insinöörit

Rakennusosasto

Anttila, Juha-Pekka
Behm, Markku
Joukanen, Satu
Kalve, Heikki
Karjalainen, Seppo
Kiiski, Saija
Koskelainen, Helena
Kuusela, Kirsi
Laasonen, Ari
Laulumaa, Sakari
Lehtola, Jukka
Malkamäki, Jukka
Matomäki, Pekka
Närhi, Ari
Paronen, Veikko
Saarela, Jussi
Sivonen, Ulla
Solehmainen, Leo
Suoknuuti, Harri
Tiainen, Antti
Turkia, Kyösti
Tyrväinen, Reijo
Virtanen, Osmo
Vättö, Hannu
Öhman, Tapio

Koneenrakennus

Aalto, Pekka
Anttila, Reijo
Borg, Pekka
Etholen, Jari
Falkenberg, Ari
Hanski, Seppo
Kanerva, Petri
Kangas, Pekka
Korhonen, Jukka-Pekka
Martikainen, Jukka
Multamäki, Jari
Mäenpää, Olli
Mäkelä, Kai
Palmia, Arto

Sirparanta, Seppo
Siukkola, Tapio
Stengård, Markku
Sulkamo, Pekka
Toivonen, Rauno
Vainio, Risto
Westman, Kari

Koneenrakennus, valmistustekniikka

Heimonen, Vesa
Hotti, Tommi
Hämäläinen, Jyrki
Jaakkola, Jyrki
Junno, Riitta
Järvinen, Kari
Kakkola, Hannu
Kauppinen, Seppo
Kinnunen, Kari
Kuisma, Jorma
Kuusela, Veli-Matti
Kärki, Jaakko
Lairila, Kari-Pekka
Lehtinen, Harri
Makkonen, Pasi
Mäkinen, Hannu
Ojala, Ari
Palovaara, Jari
Perttilä, Matti
Piepponen, Jari
Piipponen, Kari
Saksanen, Jarmo
Salin, Toni
Suopajärvi, Arto
Suvanto, Jouni
Talka, Ahti
Tattari, Antti-Pekka
Tuomela, Matti
Venäläinen, Ora
Vesänen, Asko

Mittaus- ja säätötekniikka

Halminen, Harri
Harju, Timo
Holfast, Jan
Ilama, Vesa
Järvinen, Petri
Kallioniemi, Olli
Kokkola, Ari
Koskela, Ari
Kärkelä, Petri
Lampinen, Harri
Liljeqvist, Vesa
Monto, Raimo
Mynttinen, Jari
Mäkelä, Jarne
Osola, Kari
Outinen, Matti
Paju, Jari
Parikka, Pekka
Perttilä, Jukka
Poikonen, Erkki
Posti, Hannu
Raaska, Juha
Rehn, Pekka
Remonen, Matti
Saaristo, Juha
Sakki, Raimo
Sippola, Tuomas
Tikkanen, Ilkka
Tujula, Jarmo
Virtanen, Antti

1984

Teknikot

Rakennusosasto

Hyppönen, Ari
Immanen, Päivi
Immonen, Juha
Kettunen, Terho
Könönen, Tero
Lankinen, Pekka
Lehtonen, Osmo
Leskinen, Hannu
Mällönen, Ilkka
Nurminen, Kari
Pohjasniemi, Kalevi
Reth, Kaj
Roponen, Timo
Salo, Harri
Siintola, Pekka
Uutela, Veijo
Valkonen, Simo

Koneenrakennus, valmistustekniikka

Halme, Jukka
Helppi, Matti
Helve, Pekka
Hietala, Juha
Husu, Jari
Huttunen, Risto
Hämäläinen, Juha
Jämsen, Jari
Karlsso, Timo
Knaapi, Veli-Matti
Kulovuori, Erkki
Lipponen, Jari
Martikainen, Juha
Parkko, Eero
Paunonen, Lasse
Pelto, Petri
Puhakka, Timo
Pöjjo, Jari
Ranni, Arto
Repo, Jari
Sillanpää, Jukka
Spelman, Juha
Vanhalakka, Ari
Vuorinen, Esa

Konemestarit (A)

Ahola, Pertti
Blomberg, Teuvo
Himanen, Pekka
Ikäläinen, Kauko
Ilvonen, Timo
Järvenpää, Kari
Kokko, Yrjö
Kolehmainen, Jouko
Koskivirta, Jouko
Kotro, Pertti
Kyyrö, Esa
Launonen, Mika
Leppälä, Kari
Moisio, Olavi
Nuija, Kauko
Pääрни, Veli-Markku
Rainero, Mika
Rummukainen, Sakari
Salo, Tapani
Sonne, Jari-Pekka
Suojoki, Perry

Tanskanen, Hannu
Tilli, Jouni
Vitikainen, Ahti

Konemestarit (B)

Brunila, Kimmo
Eronen, Asko
Halsas, Pekka
Hänninen, Jouni
Ikävalko, Kari
Katajisto, Aimo
Kokkonen, Mauri
Korhonen, Seppo
Kotiranta, Juha
Kurki, Jukka
Laitinen, Juha
Lassy, Juha
Laurila, Lasse
Loikkanen, Jussi
Moilanen, Kari
Muuri, Hannu
Nakari, Petri
Nisula, Pentti
Pekkinen, Esa-Pekka
Raunela, Timo
Saarela, Kari
Sirenus, Hannu
Sundqvist, Bjarne
Talvitie, Mikko
Tiili, Hannu
Varma, Pekka

Mittaus- ja säätötekniikka

Alastalo, Jari
Anonen, Reijo
Eerola, Jouni
Julkunen, Kari
Kiri, Tero
Koskelainen, Antti
Koskinen, Jari
Koskinen, Petri
Kytöniemi, Markku
Marttinen, Juha
Moisala, Kari
Pekkanen, Aki
Pousi, Jouni
Rasi, Jouni
Reijonen, Pentti
Ruskela, Kimmo
Salmela, Pekka
Salmi, Veli-Matti
Seppälä, Jari
Suntio, Keijo
Talsi, Juha
Tiihonen, Ari

Insinöörit

Rakennusosasto

Arovaara, Heikki
Eklund, Veikko
Eloranta, Esa
Etholen, Karl
Haakana, Veli
Heinonen, Matti
Kahila, Kalervo
Kauppila, Matti
Kirssi, Esko
Kolehmainen, Jukka
Kujala, Ari
Laurinanti, Jyri
Länsimies, Pekka

Moilanen, Anne
Muurman, Juha
Nordsröm, Harry
Nurmi, Heikki
Pettinen, Taito
Raitala, Ismo
Rosenström, Marika
Simola, Kari
Sipilä, Soile
Tanskanen, Raimo
Temonen, Jukka
Tuoresmäki, Pekka
Tähtinen, Olli
Uusitalo, Tarmo
Vainio, Kaarina
Vakkari, Jukka
Virkki, Pekka
Ärölä, Eija

Koneenrakennus

Ahola, Lassi
Hasu, Pekka
Hänninen, Janne
Koistinen, Veijo
Kuusinen, Kauko
Lampinen, Tuomo
Lassila, Leevi
Leino, Jukka
Luukkonen, Antti
Mäkelä, Lea
Nopanen, Raine
Pekkarinen, Juha
Piipari, Jukka
Piispa, Kyösti
Pyy, Jorma
Riivari, Jarmo
Rouhiainen, Asko
Sipilä, Jorma
Suomalainen, Juha
Suominen, Jarmo
Tiirikainen, Harri
Tolonen, Hannu
Viberg, Juha

Koneenrakennus, valmistustekniikka

Günther, Jarmo
Hankonen, Markku
Harju, Jouni
Hirsi, Jouko
Hämäläinen, Teuvo
Kaartinen, Harri
Keskinen, Asko
Kohtaniemi, Timo
Koso, Kimmo
Kuusisto, Mika
Majuri, Veijo
Manninen, Mikko
Manninen, Pasi
Moilanen, Arto
Mörsky, Esa
Niskanen, Mika
Parvamo, Heikki
Puotinniemi, Markku
Rapakko, Jaakko
Reipas, Jukka
Sinkkonen, Eino-Pekka
Tukia, Tuomo
Tukiainen, Juha
Tulokas, Juha
Utriainen, Juha

Mittaus- ja säätötekniikka

Ahola, Ossi
Asunmaa, Eino
Blomberg, Toivo
Espo, Martti
Flander, Tuula
Friman, Jukka
Hiltunen, Olli-Pekka
Kallio, Jari
Kangastupa, Soile
Karjalainen, Petri
Kiviranta, Aila
Koponen, Kaarlo
Lahti, Jukka
Lampinen, Vesa
Laupiaainen, Jukka
Lius, Hannu
Manner, Kari
Ollikainen, Ari
Pakkala, Risto
Parviainen, Harri
Pesu, Kari
Putkinen, Anna-Maija
Raita, Esa
Silander, Petri
Suntio, Juha
Suomalainen, Ismo
Väisänen, Juha
Väättäinen, Lauri

1985

Teknikot

Rakennusosasto

Hakala, Olli
Hautamäki, Tuula
Jacksen, Tero
Jalo, Esa
Kallatsa, Kari
Lammi, Matti
Louhiluoto, Ilpo
Niemelä, Tuomo
Nikkola, Jukka
Roitto, Sampsa
Rosendahl, Seppo
Seppälä, Jorma
Simonen, Jukka
Soininen, Jari
Sorsa, Jari
Toivola, Mika
Turpeinen, Esa
Turtiainen, Harri
Virtanen, Oiva

Koneenrakennus, valmistustekniikka

Ahokas, Pertti
Eronen, Harri
Forsman, Timo
Holstein, Osmo
Huovila, Veijo
Jokinen, Jari
Korja, Risto
Koski, Rauno
Lepänoksa, Petri
Lillman, Matti
Niskapohja, Jukka
Nurro, Jari
Parkkila, Raimo
Parvikari, Pertti
Pelto, Heimo
Pöntynen, Jorma
Ranta, Esa

Salminen, Risto
Sandström, Timo
Savolainen, Ilkka
Seppälä, Petri
Söderholm, Pekka
Tietäväinen, Asko
Turunen, Eelis
Vesalainen, Juha
Väisänen, Juha

Konemestarit (A)

Ahtiainen, Timo
Bergman, Veli
Hartonen, Tauno
Helanto, Mikko
Hovi, Tapio
Johansson, Reijo
Karpinen, Kosti
Kinnunen, Kari
Koivunen, Heino
Koponen, Pertti
Kujala, Rauno
Lakka, Timo
Leino, Ari
Lilja, Risto
Lintukangas, Tuomo
Luomamäki, Juha
Mäenpää, Veli-Pekka
Narvinen, Jaakko
Näsi, Pekka
Parkkonen, Timo
Puolakka, Kari
Raunio, Pertti
Salonen, Martti
Seppänen, Veikko
Tammela, Ari
Timonen, Jarmo
Torri, Janne
Ukkola, Kari
Vertanen, Risto
Väimäa, Kari

Konemestarit (B)

Elmen, Allan
Halmela, Jari
Heimala, Markku
Herrala, Ilkka
Huovinen, Risto
Ijäs, Jarkko
Jokinen, Kari
Kauppila, Jari
Kokkonen, Harri
Kuosmanen, Martti
Lammi, Vesa
Lindbom, Kaj-Jukka
Loikkanen, Simo
Matilainen, Juha
Mustonen, Kari
Mäkinen, Timo
Ojanen, Timo
Paananen, Pertti
Perkiö, Markus
Pikkarainen, Antti
Rasi, Mika
Salonen, Markku
Savolainen, Kai
Seppälä, Pekka
Tervanen, Pekka
Tolmunen, Arto
Ylätalo, Veikko

Mittaus- ja säätötekniikka

Akkanen, Jari
Heikkinen, Seppo

Honkanen, Raimo
Huimala, Ari
Kaartinen, Heikki
Kallatsa, Heino
Kemppe, Juha
Kiveläinen, Risto
Kärkkäinen, Hannu
Könönen, Jori
Laakso, Timo
Lehikoinen, Ari
Lehtinen, Reijo
Matilainen, Kari
Metsähukala, Juha
Nurkkala, Jari
Paavola, Risto
Pekkanen, Harri
Porvari, Raimo
Räty, Aimo
Simola, Matti
Tapola, Mika
Tervahartiala, Juha
Tilli, Juha
Tähtinen, Kimmo
Vilkki, Jukka
Virtanen, Pekka
Walden, Markku

Insinöörit

Rakennusosasto

Hermunen, Ismo
Hietanen, Matti
Häkli, Kari
Hämäläinen, Tauno
Juusti, Vesa
Kantola, Juha
Kovanen, Ismo
Käppi, Harri
Laaksonen, Markku
Laukkonen, Pasi
Lindberg, Mauri
Miettinen, Tuomo
Oinonen, Ahti
Perttula, Jukka
Pihkala, Risto
Priha, Matti
Pöllänen, Markku
Rajala, Juha
Ristola, Harri
Ruuskanen, Kimmo
Sopanen, Arto
Suvanto, Juha
Tavi, Jari-Juha
Torniainen, Heikki
Tuominen, Jari
Valkama, Pekka
Varto, Kari
Wilander, Jarmo
Äijälä, Heikki

Koneenrakennus

Ahokas, Ari
Airaksinen, Paavo
Granit, Jouko
Ilves, Harri
Juntunen, Rauno
Kaartinen, Ossi
Korpela, Juha
Laakso, Jouni
Leppä, Juha
Lindholm, Timo
Lindman, Tapio
Marttila, Juha
Mielonen, Jari

Narinen, Seppo
Paasikunnas, Juha
Pasanen, Olli
Penna, Markku
Pilli, Liisa
Puntila, Mika
Rantala, Kari
Reinola, Juha
Stenberg, Raimo
Tuutti, Simo

Koneenrakennus, valmistustekniikka

Anttila, Jukka
Borgström, Jyrki
Elomaa, Seppo
Enwald, Klaus
Heikkinen, Vesa
Helkiö, Jari
Karlsso, Markku
Klem, Ari
Koivukangas, Karri
Kyllönen, Jussi
Käki, Antti
Lehtimäki, Jukka-Pekka
Lindstedt, Timo
Loikkanen, Ilpo
Mörsky, Jari
Olander, Timo
Paavola, Anssi
Paulman, Tarja
Päli, Brita
Rantanen, Jyrki
Seppälä, Ari
Siren, Simo
Skaffari, Mika
Suur-Askola, Kimmo
Toivanen, Juha
Tuunanen, Kai
Vänskä, Lauri
Wahlman, Riku
Örn, Kim

Mittaus- ja säätötekniikka

Arponen, Seppo
Ekholm, Ahti
Haatanen, Mirja
Halonen, Ari
Heikkinen, Kari
Ikonen, Jari
Jankeri, Anu
Jokela, Harri
Konu, Jukka
Korkalainen, Seppo
Laihonen, Jaana
Laitinen, Jukka
Lappi, Juha-Pekka
Mullu, Rauno
Niemelä, Markku
Niinistö, Jyrki
Oehlandt, Arto
Outinen, Minna
Parkko, Jarmo
Pihlajasaari, Timo
Pousi, Jorma
Rytelä, Lassi
Salminen, Kari
Sollo, Ulla
Systä, Pekka
Tyynelä, Markku
Virkki, Jouko
Virtanen, Mirja

1986

Teknikot

Rakennusosasto

Aarni, Jukka-Pekka
Airaksinen, Pertti
Koskinen, Seppo
Kärkkäinen, Hannu
Lehtinen, Jarmo
Leppänen, Hannu
Liimatainen, Kari
Lohilahti, Jouko
Mäkelä, Anne-Marie
Mäki, Pertti
Mänttari, Marko
Mömmö, Vesa
Passi, Timo
Rantanen, Kari
Ripatti, Petri
Räsänen, Jyrki
Silvennoinen, Olli
Suomalainen, Pasi
Tossavainen, Kari
Varjonen, Matti
Väisänen, Jorma

Koneenrakennus, valmistustekniikka

Borg, Rainer
Hakkarainen, Sulo
Harju, Timo
Huovila, Juha-Pekka
Hurri, Heikki
Hämäläinen, Petri
Järvinen, Arto
Karvonen, Jari
Koho, Kari
Kyyrönen, Pasi
Käki, Matti
Manninen, Erkki
Marttinen, Ari
Mettinen, Juha
Naski, Jouko
Nurminen, Henri
Nuutinen, Harri
Peltonen, Keijo
Salmela, Hannu
Salmi, Kari
Seppänen, Terho
Siukkola, Heikki
Sved, Tero
Taina, Matti
Ylönen, Jorma

Konemestarit

Akselila, Matti
Elmikäinen, Pekka
Hintsanen, Kari
Kallela, Jari
Kujala, Rauno
Kuosmanen, Jari
Kuronen, Jarmo
Martti, Ari
Merenheimo, Juha
Mielonen, Taito
Mäkipelto, Tapio
Ojamo, Lasse
Ollikainen, Juha-Pekka
Parkko, Pertti
Pienmunne, Pekka
Piira, Seppo
Redsven, Jukka
Roitto, Reijo
Rossi, Jari

Saarela, Olli
Salla, Markku
Silander, Jukka-Pekka
Suomalainen, Juha
Suomela, Juha
Tikka, Rainer
Tuppurainen, Juha
Ukkonen, Simo
Vanhala, Seppo

Mittaus- ja säätötekniikka

Ahonen, Ari
Anttila, Jouni
Gråsten, Kimmo
Harjula, Jari
Jääskeläinen, Mikko
Kaiharju, Olli
Kivinen, Matti
Kukkola, Vesa
Lehvonen, Jaana
Leppänen, Timo
Myllylä, Henna
Nikunen, Juha
Pynnönen, Jari
Sara-aho, Timo
Sjöblom, Vesa
Sjöholm, Petri
Skippari, Ari
Suikki, Juha
Talka, Esa
Tanhuanpää, Mauri
Turunen, Mikko
Vainio, Ari-Pekka
Volanen, Tuomo

Insinöörit

Rakennusosasto

Dyrnes, Svein
Haimi, Risto
Hautamäki, Risto
Honkanen, Sari
Horsmalahki, Kaija
Hämäläinen, Jouni
Jalkanen, Matti
Järvinen, tuomo
Kasko, Pentti
Kontunen, Jari
Koskinen, Leena
Kunnari, Jari
Lambert, Risto
Luoma, Reijo
Makkonen, Vilho
Marjamäki, Hannu
Marttila, Timo
Metiäinen, Petteri
Murtola, Vesa
Pietikäinen, Vesa
Pilli, Tommi
Pousi, Jarmo
Rämö, Kari
Räty, Antti
Sihvola, Juha
Stolt, Marjo
Suntio, Keijo
Sysmäläinen, Keijo

Koneenrakennus

Arho, Rai
Björninen, Kimmo
Hakala, Timo
Hartikainen, Aimo

Haverinen, Timo
Joas, Eero
Joenpolvi, Ilkka
Kontinen, Ari
Korpela, Arto
Lampio, Kimmo
Liikanen, Timo
Lähdesmäki, Simo
Nyman, Seppo
Pakkanen, Kari
Reinholm, Jukka
Rihu, Olli-Pekka
Salonen, Tarmo
Saukkonen, Veikko
Tavi, Pentti
Willström, Mika

Koneenrakennus, valmistustekniikka

Arfmann, Ari
Auvinen, Kirsi
Einamo, Marko
Halonen, Heikki
Honkanen, Eero
Jaakkola, Jari
Jokinen, Jukka
Kallio, Mika
Koistinen, Vesa
Koskela, Jyrki
Lehtisalo, Timo
Niinisaari, Harri
Nurmi, Timo
Nurminen, Jorma
Peltonen, Jari-Pekka
Prusi, Kari
Rainio, Anne
Venäläinen, Marja
Vesmanen, Jukka
Viitala, Vesa
Ylitalo, Yrjö

Mittaus- ja säätötekniikka

Ahonen, Kimmo
Jaktholm, Juhani
Kaipainen, Markku
Karjalainen, Harri
Koskenniemi, Eero
Kosonen, Ville-Pekka
Laitamäki, Jari
Nurminen, Marko
Ojala, Markku
Raami, Tuomo
Sallinen, Raine
Saukkonen, Pirjo
Vanhala, Pauli
Virtanen, Mirja

Tietotekniikka

Ahola, Heikki
Asikainen, Aimo
Fagerholm, John
Harjula, Juha
Helisten, Kai
Korkolainen, Ari
Koskela, Oula
Laitinen, Ari
Leppänen, Heikki
Liljendahl, Harri
Mäkelä, Ari
Ryynänen, Seppo
Tarvainen, Vesa
Valkonen, Jari-Pekka
Varis, Jouni

1987

Teknikot

Rakennusosasto

Ahonen, Marja
Gylden, Ari
Hakulinen, Jukka
Honkavaara, Seija
Hotanen, Pauli
Hyyryläinen, Leo
Jokinen, Mikko
Kaaronen, Kari
Kytömäki, Kari
Laitala, Simo
Nurkkala, Ismo
Nyström, Rauno
Ollikainen, Ilkka
Raitala, Juhani
Rekola, Timo
Sajaniemi, Jari
Savolainen, Juha
Sirikka, Mauri
Suhonen, Jaakko
Tohka, Kai
Toivanen, Vesa
Vainonen, Kari
Väri, Hilka

Koneenrakennus, valmistustekniikka

Aatula, Ari
Aho, Jari
Hakalin, Pekka
Huuhtanen, Ahti
Julin, Seppo
Mäkelä, Petri
Palmu, Pertti
Raintala, Juha
Sandström, Tom

Koneenrakennus, valmistustekniikka (Y)

Anttila, Kai
Forssell, Teijo
Laine, Veikko
Laitinen, Jukka
Lehto, Ari
Parviainen, Hannu
Peltola, Riitta
Reijo, Ari
Salminen, Juha-Pekka
Toikka, Marjo

Konemestarit

Aaltola, Ari
Blanck, Henrik
Hannus, Arto
Heinonen, Pertti
Iivanainen, Pauli
Kiiskilä, Niilo
Kuivas, Jussi
Kujala, Tomi
Kärki, Kari
Lankinen, Hannu
Lehtonen, Mikko
Lilja, Eero
Manninen, Harri
Parkkinen, Ulla
Parkkonen, Hannu
Savolainen, Ari
Schildt, Juha
Skyttä, Marrku

Suomalainen, Hannu
Taulasto, Jari
Vanamo, Hannu
Vehmas, Olli

Mittaus- ja säätötekniikka

En, Eero
Harjula, Arttu
Lonka, Harry
Lyytikäinen, Mika
Merelä, Ilpo
Nikunen, Juha
Sakki, Jukka
Suikkanen, Jukka
Söderholm, Jari
Tilli, Arto
Virolainen, Tommi
Virtanen, Jyrki

Mittaus- ja säätötekniikka (Y)

Eenilä, Petri
Hallikainen, Kimmo
Islander, Jorma
Jantunen, Harri
Kosonen, Jorma
Liljalehto, Kaj
Mäkelä, Kari
Nopanen, Esa
Rantanen, Juha
Virtanen, Jouni

Insinöörit

Rakennusosasto

Arolainen, Jussi
Halme, Keijo
Hellsten, Antto
Holm, Erkki
Juusti, Teija
Kostiainen, Reijo
Kostilainen, Tapani
Kunnasvaara, Arto
Kuusisto, Teuvo
Lahtinen, Jali
Lehtonen, Heikki
Lindholm, Vesa
Lonka, Tuomas
Melanen, Jyrki
Merjola, Nina
Nousiainen, Tuula
Paatero, Antti
Palkonen, Timo
Putkinen, Jukka-Pekka
Pylkkänen, Pekka
Raussi, Jari
Sainio, Pekka
Sutela, Juha
Toikka, Matti
Uutela, Veli-Matti

Koneenrakennus

Hanski, Anne
Harju, Mika
Henttinen, Jari
Hiitola, Seppo
Häkkinen, Jarmo
Johansson, Reijo
Juutilainen, Mika-Jussi
Kaarento, Hannu
Kaisko, Pekka
Kolari, Aarno
Konsti, Jouni

Koskinen, Veli
Kostamoinen, Petri
Koste, Jarmo
Kuitunen, Vesa
Lyytinen, Jorma
Mutkala, Seppo
Mänttari, Nina
Mönkkönen, Kai
Orttenvuori, Ari
Pesu, Mikko
Posti, Kimmo
Salo, Kari
Sulonen, Esa
Väisänen, Jari

Koneenrakennus, valmistustekniikka

Arponen, Kati
Heino, Isto
Hyvönen, Reijo
Jokinen, Jouni
Jokinen, Kaj
Järventausta, Jukka
Kajastie, Heikki
Karjalainen, Juha
Kilpiä, Jukka
Koskinen, Vesa
Kotro, Mika
Kouko, Hannu
Lahikainen, Jukka
Leinonen, Jari
Priha, Olli
Puuskari, Jari
Rautama, Lauri
Saarinen, Hannu
Sallomy, Basil
Sandstedt, Leo
Taka-aho, Ilkka
Utraiainen, Jukka
Veräjantausta, Pasi
Vesalainen, Leena
Väisänen, Kari
Väisänen, Onni

Mittaus- ja säätötekniikka

Haanpää, Tuomo
Hellevaara, Mika
Jämsä, Eino
Karhu, Osmo
Kiislahti, Kari
Kinnunen, Heikki
Koppinen, Jari
Kuitikka, Petri
Käkönen, Jukka
Luopa, Raija
Luotojärvi, Timo
Matikainen, Jari
Meriläinen, Raimo
Mälkiäinen, Timo
Niemelä, Jari
Patrikainen, Markku
Porkka, Jari
Rantanen, Kari
Riikonen, Arto
Salonen, Juha
Sassi, Ari-Pekka
Sirola, Juha
Suojoki, Hannu
Turunen, Jukka
Vainio, Petri
Virta, Jukka
Änäkäinen, Veijo

Tietotekniikka

Aaltonen, Risto
Drockila, Veli-Matti
Haani, Juha
Helynen, Miika
Himanen, Harri
Immonen, Kari
Jäätvuori, Timo
Kivilahti, Maria
Lahtonen, Ilpo
Lampinen, Heikki
Mäkelä, Juha-Pekka
Niemi, Harri
Nygren, Timo
Olkkonen, Hannu
Ollikainen, Jukka
Paakkari, Juha-Pekka
Paronen, Juha
Passoja, Risto
Pohjatalo, Markku
Rajajärvi, Tommi
Ranta, Asko
Rantanen, Esa
Ripatti, Pertti
Savolainen, Tarja
Sipilä, Tuomo
Somerola, Heikki
Sopanen, Antti
Spönlä, Mika
Vilkki, Matti
Voutilainen, Jari

1988

Teknikot

Rakennusosasto

Aalto, Harri
Aarnio, Ilkka
Ahosilta, Jukka
Eini, Antti
Hasu, Jarmo
Heikkinen, Hannu
Holopainen, Harri
Hovi, Hannu
Janhunen, Mikko
Juhola, Hannu
Kallio, Veijo
Kilpeläinen, Esa
Krouvi, Timo
Kärki, Jukka
Laitinen, Pasi
Lappalainen, Kimmo
Lonka, Ari
Luostarinen, Matti
Paasonen, Kari
Rokka, Juha
Suntio, Mika
Turkia, Kimmo
Vaskelainen, Jouni
Wiik, Nina

Koneenrakennus, valmistustekniikka

Haaja, Matti
Hyyryläinen, Visa
Ijäs, Pekka
Juutilainen, Ari-Pekka
Kuikka, Jarmo
Kyyrönen, Timo
Mäenpää, Merja
Parjanen, Jari

Peltola, Ari
Ritola, Markku
Timperi, Vesa
Tuominen, Jarmo
Ylänen, Jukka

Konemestarit

Appelgren, Jyrki
Arola, Jukka
Blom, Timo
Fält, Timo
Heikkinen, Lassi
Hänninen, Arto
Järvinen, Mika
Kangas, Pekka
Kulmala, Sakari
Lalli, Pekka
Lapinniemi, Markku
Lavonen, Matti
Leinonen, Pertti
Luiro, Markku
Lukkarinen, Kari
Mänt, Jari
Nurhonen, Pauli
Pehkonen, Oiva
Rämä, Eino
Savolainen, Pekka
Sibakow, Juha
Snygg, Matti
Tarvainen, Timo
Visuri, Simo

Koneautomaatio

Björkqvist, Joel
Kölli, Petri
Mänttari, Jukka
Palmu, Mika
Paunonen, Jari
Suhonen, Juha
Tuomela, Hannu
Turunen, Mika

Koneautomaatio (Y)

Heikkinen, Pasi
Hilander, Virpi
Hiltunen, Juha
Huuskola, Tero
Hyvärinen, Vesa
Jokinen, Peter
Metsärinne, Jarmo
Väkevä, Marko

Insinöörit

Rakennusosasto

Andsten, Kielo
Eskelinen, Pekka
Grönholm, Pauli
Häkkinen, Riitta
Hänninen, Petteri
Junno, Kari
Kannisto, Timo
Kauppinen, Kari
Kinnunen, Antti
Kokkinen, Hannu
Kuronen, Ari
Källberg, Jyrki
Laakso, Marita
Larjanne, Marko
Laurinanti, Matti
Lavonen, Jari

Lehmonen Risto
Lehto Jouni
Leviäinen Arto
Myllys Jarmo
Nieminen Juha
Nordberg Mikael
Repo Risto
Rämö Pekka
Saari Ari
Saarinan Juha
Saarinen Pekka
Savolainen Martti
Turtiainen Jouni
Vilen Antti

Koneenrakennus

Asikainen, Erkki
Grefberg, Harri
Hanski, Kaarlo
Juurela, Jarmo
Järnstedt, Jyrki
Karas, Pekka
Kauppinen, Mikko
Koirikivi, Markku
Kumpulainen, Matti
Latva-Kokko, Jorma
Lojander, Esa
Magnusson, Petri
Manninen, Jyrki
Nylund, Tim
Parkkinen, Reijo
Partanen, Kari
Puhakka, Juha
Purkamo, Tauno
Pussinen, Kari
Pöllänen, Ilkka
Rantanen, Markku
Riihelä, Jouni
Sajalinna, Kari
Seitz, Kari
Teittinen, Jouko

Koneautomaatio

Estilä, Seppo
Harjula, Mika
Harjula, Pentti
Heikkinen, Ossi
Heino, Ari-Pekka
Hirvonen, Risto
Hohti, Risto
Häyrinen, Jussi
Kalttila, Vesa
Kiviluoma, Jari
Koivisto, Mika
Lavikainen, Juha-Pekka
Linkka, Pasi
Mustonen, Kari
Mäkinen, Jukka
Paldan, Marko
Pietikäinen, Jari
Pohjantuli, Tuomo
Pykäri, Jyrki
Renko, Jussi
Routamaa, Vesa
Salo, Timo
Tikka, Matti
Tulensalo, Petri

Mittaus- ja säätötekniikka

Arvidsson, Jari
Auvinen, Mari
Bamberg, Harri

Halonen, Seppo
Hanhela, Markku
Heijari, Marjo
Kiukas, Kyösti
Korhonen, Pasi
Lantta, Tuomo
Lipiäinen, Aki
Maaranen, Veli-Matti
Munne, Juha
Munukka, Petri
Myllyselkä, Jyrki
Mårtensson, Ari
Nieminen, Vesa
Nygren, Ismo
Näveri, Tommi
Pajusaari, Juha-Pekka
Parviainen, Pekka
Peltohaka, Jouko
Puttonen, Kari
Rantanen, Markku
Rantaniemi, Jorma
Savolainen, Tarja
Säilä, Mika
Tenhunen, Petri
Turkia, Ari
Veijalainen, Risto
Väkevää, Jarmo

Tietotekniikka

Eerolainen, Vesa
Hanka, Lea
Huusko, Markku
Inkiläinen, Markku
Kaarnioja, Juhani
Kallio, Kimmo
Laine, Jari-Tapani
Lampi, Paula
Lempinen, Jarmo
Lietzen, Marita
Lohenoja, Timo
Mannila, Jouni
Nurmi, Mika
Ojala, Martti
Päävilainen, Juha
Partanen, Harri
Remes, Juha
Reponen, Tiina-Liisa
Rikkonen, Timo-Jukka
Rissanen, Minna
Ruuskanen, Kimmo
Suihkonen, Jouko
Tepponen, Martti
Tuominen, Mika
Turunen, Antti
Vahekoski, Juha
Virtanen, Jari

1989

Teknikot

Rakennusosasto

Ahokanto, Keimo
Filppu, Jukka
Ignatius, Terho
Karma, Jukka
Kokkonen, Jari
Kolsi, Ilpo
Laamanen, Jukka
Lång, Pertti
Mainio, Timo
Maunula, Katriina
Mäntytörmä, Jari
Niemi, Kai
Pakkanen, Mika

Peni, Pirjo
Rantanen, Johanna
Rönneberg, Hans
Salonen, Risto
Särkelä, Simo
Tenhunen, Hilikka
Teräväinen, Ismo
Turunen, Petri
Vihavainen, Kirsti

Koneenrakennus, valmistustekniikka

Kleiman, Roni
Koirikivi, Juha
Kovakoski, Vesa
Kääriäinen, Jari
Laine, Jussi
Liukkonen, Timo
Mäenpää, Kari
Pietikäinen, Matti

Koneenrakennus, valmistustekniikka (Y)

Kolhonen, Pekka
Kupari, Heikki
Timonen, Tero
Vesterinen, Jari

Konemestarit

Ahopalo, Petri
Bruun, Tauno
Holmsten, Timo-Pekka
Iivarinen, Mika
Immonen, Kalle
Jääskeläinen, Petri
Kaipiainen, Harri
Knuuttinen, Markku
Kokkonen, Juha
Kopperi, Atte
Kujala, Juha
Peljo, Jussi
Punnonen, Juha
Rissanen, Jarmo
Rämä, Arto
Seppä, Ismo
Tenhunen, Jouni
Väisänen, Riitta
Wallenius, Kaj

Koneautomaatio

Arminen, Kari
Gäsman, Mika
Kempainen, Simo
Laine, Jukka
Lehtinen, Jukka
Paajanen, Anssi
Petro, Juho
Rannanmaa, Kari
Ristola, Harri
Sirrola, Jarkko
Suoranta, Arto
Surokivi, Juha
Valo, Veikko
Väre, Anssi

Koneautomaatio (Y)

Ahonen, Jorma
Apajasaari, Esa
Hohenthal, Jori
Koskela, Jarkko
Lehtinen, Jaakko
Mattila, Mika
Siren, Hannu

Mittaus- ja säätötekniikka

Anttila, Ismo
Horto, Harri
Hyytiäinen, Asko
Idström, Jari
Korjus, Marko
Lanu, Sirkka
Linnanen, Juha
Lohenoja, Hannu-Pekka
Peni, Risto
Pohjalainen, Timo
Pulkki, Jarkko
Rusanen, Tarja
Sarnikorpi, Jarmo
Tanska, Joni
Tynjä, Pekka

Mittaus- ja säätötekniikka (Y)

Hauhia, Markku
Malvikko, Kimmo
Mikkola, Harri
Molanen, Veikko
Muuri, Jukka
Nenonen, Sirkku
Pankamo, Harri
Piipari, Pasi
Suursalmi, Ismo
Viitanen, Mika

Insinöörit

Rakennusosasto

Arola, Jouni
En, Janne
Först, Pasi
Herlevi, Harri
Huunonen, Jarmo
Kaituri, Riitta
Kivimäki, Jyri
Kovanen, Kimmo
Kuitikka, Arto
Kyyrönen, Petri
Kärkäs, Jarmo
Lahtinen, Ari
Laitinen, Harri
Lampilahti, Kari
Laurinantti, Kari-Matti
Leikas, Jari
Mettinen, Arto
Paakki, Juha-Pekka
Rissanen, Juha
Romppanen, Pekka
Sakko, Risto
Salo, Jouko
Sinkkonen, Ilkka
Sipola, Ismo
Tiusanen, Jari
Tuominen, Kari
Väyrynen, Leena-Kaisa

Koneenrakennus, valmistustekniikka

Appelgren, Jari
Hänninen, Timo
Jääsmaa, Hannu
Kohvakka, Risto
Korjus, Jari
Kotro, Pertti
Kuronen, Markku
Kytömäki, Matti

Levikari, Leena
Luoma, Jari
Mantere, Heikki
Mäkinen, Jukka
Nygren, Arto
Pohjola, Markku
Riihimäki, Olli
Saarenpää, Janne
Suhonen, Heikki
Suominen, Martti
Tykkälä, Timo
Tätälä, Jari
Varis, Jari
Vilhunen, Kari
Wilén, Pertti

Koneautomaatio

Hauhia, Erkki
Heimonen, Jari
Hernesniemi, Pauli
Jurttila, Jari
Kari, Kyösti
Kivinen, Riku
Melkko, Harri
Ruhanen, Ilkka
Ryhänen, Keijo
Saarikko, Anssi
Sorri, Seppo
Suvanto, Petri
Tiainen, Tapio
Vuohelainen, Mauri

Mittaus- ja säätötekniikka

Ahlqvist, Ari
Eronen, Ari
Haapanen, Keijo
Hietikko, Timo
Hämäläinen, Harri
Joutsen, Mikko
Leskinen, Jari
Leskinen, Tom
Mäkinen, Minna
Niinisaari, Risto
Pätäri, Marko
Sakkara, Teijo
Sundberg, Pasi
Tiihonen, Pekka

Tietotekniikka

Boman, Veijo
Gynther, Aki
Hahl, Petri
Halonen, Aappo
Hara, Kari
Hyvärinen, Jussi
Hyysti, Mika
Kiuru, Seppo
Kolehmainen, Kari
Koski, Jouni
Koskinen, Esa
Kurki, Jarmo
Kuvaja, Jari
Laitinen, Anssi
Lehtonen, Taneli
Lius, Marko
Mansikka, Raimo
Nygren, Toni
Rantala, Erja
Rasimus, Arto
Rauta, Ismo
Ripatti, Marko
Savolainen, Jukka
Savolainen, Kai
Siisiäinen, Marko

Silvonen, Ismo
Summanen, Hannu
Tuovinen, Tommi
Tykkälä, Mervi
Uusnäkki, Jari

1990

Teknikot

Rakennusosasto

Akkanen, Ari
Harju, Jari
Heikkinen, Juha
Hellsten, Tommi
Hokkanen, Kari
Inkilä, Juha
Jauhiainen, Petteri
Koponen, Riku
Korpela, Ilkka
Kovanen, Esa
Luukkonen, Lauri
Munne, Kari
Mässeli, Jukka
Nykänen, Marja
Paldanius, Riitta
Pyykkönen, Pasi
Repo, Antti
Savolainen, Jari
Sburatura, Cornel
Suomalainen, Ari
Vuorinen, Harri

Koneautomaatio

Arho, Ari
Arhola, Ari
Blomqvist, Jari
Heino, Juha
Höli, Heikki
Kaivola, Timo
Kinnari, Mikko
Kuisma, Risto
Kunelius, Oke
Lahti, Markku
Lemettilä, Esa
Loisa, Juha
Lundenius, Matti
Mäntynen, Jukka
Pynnönen, Esa
Renfors, Marko
Rossi, Vesa
Suortti, Simo
Tikkanen, Timo
Tinkanen, Jari
Tuomala, Tomi
Östermark, Kimmo

Automaatiotekniikka

Grenberg, Kim
Huovinen, Timo
Kanttura, Kimmo
Karhunen, Juha
Manninen, Hannu
Salonen, Sanna
Timonen, Jari
Valtonen, Jukka

Insinöörit

Rakennusosasto

Ahti, Timo
Autio, Vesa

Heikkinen, Seppo
Huuska, Wesa
Häkkinen, Marko
Kaarlela, Markku
Kilpinen, Risto
Klingberg, Juha
Kurkela, Juha
Laitinen, Kimmo
Mallat, Ilpo
Mustonen, Jari
Puhalainen, Jussi
Pulkkanen, Juha
Puustinen, Harri
Rimpiläinen, Pentti
Sievänen, Janne
Soikkeli, Tero
Tanskanen, Ari
Uimari, Jaana

Koneenrakennus, valmistustekniikka

Heikkilä, Aki
Heikkilä, Jarno
Helkala, Antti
Jeskanen, Harri
Juntunen, Janne-Pekka
Jäppinen, Jarkko
Kakko, Juha
Kanerva, Timo
Laaksoniemi, Eino
Lappalainen, Marko
Mäkinen, Mika
Palosara, Mika
Peltola, Pentti
Raatikainen, Jorma
Ruponen, Pekka
Tuominen, Aki

Koneautomaatio

Kaartinen, Jyrki
Korhonen, Veli-Matti
Lappalainen, Tomi
Lindgren, Jari
Niemi, Jari
Niittymäki, Petri
Piispa, Raija
Rajamäki, Sakari
Sipola, Jukka
Sippu, Jarkko
Skog, Jaana
Sunila, Petri
Suojoki, Perry
Tulokas, Mika
Vainio, Esa

Automaatiotekniikka

Ahlqvist, Heikki
Björn, Mika
Eklund, Katri
Halme, Jukka
Huhdanmäki, Erja
Joutsen, Mikko
Juusti, Kari
Kykkänen, Rauno
Lankinen, Jouni
Loikkanen, Mikko
Maja, Mikko
Mäkelä, Jari
Nevalainen, Pertti
Rintakumpu, Heikki
Stenberg, Jyrki
Taka-Aho, Pekka
Vallius, Jari

1991

Teknikot

Rakennusosasto

Bergholm, Kai
Eskola, Simo-Pekka
Etholen, Ari
Flander, Tarja
Hoven, Kimmo
Juusti, Arto
Kauria, Timo
Korhonen, Petri
Kämppe, Tommi
Lampinen, Mika
Lehtinen, Jarmo
Marttila, Ilmari
Pakarinen, Juha
Peltonen, Kari
Rajala, Martti
Roitto, Harri
Saha, Eija
Salminen, Olli
Sarin, Jouni
Suokas, Tuomo
Tavi, Kari
Toikka, Ari
Turunen, Jari
Tuuva, Antti

Koneautomaatio

Friman, Mika
Greijus, Pia
Hurtta, Petri
Jarvanne, Mikko
Kilki, Jari
Koivu, Antero
Kokkinen, Jari
Kosunen, Jari
Käki, Vesa
Lappi, Jyrki
Laurila, Vesa
Lähdesmäki, Ismo
Marttila, Vesa
Pauonen, Eero
Pätälä, Jari
Reiman, Janne
Räty, Kimmo
Samposalo, Juha
Vaurassalo, Kari
Voittonen, Kai

Insinöörit

Rakennusosasto

Eskelinen, Hannu
Huitti, Erkki
Karvonen, Jarmo
Kaulio, Janne
Kipinä, Olavi
Lustig, Pekka
Mäkkipaakkanen, Arto
Nikula, Juha
Pulkkinen, Jouko
Ranta, Juha
Repo, Antti
Rukko, Seppo
Tihula, Kimmo
Tyni, Arto
Ukko, Jukka
Vesteri, Esa
Willström, Hannu
Virtanen, Juha
Volanen, Sami

Koneautomaatio

Aalto, Pauli
Harjula, Juha
Hohental, Roi
Jormakka, Jari
Jääsmaa, Jukka
Kari, Antti
Komonen, Petri
Korhonen, Rami
Kuusela, Kai
Kylliäinen, Mika
Lamminen, Veli-Matti
Lassila, Ilkka
Lehtinen, Petri
Liimatainen, Mika
Matilainen, Harri
Pakarinen, Juha
Puranen, Mikko
Rapo, Tomi
Rinne, Jukka
Sollo, Ari
Takala, Juha
Tapio, Marko
Vantola, Pekka
Virta, Ari
Ämtö, Vesa

Tietotekniikka

Haaja, Isto
Haataja, Juha
Haime, Jari
Immonen, Hannu
Koivuniemi, Juha
Kolehmainen, Kari
Kontkanen, Reijo
Korhonen, Ossi
Korhonen, Reijo
Kosonen, Asko
Kytömäki, Janne
Lindgren, Tomi
Louhisuo, Juha
Memrik, Sergei
Mäenpää, Timo
Mäkinen, Samuli
Ruotsalainen, Mika
Suntio, Aliisa
Tapola, Lauri
Taskinen, Marko
Tyni, Juha-Pekka
Vainio, Jyrki
Virtanen, Harri

Automaatiotekniikka

Haapanen, Marko
Heikkinen, Mika
Hirvi, Kari
Jokinen, Janne
Kärpänoja, Anne
Koski, Jarkko
Laine, Kalevi
Lankinen, Ismo
Mattila, Matti
Mäkelä, Hannu
Noukkala, Ismo
Ohlsbom, Petri
Putkonen, Aki
Räsänen, Jari
Saarinen, Petteri
Salonen, Eija
Sutinen, Susanna
Tavos, Helena
Tilli, Petri
Tommiska, Markku
Turunen, Markku
Väyrynen, Matti

Tuotantotalous

Eklund, Henri
Guseff, Harri
Havukainen, Timo
Heikkilä, Jukka
Husu, Jari
Hämäläinen, Kari
Juntunen, Jarkko
Kurittu, Kristiina
Lindeval, Juha
Lukander, Leena
Merilä, Jarkko
Myllymäki, Petri
Nevalainen, Marko
Nurmela, Marja-Leena
Nyman, Markku
Oksanen, Mika
Saarikivi, Juha
Salovaara, Antti
Silvennoinen, Heikki
Suomala, Taina
Virtanen, Arja
Vornanen, Anu

1992

Teknikot

Rakennusosasto

Berlin, Jan
Eloranta, Antti
Forsman, Mika
Hatarä, Pertti
Huovinen, Anu
Iivonen, Harri
Karhu, Jari
Karnaattu, Petri
Kultanen, Vesa
Laurikainen, Vesa
Luttinen, Sirpa
Moilanen, Toivo
Mäkelä, Vesa-Pekka
Nylander, Samuli
Oksanen, Jukka-Pekka
Paavola, Juha
Rautamies, Petri
Rämä, Timo
Sarkasuo, Mika
Siltala, Uolevi
Sormunen, Olli
Suikkonen, Marko
Vilkki, Sari
Vulkko, Mika

Koneautomaatio

Hokkanen, Mika
Hänninen, Anneli
Ihalainen, Esa
Johansson, Harri
Jääskeläinen, Petri
Karkimo, Jukka
Kokko, Anssi
Kolehmainen, Arto
Kujala, Heikki
Latvala, Jarmo
Laurila, Petri
Ojala, Esa
Paananen, Jari
Piispa, Marko
Purontaka, Markku
Pöntynen, Ari
Rekilä, Kai
Räsänen, Pekka

Taimisto, Juha
Uosukainen, Timo
Vanhalakka, Petri
Viikari, Pekka
Viljakainen, Arto

Tietotekniikka

Aalto, Tero
Ahokas, Tommi
Aronen, Hannu
Huovila, Ismo
Hytönen, Jorma
Karjalainen, Marjo
Kinnunen, Tero
Kiviniemi, Marita
Korjula, Iina
Kortelainen, Juha
Kurhinen, Tomi
Lehtinen, Juha-Matti
Lehto, Kari
Löytönen, Ahti
Niskakoski, Olli
Paakkunainen, Kari
Pesu, Timo
Rautiainen, Hannu
Rintala, Teppo
Ruhanen, Matti
Salminen, Karoliina
Siren, Mika
Suppanen, Marko
Tennosmaa, Mika
Valkonen, Timo
Väre, Janne
Welin, Olli
Viertokangas, Jarmo

Insinöörit

Rakennusosasto

Aalto, Rami
Anttila, Mika
Erkkilä, Timo
Hiinkuri, Pasi
Hollo, Kari
Honkanen, Iiro
Hämäläinen, Visa
Jaaksola, Mika
Kinnunen, Jouko
Kärkkäinen, Eero
Lindström, Stig
Munukka, Timo
Nieminen, Vesa
Nietula, Ilpo
Rantaseppä, Juha
Ruotsalainen, Kauko
Tavikainen, Jukka
Timonen, Jyrki
Tuominen, Jussi

Koneautomaatio

Haime, Kai
Hovilainen, Juha
Huotari, Pekka
Immonen, Jarmo
Kaija, Jukka
Kaikkonen, Markus
Koskelainen, Mika
Laihonen, Niina
Lilja, Timo
Malinen, Erkko
Mäkelä, Juha
Mänttari, Markku
Penttilä, Mika

Pilli, Petri
Sippu, Vesa
Virtanen, Hannu
Virtanen, Janne
Virtanen, Margo
Väre, Anssi
Yliknuussi, Matti

Koneautomaatio, tekni

Ahvenainen, Pekka
Eränen, Jukka
Kansanen, Lauri
Kimmo, Matti
Partti, Viljo
Pesonen, Juha
Snellman, Hans
Tolonen, Olavi

Automaatiotekniikka

Haiminen, Reima
Heijari, Petri
Hokkanen, Pasi
Huovila, Kari
Hämäläinen, Ilkka
Järvinen, Kimmo
Kaarlela, Petri
Kautto, Merja
Kokkonen, Hanna
Laari, Jarkko
Lassila, Jari
Laukkanen, Rauno
Luukkanen, Jere
Multanen, Harri
Mussalo, Jukka
Myyler, Antti
Myyryläinen, Hannu
Piispa, Jouni
Piivek, Petri
Rosenqvist, Jan-Erik
Räikkönen, Ari
Simonen, Mikko
Tiainen, Raimo
Viitanen, Markku

Automaatiotekniikka, tekni

Klemola, Terho
Mela, Olavi
Seppälä, Helge
Suikkanen, Pertti

Tuotantotalous

Aholainen, Timo
Bordi, Tiina
Horttana, Tero
Hytönen, Maija-Leena
Kivioja, Risto
Lehtonen, Timo
Lindström, Kimmo
Matilainen, Hanna
Piispanen, Kimmo
Sairanen, Katri
Sakala, Sanna
Salo, Hannu
Sireni, Asko
Sorvali, Jukka
Tammirinne, Mikael
Tiainen, Timo
Timonen, Mervi
Ylimartimo, Petri

Tietotekniikka

Berg, Tapani
Haaja, Ilpo
Hakkarainen, Pertti
Hilonen, Pasi
Hintsanen, Pekka
Huuhtanen, Mika
Jokinen, Jouni
Kaaro, Kirsi
Kälviäinen, Katriina
Laine, Petri
Niemi, Kari
Nieminen, Mari
Paakki, Marko
Parviainen, Ari
Pitkänen, Tommi
Porasmaa, Hannu
Rainio, Heikki
Stähle, Markku
Suontaus, Tiina
Suurnäkki, Jari
Tihula, Petri
Tikkanen, Ari
Turkki, Sari
Ulmanen, Virpi
Vento, Mika
Veräjantausta, Jukka

Tietotekniikka, tekni

Holopainen, Keijo
Karvonen, Pekka
Koistinen, Osmo
Lassila, Heikki
Muukka, Antti
Semenoja, Paavo
Stam,, Pentti
Vainonen, Pertti

Energiatekniikka

Forstén, Markku
Hievanen, Jouni
Hirvijärvi, Pasi
Huttunen, Ilpo
Immonen, Marko
Kauppinen, Jukka
Kukkonen, Ari
Lahtela, Esa
Pakkanen, Heikki
Palomäki, Niina
Saarinen, Petteri
Sihvonen, Kirsi
Suihkonen, Juhana
Toikka, Mika
Ulvinen, Jukka
Uusitalo, Rami

Energiatekniikka, tekni

Alastalo, Markku
Hannula, Veikko
Kaartinen, Esko
Karhu, Pekka
Rantala, Juhani
Vierros, Erkki
Virtanen, Antti

1993

Teknikot

Rakennusosasto

Aho, Minna
Helkala, Mika

Hirvijärvi, Kari
Hirvonen, Harri
Horppu, Timo
Huovila, Pekka
Hämäläinen, Ilpo
Hämäläinen, Petri
Hämäläinen, Sami
Kailio, Jussi
Karlsso, Jonas
Lahti, Kimmo
Luostarinen, Mika
Mikkeli, Marko
Nurminen, Niina-Maarit
Paajanen, Timo
Palomäki, Kirsi-Marja
Partti, Ari
Pullinen, Eero
Pylvänen, Juha
Saaristo, Mikko
Viitakangas, Mike
Yletyinen, Jyrki
Yli-Kojola, Kimmo

Koneautomaatio

Ahoste, Matti
Espo, Mika
Forsström, Jussi
Hannula, Jari
Jauho, Tommi
Juvonen, Jari
Liikkanen, Jari
Luukkonen, Arto
Ruismäki, Jari
Savukoski, Jari
Tainio, Juha
Tietäväinen, Pasi
Virtanen, Jukka

Insinöörit

Rakennusosasto

Antinkari, Jyrki
Engberg, Tom
Henttonen, Pasi
Holmi, Eino
Jantunen, Ilkka
Juntunen, Pertti
Karma, Jukka
Kaukojärvi, Jukka
Kiljunen, Katri
Kinnunen, Joni
Korhonen, Veli-Pekka
Kuivasniemi, Antti
Kuosmanen, Jyrki
Lehti, Matti
Muukka, Kimmo
Mykkänen, Pasi
Männistö, Teemu
Puurunen, Jari
Reunanen, Tapio
Saarikko, Jouni
Sahala, Heli
Seppänen, Hannu
Sivula, Virpi
Smolander, Juha
Särkkä, Hannu
Tarkka, Jaakko
Tikka, Anne
Virtanen, Janne

Rakennusosasto, tekni

Eerola, Pertti
Pihlaja, Pekka
Tiitinen, Juha

Koneautomaatio

Aalto, Petri
Ahvenainen, Pasi
Ekström, Marko
Inkilä, Juha
Javanainen, Tomi
Jäntti, Pertti
Kojo, Jussi
Laaksonen, Sami
Leander, Matti
Leskinen, Miikka
Metso, Vesa
Mommo, Esa
Mäenpää, Kai
Nousiainen, Jere
Paajanen, Anssi
Pasonen, Markku
Räsänen, Tapio
Silvonen, Vesa
Suihkonen, Pekka
Suortti, Jari
Torkkeli, Tarmo
Virta, Harri
Vättö, Timo

Koneautomaatio, tekni

Hellä, Eero
Karhima, Pentti
Markkanen, Esa
Marttinen, Raimo
Parkko, Eero
Paronen, Juha
Pellinen, Jarmo
Ristola, Ilpo
Tuoma, Reima

Automaatiotekniikka

Aapio, Jari
Haapasaari, Marko
Haimelin, Asser
Hasu, Kalle
Huhtanen, Marko
Huovinen, Esa
Kähäri, Lauri
Käki, Jari
Kämäläinen, Tero
Korpela, Mika
Kupiainen, Kare
Kuusjärvi, Tero
Nieminen, Jyrki
Palo, Asko
Pulkki, Jarkko
Puujalka, Juha
Raussi, Seppo
Ritola, Ossi
Sakki, Antti
Salmi, Vesa
Tiippana, Tommi
Tyynelä, Marko
Vartiala, Antres Juhani
Yli-Kankahila, Antti

Automaatiotekniikka, tekni

Lehti, Yrjö

Tietotekniikka

Auno, Antti
Backman, Börje
Björkqvist, Jarmo
Floman, Matti
Hall, Mika
Hautala, Jari
Helkala, Teemu
Jalonen, Tomi
Jokinen, Juha
Kempainen, Hanna
Korhonen, Susanna
Laine, Maarit
Leinonen, Jorma
Lindqvist, Timo
Lindström, Pia
Lipasti, Jukka
Luotojärvi, Kari
Pullinen, Janne
Rantanen, Liisi
Ryökäs, Osmo
Sala, Ilkka
Sinisalo, Juha
Sinkko, Juha
Suominen, Timo
Tikka, Janne
Toikka, Seppo

Tietotekniikka, tekni

Hälkkä, Matti
Hämäläinen, Jaakko
Olli, Timo
Ruuskanen, Heikki
Salakka, Viljo
Sipilä, Juha

Tuotantotalous

Haliseva, Harri
Hiltunen, Pasi
Hirvonen, Heikki
Hokkanen, Pekka
Holm, Ari-Pekka
Horttana, Tero
Härö, Ulla
Kaukiainen, Jari
Kivistö, Kai
Koivisto, Olli-Pekka
Kuusela, Jukka
Kärkkäinen, Tarmo
Lahtinen, Esko
Leinonen, Kristiina
Liukkonen, Marko
Lyijynen, Ari-Pekka
Lämsmans, Tom
Marttinen, Reeta
Nurminen, Minna
Ojanen, Marko
Pellilä, Jukka
Perttola, Tapio
Suihkonen, Pirjo
Syrjämäki, Harri
Tapioharju, Petri
Tuokko, Marko
Vartiainen, Jarkko
Virtanen, Kaija
Yrjölä, Sauli

Tuotantotalous, tekni

Ahokas, Kauko
Salo, Timo

Energiatekniikka

Auvinen, Petri
Harju, Jussi

Holtari, Pasi
Huovilainen, Aarre
Järvinen, Mauno
Kekäläinen, Petri
Kettunen, Arto
Laine, Kai
Latvala, Juha
Naski, Mika
Niemi, Kari
Nurminen, Pasi
Orava, Ismo
Raassina, Mika
Raki, Reijo
Rantala, Olli-Pekka
Roihankorpi, Elina
Silvennoinen, Peter
Talsi, Jonni
Toivonen, Tarmo
Viherto, Jyrki

Energiatekniikka, tekni

Labbas, Veli-Matti
Lindqvist, Mauri
Rahikainen, Timo

1994

Teknikot

Rakennusosasto

Ahola, Olli
Eräniitty, Jaana
Halsas, Karl
Helkala, Marko
Häärä, Pia
Kalaja, Jaakko
Kankaanpää, Lauri
Kosonen, Jarkko
Kunnari, Kimmo
Kuosmanen, Jari
Kuusjärvi, Kimmo
Kylliäinen, Urho
Laine, Irma
Paksunen, Timo
Päkki, Ilkka
Pääkkönen, Minna
Raatikainen, Tero
Riikonen, Jukka
Soso, Merja
Takola, Ville
Teihola, Anu
Vaatinen, Jari
Witting, Satu

Koneautomaatio

Akkanen, Jorma
Huomo, Jari
Jormakka, Teijo
Järnstedt, Jarkko
Karhu, Matti
Kilpeläinen, Toni
Koskela, Pauli
Kärhä, Arto
Lappalainen, Ari
Leinonen, Jukka
Luotonen, Kari
Malmberg, Jan
Mäittäälä, Iiro
Peltoniemi, Jouni
Petro, Samuli
Salmela, Janne
Savolainen, Markku
Suomalainen, Seppo

Insinöörit

Rakennusosasto

Eskelinen Keimo
Heikkinen Sami
Hirvonen Ilkka
Huovila Ari
Hämäläinen Markku
Hämäläinen Mika
Härkönen Marko
Juselius Kari
Karlakari Tero
Kauppinen Jari
Koskio Esa
Lahtinen Petteri
Lehtinen Petri
Lönnblad Petri
Mantere Mika
Mäkinen Karri
Nieminen Pertti
Nikka Kimmo
Nupponen Jari
Nykänen Jari
Rantatupa Petri
Ruokomäki Kimmo
Salmesvuori Janne
Sormunen Timo
Taube Jari
Tiilo Timo
Timonen Jari
Torniaainen Timo
Viitaniemi Pasi
Väätäinen Jukka

Koneautomaatio

Hakala, Vesa
Hannuksela, Jukka
Hautala, Jouni
Hyytiäinen, Juha
Iitti, Heikki
Karja, Kimmo-Petteri
Kuusela, Jyrki
Käpölä, Kai
Leimola, Kimmo
Leiri, Kari
Loikkanen, Juha
Molin, Robert
Naakka, Sami
Neuvonen, Petri
Niemi, Mika
Olli, Pasi
Paavola, Timo
Palonen, Martti
Paronen, Jyrki
Piirainen, Kimmo
Pitkänen, Timo
Salo, Mika
Selin, Jarkko
Sigvart, Ari-Pekka
Ämtö, Pekka

Koneautomaatio, tekni

Juntunen, Heikki
Rantanen, Jukka
Tuominen, Juha
Papinniemi, Kari

Automaatiotekniikka

Andersson, Esa
Gustafsson, Tommi
Hall, Anssi
Harmonen, Juha
Hautala, Vesa

Heimala, Esa
Helminen, Pasi
Hänninen, Mika
Kilpeläinen, Kai
Knuuttila, Marko
Kohvakka, Timo
Kokkonen, Risto
Korpela, Jaana
Kämppe, Marko
Kölli, Petri
Laari, Tomi
Lattu, Juha
Lehtonen, Jari J.
Lehtonen, Jari R.
Liikkanen, Tomi
Metsälä, Esa
Määttänen, Juha
Nygren, Tarmo
Ranki, Keijo
Ranta, Mika
Rantala, Reijo
Vastamäki, Petri
Virkki, Marko
Virtanen, Juha
Ylinen, Keijo

Automaatiotekniikka, tekni

Naski, Jussi
Nyström, Lasse
Purhonen, Asko
Talonpoika, Osmo

Tuotantotalous

Asplund, Jaakko
Fält, Raakel
Heikkilä, Tapani
Heinonen, Heli
Kainulainen, Minna
Kantele, Markus
Lemmetty, Henrik
Liukkonen, Arto
Miikki, Saku
Mäkijärvi, Kai
Nissinen, Kirsi
Rantala, Asko
Rantanen, Jyrki
Rasilainen, Marko
Ritonummi, Juha
Räsänen, Heikki
Tuominen, Johanna
Yrjölä, Ulla

Tietotekniikka

Antola, Petri
Anttonen, Marko
Halme, Anne
Hyvönen, Juha
Jokela, Veli-Matti
Kaitarinne, Pertti
Kaleton, Maj-Britt
Karhumäki, Jukka
Kirjavainen, Aki
Koivunen, Petri
Kumpulainen, Juha
Leinonen, Sari
Lövgren, Minna
Mandelin, Petteri
Mannonen, Petri
Neuvonen, Tommi
Oinonen, Mika
Parkkonen, Juha
Rand, Janne
Rantala, Juha
Ruuskanen, Pekka

Räsänen, Unto
Söderholm, Mikko
Tiihonen, Tomi
Tuokko, Lasse
Vainio, Tommi
Ääpäälä, Esa

Tietotekniikka, tekni

Hellbom, Matti
Laine, Harri
Paunonen, Jari
Rötkönen, Jukka
Uutela, Hannu

Energiatekniikka

Huttunen, Risto
Isoaho, Thomas
Jurvanen, Mika
Kalmi, Sami
Kervinen, Juhani
Lahtela, Ari
Patrikainen, Jukka
Rajasalmi, Petteri
Savolainen, Markku
Schemeikka, Olli
Streng, Mika
Summanen, Rauno
Timonen, Mika

Energiatekniikka, tekni

Hernesaho, Tauno
Sipari, Simo
Stenij, Esko

Rakennusosasto, tekni

Ollikainen, Pertti

1995

Teknikot

Rakennusosasto

Ahokas, Jyrki
Halonen, Kimmo
Husu, Marko
Huusko, Jari
Huttunen, Sirpa
Häkkinen, Jouni
Kalve, Jukka
Kääriäinen, Janne
Lohilahti, Tuomo
Lunkka, Jari
Mattila, Ari
Nylander, Pasi
Palmi, Aija
Poutiainen, Pekka
Rahkola, Jyrki
Rytkönen, Jyrki
Sallansalo, Pekka
Siitari, Marko
Syrjänen, Merja

Rakennus, iltalinja

Enamo-Posti, Ulla
Frilander, Pekka
Heininen, Olli
Jaskanen, Maija-Liisa
Kiri, Juha

Malmstedt, Kari
Mutikainen, Seppo
Saarinen, Juha

Koneautomaatio

Ahvenainen, Marko
Aronen, Timo
Harju, Sami
Hiltunen, Arto
Hovilainen, Mika
Huttunen, Kari
Jurvanen, Marko
Kauhanen, Mika
Kuitunen, Teemu
Lipo, Pekka
Manner, Mika
Muuri, Mikko
Mäittä, Iiro
Palmgren, Lasse
Pulkka, Kirsi
Rautio, Vesa
Taskinen, Ilpo
Tuominen, Ari
Varma, Petri
Vuorinen, Timo

Koneautomaatio, iltalinja

Hotanen, Markku
Hyytiäinen, Eero
Hämäläinen, Timo
Javanainen, Pekka
Jokinen, Reijo
Nurminen, Aarne
Ruoti, Janne
Sutela, Jari
Vihavainen, Vesa
Voikkala, Pentti

Automaatiotekniikka

Byckling, Anne
Ekroth, Timo
Greijer, Jukka
Hakkarainen, Mari
Hietala, Marko
Huovinen, Mikko
Hyvönen, Marko
Kaasalainen, Kimmo
Kivistö, Kari
Kohvakka, Sami
Kokko, Juha
Komulainen, Juha
Korhonen, Janne
Korjala, Jyrki
Könönen, Timo
Latva, Jukka
Liinamaa, Manne
Niemi, Timo
Pakarinen, Tomi
Raatikainen, Tomi
Rissanen, Hannu
Rytönen, Juha-Matti
Savolainen, Petri
Seppä, Jani
Sinisalo, Janne
Sorsa, Jami
Takkunen, Kimmo
Tiainen, Jouni
Tjeder, Ole
Turkki, Jari
Villanen, Jouni

Insinöörit

Rakennusosasto

Airaksinen, Satu
Halme, Seppo
Härmä, Jari
Ihonen, Jarmo
Kastarinen, Juha
Kataja, Jyrki
Kivi, Aarne
Kokko, Vesa
Korpi, Asta
Laapotti, Ulla-Maija
Lampinen, Armi
Lehtomäki, Marko
Lihavainen, Timo
Liukkonen, Tanja
Olenius, Heikki
Rekola, Timo
Romppanen, Anssi
Salminen, Anssi
Salokannel, Leo
Sugii, Katsunobu
Säisä, Timo
Särkkä, Kaija
Tiainen, Jouko
Turtiainen, Heikki
Vauhkonen, Petri
Vuori, Jussi

Rakennusosasto, tekni

Peltola, Lauri
Pylkkä, Veli-Pekka

Koneautomaatio

Harjula, Ismo
Hartikainen, Heikki
Heikkilä, Juha
Helenius, Pekka
Huurinainen, Markku
Jokiranta, Petri
Kaikkonen, Vesa
Kiuru, Ari
Kiviranta, Marika
Kurvinen, Kalle
Laitinen, Tero-Pekka
Mikkola, Esa
Mussalo, Jouni
Mänttari, Ilkka
Nokka, Mika
Pulkkilä, Harri
Rautiainen, Mikko
Ruohola, Juri
Sankala, Tommi
Seppälä, Petri
Tuokko, Jaani
Vaak, Asko
Vilkki, Esa
Vuorela, Kari

Tuotantotalous

Arajuuri, Arto
Arajuuri, Kari
Hovi, Johanna
Karekallas, Petri
Kivistö, Jukka
Kunnas, Jukka
Kurkela, Joni
Laaksonen, Tero
Laurila, Janne
Mäenpää, Aki
Nieminen, Kristian
Pakarinen, Joni
Puhakainen, Mika

Rahkola, Susanna
Repka, Mikko
Rokkonen, Arto
Ruuskanen, Kai-Jussi
Salo, Mirjami
Salonen, Taina
Sihvola, Joni
Sihvola, Sami
Sireni, Jukka
Turkia, Taija
Turunen, Teemu
Vuorinen, Mika

Tuotantotalous, tekni

Hasu, Jouni
Kosonen, Juhani
Lankinen, Kimmo
Manninen, Juha-Pekka
Manninen, Jukka
Mikkola, Jari
Nykänen, Heikki
Poikala, Jari
Rasi, Mika

Tietoliikennetekniikka

Hatermaa, Jari
Huovi, Marko
Jokinen, Tero
Joutsenvuori, Arte
Junnila, Pasi
Keltanen, Jari
Laatunen, Petri
Lindroos, Jukka
Makkonen, Tommi
Matola, Marko
Mikkonen, Riku
Muuri, Petri
Niemi, Petri
Pekarila, Anne
Pöyry, Tommi
Pulli, Marko
Rahkila, Pasi
Savenius, Salla
Tiusanen, Matti
Tomppo, Tero
Toppinen, Antero
Torikka, Kari
Uusikylä, Petri
Vaittinen, Anne
Vigg, Pasi
Virtanen, Tommi

Tietotekniikka, tekni

Kössi, Matti
Lehtonen, Jaakko
Piippo, Hannu
Räsänen, Pertti

Energiatekniikka

Hallikainen, Riikka
Laamanen, Mikko
Lahti, Lasse
Lehtinen, Sauli
Matikainen, Antti
Mikkola, Jari
Pesonen, Juha
Pietikäinen, Pertti
Pöyliö, Pertti
Puustinen, Vesa
Saarenniemi, Ilkka
Sallanko, Petri
Turtiainen, Kai
Verronen, Tommi

Energiatekniikka, tekni

Hyvönen, Jukka
Kokko, Ismo
Leisti, Kari
Rantala, Pauli
Sirrola, Jarkko

Ohjelmointitekniikka

Haapasalo-Koukku, Tellervo
Harkko, Petri
Hörkkö, Petri
Jalo, Petri
Joenranta, Jarmo
Kiviniemi, Marita
Koho, Minna
Korhonen, Mika
Kummunmäki, Kirsi
Laurila, Kai
Lindberg, Vesa
Malin, Petri
Räihä, Mika
Romppanen, Timo
Saarinen, Tarvo
Mäenpää, Marko
Povenius, Jyrki
Ruhanen, Matti
Räsänen, Vesa
Sinivaara, Ari
Sydänmaanlakka, Mikko
Yrjälä, Esa

PÄÄSTÖTODISTUS

KOTKAN TEKNILLISEN OPISTON

RAKENNUSOSASTON
TALONRAKENNUSLINJALTA

joka on syntynyt 19 _____ kuun _____ päivänä
on lukuvuosina _____ saanut opetusta
tässä opistossa ja on, täytettyään teknillisistä oppilaitoksista
voimassa olevan asetuksen vaatimukset, tänä päivänä suorittanut

INSINÖÖRIN TUTKINNON

Hän on opiskeluaikanaan osoittanut

_____ käytöstä ja

_____ huolellisuutta

Pakollisissa oppiaineissa hän on saanut seuraavalla sivulla mainitut
arvosanat, joiden keskiarvo on _____

Luokan keskiarvot ovat

_____ käytöksessä _____

_____ huolellisuudessa _____

_____ oppiaineissa _____

Kotkassa 19 _____ kuun _____ päivänä

_____
REKTORI

_____
VLIOPETTAJA

PAKOLLISET OPPIAINEET

Talonrakennus	_____	_____
Teräsbetonirakenteet	_____	_____
Puu- ja teerirakenteet	_____	_____
Rakenteiden mekaniikka II	_____	_____
Rakentamistalous II	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____
Päästötaito	_____	_____
Rakenteiden mekaniikka I	_____	_____
Betonitekniikka	_____	_____
Pohjarakenteet	_____	_____
Rakennuskoneet	_____	_____
Rakennussuunnittelu	_____	_____
LVI- ja sähkötyöt	_____	_____
Kaavoitusoppi	_____	_____
Kunnallistekniikka	_____	_____
Kaupunkimittaus	_____	_____
Rakentamistalous I	_____	_____
Työnjohto ja työalat	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____
Matematiikka	_____	_____
Deskriptiivinen geometria	_____	_____
Fysiikka	_____	_____
Kemia	_____	_____
Suomen kieli	_____	_____
Ruotsin kieli	_____	_____
Saksan kieli	_____	_____
Englannin kieli	_____	_____

VAPAAEHTOISET OPPIAINEET

Todistuksessa käytetyssä arvosteluasteikossa

10 ja 9	vastaavat	arvosanaa	käsitettävä
8 ja 7	*	*	tyydyttävä
6 ja 5	*	*	välttävä

Päästötodistuksen saamiseen vaaditaan, ettei mitään oppi- tai harjoitusainetta ole arvosteltu alemmalla arvosanalla kuin 5, että arvosanojen keskiarvo on vähintään 6 ja että oppilaalla on asetuksessa määrätty työkokemus.

Kotkan teknillisen oppilaitoksen entisissä opettajissa ja henkilökunnassa virisi ajatus, että olisi korkea aika saada historiikki myös teknillisestä oppilaitoksesta, kun muista kotkalaisista tekniikan kouluista oli jo kirjoitettu omat historiat. Toimikunta kokoontui ensimmäisen kerran joulukuussa 2010 tutkimusjohtaja Juhani Talvelan kokoonkutsumana.

Sittemmin historiikkitoimikunta on kokoontunut 31 kertaa, myös erillisiä tapauksia ja neuvonpitoja on ollut noin 34 kertaa. Kirjoittajiksi saatiin kansatieteen tutkijat Jonna Laine ja Jussi Niikko. Myös lukuisia raha-anomuksia tehtiin, ja lopulta kädessänne on tämä historiikki syksyllä 2013.

Tekstistä voitte nähdä, kuinka Viipuriin perustettu koulu monien vaiheiden jälkeen asettui Kotkaan. Oppilaitos on ollut tärkeä kouluttaja ja myös työpaikka Kymenlaaksossa. Parhaimmillaan koulussa saattoi olla päivittäin noin 1000 opiskelijaa, 50 opettajaa ja saman verran muuta henkilökuntaa eli paikka oli vilkas ja täynnä elämää. Oppilaitoksesta on aikojen kuluessa valmistunut lähes 8000 tekniikan ammattilaista.

Teos kertoo, millaista oli Viipurissa, miten sota-ajat koettelivat koulua, miten Kotkaan kotiuduttiin, miten uudet virtaukset ja tekniset keksinnöt tulivat myös kouluelämään. Tämän historiikin kertomus loppuu ammattikorkeakoulun tulon, vuoteen 1995. Sen jälkeen on taas muiden tutkijoiden vuoro kertoa teknisen koulutuksen vaiheista Kotkassa.

